

Bibliographie de l'Histoire de Belgique — Bibliografie van de Geschiedenis van België. 1989

R. Van Eenoo, J. Bovesse, Etienne Hélin, R. Petit, Denise Van Derveeghde, Walter Prevenier, C. Triaille-Closset, U. Vermeulen, H. Gaus, Catharina Lis, J. M. Cauchies, N. Haesenne-Peremans, Griet Maréchal, Luc François, W. Meyers, N. Geirnaert, Guy Vanthemsche, R. Janssen, S. Vrielinck, E. Vanhoute, Jan Art

Citer ce document / Cite this document :

Van Eenoo R., Bovesse J., Hélin Etienne, Petit R., Van Derveeghde Denise, Prevenier Walter, Triaille-Closset C., Vermeulen U., Gaus H., Lis Catharina, Cauchies J. M., Haesenne-Peremans N., Maréchal Griet, François Luc, Meyers W., Geirnaert N., Vanthemsche Guy, Janssen R., Vrielinck S., Vanhoute E., Art Jan. Bibliographie de l'Histoire de Belgique — Bibliografie van de Geschiedenis van België. 1989. In: Revue belge de philologie et d'histoire, tome 69, fasc. 2, 1991. Histoire - Geschiedenis. pp. 342-465;

doi : <https://doi.org/10.3406/rbph.1991.3772>

https://www.persee.fr/doc/rbph_0035-0818_1991_num_69_2_3772

Fichier pdf généré le 03/11/2020

BIBLIOGRAPHIE DE L'HISTOIRE DE BELGIQUE BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN BELGIË

1989

Sous la direction de — onder leiding van R. VAN EENOO

Avec la collaboration de — met medewerking van
J. BOVESSE, E. HÉLIN, R. PETIT, D. VAN DERVEEGHDE,
W. PREVENIER, C. TRIAILLE-CLOSSET, U. VERMEULEN, H. GAUS,
C. LIS, J.-M. CAUCHIES, N. HAESSENNE-PEREMANS, G. MARÉCHAL,
L. FRANÇOIS, W. MEYERS, N. GEIRNAERT, G. VANTHEMSCHE,
R. JANSSEN, S. VRIELINCK, E. VANHAUTE, J. ART

Abréviations — Afkortingen

Ac.	= Académie, Academie, Academy, accademia.	Cont.	= Contemporain, contemporary, contemporaneo.
Acad.	= Académique, academisch, academical, accademico.	Ecclés.	= Ecclésiastique, ecclesiastical, ecclesiastico.
Alg.	= Algemeen, allgemein.	Ét.	= Études.
Ann.	= Annales, annalen, Annalen, annals, annali.	F.	= Franc, frank.
Arch.	= Archives, archief, Archiv, archives, archivio.	Fac.	= Faculté, faculteit, faculty, facultà.
Archéol.	= Archéologique, archeologisch, archeological, archeologico.	Féd.	= Fédération, federatie, federation.
B.	= Belgique, België, Belgien, Belgium, Belgio.	Filol.	= Filologie, filologia.
Belg.	= Belge, Belgisch, belgisch, belgian, belga.	Folk.	= Folklorique, folkloristisch.
Biblioth.	= Bibliothèque, bibliotheek, Bibliothek, biblioteca.	Gén.	= Général, general, generale.
Bijdr.	= Bijdragen.	Geogr.	= Géographique, geografisch, geographical, geografico.
Bull.	= Bulletin.	Gesch.	= Geschiedenis, Geschichte.
C.	= Cercle, circle, circolo.	H.	= Histoire, history.
Chron.	= Chronique, Chronik, chronicle.	Hand.	= Handelingen, Handlungen.
Cl.	= Classe, class.	Hedend.	= Hedendaags.
Com.	= Comité, comitato.	Histor.	= Historique, historisch, historical.
Comm.	= Commission, commissie, commissione.	Instit.	= Institut, instituut, Institut, institute, istituto.
		Jb.	= Jaarboek, Jahrbuch.
		Kl.	= Klasse.

Kon.	= Koninklijk, königlich.	Rech.	= Recherches.
Kr.	= Kring, Kreis.	Rev.	= Revue, review.
L.	= Lettres, letteren, letters.	S.	= Siècle, secolo.
Meded.	= Mededelingen.	Sc.	= Sciences, scienze.
Mém.	= Mémoires, memorials, memorie.	Sch. K.	= Schone Kunsten.
Mij.	= Maatschappij.	Soc.	= Société, society, società.
Mor.	= Morale, moreel, moralisch, moral, morale.	Suppl.	= Supplément, supplement, supplemento.
Nat.	= National, nationaal, national.	T.	= Tome, tomo.
Ned.	= Nederlanden.	Trim.	= Trimestriel, trimestriël, trimestrial, trimestriale.
Oudh.	= Oudheidkunde.	Ts.	= Tijdschrift.
P.	= Philosophie, philosophy.	Univ.	= Université, universiteit, Universität, university, università.
Philol.	= Philologie, philology.	Ver.	= Vereniging, Verein.
Pol.	= Politique, politiek, politisch, political, politico.	Vl.	= Vlaams.
Prov.	= Province, provincie, Provinz.	Verh.	= Verhandelingen, Verhandlungen.
Publ.	= Publications, publikaties, publications, pubblicazioni.	Wet.	= Wetenschappen, wetenschappelijk.
R.	= Royal, reale.	Z.	= Zeitschrift.

I. BIBLIOGRAPHIES ET SCIENCES AUXILIAIRES BIBLIOGRAFIEËN EN HULPWETENSCHAPPEN

A. BIBLIOGRAPHIES COURANTES ET RÉTROSPECTIVES À L'ÉCHELON NATIONAL ;
CHRONIQUES ; INSTRUMENTS BIBLIOGRAPHIQUES À L'ÉCHELON RÉGIONAL OU LOCAL ;

LISTES ET TABLES DE REVUES

— LOPENDE EN RETROSPECTIEVE BIBLIOGRAFIEËN OP NATIONAAL VLAAK ;
KRONIEKEN ; BIBLIOGRAFISCHE WERKEN OP REGIONAAL EN LOKAAL VLAAK ;

LIJSTEN VAN EN TAFELS OP TIJDSCHRIFTEN

- 50521 **Van Eenoo (R.)** e.a. *Bibliographie de l'histoire de Belgique — Bibliografie van de geschiedenis van België, 1988*. Rev. belge de Philol. et d'H. — Belg. Ts. voor Filologie en Gesch., LXVIII, 1990, 2, pp. 352-463.
- 50522 **Hélin (Etienne), Henry (Marie-Paule), Lebrun (Marc)**. *Bibliographie internationale de la démographie historique — International bibliography of historical demography, 1988-1989*. Liège, U.I.E.S.P. — I.U.S.S.P., 1988, 151 p. ; 1989, 119 p.
- 50523 **Teuteberg (Hans-Jürgen) & Schütte (Christoph)** ed. *Vergleichende geschichtliche Städteforschung. Annotierte Gesamtbibliographie, 1976-1988*. Münster, Westfälische Wilhelms-Universität, 1989, XVI-242 p. (Sonderforschungsbereich 164). **Petri (Franz)**. *Frühneuzeitliche Exulantenbewegung und Städtewesen in Nordwestdeutschland*, pp. 159-162 ; **id.** *Der niederländisch-niederdeutsche Nordwesten im politischen System Karls V*, pp. 177-181.
- 50524 **Blanckaert (L.)** e.a. *Notes bibliographiques — Bibliografische nota's — Bibliographical data, 101 (1988)* Technologie, X, 1987, 2-3-4, pp. 95-133 ; XII, 1989, 1, pp. 39-76.
- 50525 **Spadoni (Carl)**. *Medical Archives : An Annotated Bibliography*. Archivaria. The Journal of the Association of Canadian Archivists, 28, 1989, pp. 74-119.

- 50526 **Van Belle (A.)** e.a. *Bibliographie*. Revue d'H. ecclés., LXXXIV, 1989, pp. 1*-185* ; 2, pp. 186*-327* ; 3-4, pp. 328*-606*.
- 50527 **Hendrickx (F.)** *Literatuuroverzicht 1988 met aanvullingen uit vorige jaren*. Ons Geestelijk Erf, LXIII, 1989, pp. 3-114.
- 50528 **Ledoyen (H.)**. *Bulletin d'histoire bénédictine*. Revue bénédictine, XLIV, 1989, 1-2, pp. 365*-408* ; 3-4, pp. 409*-448*.
- 50529 *Publicaties over de minderbroeders in de Nederlanden 1988*. Franciscana, XLIV, 1989, 3-4, pp. 159-184.
- 50530 *Publicaties van de minderbroeders der Vlaamse Provincie, 1988*. Franciscana, XLIV, 1989, 3-4, pp. 239-248.
- 50531 *Bibliographia Franciscana varia*. Franciscana, XLIV, 1989, 3-4, pp. 185-237.
- 50532 **De Meÿer (A.)**. *Bibliographie historique 1985-1989*. Augustiniana, XXXIX, 1989, 3, pp. 189-392.
- 50533 **Boudens (R.)** e.a. *Elenchus bibliographicus 1989*. Ephemerides Theologicae Lovanienses, LXV, 2-3, pp. 1*-608*.
- 50534 **Breugelmans (Johan), De Kerpel (Marleen) & Merckaert (Ch.)**. *Inleiding tot de geschiedenis van het kloosterwezen in de Nederlanden. Deel I: Bibliografie*. Archief- en bibliotheekwezen in België, 1987, 250 p. (Extra nummer, 30).
- 50535 *Bibliographie de l'histoire de l'art national — Bibliografie van de nationale kunstgeschiedenis 1988*. Rev. belge d'archéol. et d'h. de l'art. — Belg. Ts. voor Oudheidk. en kunstgesch., LVII, 1989, pp. 141-168.
- 50536 **De Ridder-Symoens (H.) & Pacquet (J.)**. *Bibliografisch Overzicht universiteitsgeschiedenis der Nederlanden 1987-1988*. Batavia Academica VII, 1989, 2, pp. 44-52.
- 50537 **Gerits (J.)**. *Bibliografie over jacht en wildstroperij in Vlaanderen*. Ons Heem, XLIII, 1989, 4/5, pp. 168-174.
- 50538 **Leclercq (Nicole)**. *Les arts du spectacle : Belgique : bibliographie des ouvrages en français publiés en Belgique entre 1960 et 1985 concernant le théâtre, la musique, le mime, les marionnettes, les spectacles de variétés, le cirque, la radio et la télévision, le cinéma*. Liège, Rech. et formation théâtrales en Wallonie, 1988, 115 p.
- 50539 **Top (S.)**. *Volkskunde aan de K.U.Leuven, Academiejaar 1986-1988*. Volkskunde, XL, 1989, 1, pp. 37-57.
- 50540 *Samenvattingen van licentiaatsverhandelingen en proefschriften in 1988 aangeboden aan het Departement Geschiedenis van de K.U.Leuven*. Leuven, Departement Gesch. ; Ver. Historici Lovanienses, 1989, 138 p.
- 50541 **Devos (Patrick), m.m.v. De Mulder (Hilde), De Peest (Lieve), Ryon (Frank), Verbauwen (Carine)**. *Bibliografie van de proefschriften over archeologie, kunstgeschiedenis en musikologie aan de Belgische Universiteiten (1981-1985)*. Gent, Prov. Oost-Vlaanderen, 1989, 211 p. (afd. 92 : Kunstpatrimonium).
- 50542 **Aubry (Martine)**. *Répertoire des travaux de recherche soutenus (mémoires, D.E.A., thèses) Région Nord-Pas-de-Calais*. Lille, Centre d'h. de la région du Nord, 1989, 133 p.
- 50543 **Van Den Eynde (S.)**. *Tijdschriftenschouw*. Volkskunde, XL, 1989, 1, pp. 69-88 ; 2, pp. 180-199 ; 3, pp. 261-280 ; 4, pp. 336-349.
- 50544 *Chronique*. Revue d'h. ecclés. LXXXIV, 1989, 1, pp. 169-296 ; 2, pp. 502-656 ; 3-4, pp. 776-926.
- 50545 *Kroniek*. Bijdr. en Meded. betreffende de gesch. der Nederlanden, CIV, 1989, 1, pp. 125-147 ; 2, pp. 313-354 ; pp. 491-533.

- 50546 *Chronicon*. *Analecta Praemonstratensia*, LXV, 1989, 1-2, pp. 179-206 ; 2, pp. 326-349.
- 50547 *Kroniek*. Limburg, LXVIII, 1989, pp. 113-115 ; 253-254.
- 50548 *Chronique — Kroniek*. *Rev. belge de philol. et d'h.* — Belg. Ts. voor Filol. en Gesch., LXVII, 1989, 1, pp. 171-248 ; 2, pp. 493-520.
- 50549 **Dezutter (W.P.) & Ryckaert (M.)** e.a. *Kroniek en korte berichten*. Het Brugs Ommeland, XXIX, 1989, pp. 113-128, 239-253.
- 50550 **Van Isterdael (H.)**. *Bibliografie 1988*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 2-3, pp. 115-160.
- 50551 **Dascotte (R.)**. *Bibliographie de la région du Centre. Dialectologie, ethnographie, folklore*. Haine-Saint-Paul, chez l'auteur, 1989.
- 50552 **De Herdt (R.) & Vannieuwenhuysse (J.)**. *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1988-1989*. Hand. van de Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent, XLIII, 1989, pp. 231-271.
- 50553 **Forgeur (Richard) & Deblon (André)**. *Bibliographie*. Leodium, LXXIV, 1989, pp. 15-19.
- 50554 *Bibliografie Limburg 1985*. Hasselt, Prov. Limburg, Culturele aangelegenheden, 1989, VII-250 p.
- 50555 *Bibliographie d'histoire luxembourgeoise pour l'année 1988*. Hémecht, XLI, 1989, pp. 257-317.
- 50556 **Janssen (Roger)**. *Lopende bibliografie van het Maasland : repertorium van bijdragen over het Maasland verschenen sedert 1 januari 1986*. Maaslandse sprokkelingen , Nova Series, Maaseik, 1988, 4, 40 p. ; ... *sedert 1 januari 1987*, Ibid., 1989, 1, 47 p.
- 50557 *Bibliografische notities*. Hand. van de kon. Kr. voor Oudh., L. en Kunst van Mechelen, XCII, 1988, pp. 323-338.
- 50558 **Pyncket (M.)**. *Bibliografie van de geschiedenis, taal- en volkskunde van Menen, 1950-1986*. 't Wingheroen, XIII, 1989, 3, pp. 42-54.
- 50559 **Bovesse (Jean)**. *Bibliographie historique de la province de Namur pour l'année 1987*. Le Guetteur Wallon, LXV, 1989, 1-2, pp. IX-XXIV ; *pour l'année 1988*, Ibid., 4, pp. I-VIII.
- 50560 **Lecocq (Georges)**. *Nivelles et son entité. Essai de bibliographie portant sur la période 1968-1985*. Nivelles, 1989, XXXIII + 276 p. (Ann. de la Soc. d'archéol., d'H. et de folklore de Nivelles, XXVI).
- 50561 **Cornet (Georges-Xavier)**. *Bibliographie régionale*. Bull. des Arch. verviétoises, XVI, 1986-1987, pp. 167-168.
- 50562 **Van der Gucht (K.)**. *Wase bibliografie 1988*. Ann. van de oudheidk. Kr. van het Land van Waas, 1989, 92, pp. 267-309.
- 50563 **Geirnaert (N.), Muylaert (W.), Ryckaert (M.)** (red.) e.a. *Boekenschouw, lopende bibliografie van de geschiedenis van het oude graafschap Vlaanderen en de provincie West-Vlaanderen 1988*. Hand. Genootschap Gesch. „Soc. d'Emulation” te Brugge, CXXVI, 1989, pp. 243-304.
- 50564 **Santy (Ph.)**. *De Leiegouw 1979-1988. Algemene inhoudsopgave en indices*. De Leiegouw, XXXI, 1989, pp. 209-237.
- 50565 **Deblon (André)**. *Tables alphabétiques des noms de personnes et de lieux*. Leodium, LXXIV, 1989, pp. 54-56.
- 50566 **Ubachs (P.J.H.)**. *Overzicht van de bijdragen in de Publications 1 (1864) — 124 (1988) geordend op auteur*. Publ. de la soc. histor. et archéol. dans le Limbourg, CXXV, 1989, pp. 267-328.

- 50566bis **Art (J.) & François (L.)**. *BTNG-RBHC I, 1969 - XX, 1989. Thématische inhoudstafel en auteursindex. Classement par thème et index des auteurs*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch. — Rev. b. d'H. Cont., XX, 1989, 3-4, pp. 561-650.

B. ARCHIVES, MUSÉES ET BIBLIOTHÈQUES
— ARCHIEVEN, MUSEA EN BIBLIOTHEKEN

1. *Archivéconomie, muséographie, bibliothéconomie, catalographie générale — Algemene archiefwetenschap, museumkunde, bibliothéconomie, catalografie*.

- 50567 *Proceedings of the 11th International Congress on Archives (Paris, 22-26 August 1988)*. — *Actes du 11e Congrès international des Archives (Paris, 22-26 août 1988)*. Archivum, XXXV, 1989, 284 p.
- 50568 *Actes du premier colloque international sur la formation des archivistes (Paris août 1988)*. — *Proceedings of the first international colloquium on archival education and training*. Ed. **Delmas (Bruno)**. C.I.A. Etudes, 4. — I.C.A. Studies, 4, Paris, 1989, 108 p.
- 50569 *Les archives scientifiques. Communications présentées à la journée d'études organisée par le Centre de recherche en histoire des sciences et des techniques de la Cité des sciences et de l'industrie. Paris, La Villette, 25 févr. 1988*. La Gazette des Archives, 145, 1989/2, pp. 101-182.
- 50570 *Actief in archief. Huldeboek Hilda Coppejans-Desmedt*. Antwerpen, Vl. Ver. voor Biblioth.-, Arch.- en Documentatiewezen, 1989, 204 p. (Archiefkunde. Verh. aansluitend bij Biblioth. -en Archiefgids 4). **Verhelst (J.)**. Voorwoord. pp. 7-8 ; **Nuytens (Michel)**. *Bio-bibliografie Hilda Coppejans-Desmedt*, pp. 9-22 ; **Gadeyne (Guido)**. *De initiatieven van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen m.b.t. de gemeentearchieven*, pp. 81-88 ; **Maréchal (Griet)**. *En de Rijksarchivaresen ?*, pp. 115-127 ; **Schoups (Inge)**. *Het archiefdossier : noodzakelijk element in het archiefbeheer*, pp. 137-145 ; **Verhelst (Juul)**. *Departement I van het Algemeen Rijksarchief, 1978-1989*, pp. 177-187.
- 50571 **Vandewalle (A.)** *Het profiel van het Vlaamse gemeentearchief en zijn archivaris. Hand. studiedag van 9 sept. 1988*. Antwerpen, VVBAD, 1989, 129 p. (Archiefkunde, 3).
- 50572 *Archief en documentatie. Handel. van de studiedag ingericht door de sectie Archief van de VVBAD en de N.F.W.O.-Contactgroep „Archiefwezen” te Brussel op 9 juni 1989*. Bibliotheek- en Archiefgids, 65, 1989/3, pp. 298-330.
- 50573 *Terminologie voor grafische archivalia*. Nederlands Archiefblad, 93/1, 1989, pp. 75-81.
- 50574 **Rombaut (J.) & De Gryse (P.)**. *Project voor een nieuw classificatiesysteem in het Koninklijk Legermuseum*, Militaria Belgica, 1989, pp. 111-120.
- 50575 **Stroobants (Aimé)**. *Enkele overwegingen aangaande de taken van onze musea*. Tijdingen. Mededelingenblad van de vrienden van het A.M.V.B., X, 1989, 1, pp. 13-19.

2. *Inventaires, guides et catalogues — Inventarissen, gidsen en catalogi*

- 50576 **Jaitner (Klaus)**. *Les archives historiques des communautés européennes à Florence*. La Gazette des Archives, 144, 1989/1, pp. 62-68.
- 50577 **Van Der Horst (Atie) & Koen (Elly)** (Ed.). *Guide to the International Archives and Collections at the I.I.S.H., Amsterdam*. Amsterdam, International Instit. of Social H., 1989, XXI + 348 p.

- 50578 **Van den Steen (W.)**. *België in het Vaticaans Archief. Congregatie voor de Buitengewone Kerkelijke Aangelegenheden (1878-1903)*. Regestenlijst. Leuven, KADOC, 1989, 100 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 26).
- 50579 **Santy (F.)**. *België in het Vaticaans Archief. Nuntiatuur te Brussel (1875-1904)*. Regestenlijst. Leuven, KADOC, 1989, 625 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 27).
- 50579bis **Van den Steen (Wivina) m.m.v. Meerts (Kristin)**. *België in het Vaticaans Archief. Staatssecretariaat (rubriek 256) 1878-1903*. Regestenlijst. Leuven, 1989. (KADOC — Inventarissen).
- 50580 **Hollestelle (L.M.)**. *Doop-, Trouw-, Begraaf- en Lidmatenregisters aanwezig in het Rijksarchief in Zeeland*. Middelburg, Rijksarchief in Zeeland, 1989, 137 p.
- 50581 **Van De Wiel (C.)**. *Archivalia over de bisdommen Antwerpen, Brugge, Doornik, Gent, Ieper, Luik en Namen in het aartsbisschoppelijk archief te Mechelen (1516-1916)*. Bull. Instit. Histor. belge de Rome, LIX, 1989, pp. 165-199.
- 50582 **Walckiers (B.)**. *De wetachtige kamer van Vlaanderen. Beknopte beschrijving van de inventarissen die berusten in het Algemeen Rijksarchief te Brussel*. VI. Stam, XXV, 1989, 11-12, pp. 579-609.
- 50583 **Buntinx (Willy)**. *Het archief van het soeverein-baljuwschap van Vlaanderen in het Rijksarchief te Gent*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 67-70. [Cfr. n° 50756].
- 50584 **Van Isterdael (Herman)**. *Stad en baronie Ronse (Ancien Régime)*. Brussel, A.R.A., 1989, 301 p. (Rijksarchief te Ronse).
- 50585 **Tellier (Edmond)**. *Inventaire des archives du couvent des Dames Blanches Carmélites chaussées de Huy. Tome II*. Bruxelles, A.G.R., 1989, 452 p. (Archives de l'Etat à Huy).
- 50586 **De Neef (M.)**. *Inventaris van het archief van Milac (1945-1980)*. Leuven, KADOC, 1989, 59 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 20).
- 50587 **Verstraete (Lieven)**. *Inventaris van het archief van de BJB-KLJ (1925-1980)*. Leuven, KADOC, 1989, 160 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 21).
- 50588 **Leeman (Kaat)**. *Inventaris van het archief van KSA — Oost-Vlaanderen (1928-1987)*. Leuven, KADOC, 1989, 112 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 22).
- 50589 **Heyns (Mia) & Baeten (Walter)**. *Inventaris van het archief van Chirojeugd Vlaanderen (1944-1987)*. Leuven, KADOC, 1989, 146 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 23).
- 50590 **Verhoogen (Jos) & Opsomer (Geert)**. *Inventaris van het archief van het Vlaamse Volkstooneel*. Leuven, KADOC, 1989, 80 p. (KADOC — Inventarissen en Repertoria 24).
- 50591 **Detro (Jacques)**. *Les fonds de familles aux Archives de l'Etat à Liège*. L'Intermédiaire des généalogistes, XLIV, 1989, pp. 238-245.
- 50592 **Geirnaert (Noël)**. *Het Archief van de Familie Adornes en de Jeruzalemstichting te Brugge. II: Regesten van de Oorkonden en Brieven tot en met 1500*. Brugge, Stadsarchief, 1989, 222 p. (Brugse Geschiedbronnen, 20) [Vervolg van n° 46140].
- 50593 **Janssens de Bisthoven (B.)**. *Inventaris van het archief van Désiré de Haerne*. Hand. Genootschap Gesch. „Soc. d'Emulation” te Brugge, CXXVI, 1989, pp. 108-141.
- 50594 **Venner (G.H.A.)**. *Inventaris van het archief van de familie De Heusch, later Van Scherpenzeel Heusch 1386-1895*. Maastricht, 1989, 291 p. (Inventarissen van het Rijksarch. in Limburg, nr. 44).

- 50595 **Verhelst (K.)**. *Inventaris van het familiearchief Firmin Jacquet (Halen)*. Limburg, LXVIII, 1989, 1, pp. 15-22.
- 50596 **Verhoeyen (Etienne)**. *Papiers William Ugeux*. Bruxelles, A.G.R., C. de rech. et d'Et. histor. de la seconde guerre mondiale, 1989, 39 p. (Inventaires 21).
- 50597 **Buntinx (Willy)**. *Bedrijfsarchief in een familiearchief. Het familiearchief Vilain XIII. Een overzicht*. Actief in archief, pp. 63-73. [Zie n° 50570].
- 50598 **Van Mulken (W.)**. *Inventaris van de archieven der gemeente Beek 1775-1927*. Maastricht, Provinciale inspectie der arch. in Limburg, 1988, 195 p.
- 50599 **Révelard (Michel), Capiteyn (Patricia) & Denis (Philippe)**. *Inventaire des archives de la commune de Buvrinnes, archives communales de Binche*. Binche, Comm. du patrimoine histor. et archéol. de la ville de Binche, 1988, 24 p.
- 50600 **Maes (David)**. *Archiefrepertorium Drongen*. Drongen, Heemkundige Kr. Dronghine. *Deel 1: Rijksarchief Gent*, 1988, 115 p. *Deel 2-3: Stadsarchief Gent, Archieven — RUG: buiten Gent*. 1988, 36 p.
- 50601 **Joosen (Henry)**. *Inventaris van de stadsrekeningen van Mechelen (tot 1570)*. Mechelen, Kon. Kr. voor Oudh., L. en Kunst van Mechelen, 1988, 85 p. (Studia et documenta Mechliniensia, deel 3).
- 50602 **Mertens (Jacques)**. *Het archief van de stad Oostende in 1814*. Actief in archief, pp. 129-136. [Zie n° 50570].
- 50603 **Hollevoet (Frans) & Ostyn (Ronny)**. *Inventaris van het archief van de Tielte Sint-Pietersparochie en het decanaat Tielt*. Tielt, Stadsbestuur, 1989, 106 p.
- 50604 **Janssens (Gustaaf)**. *De bedrijfsarchieven van de steenkoolmijnen van Waterschei, Winterslag en Eisden: een goudmijn voor de sociale en economische geschiedenis van Limburg*. Actief in archief, pp. 89-99. [Zie n° 50570].
- 50605 **De Gryse (P.)**. *Repertorium van de Belgische krijgshistorische Musea*. Militaria Belgica, 1989, pp. 3-22.
- 50606 **Vandewoude (Emile)**. *Wat aan het Museum van de Dynastie voorafging*. Museum Dynasticum, 1989, 1, pp. 3-6.
- 50607 **Schöller (André)**. *Le Musée de la Dynastie en ses deux logis successifs*. Ibid., 1989, 1, pp. 7-15.
- 50608 **Thomas (F.) & Révelard (M.)**. *Un musée ouvert sur l'Europe et le monde: le Musée international du Carnaval et du Masque à Binche*. Hainaut tourisme, 1989, 253, pp. 61-69.
- 50609 **Blot (R.)**. *Le musée communal Georges Mulpas, à Elouges*. Ibid., 1989, 252, pp. 31-34.
- 50610 **Van Herck (M.)**. *Le musée des processions*. Ibid., 1989, 254, pp. 99-104 — Hyon-Cipty (Mons).
- 50611 **Ballet (G.)**. *Beschrijvende inventaris van het Van Reepinghens Huizeke*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 47-53, 327-336. [Vervolg van nr. 48492].
- 50612 **Dulière (C.)**. *Le renouveau du Musée de Folklore et de la Vie montoise (Maison Jean Lescarts)*. Hainaut tourisme, 1989, 257, pp. 219-222.
- 50613 **Piette (Claude), Minguet (Ph.)** e.a. *Catalogue du musée en plein air du Sart-Tilman*. Liège, Art et Fact, 1987, s.p.
- 50614 **Sevrin (A.)**. *L'histoire du jouet à travers les collections du Musée de la Nature et du Jouet à Sivry*. Hainaut tourisme, 1989, 257, pp. 249-253.
- 50615 **Sevrin (A.)**. *L'histoire du jouet à travers les collections du musée de Sivry*. Sivry, Musée de la Nature et du Jouet, 1989, 52 p.

- 50616 **Opsomer-Halleux (Carmela) & Bauden (Frédéric)**. *Trésors manuscrits de l'Université de Liège. Exposition à Aigremont. Catalogue*. Bruxelles, 1989, 111 p.
- 50617 **Lauwers (Michel)**. *Testaments inédits du chartrier des Dominicains de Liège (1245-1300)*. Bull. de la Comm. R. d'H., CLIV, 1988, pp. 159-197.
- 50618 **Verhoeven (Isabelle)**. *Aspects du patrimoine artistique du C.P.A.S. de Liège. Exposition. Catalogue*. Liège, 1988, 152 p.
- 50619 **Piérard (Chr.)**. *La Bibliothèque centrale de l'Université de Mons-Hainaut et les richesses de la Bibliothèque de Mons*. Mons, Amis de la Biblioth. de Mons et Hainaut Tourisme, 1989, 19 p.
- 50620 **Piérard (Chr.)**. *La Bibliothèque centrale de l'Université de Mons-Hainaut*. Hainaut tourisme, 1989, 255, pp. 131-137.
- 50621 **Piérard (Chr.)**. *Xylotypes, incunables, post-incunables conservés à la Bibliothèque de Mons*. Mons, Univ. de Mons-Hainaut, 1989, XXXVI-259 p. (Ed. universitaires de Mons. Répertoires, 2).
- 50622 **Piérard (Chr.)**. *Les richesses de la bibliothèque de Mons*. Hainaut tourisme, 1989, 256, pp. 171-180.

C. CODICOLOGIE — HANDSCHRIFTKUNDE (1)

- 50623 **Farquhar (James Douglas)**. *Manuscript Production and Evidence for Localizing and Dating Fifteenth-Century Books of Hours : Walters Ms. 239*. The Journal of the Walters Art Gallery, XLV, 1989, pp. 44-58, ill.
- 50624 **Gould (Karen)**. *The Rediscovery of a fifteenth-century Flemish Book of Hours (University of Texas at Austin, Harry Ransom Humanities Research Center, HRC 2)*. Scriptorium, XLIII, 1989, pp. 76-100, pl. 9-12.
- 50625 **Detro (Jacques)**. *Fonds de manuscrits à l'Université de Liège*. L'Intermédiaire des généalogistes, XLIV, 1989, pp. 119-124 ; pp. 191-193.
- 50626 **Coun (Th.)**. *De handschriftencollectie van Willem Jozef Gerard Van der Meer (1777-1864)*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 155-164.
- 50627 **Cardon (Bert)**. *Vlaamse verluchte handschriften vóór Jan van Eyck (ca. 1400-1420) : een verkenning*. Middeleeuwse handschriftenkunde in de Ned. 1988. Verslag van de Groningse Codicologendagen 28-29 april 1988, Grave, Uitgeverij Alfa, 1989, pp. 215-228.
- 50628 **Derolez (A.)**. *Opmerkingen bij enkele middeleeuwse catalogi uit de Nederlanden*. Ibid., pp. 271-283.
- 50629 **Derolez (A.)**. *Het Corpus van de Middeleeuwse Boekenlijsten van België*. Ibid., pp. 319-322.

D. HÉRALDIQUE, SIGILLOGRAPHIE, NUMISMATIQUE
— WAPENKUNDE, ZEGELKUNDE, PENNINGKUNDE

- 50630 **Gysseling (M.)**. *De Leliester van de burggraven van Gent heren van Heusden*. Jb. van de Heemk. Kr. De Oost-Oudburg, XXVI, 1989, pp. 192-200.

(1) Les travaux relatifs à ces disciplines sont normalement mentionnés avec les autres publications de l'époque à laquelle ils se rattachent. On ne trouve donc à cet endroit-ci que les travaux qui ne rentrent pas dans un cadre chronologique défini.

De publikaties betreffende deze disciplines worden in de regel vermeld onder de rubriek waartoe zij uit chronologisch oogpunt behoren. Hier treft men dus slechts de werken aan die niet onder een vast chronologisch gebied vallen.

- 50631 **Eeckeman (Willy)**. *De heraldiek van de Ridder van het Gulden Vlies*. Brugge, Westvl. Genootschap voor Familie- en Wapenkunde, 1897, Deel II, 121 p ; Deel III, 136 p.
- 50632 **Lecomte (J.)**. *Les armoiries de la ville de Fosses*. Le Guetteur wallon, LXV, 1989, 2, pp. 26-37.
- 50633 **Van Laere (R.)**. *Wapenschilden in een wijkruis van de begijnhofkerk te St. Truiden*. Limburg, LXVIII, 1989, 4, pp. 201-202.
- 50634 **Van Den Bossche (N.)**. *Het wapen van de stad Zottegem*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh., IV, 1989, pp. 11-20.
- 50635 **Hennebert (A.)**. *Jean et Benjamin Duvivier, artistes médailleurs liégeois de renommée européenne (1687-1761 et 1730-1819)*. La Vie numismatique, XXXIX, 1989, pp. 114-121.
- 50636 **Dekesel (C.E.)**. *Hubertus Goltzius, the father of ancient numismatics, Venlo-Weertsburg 30.10.1526 — Bruges 24.10.1583 ; an annotated and illustrated bibliography*. Gent, Begijnhoflaan 37, 1988, 213 p.
- 50637 **Lhomme (D.)**. *La numismatique liégeoise du XVI ème siècle*. La Vie numismatique, XXXIX, 1989, pp. 261-267.
- 50638 **Hendrickx (M.)**. *Un nouveau type de florin d'or frappé à Maaseik sous Ernest de Bavière (1581-1612)*. Ibid., XXXIX, 1989, pp. 155-159.
- 50639 **Meert (Charles)**. *Frappe des ateliers de Bouvignes et de Méraude sous Guillaume I, comte de Namur (1337-1391) et sous Marie d'Artois, dame de Poilvache (1342-1353)*. Revue belge de numismatique et de sigillographie, 135, 1989, pp. 25-38.

E. GÉNÉALOGIE, HISTOIRE DE FAMILLES
— GENEALOGIE EN FAMILIEGESCHIEDENIS (2)

1. *Travaux généraux — Algemene werken*

- 50640 **Leenaerts (R.)**. *Het nut van de bibliografie voor de genealogische navorsing*. Vl. Stam, XXV, 1989, 1, pp. 27-33.
- 50641 **De Le Haye (Régis.)**. *Duizend jaar beoefening van de genealogie in Limburg*. Publ. de la soc. histor. et archéol. dans le Limbourg, CXXV, 1989, pp. 211-245.
- 50642 **Detro (Jacques)**. *Les jugements et arrêts des échevins de Liège comme source de données généalogiques*. L'Intermédiaire des Généalogistes, XLIV, 1989, pp. 58-60. [Suite du n° 48423].
- 50643 **Detro (Jacques)**. *Convenances de mariage, testaments et partages*. Ibid., XLIV, 1989, pp. 375-377.
- 50644 **Ghyssaert (J.)**. *Westvlamingen naar het oratorium*. Vl. Stam, XXV, 1989, pp. 145-156.

(2) «L'intermédiaire des généalogistes» et «De Vlaamse Stam» mentionnant périodiquement toutes les publications généalogiques relatives à notre pays, on ne trouve relevées ci-dessous que celles qui offrent, en dehors de leur intérêt généalogique, un véritable intérêt historique.

Daar «L'intermédiaire des généalogistes — De Middelaar tussen de genealogische navorsers» en «De Vlaamse Stam» periodisch alle genealogische publicaties in verband met ons land opnemen, zal men hieronder uitsluitend deze studies aantreffen, die naast hun genealogisch belang ook de kennis van het verleden ten goede komen.

- 50645 **Mascaux (J.)**. *Les anciennes familles d'Auvélais et Arsimont*. Mém. de la Basse-Sambre (Auvélais), 6, 1989, pp. 91-98.
- 50646 **Janssen (Gérard)**. *Généalogies dunkerquoises. Actes de la „Garde orpheline”*. Mons-en-Barœul, 1988, 997 p.
- 50647 **Van Caulart (J.F.)**. *La Tour d'Isnes. Un fragment méconnu de la généalogie de Jamblinne*. Le Parchemin, 262, juillet/août 1989, pp. 282-289.
- 50648 **Van Butsele (P.)**. *De bastaardtakken van Joigny-Pamele*. Hand. van de geschieden en oudheidk. Kr. van Oudenaarde, XXVI, 1989, pp. 41-70.
- 50649 **Douxchamps (Hervé)**. *Schéma d'une étude généalogique des lignages namurois*. Ann. de Soc. archéol. de Namur, LXVI, 1989, 1, pp. 69-187.
- 50650 **Verdoodt (Freddy)**. *Afstammelingen uit het Hertogelijk Huis van Brabant*. Vilvoorde, Freddy Verdoodt, 1988, 310 p.
- 50651 **Desalle (Henri)**. *Familles des curés de Saint-Remacle-au-Pont, Mathias de Magnéry et Noël Hoyoul*. C. histor. de Fléron, 1989, septembre, pp. 69-73.
- 50652 **Guerin (Pierre)**. *Notes sur les familles Jaminon, Bertrand et Moreau*. Ibid., pp. 98-100.
- 50653 **Guerin (Pierre)**. *Vocations sacerdotales dans les familles Jamsin et Delhez*. Ibid., pp. 87-88.
- 50654 **De Baets (A.)**. *Grafstenen in het vroegere klooster O.L.V. ten Hole*. Heemk. Ver. De Gonde, XVII, 1989, 2, pp. 1-5.
- 50655 **Maris (A.)**. *Grafschriften in de kerk van Kruibekke*. Heemk. Kr. Wissekerke, XIV, 1989, 1, 2, pp. 7-11 ; pp. 39-42.

2. *Travaux consacrés à une famille en particulier — Werken gewijd aan één familie*

- 50656 **Bastiaen (Filip)**. *Die kleine luyden... De familie Bastiaen te Bellem*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 173-188.
- 50657 **Guerin (Pierre)**. *Note sur la famille Cokaiko*. C. histor. de Fléron, 1989, déc. pp. 95-101.
- 50658 **Castelain (Rik)**. *De familie van Hamaide d'Anvaing, eigenaars van het goed Ter Beke te Elsegem (15de-16de eeuw)*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 75-80. [Cfr. n° 50756].
- 50659 **Hedde-Fouquet (Juliette)**. *«Famille si je t'oublie...» Une alliance franco-belge au XIXe siècle. Dawans-Orban, Esmoingt de Lavaublanche-Henrotte*. Préf. : J. Stiennon. Pacy-sur-Eure, 1989, 380 p.
- 50660 **Jansen (Manfred)**. *La famille de la Vaulx-Renard dans l'ancienne Principauté de Stavelot-Malmédy*. Folklore Stavelot-Malmédy-Saint Vith, LII, 1988, pp. 59-109.
- 50661 **Van De Velde (G.)**. *Van Oude Mensen, de dingen die voorbijgaan. Herinneringen aan de familie de Behault*. Heemkr. „Ter Palen”, XIII, 1989, 2, pp. 62-67 ; 120-126 ; 178-185.
- 50662 **Guerin (Pierre)**. *Famille du batelier Grégoire Delcour*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 88-94.
- 50663 **de Robiano (Serge)**. *La famille des comtes de Robiano, châtelains à Marchin*. Marchin «Bia Viyédje», XI, 1988-1989, pp. 3-10.
- 50664 **Cools (J.)**. *De Haachise voorzaten van pater Damiaan*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 4-5-6, pp. 173-184.
- 50665 **Lindemans (L.)**. *Aanvullingen bij de Genealogie Evenepoel*. Ibid., pp. 199-217 ; 10-11-12, pp. 447-457. [Vervolg van 48549].
- 50666 **Thunus (Maurice)**. *Une famille notable de Verviers. Les Franquinet*. Bull. des Arch. verviétoises, XVII, 1986-1987, pp. 5-165.
- 50667 **P.D.I.** *Les Silberts, famille dinantaise*. Dinant, 1989, 220 p.

- 50668 **Goegebeur (Charles)**. *Familieboek Goegebeur-Sergaert uit Zedelgem : afstammelingen en aanverwanten Jacobus Goegebeur 1772-1840, Isabelle Segaert 1770-1858*. Zedelgem, Flandria Nostra, 1988, 670 p.
- 50669 **Herreman (J.)**. *De voorgangers van Jan Hermans, geboren circa 1520, te Heikruis*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 97-125.
- 50670 **Guerin (Pierre)**. *Famille du capitaine de Fléron Pierre Jacquemin*. C. histor. de Fléron, 1989, décembre, pp. 6-15.
- 50671 **Wauthion (R.)**. *Généalogie et légende de la famille Legrain (2e partie)*. Mém. de la Basse-Sambre (Auvelais), 6, 1989, pp. 11-35.
- 50672 **Guerin (Pierre)**. *Descendance de Piron Magnée dit Pironelle*. C. histor. de Fléron, 1989, pp. 18-27.
- 50673 **D'Hoker (A.)**. *Fragment van de genealogie Schoupe te Aaigem*. Meded. van de heemk. Kr. van Erpe-Mere, XXIX, 1989, 4, pp. 63-75.
- 50674 **Snijders (M.)**. *De Snijders familie uit het Maasland*. Beegden, Margriet Snijders, 1988, 164 p.
- 50675 **Brixko (P.)**. *Descendance de Franck Spirlet le jeune et de Marguerite Piron (1650-1988)*. C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 57-64.
- 50676 **Sturbaut (Ph. & F.)**. *Stamreeks van Philip en Ferdinand Sturbaut*. Heemk. Vereniging De Gonde, XVII, 1989, 1, pp. 12-22 ; 2, pp. 23-34.
- 50677 **Van der Elst (Léon)**. *Petite histoire des Van der Elst*. Bruxelles, Etienne Van der Elst, 1988, 88 p.
- 50678 **Vandervelden (Leo) & Vandervelden (Liza)**. *Afstammelingen van de familie Vandervelden-Stevens*. Sint-Huibrechts-Lille, Leo Vandervelde, 1988, 105 p.
- 50679 **Vanderheden (P.)**. *Zij heten Van Halewyck, maar 't zijn Van Goethem'men*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 4, pp. 148-153.
- 50680 **Braet (A.)**. *Het geslacht Van Nuffel uit de Faluintjes (1250-1988)*. Erembodegem, A. Braet, 1988, 320 p.
- 50681 **Vranckaert (F.)**. *Steenhuffel, bakermat van het molenaarsgeslacht Van Roy*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 10-11-12, pp. 411-432.
- 50682 **Vanwelde (Armand Léopold)**. *The Welden Story : history of the Welden surname from 980 to the present*. Brussel, 1988. 33 p.
- 50683 **Wybo (Roger)**. *Vier eeuwen Wybo uit Ardooië*. Chaudfontaine, Roger Wybo, 1988, *Deel I : Genealogie*, VI, 204 p., *Deel II : Documenten en inhoudstafels*, 177 p.

F. GÉOGRAPHIE HISTORIQUE ET CARTOGRAPHIE
— HISTORISCHE AARDRIJKSKUNDE EN KARTOGRAFIE

- 50684 **Janssens (Luc)**. *Repertorium van handschriftelijke kaarten en plattegronden tot omstreeks 1855 bewaard op het Universiteitsarchief van de K.U.L.* Brussel, 1988, 194 p. (Archief- en bibliotheekwezen in België, Extranummer, 37).
- 50685 **Aussems (P.J.M.), Van Den Dries (W.A.M.), Van Der Eycken (M.), Munier (W.A.J.), Nelissen (L.F.J.), Ramaekers (E.P.M.), Ubachs (P.J.H.) & Wieland (J.H.M.)**. *Kleine atlas voor de geschiedenis van beide Limburgen*. Hasselt-Maastricht, 1989, 121 p.
- 50686 **Kuyer (Chr.A.M.)**. *Drie eeuwen kartografische geschiedenis van Brabant*. Brabants Heem, XL, 1988, 4, pp. 167-180.
- 50687 **Van Der Haegen (H.) & Vanneste (L.)**. *De Kempen van weleer in kaart*. Ibid., 181-199.
- 50688 **Knaepen (R.)**. *Het geografisch profiel van Lommel*. Het Oude Land van Loon, XLIV, 1989, pp. 1-40.

50689 **Ostyn (Ronny)**. *Tielt in kaarten en plattegronden*. Tielt, De Roede van Tielt, 1989, 190 p.

G. SCIENCES LINGUISTIQUES — TAALWETENSCHAP (3)

1. *Histoire du langage — Taalgeschiedenis*

- 50690 **Bologne (Jean-Claude)**. *Les grandes allusions. Dictionnaire commenté des expressions d'origine littéraire*. Paris, Larousse, 1989, 335 p.
- 50691 **Goossens (J.)**. *De evolutie van het taalgebruik in de beide Limburgen. Eenheid en Scheiding van de beide Limburgen*, Leeuwarden, 1989, pp. 213-236. [Cfr. n° 51782].
- 50692 **Van Keymeulen (J.)**. *Taalgeografie en geschiedenis*. Hand. van de Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent, XLIII, 1989, pp. 211-230.
- 59693 **De Wachter (Leo)**. *Romeinse huisnamen te Antwerpen ? Spregel, Engel, Tafelronde, Pepel, ... ? Heemk. Handboekje van de Antwerpse randgemeenten*, XXXVII, 1989, 3, pp. 1-17.

2. *Dialectologie*

- 50694 **Crompvoets (H.J.G.)**. *De beide Limburgen als dialectologisch slagveld*. In : **Goossens (J.)**, *Woeringen en de oriëntatie van het Maasland*. Hasselt, 1988, pp. 89-111. Bijdr. van de Ver. voor Limburgse Dialect- en Naamkunde, 33.
- 50695 **Van Durme (L.)**. *Uit de taal van het landbouwbedrijf in de Zwalmstreek*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh. IV, 1989, pp. 21-122.
- 50696 **Taeldeman (Johan)**. *Historische en geografische situering van het Evergemse dialect*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 167-171. [Cfr. n° 50756].
- 50697 **Verbiest (Frans)**. *Notities over de kruiwagen — Kanunnik Servaas Daems ter ere*. Heemk. Handboekje van de Antwerpse Regio, XXXVII, 1989, 4, pp. 1-12.
- 50698 **Janssens (G.)**. *De benamingen voor de wildstropers in het verleden en in de hedendaagse dialecten*. Ons Heem, XLIII, 1989, 415, pp. 133-146.
- 50699 **Gaziaux (Jean-Jacques)**. *Littérature dialecte dans l'est du Brabant wallon*. La Vie Wallonne, LXII, 1988, pp. 160-169.
- 50700 **Felten (Raymond)**. *Notes sur l'ancienne commune de Cherain et sur son dialecte*. Glain et Salm-Haute Ardenne, 1989, 29, pp. 31-42.
- 50701 **Remacle (Louis)**. *L'ancien terme malmédien «ganse»*. Folklore Stavelot-Malmédy-Saint-Vith, LII, 1988, pp. 137.
- 50702 **Pinon (Roger)**. *Rimes et formulettes dialectales de la Ville de Liège (suite)*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, 244-245, pp. 516-520 ; 564-568. [Suite du n° 48590].

2. *Toponymie — Plaatsnaamkunde*

- 50703 **Claeys (F.)**. *Nog iets over de aardrijkskundige namen in Kiliaens etymologicum*. Naamkunde, XXI, 1989, 1-4, pp. 72-99.

(3) Ne sont relevés que les travaux offrant apparemment un intérêt direct pour l'histoire. Il existe en effet des bibliographies spécialisées exhaustives.

Aangezien er op dit gebied uitvoerige gespecialiseerde bibliografieën bestaan, worden slechts bijdragen met uitgesproken historisch belang weerhouden.

- 50704 **De Brabandere (F.)**. *De plaatsnamen aan onze kust*. Meded. van het Westvl. verbond van Kr. voor Heemkunde, XIII, 1989, 3, pp. 67-70.
- 50705 **Vandeberghe (R.)**. *Castellerie et Haut-Judas, des noms qui remémorent une fonction*. Mém. de la Soc. d'H. de Mouscron, X, 1989, 2, pp. 15-49.
- 50706 **Adriaan (Jan) & Trimpe Burger (J.A.)**. *Noms de lieux de Zélande et de Flandre occidentale composés avec burg (haut Moyen Age)*. *Archéologie et toponymie*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 189-204.
- 50707 **De Vos (Achiël), Stockman (Luc) & Taeldeman (Johan)**. *Meetjeslandse plaatsnamen van vóór 1600*. Deel I : *Het Ambacht Maldegem*. Band 1 : *Adegem*. Maldegem, Heemkundige Kr., 1989, 92 p.
- 50708 **Mertens (Jozef F. R.)**. *Historisch-naamkundige studie van Deurne in de Zuiderkampen, Brabantse gemeente en Luikse parochie*. Hechtel, Verh. voor Lokale en Regionale Geschiedschrijving, Deurne, Landelijke Gilde van Deurne, 1988, 303 p. (Lokaal-histor. publ., 2).
- 50709 **Gyseling (Maurits)**. *Etymologie van Evergem*. Liber Amicorum Achiël De Vos, p. 127. [Cfr. n° 50756].
- 50710 *Eigenaars en plaatsnamen in Gontrode a° 1508*. Heemk. Ver. De Gonde, XVII, 1989, 1, pp. 24-29 ; 2, pp. 6-15.
- 50711 **Berings (G.)**. *Toponiemen uit het Oudenaardse*. Hand. van de geschied- en oudheidk. Kr. van Oudenaarde, XXVI, 1989, pp. 71-135.
- 50712 **Kempeneers (P.)**. *Waanrodese plaatsnamen*. De Brabantse Folklore, 261-262, 1989, pp. 7-83.
- 50713 **Claes (F.)**. *Toponymie van Webbekom*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 1-2-3, pp. 89-112 ; 10-11-12, pp. 461-480. [Vervolg van 48603].

3. Anthroponymie

- 50714 **Herbillon (Jules) † & Germain (Jean) e.a.** *Nouveau traité sur les noms de famille belges*. Ro-Ry. Bull. de Soc. R. le Vieux-Liège, XI. 1989. pp. 244-245, 468-485, 546-559. [Suite du n° 46284].
- 50715 *Nederlands Repertorium van Familienamen, XIV Limburg*. Uitgegeven door P. L. Meertens-Instituut, Zutphen, 1988, 522 p.
- 50716 **Dupas (Georges)**. *Les noms de personnes en Flandre-Artois du XIIe siècle à nos jours*. *Essai d'anthroponymie régionale et comparée*. Dunkerque, Westhoek éditions, 1988, 304 p.
- 50717 **Jennet (F.) & Schroyen (L.)**. *Persoonsnamen in Olmen. Meisjesnamen (1641-1950)*. 't Schreeneel, V, 1988, pp. 103-120.
- 50718 **Redant (G.)**. *Haaltertste bij- en spotnamen*. Meded. Heemkr. Haaltert, IX, 1989, 1, pp. 5-8 ; 2, pp. 7-10 ; 3, pp. 18-20 ; 4, pp. 8-10.
- 50719 **Eussen (N. G. H. M.)**. *Doopnamen te Sittard 1588*. Liber amicorum Jean Knoors. Sittard, Stichting Charles Beltjens Sittard, 1989, pp. 36-63.

H. ICONOGRAPHIE — ICONOGRAFIE

- 50720 **George (Philippe)**. *Iconographies de saints mosans. 12*. *Baltimore, Walters Art Gallery Manuscrit 37, f° 115 verso*. *Livre d'heures, Huy, c. 1300-1310*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, pp. 560-562. [Suite du n° 48616].
- 50721 **Delarue (Thomas)**. *Repères iconographiques de la Collégiale d'Amay*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 103-108.
- 50722 **Couvreur (W.)**. *Ikonoğrafie*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 487-499. [Cfr. n° 51320bis].

- 50723 **Dercq (Jean)**. *Cerfontaine en cartes postales anciennes*. Cerfontaine, 1989.
- 50724 **Bierin (Alain)**, e.a. *Fraipont et Nessonvaux en cartes postales anciennes*. Fraipont, 1987, 128 p.
- 50725 **Bare (Pierre)**. *Herstal en cartes postales et photos anciennes. T. II et III*. Liège, Biblio, 1989, 312 et 320 p.
- 50726 **Duvosquel (C.) & Villez (A.)**. *Le village d'Houtem au XXe siècle. Quelques documents iconographiques*. Mém. de la Soc. d'H. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 347-370.
- 50727 **Pironet (Louis)**. *Bons baisers de Spa ou les sites spadois disparus ou modifiés, en cartes postales illustrées*. H. et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 77-87 ; pp. 107-118.
- 50728 **Pironet (L.)**. *Bons baisers de Spa ou l'hôtellerie spadoise dans les cartes postales*. Ibid., pp. 149-158.

K. FOLKLORE (4)

- 50729 **Marquet (Léon)**. *Le folklore ardennais dans la littérature*. Tradition wallonne, V, 1989, pp. 31-50.
- 50730 **Giraldo (Walter)**. *Volksdevotie in West-Vlaanderen*. Brugge, Uitg. Van de Wiele, 1989, 164 p.
- 50731 **Gielis (M.)** (m.m.v. **Caspers (T.)**, **Jorissen (G.)**) *Leven en dood, liefde en geloof in Baarle-Hertog-Nassau. Historisch-antropologische Verkenningen*. Taxandria, LX, 1988, pp. 123-236.
- 50732 **Meillander (V.)**. *Ziel en doopsel van (on)geboren kinderen. Vier eeuwen dispuut*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 1, pp. 3-52.
- 50733 **Colson (Oscar) †**. *Cathérine, sainte Cathérine et Catherinettes en Brabant wallon. Sainte Cathérine et les roues. Dictons météorologiques et agricoles de la Sainte-Cathérine*. Enquêtes du Musée de la Vie Wallone, XVI, 1988, pp. 373-377.
- 50734 **Pinon (Roger)**. *Une prétendue prière à sainte Cathérine*. Ibid., pp. 377-382.
- 50735 **Van den Berg (M.)**. *De spreuk in de sage. Toverformules en andere stereotiepe uitspraken in de Antwerpse sage*. Volkskunde, CX, 1989, 3, pp. 201-252.
- 50736 **Pinon (Roger)**. *Les pleureurs et pleureuses*. Enquêtes du Musée de la Vie wallonne, XVI, 1988, pp. 365-369. — complément aux articles de E. Legros et R. Pinon de 1968 et 1976-1977.
- 50737 **Marquet (Léon)**. *Folklore : les côpons ou petites croix de cire de la Chandeleur*. H. et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 159-162.
- 50738 **Piette (Albert)**. *Les jeux de la fête : rites et comportements festifs en Wallonie*. Paris, Publ. de la Sorbonne, 1988, 208 p. (Série Homme et Soc., 13).
- 50739 **Pignolet (Marcel)**. *Folklore du trépas particulièrement dans la Basse-Semois*. Le Guetteur wallon., 1989, 1 pp. 2-14 ; 2, pp. 38-43.
- 50740 **Pinon (Roger)**. *Petit glossaire étymologique et explicatif de termes désignant des mets de foire*. Foires et forains en Wallonie, Liège, Musée de la Vie wallonne, 1989, pp. 201-216.

(4) On ne retient que les travaux de folklore se rapportant au passé ou paraissant offrir un intérêt direct pour la compréhension du passé.

Inzake folklore worden slechts de bijdragen betreffende het verleden opgenomen of deze waarvan het belang voor het inzicht in het verleden voor de hand schijnt te liggen.

- 50741 **Pinon (Roger)**. *Gastronomie gaumaise : le «rouyot»*. La Vie Wallonne, LXII, 1988, pp. 208-215.
- 50742 **Robert (Fernand)**. *Un «Cramignon» pour des noces d'or à Oreye en 1912*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, pp. 562-564.
- 50743 **Pinon (Roger)**. *Une source peu connue de parafolklore musical enfantin*. Enquêtes du Musée de la Vie wallonne, XVI, 1988, pp. 314-363.
- 50744 **Marquet (Léon)**. *Le zigzag, jeu d'enfants du XVIIIe siècle*. Folklore Stavelot-Malmédy-Saint-Vith, LII, 1988, pp. 15-24.
- 50745 **Moreau (Yves)**. *Les concours des chants de coqs*. Enquêtes du Musée de la Vie wallonne, XVI, 1988, pp. 371-372. — Origines en 1891 dans le Condroz et la région de l'Ourthe.
- 50746 **Van Bulck (Gaston)**. *Enkele gegevens over de streekdrachten te Berchem*. Heemk. Handboekje voor de Antwerpse Randgemeentes. XXXVII, 1989, 1, pp. 1-14.
- 50747 **Strijbos (Herman)**. *Tekens van tegenspraak. Een inventarisatie van oude tekens op gevels in de Zuidelijke Nederlanden*. Brabants Heem, XLI, 1, pp. 11-25.
- 50748 **Bekkering (H.)**. *Een wereld in stukken. Een kijk op de geschiedenis van de legpuzzel in de Lage Landen*. 't Trojaans Hobbelpaard, V, 1989, pp. 9-28.
- 50749 **De Paepe (Pol)**. *77 monumenten : authentieke verhalen en verhaaltjes uit Aalst*. Erpe-Mere, Pol de Paepe, 1987, 150 p.
- 50750 **Phlippen (J.)**. *Van vertelkens en blaeventjes tot „kaentkens van pampier”*. Ons Heem, XLII, 1989, 3, pp. 100-113.
- 50751 **Pinon (Roger)**. *Le folklore musical et poétique de la région salmienne. Première continuation*. Vielsalm, 1987, 25 p.
- 50752 **Henkens (Piet)**. *Over het „ezel drieve” in het kader van het aloude „volksgericht”*. Dao raostj gèt !, 7, 1988-1989, pp. 158-165.
- 50753 **Lechanteur (Jean)**. *Gloses : Littérature ancienne*. Les Dialectes de Wallonie, XVI, 1988, pp. 108-126. — Mentions de pièces de costume relevées dans les protocoles de notaires liégeois.

II. TRAVAUX GÉNÉRAUX — ALGEMENE WERKEN (5)

A. À L'ÉCHELON NATIONAL — OP NATIONAAL VLAK

- 50754 *Mélanges Albert Delcourt*. Ath, 1989, 215 p. (Et. et documents du C. r. d'H. et d'archéologie d'Ath et de la région et Musées athois, VIII).

(5) La présente bibliographie est subdivisée, fondamentalement, selon les grandes tranches chronologiques. Tous les travaux qui se rapportent à plus d'une de ces tranches sont groupés ici sous la rubrique «*Travaux généraux*». Pour avoir connaissance de tous les travaux se rapportant à une époque donnée, il ne suffit donc pas de consulter la rubrique se rapportant à cette époque. Il y a en effet de grandes chances que des travaux se rapportant à cette époque particulière figurent également dans cette rubrique «*Travaux généraux*».

De bibliografie is eerst en vooral ingedeeld op grond van de diverse tijdvakken. De publikaties die handelen over meer dan één tijdvak worden hier onder de rubriek «*Algemene Werken*» ondergebracht. Om de lijst samen te stellen van wat verschenen is betreffende een gegeven tijdvak, zal het dus meestal *niet* volstaan de rubriek aangaande dat tijdvak te overlopen. Er bestaat immers steeds veel kans dat gegevens betreffende dat tijdvak ook onder deze rubriek «*Algemene Werken*» worden aange- troffen.

- 50755 *Huldenummer prof. dr. A. Deprez, aangeboden bij haar zestigste verjaardag.* Gent, RUG, 1988, 261 p. (Studia Germanica Gandensia, 18). **Carlier (M.)** & **Vanacker (H.)**. *Inleiding*. pp. 7-9; **Baeck (M.)**. *Frederik van Eeden en Vlaanderen : een verkenning*. pp. 11-36; **Carlier (M.)**. *Het Frans-Nederlands Woordenboek van D. Sleeckx en J. F. Vande Velde (1845-1848)*. pp. 37-58; **Coigneau (D.)**. *Luise van Ploennis en „Mariken van Nymwegen” (1853)*. pp. 59-110; **Deleeuw (B.)**. *Gezelles „Confraternity” en Jan Catulle*. pp. 111-131; **Musschoot (A. M.)**. *Karel Van de Woestijne : „Mijn God, gij ziet de zee”. Een verkennende interpretatie van de varianten*. pp. 133-156; **Reynaert (J.)**. *F. A. Snellaert en de receptie van Hadewijch in de 19e eeuw*. pp. 157-180; **Vanacker (H.)**. *De jaarverslagen van het Gentse taal- en letterkundige genootschap „De Tael is gansch het Volk” : een eerste bespreking (1836-1851)*. pp. 181-211; **Van Elslander (A.)**. *Willem de Vreese, hoogleraar te Gent (1895-1918). Enkele getuigenissen*. pp. 213-234; **Waterschoot (W.)**. *Luxe-exemplaren van De Borchgraves „Gedichten” (1861)*. pp. 235-245.
- 50756 **Stockman (Luc) & Vandermeersch (Peter)** ed. *Liber Amicorum Achiel De Vos. Aangeboden ter gelegenheid van zijn vijfenzestigste verjaardag tijdens de feestzitting in het gemeentehuis van Evergem, op 9 september 1989*. Evergem, Gemeentebestuur; Heemk. Genootschap van het Meetjesland; Oostvl. Verbond van de Kr. voor gesch.; Werkgroep „Liber Amicorum Achiel De Vos”, 1989, 280 p. **Balthazar (Herman)**. *Een huldeadres*. p. 5; **Stockman (Luc)**. *Levensschets van Achiel De Vos*. pp. 7-14; *Spreekbeurt voor zender Gent, gehouden op donderdag 26 augustus 1948 door Achiel De Vos*. pp. 15-16; **Van Parys (Luc)**. *De Evergemnaar Achiel De Vos*. pp. 17-20; **De Smet (Eric)**. *Bibliografie van Achiel De Vos*. pp. 21-23.
- 50757 **Gilissen (J.)**. *La coutume : essais de synthèse générale. Texte inachevé et publié tel quel*. Rec. Soc. J. Bodin, LIV, 1989, pp. 433-525.
- 50758 **Marx (Jacques)** ed. *Aspects de l'anticléricalisme du moyen âge à nos jours : hommage à Robert Joly, Colloque, Bruxelles, 2-3 juin 1988*. Bruxelles, Editions de l'U.L.B., 1988, 197 p. (Problèmes d'H. du christianisme, 18). **Despy (G.)**. *Hérétiques ou anticléricaux ? Les „cathares” dans nos régions avant 1300*, pp. 23-33; **Bernard (Br.)**. *«Variations sur un thème» dans l'historiographie belge des XIXe et XXe s. : l'anticléricalisme de P.-F. de Neny (1761-1784)*, pp. 73-86; **Hasquin (H.)**. *L'anticléricalisme économique au XVIIIe s. : à propos du monachisme et de la dîme*, pp. 87-102; **Puissant (J.)**. *Démocratie, socialisme, anticléricalisme et inversement*, pp. 135-147; **Morelli (A.)**. *La caricature anticléricale en Belgique aux XIXe et XXe s.*, pp. 149-162.
- 50759 **Theissen (S.) & Vromans (J.)** ed. *O Tempora, O Moores. Een bundel opstellen aangeboden aan Joseph Moors ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag*. Liège, C.I.P.L., Univ., 1989, 270 p.
- 50760 **Braive (Gaston) & Cauchies (Jean-Marie)** ed. *La critique historique à l'épreuve. Liber discipulorum Jacques Paquet*. Bruxelles, Publ. des Fac. univ. Saint-Louis, 1989, 317 p. (Travaux et Recherches 17). **Braive (Gaston) & Cauchies (Jean-Marie)**. *Avant-propos*. pp. 7-8.
- 50761 *Nouvelle biographie Nationale* — T. I. Bruxelles, Ac. r. des. Sc. des L. et des Beaux-arts de B., 1988, 374 p.
- 50762 *Les structures du pouvoir dans les communautés rurales en Belgique et dans les Pays limitrophes (XIIe-XIXe siècle) — Machtssstructuren in de plattelandsgemeenschappen in België en aangrenzende gebieden (12de-19de eeuw)*. 13e Colloque International. Actes — 13de Internationaal Colloquium. Spa, 3-5 sept. 1986. Bruxelles, Crédit communal de B., 1988, 826 p. (Collection H., Série in-8°, 77).

- 50763 *Publication du Centre européen d'études bourguignonnes (XIVe-XVIe s.)*. XXIX, 1989 : *Rencontres de Colmar-Strasbourg (29 septembre au 2 octobre 1988) : La dévotion moderne dans les pays bourguignons et rhénans des origines à la fin du XVIe siècle. Actes publiés sous la direction de Cauchies (J.-M.)*. Neuchâtel, 1989, XIX-181 p.
- 50764 *L'individu face au pouvoir*, 3e partie — *Europe occidentale (XIIe-XVIIIe siècle)*, 1 vol., 1989. Recueils de la Société Jean Bodin. XLVIII. Ibid., *La coutume*, 4e partie — *Le monde contemporain*, 1 vol., 1989, LIV. Ibid., *La peine*, 3e partie — *L'Europe depuis le XVIIIe siècle*, 1 vol., 1989, LVII.
- 50765 *Actes de VIe colloque international de glyptographie de Samoëns, 5 au 10 juillet 1988*. Braine-le-Château, Centre international de rech. glyptographiques, 655 p.
- 50766 **Gilissen (John), Magits (Michel)** e.a. *De bronnen van het recht in de Belgische gewesten sedert de dertiende eeuw*. Antwerpen, Kluwer, 1989, 2de uitgave, 269 p. (Histor. Inleiding tot het Recht 2).
- 50767 **Van Dievoet (Guido)**. *Lovanium docet : geschiedenis van de Leuvense Rechtsfaculteit (1425-1914)*. Leuven, K.U.L., Fac. der Rechtsgeleerdheid, Afdeling Romeins Recht en Rechtsgesch., 1988, 211 p.
- 50768 **Van Goethem (Herman)**. *La politique des langues en France, 1620-1804*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 437-460.
- 50769 **Joris (André)**. *D'où vient la frontière linguistique ?* Malmédy, Art et H., 1989.
- 50770 **De Vleeshouwer (J.)**. *Het ontstaan der Nederlands-Franse taalgrens (VI)*. Naamkunde, XXI, 1989, 1-4, pp. 160-180.
- 50771 **Godding (Ph.)**. *Le droit coutumier a-t-il recouru à la fiction ?* **Van Dievoet (G.), Godding (Ph.) & Van den Auweele (D.)**. *Langage et droit à travers l'histoire. Réalités et fictions*, Louvain-Paris, 1989, pp. 93-105.
- 50772 **Billen (Claire)**. *Jeux de pouvoirs, jeux de profits : remarques à propos de l'histoire des droits d'usage et biens des communaux (XIIe-XIXe siècle)*. Les structures du pouvoir ..., pp. 435-449. [Cfr. n° 50762].
- 50773 **De Win (P.)**. *In het kader van de „Inventaris van het rechtshistorisch patrimonium van België" : roepstenen en kerkpuien*. Ons heem, XLIII, 1989, pp. 46-94.
- 50774 **Rottier (Honoré)** e.a. *Onderdak : 5000 jaar wonen in de lage landen*. Leuven, Davidsfonds, 1988, 280 p.
- 50775 **Fauve-Chamoux (Antoinette)** ed. *Evolution agraire et croissance démographique*. Liège, Ed. Derouaux Ordina, 1987, 391 p. *Quatrième partie : l'exemple belge*. pp. 291-379 : **Bruneel (Claude), Daelemans (Frank), Dorban (Michel) & Vandebroeke (Christian)**. *Population et subsistances dans l'espace belge (XVIe-XIXe siècles)*. pp. 293-324 ; **Vandebroeke (Christian)**. *Agriculture flamande et démographie (XVe-XIXe siècles)*. pp. 325-345 ; **Bruneel (Claude)**. *La vache ou le blé ? Structures agraires et pression démographique dans un village brabançon, Kortenaken (1745-1792)*. pp. 347-366 ; **Dorban (Michel)**. *Phénomènes perturbateurs et longue durée : le Sud-Luxembourg belge (1500-1800)*. pp. 367-379.
- 50776 **Verhulst (Adriaan)**. *Agrarian revolutions : myth or reality ?* Sartonia, II, 1989, pp. 71-95.
- 50777 **Philippe (Joseph)**. *Le Val Saint-Lambert, ses cristalleries et l'art du verre en Belgique*. 3ème éd. Liège, Le Perron-Wahle, 1989, 399 p. — Mise à jour : de 1980 à 1988.
- 50778 **Engen (Luc)** ed. *Le verre en Belgique des origines à nos jours*. Bruxelles, Mercator, 1989, 439 p.
- 50779 **Driessen (M.)**. *Mergel. mergelbewerkers en hun tekens*. Actes du VIe colloque ..., pp. 171-179. [Cfr. n° 50765].

- 50780 **Clément (P.)**. *L'enseignement en Belgique, particulièrement dans le diocèse de Tournai, des origines à nos jours*. Vol. I: *Des origines à 1850*. Louvain-la-Neuve, Centre Galilée, 1989, 351 p.
- 50781 **De Jonghe (S.), Genicot (L.-Fr.) & Guillaume (E.)**. *Fontaines et pompes de nos villes*. Liège, Le Perron, 1989, 120 p.

B. HISTORIOGRAPHIE, MÉTHODOLOGIE, THÉORIE ET HISTOIRE
— HISTORIOGRAFIE, METHODOLOGIE, THEORETISCHE GESCHIEDENIS

- 50782 **De Schryver (Reginald)**. *National-socialist and marxist views of the history of Belgium*. Leuven, K.U.L., Departement Gesch., 1987, *Historica Lovaniensia*: studiën van leden van het Departement Gesch. van de K.U.L., 209, pp. 55-66.
- 50783 **De Schryver (Reginald)**. *Vlaams bewustzijn en interpretatie van het Belgisch verleden. Vragen rond wederzijdse beïnvloeding*. Hand. der Kon. Zuidnederlandse Mij. voor Taal- en Letterkunde en Gesch., XLII, 1988, pp. 73-92.
- 50784 **Luxen (D.)**. *De Belgische natie in de geschiedschrijving*. *Nieuw Ts. voor Pol.*, 1989, 1-2, pp. 61-66.
- 50785 **Cauchies (J.-M.)**. *Libertés et liberté. Des franchises médiévales aux idéologies contemporaines*. La critique historique à l'épreuve, pp. 149-173. [Cfr. n° 50760].
- 50786 **Van Uytven (R.)**. *Woeringen, 1288-1988: Brabantse overwinning, maar Keulse triomf. Recensieartikel*. *Bijdr. en Meded. betreffende de Gesch. der Ned.*, CIV, 1989, 2, pp. 224-233.
- 50787 **Van Gerven (Jan)**. *Denken over economie en samenleving van de late middeleeuwen tot in de 19e eeuw*. *Streven*, LVI, 1989, juli, pp. 875-886.
- 50788 **Godding (Ph.)**. *Rechtspraakgeschiedenis in België: de huidige stand van het onderzoek*. **Chorus (J. M. J.) & Elias (A. M.)**. *Handelingen van het afscheid van J. Th. de Smidt als hoogleraar oud-vaderlands recht aan de Rijksuniversiteit Leiden op 16 dec. 1988*. Leiden, 1989, pp. 33-47.
- 50789 **Raxhon (Ph.)**. *F. Hénau et E.-C. de Gerlache, ou les premiers pas d'une historiographie de la période révolutionnaire en Belgique (1830-1865)*. *Contribution à l'histoire de l'historiographie de la Révolution liégeoise*. Région, Nation, Europe. Unité et Diversité des processus sociaux et culturels de la Révolution française, Besançon, 1989, pp. 561-570. (Actes du colloque tenu à l'Université de Besançon, 25-27 novembre 1987).
- 50790 **Raxhon (Philippe)**. *La Révolution liégeoise de 1789 vue par les historiens belges (de 1805 à nos jours)*. Bruxelles, Univ., 1989, 200 p. (Et. sur le XVIIIème s., vol. hors série, 6).
- 50791 **Gerits (Jan)**. *Heemkunde en Heemschut in Vlaanderen*. *Meded. van het Westvl. Verbond van Kr. voor Heemkunde*, XIII, 1989, 4, pp. 92-97.
- 50792 **Marnef (G.) & Blondé (B.)** ed. *Historisch onderzoek m.b.t. het Hertogdom Brabant. Een kritisch overzicht. 1987-1988*. *Bijdr. tot de Gesch.*, LXXII, 1989, 3-4, pp. 137-303.
- 50793 **Gales (B. P. A.) & Van Royen (E. J. G.)**. „*De fabrikanten van de geschiedenis*”. *Sociaal-economische geschiedschrijving in Limburg*. Publ. de la Soc. histor. et archéol. dans le Limbourg, CXXV, 1989, pp. 126-184.
- 50794 **Geurts (P. A. M.) & Janssen (A. E. M.)**. *Ruim een eeuw geschiedbeoefening met betrekking tot de Nederlandse provincie Limburg. Enige historiografische aspecten*. *Ibid.*, pp. 47-99.
- 50795 **Ubachs (P. J. H.)**. *De „Publications” bekeken. 109 boeken Limburgse geschiedenis, 1864-1988*. *Ibid.*, pp. 33-46.

- 50796 **Dieteren (R.) & Jansen (J. C. G. M.)** ed. *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg XXXIV — 1989*. Jb. van het Sociaal Histor. Centrum voor Limburg, Maastricht, 1989, 239 p.
- 50797 **Bogaert-Damin (Anne-Marie) & Toussaint (Jacques)**. *Les Sociétés d'histoire et d'archéologie de la province de Namur*. Namur, 1989, s. p.
- 50798 **Soetaert (P.)**. *Op zoek naar het eigen verleden, Historisch onderzoek en historische verenigingen in West-Vlaanderen*. Hand. van het Genootschap voor Gesch. «Soc. d'Emulation», CXXV, 1989, pp. 167-186.
- 50799 **Vrielinck (Sven) & Van Eenoo (Romain)**. *Ijveren voor Geschiedenis. 150 jaar Genootschap voor Geschiedenis «Société d'Emulation» te Brugge*. Brugge, Genootschap voor Gesch., 1989, 182 p.
- 50800 **Van Eenoo (R.)**. *150 jaar Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*. Hand. van het Genootschap voor Gesch. «Soc. d'Emulation», CXXVI, 1989, pp. 187-198.
- 50801 **Cock (M.)**. *Het veertigjarig jubileum van „Het Land van Aalst”. Een viering*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 1, pp. 1-4.
- 50802 *Jubileumboek 1977-1987. Brasschaatse Heemkundige Kring Breesgata*. Brasschaat, Brasschaatse Heemkundige Kr. Breesgata, 1987, 115 p.
- 50803 **Deweerd (Antoon)**. *30 jaar Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Roeselare en Ommeland*. Meded. van het Westvl. Verbond van Kr. voor Heemkunde, XIII, 1989, 4, pp. 85-91.
- 50804 **Stockman (L.)**. *Bouwstenen voor een historiek van het Heemkundig Genootschap (deel IX)*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 217-220.
- 50805 **De Kok (H.)**. *Gramaye's beschrijving uit 1610 en de latere historiografie van Turnhout*. Taxandria, LX, 1988, pp. 255-280.
- 50806 **Raxhon (Ph.)**. *L'historien de métier face à l'écriture théâtrale*. Théâtre et Révolution, Paris, 1989, pp. 117-126. (Actes du colloque tenu à l'Université de Besançon 16-18 juin 1988).
- 50807 **Coppejans-Desmedt (H.)**. *De l'utilité des livres de paye pour la recherche historique*. Bull. Comité des arch. d'entreprises/Bull. Committee on business arch. C.I.A./I.C.A., 11, 1988, pp. 69-76.
- 50808 **Braive (Gaston)**. *Critique de restitution et critique de compréhension : leur application aux sources orales*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 277-289. [Cfr. n° 50760].
- 50809 **Nuyttens (M.)**. *Het archief van de Staten van Vlaanderen als bron voor de lokale vorser*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 151-154. [Cfr. n° 50756].
- 50810 **Van Isterdael (Herman)**. *Gerechtigde enquêtes : bron voor sociale en mentaliteitsgeschiedenis. De zaak Quidez*. Actief in archief, pp. 155-164. [Zie n° 50570].
- 50811 **Bastiaen (Filip)**. *Soldatenbrieven, bron voor mentaliteits- en sociale geschiedenis*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 39-44. [Cfr. n° 50756].
- 50812 **David (J.)**. *Beeldmateriaal en technieken*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 3, pp. 135-192.
- 50813 **De Maesschalck (E.)**. *Geschiedenis op televisie*. Leuven, Acco, 1988, 117 p.
- 50814 **Pasleau (Suzy)**. *Légia II. La gestion automatique des données en histoire*. Laboratoire d'informatique documentaire et d'h. quantitative, Univ. de Liège, 1987, X-112 p.
- 50815 **Pasleau (Suzy)**. *Le livre de S.Q.L.* Paris, P.S.I., Nathan, 1989, 218 p. (Collection Langages).
- 50816 **Pasleau (Suzy)**. *Historical Data Bases as a Field for Structured Query Language/ Générateur de programmes destinés à la saisie de documents historiques*. Laboratoire d'informatique documentaire et d'h. quantitative, Univ. de Liège, 1988, 64 p.

- 50817 **Ankersmit (F.R.)**. *Historische representativiteit*. De Uil van Minerva, V, 1988-1989, pp. 27-38.
- 50818 **Blom (Tannelie) & Nijhuis (Ton.)**. *Individualisme en collectivisme in geschiedenis en sociologie*. Ts voor sociale Wet., XXXIV, 1989, 1, pp. 3-24.
- 50819 **Blondeel (William)**. *Etno-historie en lokale geschiedenis : variaties op eenzelfde thema ?* Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 45-51. [Cfr. n° 50756].

C. À L'ÉCHELON RÉGIONAL — OP REGIONAAL VLAK

Généralités — Algemeenheden

- 50820 **Carson (Patricia)**. *In eindeloze verscheidenheid : een historische fresco van Vlaanderen*. Leuven, Davidsfonds, 1989, 270 p.
- 50821 *Limburgs Biografisch Repertorium*. Limburg, LXVIII, 1989, 4, pp. 239-251. [Vervolg van 48681].
- 50822 *Limburgs Biografisch Repertorium, aflevering II*. Jb. van het Sociaal Histor. Centrum voor Limburg, XXXIV, 1989, pp. 164-168.
- 50823 **Deroubaix (J.)**. *Le dictionnaire du Hainaut*. Mouscron, Imprim'tout Editions, 1989, XVI-782 p.
- 50824 **Swinnen (E.)**. *Turven in Kerkhoven*. 't Schreeneel, V, 1988, pp. 32-37.

Démographie, industrie, commerce, agriculture — Demografie, nijverheid, handel, landbouw

- 50825 **Cloet (Michel) & Vandenbroeke (Chris)** ed. *Tien bijdragen tot de lokale en regionale demografie in Vlaanderen*. Brussel, Gemeentekrediet van B., 1989, 291 p. (Histor. Uitgaven, Reeks in-8°, 79). **Id.** *Inleiding*, pp. 5-19.
- 50826 **Demuytere (D.)**. *Demografische evolutie in de stad en de Kasselrij Oudenaarde (14de-20ste eeuw)*. Hand. van de geschied- en oudheidk. Kr. van Oudenaarde, XXVI, 1989, pp. 27-40.
- 50827 **Delcourt (A.)**. *Evolution de la population et de l'instruction à Flobecq, Ellezelles, Lahamaide, Wodecq*. Mélanges Albert Delcourt, pp. 163-194. [Cfr. n° 50754].
- 50828 **Dejollier (René)**. *Charbonnages en Wallonie : 1345-1984*. Namur, Erasme, 1988, 288 p.
- 50829 *Les charbonnages du XIVe siècle à nos jours. Expositions. Catalogue*. Herstal, 1988, 21 p.
- 50830 **Bavay (G.)**. *Du lit au délit. Relations entre l'agencement architectural et le travail en carrière (le cas du calcaire carbonifère dans le bassin hainuyer)*. Actes du VIe colloque, pp. 9-33. [Cfr. n° 50765].
- 50831 **Ducastelle (J.-P.)**. *La pierre de Maffle, ses bancs, ses qualités, ses défauts. Contribution à la connaissance d'un gisement de pierre de taille*. Mélanges Albert Delcourt, pp. 95-109. [Cfr. n° 50754].
- 50832 **Brumagne (W.)**. *Steengroeven rond Sint-Verone, Leefdaal*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 1-2-3, pp. 15-22.
- 50833 **Gilson (M.)**. *L'industrie de la terre cuite dans nos régions*. Mém. de la Basse-Sambre (Auvélais), 6, 1989, pp. 3-10.
- 50834 **Laenen (M.), Verhelst (U.), Vandebroek (M.), Vandewalle (A.), D'hondt (J.), Esther (J.-P.), Peersmans (W.) & Vandendorpe (A.)** ed. *Uit het goede hout. Tentoonstelling 9-24 sep. 1989*. Brugge, 1989, 32 p.
- 50835 **Tillie (Willy) & Cossey (S.)**. *Van alle markten thuis : 800 jaar Vrijdagmarkt Poperinge*. Poperinge, Heemkundige Kr. Aan de Schreve, 1988, 160 p.

- 50836 **Tellier (Edmond)**. *Enseignes hutoises du passé*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 91-183.
- 50837 **Maassen (H.)**. *De bank van lening te Hulst*. Oudheidk. Kr. „De Vier Ambachten”, 1988-1989, pp. 191-211.
- 50838 **Vandenbroeke (Chris)**. *Pachtprijzen en exploitatiekosten in de Vlaamse landbouw in seculair perspectief (14de-20ste eeuw)*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 207-217. [Cfr. n° 50756].
- 50839 **Smet (G.)**. *Une grange cistercienne au pays d'Ath*. Hainaut tourisme, 1989, 252, pp. 27-30.
- 50840 **Van Osta (W.)**. *De Vagevuurhoeve: meer dan drie eeuwen geschiedenis*. Breesgata, XII, 1989, 2, pp. 4-13.
- 50841 **Hoyoux (Jean)**. *Vue générale sur l'histoire de la propriété foncière et de l'agriculture à Heure-le-Romain des origines à 1940*. Bull. instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 201-213.
- 50842 **Loenders (S.), Vanduffel (Fr.) & Vanden Boer (A.)**. *Van landbouwgemeenschap tot geïndustrialiseerde gemeente*. Het Oude Land van Loon, XLIV, 1989, pp. 399-486.
- 50843 **Knaepen (R.)**. *De strijd om het bestaan: het economisch verleden van Lommel*. Ibid., pp. 209-314.
- 50844 **Mennen (Victor)**. *Ontginnings- en nederzettingsgeschiedenis (Lommel, middel-eeuwen — 20e eeuw)*. Ibid., pp. 139-208.
- 50845 **Depaeuw (R.) & Potié (J.)**. *La fertilisation des terres au temps jadis à Ploegsteert*. Mém. de la Soc. d'H. de Comines, XIX, 1989, pp. 337-346.
- 50846 **Fagnoul (Kurt)**. *Eine Hauskollekte im ehemaligen Kreis Malmedy*. Zwischen Venn und Schneifel, XXV, 1989, pp. 42-44.
- 50847 *Histoire de nos moulins et histoire d'eaux*. Ecaussines, C.d'information et d'H. locale des Ecaussines et Henripont, 1988, 152 p. (Rec. du C. d'information et d'H. locale des Ecaussines et Henripont, 3).
- 50848 **Meerman (M.)**. *Gids voor het onderzoek naar de geschiedenis van water- en windmolens in Limburg*. Maastricht, 1989, 547 p. (Reeks Inventarissen van het Rijksarchief in Limburg, nr. 41).
- 50849 **Maris (A.)**. *Twee grafelijke molens te Kruikeke*. Heemk. Kr. Wisselkerke, XIV, 1989, pp. 105-109.
- 50850 **Bollen (M.)**. *Molende molen te Lillo !?* Polderheem, XXIV, 1989, 2, pp. 32-37.
- 50851 *Le moulin brûlé de Woluwe-Saint-Lambert*. Bruxelles, C. d'H., d'archéologie et d'architecture, 1988, 95 p.

Les châteaux, seigneurs et seigneuries — Kastelen, heren en heerlijkheden

- 50852 **Ganz (Edwin)**. *Het koninklijk domein van Bouchout en zijn kastelen*. Meise, Jean van Gijseghem, 1987, 135 p. — *Le domaine royal de Bouchout et ses châteaux*. Meise, Jean Van Gijseghem, 1987, 129 p.
- 50853 **Devliegher (Luc) m.m.v. de Zegher (Cathy), Vandermaesen (Maurice) & Vermeire (Rafaël)**. *Het kasteel van Tillegem te Brugge*. Brugge, Van de Wiele M., 1989, 172 p.
- 50854 **De Smet (A.)**. *Het „kasteel” te Gavere*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh., IV, 1989, pp. 205-210.
- 50855 *Kasteel Borgitter te Kessenich aan de Itter*. Kinrooi, 1989, 49 p.
- 50856 **Van Damme (Dirk) & Lostrie (Christine)**. *Het kasteel en de Meersen: grasduinen in natuur, geschiedenis en folklore van Laarne en Kalken*. Kortrijk, Groeninghe, 1987, 293 p.

- 50857 **De Temmerman (I.)**. *Een nieuw licht op de datering van het oudste kasteel van Leeuwerghem*. Hand. Zottegem's Genootsch. voor Gesch. en Oudh., IV, 1989, pp. 137-140.
- 50858 **Van Belle (J.-L.)**. *Les marques de maître de carrière : preuves de la mobilité du milieu carrier. Un cas : le château de Modave*. Actes du VIe colloque ..., pp. 553-563. [Cfr. n° 50765].
- 50859 **Mignut (Philippe)**. *Montaigle, après 1554*. Bull. des Amis de Montaigle, 57/58, 1989, pp. 2-15.
- 50860 **Hiernaux (Luc)**. *Montaigle dans l'œuvre de Marcus-Xavier Roffiaen, peintre et naturaliste (1820-1888)*. Ibid., 55/56, 1989, pp. 3-20.
- 50861 **Jansen (Alfred)**. *Zum Umschlagbild : Schloss Alensberg in Moeresnet*. In Göhlal, 1989, 44, pp. 5-11.
- 50862 **De Meulenaere (F.)**. *Le château d'Oosthove à Nieppe, Neuve-Eglise et Ploegsteert du XIIIe au début du XXe siècle*. Mém. de la Soc. d'H. de Comines, XIX, 1989, pp. 43-72.
- 50863 **Servaes (P.)**. *Het Kasteel te Opdorp en zijn bewoners*. Heemkr. „Ter Palen”, XIII, 1989, 2, pp. 31-36, 56-59.
- 50864 **Himpe (K.)**. *Specifieke cultuurhistorische aspecten van het kasteeldomein Poeke*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 43-74.
- 50865 **Thomas (W.)**. *Le Château du Diable à Quaregnon*. Quaregnon, 1989, 144 p. (sous les auspices du C. d'H. et d'archéologie de Saint-Ghislain et de la région).
- 50866 **Waegeman (T. G.)**. *Het kasteel van Rullingen. Van seigneuriaal hoevekasteel tot charmant buitengoed*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 139-149.
- 50867 **Bouquiaux (F.)**. *La château de Seneffe : renaissance à la vie*. Hainaut tourisme, 1989, 253, pp. 47-56.
- 50868 **Marcolungo (Daniel)**. *Autour des châteaux de Waleffe, Fallais et Jehay-Bodegnée*. Maisons d'Hier et d'Aujourd'hui, XXI, 1989, 82, pp. 50-55.
- 50869 **Coppejans-Desmedt (Hilda)**. *De Schamp's heren van Aveschoot*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 81-86. [Cfr. n° 50756].
- 50870 **Van Acker (K. G.)**. *Het graafschap Biest : een suggestie*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 2-3, pp. 77-80.
- 50871 **Neve (E.)**. *Histoire de la seigneurie de Dave*. Pays de Dave, 71, janvier 1989, pp. 21-23. [Suite du n° 48723].
- 50872 *De heerlijkheid Hingene, Wintam, Eikevliet*. Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 96 p.
- 50873 **De Waha (M.)**. *Bois, avouerie seigneurie. Hubermont entre Flandre et Hainaut*. Mélanges Albert Delcourt, pp. 111-149. [Cfr. n° 50754].
- 50874 **Brouwers (J.)**. *De vrijheerlijkheid Opgrimbie*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 181-191.
- 50875 **Wauters (Alphonse)**. *Geschiedenis der oude vrijheid en heerlijkheid van Overijssche naar het Fransch*. Overijse, Overijssese Heemk. Kr. De Beierij van Yse, 1988, 171 p. (Bijdr. tot de gesch. van Yselane- en Dijleland, 11).
- 50876 **Hans (Henri)**. *Histoire de la Seigneurie et de la paroisse de Petit-Rechain*. Dolhain, 1989, 2 vol., 506 p. + carte.
- 50877 **Herrin (R.) & Grosjean (R.)**. *Les trois seigneuries. t. V. Seraing*, 1988, pp. 357-475.
- 50878 **Martin (J.)**. *Wavre, La ferme et le domaine de l'Hosté à Basse-Wavre*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 1, pp. 14-32.
- 50879 **Roobaert (B.)**. *Voor meyer ende scepenen van Herneghewault*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 146-280.

- 50880 **Verheyen (P.)**. *Kretenborch en Bosdamkasteel*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 2, pp. 50-71.
- 50881 **Pluymers (L.)**. *Munckhof of Monnikenhof onder Heks*. Limburg, LXVIII, 1989, 2, pp. 101-104.
- 50882 **Goetghebeur (Walter), Jansseune (Gilbert)**. *'t Hof van Spermalie*. Middelkerke, Heemkr. Graningate, 1989, 350 p.

Les abbayes, les couvents, les béguinages, les hôpitaux, les paroisses, les saints et la dévotion — Abdijen, kloosters, begijnhoven, hospitalen, parochies, heiligen en de devotie

- 50883 **Janssens (Luc) & Persoons (Ernest)**. *Kloosters in het Zoniënwoud (Hertoginnedal, Groenendal, Roodklooster, Zevenborren en Ter Kluisen). Tentoonstelling 3 juli-30 november 1989 — Les prieurés en forêt de Soignes (Val-Duchesse, Groenendal, Rouge-Cloître, Sept-Fontaines et Ter Cluysen) : exposition du 30 juillet jusqu'au 30 novembre 1989*. Brussel — Bruxelles, A.G.R. — A.R.A. 1989, 67 p.
- 50884 **Meven (Walter)**. *Die Glocken läuten im Limburger Land*. In Göhlthal, 1989, 44, pp. 38-46.
- 50885 **Verleyen (W.)**. *Necrologium van Affligem*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 4-5-6, pp. 219-240 ; 7-8-9, pp. 341-362. [Vervolg van 48732].
- 50886 **Vermeylen (W.)**. *De martelaren van de abdij van Affligem*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 5-6, pp. 235-246.
- 50887 **Galland (P.)**. *L'histoire de l'abbaye de Brogne Xe-XXe siècles*. De la Meuse à l'Ardenne, 9, 1988, pp. 41-50.
- 50888 **Baetens (P. J.)**. *Minderbroeders in de Zuidelijke Nederlanden. Kloosterlexicon. 47. Mechelen*. Franciscana, XLIV, 1989, 1-2, pp. 3-62. [Vervolg van 48731].
- 50889 **Fleerackers (Johan) e.a.** *Landscommanderij Alden Biesen ; acht eeuwen Europese geschiedenis in het land van Rijn en Maas*. Tielt, Lannoo, 1988, 142 p. ; **Fleerackers (J.)**. *Alden Biesen, een Europees erfgoed*, pp. 11-18 ; **Arnold (U.)**. *De Duitse Orde van 1190 tot heden*, pp. 19-44 ; **De Dijn (C. G.)**. *Alden Biesen van middeleeuws bedevaartoord to residentieel slot (1220-1794)*, pp. 45-82 ; **Van der Eycken (M.)**. *Alden Biesen tot het midden van de 16de e.*, pp. 83-94 ; **Duerlo (L.)**. *Alden Biesen, mensen en methoden*, pp. 95-100 ; **Vanaudenhove (S.)**. *Alden Biesen van de Franse Revolutie tot heden*, pp. 101-118 ; **Castermans (E.)**. *Alden Biesen uit de as herrezen (1971-1988)*, pp. 119-128 ; **Fleerackers (J.)**. *Historische tijdstafel*, pp. 129-135.
- 50890 **Marquet (Helmut)**. *Bruderschaften im „Hof Von Amel“*. Zwischen Venn und Schneifel, XXV, 1989, pp. 35-40. — Amblève.
- 50891 **Olyslager (W.A.)**. *750 jaar Antwerpse begijnen*. Kapellen, Pelckmans, 1990, 284 p.
- 50892 *De grauwezusters in Hasselt : tentoonstelling : Stadsmuseum Hasselt, 11 april-28 juni 1987*. Hasselt, De Vrienden van het Stadsmuseum Hasselt, 1987, 174 p.
- 50893 **Lecocq (Andrée)**. *Cinq siècles de vie carmélitaine à Marche-en-Famenne de 1473 à nos jours*. Marche-en-Famenne, C. histor. de Marche, 1986, 133 p.
- 50894 *300 jaar Minderbroeders Kapucijnen te Meerseldreef 1687-1987 : kronologisch en historisch overzicht van hun geschiedenis en invloed op de omgeving*. Westerlo, Sint-Norbertusdrukkerij, 1987, 303 p.
- 50895 *Classes du patrimoine à Villers-la-Ville. Dossiers pédagogiques*. Bruxelles, Fondation Roi Baudouin, 1988, s. p.
- 50896 *Autour de Villers-la-Ville*. Bruxelles, Fondation Roi Baudouin, Crédit Communal, 1988, 45 p. (Des pierres pour le dire, 8).

- 50897 **Stroobants (Aimé), Pée (Leo) & Van Weyenbergh (Agnes)**. ed. *700 jaar begijnhof 1288-1988 : tentoonstelling : Dendermonde, 26 augustus tot 30 oktober 1988, Begijnhofmuseum — catalogus*. Dendermonde, Stedelijke Musea, 1988, 172 p.
- 50898 **Daem (M.)**. *Het Sint-Jacobsgodshuis te Gent*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 2, pp. 113-129.
- 50899 **Biesemans (Luk)**. *Onze-Lieve-Vrouwgasthuis*. Vilvoorde, Luk Biesemans, 1987, 36 p.
- 50900 **Staes (Jean-Frédéric)**. *Le partage des charges d'entretien des églises entre Meuse et Rhin (XIIe-XVIIIe siècles)*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 83-97. [Cfr. n° 50760].
- 50901 **Claassen (A.)**. *Achel. Achthonderdvijftig jaren kerk en kerkelijk leven. 1139-1989*. Achel, 1989, 111 p.
- 50902 **Maris (A.)**. *De pastorie van Bazel*. Heemk. Kr. Wisselkerke, XIV, 1989, 4, pp. 98-105.
- 50903 **Cannuyer (Ch.), †Themont (M.) & † Van Haudenard (M.)**. *Prosopographie du clergé séculier brugelettois (XIIe-XXe s.)*. Mélanges Albert Delcourt, pp. 49-69. [Cfr. n° 50754].
- 50904 **Piot (Marcel)**. *Buken en zijn verleden : 300 Jaar zelfstandige parochie 1687-1987*. Winksele, Boek & Vorm, 1987, 184 p.
- 50905 **Janssen (A. M. P. P.)**. *Kerkhistorische gegevens van Echt uit Luikse archieven*. Echter Landj, 2, Echt, 1989, pp. 142-150.
- 50906 **Kusters (J.) & Kohlbacher (J.)**. *Willibrordus en Eisden. Een geschiedenis van een heilige en zijn parochie*. Geschied- en Heemkundige Kr. Eisden, 1989, 72 p.
- 50907 **Honoré (P.)**. *Tranches de vie paroissiale*. Hainin, 1989, 40 p.
- 50908 **Henrard (Jacques)**. *De pierre et de sang*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 19-35.
- 50909 **Pauquet (Firmin)**. *Betrachtungen zu einem dreifachen Jubeljahr*. In Goehltal, 1989, 45, pp. 16-85.
- 50910 **Vanoverberghe (Lut) & Coolsaet (Willy)**. *Van pastoors en andere vrome lieden te Moorsele*. Moorsele, Davidsfonds, 1989, 284 p.
- 50911 **Warnier (L.)**. *Natoye. Petite histoire de l'église de la paroisse*. C. culturel cinacien, 80, 1989, pp. 1-60.
- 50912 **Nemery de Bellevau (E.)**. *Les paroisses du doyenné de Rochefort (suite et fin)*. Ann. Soc. Archéol. de Namur, LXVI, 1989, 1, pp. 97-167.
- 50913 **Verhaeghe (G.)**. *De fundatie Peeter Van der Eycken te Sint-Pieters-Kapelle*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 23-37.
- 50914 *Piété populaire en Namurois*. Bruxelles, 1989, 157 p.
- 50915 **Ockeley (Jaak)** ed. *650 jaar Heilig Kruis te Asse : situering, legende en verering*. Asse, Gemeentelijk Feestcom. 650 jaar H. Kruis te Asse, 1987, 288 p.
- 50916 **Walle (J.-C.)**. *Les chapelles, calvaires et niches de Comines, Houthem et Bas-Warneton*. Mém. de la Soc. d'H. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 391-446. [Suite du n° 48754].
- 50917 **Kaefer (W.)**. *L'ancienne chapelle et l'église de Faymonville*. Folklore Stavelot-Malmédy-Saint-Vith, LII, 1988, pp. 132-136.
- 50918 **Guerin (Pierre)**. *La chapelle de Grivegnée*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 34-49.
- 50919 **Valgaerts (Eddy)** red. *Kapellen te Guigoven vroeger en nu*. Guigoven, Heemkundige Kr. Parva sed Apta, 1988, 23 p.

- 50920 *La chapelle de Notre-Dame de l'Arbrisseau à Salles : notes d'histoire et de pitié*. Salles, Com. des pèlerinages de Notre-Dame de l'Arbrisseau, 1987, 56 p.
- 50921 **Van Autenboer (E.)**. *De Sint Theobalduskapel*. Taxandria, LXI, 1989, pp. 343-362.
- 50922 **Drijvers (René)**. *De heiligen van Lummen*. Lummen, Geschied- en Heemkundige Kr. Groot-Lummen, 1988, 102 p.
- 50923 **George (Philippe)**. *Saints particulièrement vénérés à Amay*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 115-126.
- 50924 **George (Philippe)**. *Saint Georges, sainte Ode et saint Pompée*. Amay, 1989, 15 p.
- 50925 **Mélard-Marganne (Marc & Marie Hélène)**. *Saint Pompée d'Amay*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 129-130.
- 50926 **Mélard-Marganne (Marc & Hélène)**. *La dévotion à Saint Pompée dans le Pays de Liège*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, 244-245, pp. 491-510.
- 50927 **Maes (Augusta)**. *Sainte-Anne en Soignes et ailleurs : art, histoire, folklore : exposition : Bruxelles, Château de Trois-Fontaines du 10 sept. au 13 nov. 1988*. Bruxelles, Conseil des Trois-Fontaines, 1988, 41 p. — *Sint-Anna in Zoniën : kunst, geschiedenis, volkskunde : tentoonstelling : Brussel, Kasteel Drieborren van 10 sept. tot 13 nov. 1988*. Brussel, Raad van Drieborren, 1988, 41 p.
- 50928 **De Tollenaere (F.)**. *Sint Hermes te Salzburg*. Ann. geschied- en oudheidk. Kr. van Ronse en het Tenement van Inde, XXXVIII, 1989, pp. 63-66.
- 50929 **Heyse (M.)**. *Kataloog van de tentoonstelling*. Ibid., pp. 11-62.
- 50930 **de Stexhe (Ph.)**. *La vie et le culte de saint Ursmer suivant les hagiographes et la croyance populaire*. Les cahiers binchois, 1988, 9, pp. 1-19.
- 50931 **Cauchies (J.-M.)** ed. *Sainte Waudru devant l'Histoire et devant la Foi. Recueil d'études publié à l'occasion du treizième centenaire de sa mort*. Mons, Association Sainte Waudru A.S.B.L., 1989, 139 p.
- 50932 **Lienard (E.)**. *Manifestations du culte et iconographie de sainte Waudru*. Ibid., pp. 73-92.
- 50933 **Cauchies (J.-M.)**. *Hagiographie, historiographie et politique (IXe-XIXe s.) : Sainte Waudru „comtesse”, „duchesse”, „princesse”... . Ibid., pp. 93-116.*
- 50934 † **Tondreau (L.)**. *Le patronage de sainte Waudru à Herentals*. Ibid., pp. 117-121.

Les sciences, les arts — De wetenschappen, de kunsten

- 50935 **Genicot (Luc-F.)** ed. *Architecture rurale de Wallonie. Ardenne centrale*. Liège, 1987, 247 p.
- 50936 *Architecture rurale de Wallonie. Pays de Herve*. Liège, 1987, 247 p.
- 50937 *Pays de Herve*. Liège, Centre d'H. de l'architecture et du bâtiment, Mardaga, 1987, 227 p.
- 50938 *Architecture rurale de Wallonie. Hesbaye brabançonne et pays de Hannut*. Louvain, Centre d'H. de l'architecture et du bâtiment, 1989, 234 p.
- 50939 *Architecture rurale de Wallonie. Condroz*. Liège, 1989, 280 p.
- 50940 **Delepiere (Anne-Marie), Lion (Mimi), Huys (Martine)**. *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België. Architectuur. Deel 11-1 Provincie West-Vlaanderen. Arrondissement Ieper. Kanton Ieper*. Brussel, Ministerie van de Vl. Gemeenschap, Bestuur Monumenten en Landschappen, 1987, 618 p.
- 50941 **Jansen (J. C. G. M.)** ed. *Limburg. Kunst en Cultuur in Limburg, l'Art et la Culture au Limbourg, Kunst und Kultur in Limburg, Art and Civilization in Limburg, dl. 2, Nederlands-Limburg*. Maastricht, 1989, 234 p.

- 50942 **De Dijn (C. G.)**. *Kunst en Cultuur in Limburg*. Uitgave Provinciebestuur van Belgisch-Limburg, Hasselt, 1989, 248 p.
- 50943 **Eggen (C.)**. *Vakwerkbouw in Limburg*. Weert, 1989, 119 p.
- 50944 **Colin (Etienne)**. *L'architecture de l'ancienne collégiale d'Amay*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 99-101.
- 50945 **Oost (T.), Veeckman (J.) & Bungeneers (J.)**. *Opgraven in de kathedraal*. Antwerpen, XXXV, 1989, 3, pp. 20-28.
- 50946 **Van Criekingen (Greet)**. *1486 Doen waert dit werk begonst : Sint-Michielskerk Brecht*. Brecht, Sint-Michielsparochie, 1988, 165 p.
- 50947 *Sint-Donaas en de voormalige Brugse kathedraal*. Brugge, Jong Kristen Onthaal voor Toerisme, Deel 2, 1988, 135 p.
- 50948 **De Ridder (Paul)**. *Sint Goedele en het verhaal van een kathedraal : tentoonstelling in het algemeen Rijksarchief van 26 november 1988 tot 27 januari 1989 — Saint Gudule histoire d'une cathédrale : exposition aux Archives générales du Royaume du 26 novembre 1988 au 27 janvier 1989*, Brussel — Bruxelles, A.G.R. — A.R.A., 1989, 71 p.
- 50949 **Franssens (Marcel)**. *De basiliek van Halle en haar restauratie*. Halle, Kon. Geschied- & Oudheidkundige Kr., 1988, 71 p. (De Brabantse folklore, 1988, nr. 257) (Verh. Nieuwe reeks, Kon. Geschied- & Oudheidkundige Kr. Halle, 25).
- 50950 **Vrancken (H.)**. *Histoire de l'église Saint-Servais, 933-1987*. Liège, [s.d.], 5 p.
- 50951 **Filee (J.)**. *L'église Saint-Joseph à Namur (Suite)*. Les Amis de la Citadelle de Namur, mars 1989, 46, pp. 20-26.
- 50952 **Filee (J.)**. *Saint-Joseph et l'histoire de ses cloches*. Ibid., pp. 70-71.
- 50953 **Filee (J.) & Ranwez (J.)**. *Notre-Dame du Rempart des origines à nos jours*. Namur, 1989.
- 50954 **Hanon (J.)**. *Le palais du Gouvernement provincial de Namur*. Les Amis de la Citadelle de Namur, 1989, 48, pp. 66-68.
- 50955 **Vandewinkel (G.)**. *Het oud-stadhuis te Ninove*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 5-6, pp. 257-275.
- 50956 **Oger (Joseph)**. *L'église millénaire de Roloux*. Fexhe le Haut Clocher, 1989, 144 p.
- 50957 **Van den Storme (Lieve)**. *De Onze-Lieve-Vrouwekerk te Temse*. Temse, Gemeentebestuur en Parochiale Werken van Temse, 1989, 256 p.
- 50958 **Van Acker (Jan)**. *L'hôtel de ville de Furnes, un phénomène historique*. Bruxelles, Crédit communal de B., 1988, 36 p.
- 50959 **Biesemans (Luk)**. *O.-L.-Vrouw-van-Goede-Hoop*. Vilvoorde, Luk Biesemans, 1987, 40 p.
- 50960 **Lamarcq (D.)**. *De bouwgeschiedenis van de O.L.V.-Hemelvaartkerk te Zottegem*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh. IV, 1989, pp. 141-162.
- 50961 **Balis (A.), Dias Pádrón (M.), Van de Velde (C.)** e.a. ed. *De Vlaamse Schilderkunst in het Prado. Flandria Extra Muros*. Antwerpen, Mercatorfonds, 1989, 318 p.
- 50962 **Dhaenens (Elisabeth)**. *Het retabel van het Sint-Christoffelsaltaar in de parochiekerk te Evergem*. Liber Amicorum Achiël De Vos, pp. 117-126. [Cfr. n° 50756].
- 50963 **Stiennon (Jacques), Duchesne (J. P.) & Randaxhe (Y.)**. *De Roger de la Pasture à Paul Delvaux. Cinq siècles de peinture en Wallonie*. Bruxelles, Lefebvre et Gillet, 1988, 336 p.
- 50964 **Lequeux (J.-M.)**. *Relevé et exploitation de marques repérées dans l'entité de Charleroi*. Actes du VIe colloque..., pp. 369-389. [Cfr. n° 50765].
- 50965 **Lewuillon (I.) & Capouilliez (M.)**. *La chapelle funéraire des seigneurs de Boussu*. Boussu, Conseil culturel communal, 1989, 63 p.

- 50966 **Dugnoille (J.)**. *Une œuvre exceptionnelle : La mise au tombeau de Mainvault*. Ath, 1989, 35 p. (Et. et documents du C. r. d'H. et d'archéol. d'Ath et de la région et Musées athois, IX).
- 50967 **Decoster (G.)**. *Les orgues de l'église collégiale Saint-Pierre de Lessines*. Hainaut tourisme, 1989, 254, pp. 123-126.
- Le paysage — Het landschap*
- 50968 **Demeuldre (Aimée)**. *La Hesbaye*. Bruxelles, Administration de l'Urbanisme et de l'Aménagement du territoire, 1989 (Le village dans son paysage. Hier et aujourd'hui, et demain).
- 50969 **Petit (K.)**. *A la découverte de l'Héribus*. Mons, Office du Tourisme de la Ville de Mons, 1989, 16 p.
- 50970 **Matthijs (B.)**. *Geografische aspecten van de eigen streek : Galmaarden in het Pajottenland*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 301-324.
- 50971 **Bruijnzeels (J. M. C.) & Schatorje (J. M. W. C.)** *Momentopnamen langs de Maas. Topografische tekenkunst uit Limburg 1600-1800*. Maastricht, Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, 1989, 122 p.
- 50972 **Duvivier de Fortemps (J.-L.)**. *Quelques chemins historiques de l'Ardenne méridionale*. Parcs nationaux, Bull. trim. de l'Assoc. Ardenne et Gaume, XLIV, 1989, 1, pp. 20-27.
- 50973 **Verhagen (Paul)**. *Boninne et ses bois : essai d'histoire locale*. Boninne, Paul Verhagen, 1987, 101 p.
- 50974 **Dubois (R. F.) e.a.** *La forêt de la Vecquée*. Seraing, Action Environnement en Entre-Meuse et Ourthe, 1989, 240 p. photocopiées.
- 50975 **Bouchat (Ch.)**. *La Sambre et sa vallée*. (2e partie). Mém. de la Basse-Sambre, 1989, 6, pp. 61-80.
- 50976 *Pour la sauvegarde des sites de la Schwalm. (Elsenborn-Rocherath)*. Verviers, 1989, 12 p.
- 50977 **De Maere (R.)**. *De Durme te Waasmunster*. Heemkr. „Het Sireentje”, XIII, 2, 1989, pp. 488-495.
- 50978 **Lambert (Jacques)**. *La «Roche à Hun»*. Le Guetteur Wallon, 1989, 65, pp. 19-21.
- 50979 **Leenders (K. A. H. W.)**. *Verdwenen venen. Een onderzoek naar de ligging en exploitatie van thans verdwenen venen in het gebied tussen Antwerpen, Turnhout, Geertruidenberg en Willemstad (1250-1750)*. Brussel, Gemeentekrediet van B., 1989, 368 p. (Histor. uitgaven, Reeks in-8°, 78).

D. À L'ÉCHELON LOCAL — OP LOKAAL VI.AK

- 50980 **Vermeiren-Vanwelden (Martine)**. *Van Haspra tot Asper*. Asper, Davidsfonds, 1987, 543 p.
- 50981 **Graux (Alain)**. *Contribution à l'histoire de Battignies*. Binche, Comm. du patrimoine histor. et archéol. de la ville de Binche, 1988, 32 p.
- 50982 **Cuppens (Lode)**. *Beringen : blik op het verleden*. Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1987, 128 p.
- 50983 **Maerevoet (Juliaan)**. *500 jaar onderwijs in Bornem : van telraam tot computer : het verhaal van 5 eeuwen streven naar een waardevolle opvoeding voor alle kinderen van Bornem*. Beveren, Cools, 1988, 238 p. (Gesch. van Bornem, 3de deel.).
- 50984 **Ballant (J.)**. *Bourlers à travers les âges*. Châtelineau, Editions du GRAL, 1989, 298 p.

- 50985 *Brakel 1250 jaar, 736-1986 : het verhaal van een gehucht*. Sint-Martens-Latem, Gemeentebestuur, 1987, 173 p.
- 50986 *Bredene door de jaren heen*, Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 98 p.
- 50987 **De Ceulaer (Roeland)** e.a. *Het perron-boek : bijdragen tot de geschiedenis van Bree*. Bree, Stadsbestuur, 1986, 176 p.
- 50988 **Ducheyne (Willem)**. *De gevangenis aan het Pandreitje te Brugge 1689-1989*. Brugge, Van de Wiele M., 1989, 180 p.
- 50989 **Anthonis (Johan)**. *Historische studie van de aanpassingen, stijlwijzigingen en restauraties aan het huis De Zwaan, Grote Markt 9 te Brussel (vervolg)*. Tijdingen. Mededelingenblad van de vrienden van het arch. en museum van het Vlaamse Leven, X, 1989, 4, pp. 14-18.
- 50990 **De Ridder (Paul)**. *Brussel : geschiedenis van een Brabantse stad*. Brussel, Standaard, 1988, 64 p.
- 50991 **Duerinck (D.)**. *Uit de geschiedenis van Vogelzang, de Bemel en de Sint-Michielsbuurt*. Brussel, Geschied- en Heemkundige Kr. van Woluwe, 1987, 47 p.
- 50992 **Maskens (Robert)**. *Bourgeois de Bruxelles : petite histoire d'ancêtres sans histoires*. Bruxelles, Robert Maskens, 1988, 64 p.
- 50993 **Van der Biest (Jacques)** ed., e.a. *Les Marolles, 800 ans de lutte : vie d'un quartier bruxellois*. Comité général d'action des marolles. Liège, Editions du perron, 1988, 206 p.
- 50994 **Focan (M.)**. *Nos rues*. Chênée, Foyer culturel, 1988, 42 p.
- 50995 *Chèvremont mille ans d'histoire suivi d'une introduction à l'exposition «Patrimoine et arts religieux à Chaudfontaine»*. Bruxelles, Crédit Communal de B., 1988, 63 p.
- 50996 **Hoffsummer-Bosson (Anne)** e.a. *Chèvremont. Un millénaire. Un tricentenaire 987-1688-1988. Actes du Colloque tenu à Chèvremont le 22 avril 1988*. Bull. Institut. archéol. liégeois, C, 1988.
- 50997 **Offermanne (Henri) & Compère (Etienne)**. *Deigné : des demeures ancestrales fleuries*. Stavelot, Chauveheid, 1989, 184 p.
- 50998 **De Maesschalck (P. G.)**. *Oud Dendermonde — Termonde au temps jadis*. Dendermonde, 1987, 96 p. (Gedenkschriften van de Oudheidk. Kr. van het Land van Dendermonde, Nr. 28).
- 50999 **Gerard (Eduard)**. *Histoire de la ville Dinant*. Dinant, 1988, 237 p. (nouv. éd.).
- 51000 *Echter Landj. Heemkundige bijdragen over Echt en omgeving*. Heemkundek. „Echer Landj”, 2, 1989, 182 p.
- 51001 **Vercammen (Louis)**. *Wij aan de grens. Geschiedenis van Essen*. De Spycker, jb., 1989, pp. 10-172.
- 51002 **Sarlot (L.)**. *A Frasnes-les-Buissenal, par monts et par vaux*. Hainaut tourisme, 1989, 255, pp. 159-163.
- 51003 *Geleen door de eeuwen heen*. Geleen, 1989, 160 p.
- 51004 **Everaert (G.), Laleman (M. C.), Lievois (D.) & Raveschot (P.)**. *De geschiedenis achter de façade : bouwhistorisch onderzoek van de huizen Kammerstraat 2-4-6-8- ; 12, 14 en 16, 18, 20, 22*. Stadsarcheologie, XIII, 1989, 1, pp. 2-22, 23-36 ; 2, pp. 3-21, 22-30, 31-57.
- 51005 **Labijn (M.)**. *Uit de geschiedenis van de Gentse bruggen*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 27-34 ; 151-175 ; 256-260 ; 332-337. [vervolg van 48837].
- 51006 **Levis (E.)**. *Van alle markten thuis*. Ibid., pp. 35-44 ; 100-118 ; 144-150 ; 226-232 ; 266-277 ; 318-331.
- 51007 *Inventaire archéologique*. Ibid., pp. 25-27 ; 80-82 ; 143 ; 197-198 ; 253-255 ; 310-311.

- 51008 **De Pooter (Louis) & Piedfort (Raymond)**. *Gierle, een dorp in de Kempen*. Gierle, 1988, 40 p.
- 51009 **Balthazar (Joseph)**. *Goesnes à travers les siècles*. Haltinne, 1989, 27 p.
- 51010 **Delestré (Daniel J.)** e.a. *Uit het verleden van Grimbergen*, Grimbergen, Heemkundige Kr. Eigen Schoon, Abdijgemeenschap der Norbertijnen, Deel II, 1987, 265 p.
- 51011 **Delecluse (E.)**. *Hérinnes sur Escaut à travers les siècles*. S. l., 1989, 154 p.
- 51012 **Du Bru (Alfred)**. *Les notaires de Houffalize*. Houffalize, Haut-Pays, 1988, 78 p. (Cahiers de l'Ourthe et du Haut-Pays d'Ardenne, 5-7).
- 51013 **Carmanne (Michel)**. *L'histoire de Michel de la Baraque*. H. et archéol. spadoises, XV, 1989, pp. 19-23. — Jalhay.
- 51014 **Delooz (Robert)**. *Les villages de Jemeppe-sur-Sambre*. Namur., 1989, 177 p.
- 51015 **Gaziaux (J. J.)**. *Région de Jodoigne. De Jauchelette à Ashkum. A la recherche de Constant Fortemps*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, pp. 65-104.
- 51016 **Vanderveken (A.)**. *Een terugblik naar een verleden tijd : „Geprangd in een wilde Scheldebocht ligt het strategische Wase dorp Kallo”*. Toerisme in Oost-Vlaanderen, XXXVIII, 1989, 3, pp. 75-79.
- 51017 **Vereecken (Pierre)**. *Nostalgische terugblik op Kapelle-op-den-Bos, Ramsdonk en Nieuwenrode*. Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 96 p.
- 51018 **Buyck (Roger)**. *Het stadhuis van Kaprijke, symbool en hartslag van een boeiend verleden*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 75-80.
- 51019 **Van Passen (Robert)**. *Geschiedenis van Kontich*. Kontich, Gemeentebestuur, 1988, 996 p..
- 51020 **Roebben (Jean)**. *Kortessem : een geschiedkundig overzicht*. Kortessem, Gemeentebestuur, 1988, 235 p.
- 51021 **Dourcy (Jean)**. *Lambermont, mon village*. Dolhain, Hexachordos, 1989, 160 p.
- 51022 **Delfosse (L.)** e.a. *Lanefte, mon village*. Namur, 1989, 159 p.
- 51023 **Degey (E.)**. *Petite histoire de Cointe*. Cointe, Altitude 125, 1989, 1, pp. 2-10. — Liège.
- 51024 **Fransis (G.)**. *Recueil de souvenirs et d'anecdotes sur Cointe autrefois*. Ibid., pp. 11-28.
- 51025 **Kikkert (J. G.)**. *Sporen van het verleden. Schoon Lier*. Spiegel Historiae, XXIV, 1989, 7/8, pp. 328-329.
- 51026 **De la Kethulle de Ryhove (Th.)**. *Histoire de Lombise. Le village. Le château. Les habitants*. Lombise, 1989, 160 p.
- 51027 **Strobbe (A.)**. *Tussen gisteren en vandaag. Lotenhulle in woord en beeld*. s. l., 1989, 96 p.
- 51028 **Strobbe (Arnold), Gevaert (Marc) & Van de Moortel (Jozef)**. *Dorp in de spiegel : schetsen uit het dorpsleven van Lotenhulle en Poeke*. Lotenhulle-Aalter, Davidsfonds Lottenhulle-Poeke, 1987, 160 p.
- 51029 **Male, burcht en abdij**. Brugge, Jong Kristen Onthaal voor Toerisme, 1988, 176 p.
- 51030 **De Cocker (J.)**. *Geschiedenis van Melsen*. S. l., 1989, 546 p.
- 51031 **Despriet (Philippe)** e.a. *900 jaar Menen*. Kortrijk, Archeol. Stichting voor Zuidwest-Vlaanderen, 1987, 96 p. (Archeol. en histor. monografieën van Zuid-West-Vlaanderen, 16).
- 51032 **Ledure-Aps (Dominique)**. *Negenhonderd jaar Sint-Vedastus Menen 1087-1987 : negende eeuwfeest stad en parochie*. Menen, Kerkfabriek Sint-Vedastus, 1987, 128 p.
- 51033 **Van Acker (K. G.)**. *De menselijk-aardrijkskundige configuratie van een oude gemeente : Merelbeke*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 1, pp. 11-18.

- 51034 **Verachten (Lucie)**. *Michelbeke, Sint-Maria-Oudenhove, Elgt.* Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 94 p.
- 51035 **Nihoul-Cabolet (Florine)** e.a. *La mémoire vive ou Milmort au fil de nos souvenirs.* Milmort, 2 vol., 1987-88, 92 + 177 p.
- 51036 **Delooz (Robert)**. *Les villages de Namur.* Namur, 1989, 164 p.
- 51037 **Brouwers (J.)**. *Het Kempeneershuis te Neerharen.* Limburg, LXVIII, 1989, 2, pp. 123-128.
- 51038 **Dumon (René)**. *De geschiedenis van Nieuwpoort.* Langemark, Uitg. Vonksteen, 1989, 588 p.
- 51039 **De Vylder (P. O.)**. *Geschiedenis van Oudergem (33e aflevering).* Tijdingen, Ts. van het Justus van Harduwijngenoetschap, XIX, 1989, 78, pp. 233-238.
- 51040 **Tromont (M.)**. *Le pays de Quiévrain.* Mons, 1988, 108 p. (Collection H. et Soc.).
- 51041 **de Barquin (V.)**. *Rienne et Sart-Custinne dans la vallée de la Houille.* Ardenne Wallonne, 36, 1989, pp. 22-29.
- 51042 **Verbeeck (A.)**. *'s Gravenwezel : de parel der Voorkempen.* Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1987, 96 p.
- 51043 **Hoflack (D.)**. *Sint-Stevens-Woluwe : aspecten uit verleden en heden.* Zaventem, Gemeentebestuur, 1987, 869 p.
- 51044 **Joppen (Ward)**. *Kroniek van Stabroek 1250-1980.* Stabroek, Davidsfonds Stabroek-Hoevenen-Putte, 1987, 320 p.
- 51045 **Vandecandelaere (Donald)**. *Staden : beelden uit het verleden.* Roeselare, Familia & Patria, 1987, 153 p.
- 51046 **Gijssen (Godfried)**. *Grepen uit Stokkems verleden.* Dilsen, Godfried Gijssen, 1988, 137 p.
- 51047 **Helsen (J.), Moermans (Willy) & Severijns (P.)** ed. *2000 jaar Tongeren : 15 voor Chr. tot 1985.* Hasselt, Concentra, 1988, 238 p.
- 51048 **Mestdagh (Michiel)**. *Torhout, 1750-1950. Twee eeuwen stadsgeschiedenis.* Brugge, Van de Wiele, 1989, 184 p.
- 51049 **De Kok (H.)** ed. *Turnhout den eersten troost der staten.* Taxandria, n. r., LXI, 1989, 404 p.
- 51050 *Patrimoine. Un capital pour l'avenir de Verviers.* Verviers, 1989, 24 p.
- 51051 **Lensen (Jean-Pierre)**. *Visé. Les rendez-vous de l'histoire. I. Visé,* 1989, 24 p. non paginées.
- 51052 **Grosjean (Nico)** e.a. *Vuadeninnas-Waimes (888-1988).* Waimes, 1988, 229 p.
- 51053 *Weert in woord en beeld.* Jb. voor Weert 1989, Weert, 1989, 151 p.
- 51054 **Dereine (Georges)**. *Notice historique sur le village de Weillen.* Namur, Georges Dereine, 1988, 72 p.
- 51055 **Sarlot (L.)**. *Au pays de Wiers-Pentecôte.* Hainaut tourisme, 1989, 253, pp. 75-82.
- 51056 **Willems (Staf)**. *Willebroek, Klein-Willebroek, Blaasveld, Tisselt, Heindonk.* Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1987, 97 p. (Beelden van toen).
- 51057 **Vlamynck (Joris)**. *Bijdragen tot de geschiedenis van Woumen.* Beernem, Joris Vlamynck, 1988, 171 p.
- 51058 **Switten (Marcel)**. *Zonhoven : poort tot de Kempen.* Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 88 p.

III. HISTOIRE PAR ÉPOQUE — GESCHIEDENIS IN TIJDVAKKEN (6)

A. De la préhistoire à la naissance des principautés territoriales — Van de voorgeschiedenis tot aan het ontstaan van de vorstendommen

1. *Époque mérovingienne, évangélisation, époque carolingienne — Merovingische tijd, de evangelisatie, de Karolingen*

- 51059 **Dickav (Otto)**. *Studien zur Kanzlei und zum Urkundenwesen Kaiser Ludwigs des Frommen. Ein Beitrag zur Geschichte der karolingischen Königsurkunde in 9. Jahrhundert. Erster Teil.* Arch. für Diplomatik. Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde, XXXIV, 1988, pp. 3-156.
- 51060 **Mestdagh (Marcel)**. *De Vikingen bij ons : het grote leger (879-892) in België en Frankrijk.* Gent, Stichting Mens en Cultuur, 1989, 303 p.
- 51061 *Au temps des Mérovingiens.* Wéris, Musée de Wéris, 1989, 123 p.
- 51062 **Stiennon (Jacques)**. *Pour le véritable portrait de Chrodoara.* Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 25-34.
- 51063 **Van De Perre (D.)**. *Onderzoek naar de echtheid van de schenkingsakte van Denderwindeke in het liber traditionum van de Gentse St. Pietersabdij.* Het Land van Aalst, XLI, 1989, 4, pp. 161-177.
- 51064 **Platelle (H.)**. *Elle était belle et bonne, elle aimait le Christ. Que savons-nous au juste de sainte Waudru ? Sainte Waudru devant l'Histoire...*, pp. 19-46. [Cfr. n° 50931].
- 51065 **Noirfalise (A.)**. *Une tradition de la «Vita Waldetrudis».* Ibid., pp. 47-72.
- 51066 *Amay et le site de la collégiale : des origines au début du moyen âge.* Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 17-19.
- 51067 **Dekkers (E.)**. *Een onbekend werk van Sint-Eligius ?* Ons Geestelijk Erf, LXIII, 1989, pp. 296-308.
- 51068 **Roosens (H.)**. *Caractères stylistiques de la broche mérovingienne d'Antoing-Guèronde.* Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 177-188.

B. Époque des principautés médiévales — De tijd der middeleeuwse vorstendommen

1. *Généralités ; les institutions ; le droit ; histoire politique et militaire — Algemeenheden ; de instellingen ; het recht ; politieke en militaire geschiedenis*

- 51069 **Prevenier (Walter)**. *Aan de vooravond van een „nieuwe tijd”. De Nederlanden in de dertiende eeuw.* In : **Cordfunke (E.)**, **Hugenholtz (F.)** & **Sierksma (K.)**. *Handel en wandel in de 13de eeuw.* Muiderberg, 1986, pp. 127-138.
- 51070 **Hardenberg (L.)**. *Le treizième aux Pays-Bas, vestige normand.* Rev. histor. de droit français et étranger, 1985, pp. 521-528.
- 51071 **Schiffer (P.)**. *Die Grafen von Geldern im Hochmittelalter (1085-1229). Ein Beitrag zur Geschichte des unteren Rheingebietes.* Geldern, 1988, 434 p.

(6) Pour tout ce qui se rapporte à l'archéologie, seul ce qui paraît essentiel a été relevé, étant donné l'existence de bibliographies spécialisées.

Daar ook voor archeologie uitvoerige gespecialiseerde bibliografieën verschijnen, worden hier slechts de allerbelangrijkste bijdragen opgenomen.

- 51072 **Dierkens (Alain)**. *Un membre de l'aristocratie lotharingienne au Xe siècle : le comte Immon*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 21-32.
- 51073 **Van den Auweele (Dirk)**. *Recht en politiek — omtrent 1302*. Onze Alma Mater, XLIII, 1989, pp. 75-96.
- 51074 **Jacob (Robert)**. *Sur la formation des justices villageoises au XIIe siècle dans la France du Nord*. Les structures du pouvoir..., pp. 97-117. [Cfr. n° 50762].
- 51075 **Josse (Micheline)**. *Les sources historiques*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 13-30.
- 51076 **Kupper (Jean-Louis)**. *La chute de Chèvremont dans le contrôle politique de la seconde moitié du Xe siècle*. Ibid., pp. 33-39.
- 51078 **Gaier (Claude)**. *Les moyens d'attaque et de défense des fortifications aux environs de l'an mil*. Ibid., pp. 61-70.

2. Vie économique et sociale — *Ekonomisch en sociaal leven*

- 51078 **Verhulst (Adriaan)**. *The origins of towns in the Low Countries and the Pirenne thesis*. Past and Present, 1989, 122, pp. 3-35.
- 51079 **Cauchies (Jean-Marie)**. *Libertés et liberté, des franchises médiévales aux idéologies contemporaines*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 149-173. [Cfr. n° 50760].
- 51080 **Prevenier (Walter)** ed. *Marriage and Social Mobility in the late Middle Ages — Mariage et mobilité sociale au bas moyen-âge*. Handelingen van het Colloquium gehouden te Gent op 18 april 1988. Gent, Afd. Gesch. Fac. Lett. & Wijsbeg. Rijksuniv., 1989, 111 p. (Studia Historica Gandensia 274). **Prevenier (Walter)**. *Introduction*. pp. 3-7 ; **Howell (Martha)**. *Marriage, Family and Patriarchy in Douai, 1350-1600*. pp. 9-34 ; **Jacob (R.)**. *Mobilité sociale et coutumes familiales dans la France du Nord et dans les Pays-Bas Méridionaux*. pp. 35-49 ; **Koch (Esther)**. *Entry into convents and the position on the marriage market of noble women in the late middle ages*. pp. 50-68 ; **Greilsammer (Myriam)**. *Le mariage en Pays Flamand : un «fait social total»*. pp. 69-98 ; **Danneel (Marianne)**. *Orphanhood and marriage in fifteenth-century Ghent*. pp. 99-111.
- 51081 **Genicot (Léopold)**. *La communauté rurale en Belgique jusqu'au XIIIe siècle*. Les structures du pouvoir..., pp. 17-44. [Cfr. n° 50762].
- 51080 **Demolon (Pierre)**. *L'habitat du Haut Moyen Age dans le Nord de la France : réflexions socio-économiques*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 165-176.
- 51083 **Clauzel (Denis)**. *Les maladies dans le Nord de la France au XIVe siècle*. De Franse Ned., XIV, 1989, pp. 208-224.

3. La vie religieuse : l'organisation ecclésiastique ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les saints — *Godsdienstig leven : kerkelijke inrichting, de seculiere geestelijkheid en de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de heiligen*

- 51084 **Maillard-Luypaert (M.)**. *Le traitement électronique des actes pontificaux des XIVe et XVe siècles. Principes et méthode — essai de grille d'exploitation*. La critique historique à l'épreuve, pp. 117-132. [Cfr. n° 50760].
- 51085 **Lauwers (Michel)**. *Paroles de femmes, sainteté féminine. L'église du XIIIe siècle face aux béguines*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 99-115. [Cfr. n° 50760].
- 51086 **Simons (W.)**. *The Beguine Movement in the Southern Low Countries : a Reassessment*. Bull. Instit. Histor. belge de Rome, LIX, 1989, pp. 63-105.

- 51087 **De Ganck (Roger)**. *The integration of nuns in the Cistercian Order, particularly in Belgium*. Cîteaux. Commentarii cistercienses, XXXV, 1984, 3-4, pp. 235-247.
- 51088 **Van Bussel (G. J.)**. *Het stichtings- en incorporatieproces van de Cisterciënzinnenabdij locus imperatricis (Binderen) bij Helmond, 1237-1246*. Ibid., XXXVII, 1987, 3-4, pp. 165-192.
- 51089 **Falkenstein (Ludwig)**. *Alexander III. und die Abtei Corbie. Ein Beitrag zum Gewoonheitsrecht exemter Kirchen in 12. Jahrhundert*. Archivum Historiae Pontificiae, XXVII, 1989, pp. 85-95.
- 51090 **Van Overstraeten (Daniël)**. *Un original «retrouvé»: le privilège d'Innocent II pour l'abbaye de Crespin (22 décembre 1142)*. Actief in archief, pp. 165-175. [Cfr. n° 50570].
- 51091 **Pairoux (Anne)**. *Une vie inédite de saint Simètre de Lierneux (XIVe siècle)*. Bull. de la Comm. R. d'H., CLIV, 1988, pp. 199-226.
- 51092 **De Reu (M.)**. *Willibrord in Nederland: een mythe?* Hand. van de Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent., XLIII, 1989, pp. 29-48.
- 51093 **Sommé (M.)**. *Le testament d'Isabelle de Portugal et la dévotion moderne*. La dévotion moderne dans les pays bourguignons, pp. 27-45. [Cfr. n° 50763].

4. *Histoire de la culture : l'enseignement ; les sciences ; les arts — Kultuurgeschiedenis : onderwijs ; wetenschappen ; kunst*

- 51094 **Stiennon (Jacques)**. *Quelques aspects du bestiaire mosan au moyen âge dans la littérature, l'histoire et la miniature*. A. R. de B., Bull. de la Cl. des L., 1989, 5, pp. 255-278.
- 51095 **Trotin (J.)**. *Vie et œuvre de Jean Froissart*. Valentiana, 1989, pp. 11-25.
- 51096 **Goossens (J.)**. *Middelnederlandse levens van Maaslandse heiligen*. Limburg, LXVIII, 1989, 1, pp. 35-52.
- 51095 **Geirnaert (Noël)**. *Brugge, Leuven of Italië? Nog een kanttekening bij de introductie van het humanistisch schrift in de Nederlanden, 1438*. Die Fonteyn der Ewiger Wijsheit. Opstellen aangeboden aan prof. dr. A. G. Weiler ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum als hoogleraar in de Algemene en Vaderlandse Geschiedenis van de Middeleeuwen aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, Nijmegen, 1989, pp. 223-228. (Middeleeuwse Studies, Band V).
- 51098 **Newhauser (Richard)**. *A la découverte de Willem Jordoens*. Rev. d'H. Ecclés., LXXXIV, 1989, 2, pp. 371-379.
- 51099 **Lafontaine-Dosogne (J.)**. *Iconographie comparée du cycle de l'enfance de la Vierge à Byzance et en occident de la fin du IXe au début du XIIIe siècle*. Cahiers de civilisation médiévale, 1989, pp. 291-303.
- 51100 **Frequin-Delmaar (M. J.)**. *De „Romeinse” kleding op de muurschilderingen van Maastricht*. Jb. van het Sociaal-Histor. Centrum voor Limburg, Maastricht, XXXIV, 1989, pp. 43-89.
- 51101 **Philippe (Joseph)**. *Le baptême du Christ et la Trinité. Inflexions mosanes et byzantines aux XIème, XIIème et XIIIème siècles*. Studi in memoria di Giuseppe Bovini, 1989, pp. 495-510.

5. *L'archéologie médiévale — Archeologie van de middeleeuwen*

- 51102 **Van Nieuwenborgh (R.)**. *Van Italië tot Vlaanderen. Een eerste kennismaking*. Stadsarcheologie, XIII, 1989, pp. 54-60.
- 51103 **De Swaef (W.) & Pieters (M.)**. *Het huis „de stad van Antwerpen” lange Zoutstraat — Aalst: enkele archeologische waarnemingen*. Het land van Aalst, XLI, 1989, 2-3, pp. 67-76.

- 51104 **Gauthier (A.)**. *De Middeleeuwse dierresten van het Priester Daensplein te Aalst.* — *Enkele laatmiddeleeuwse dierresten uit de Lange Zoutstraat te Aalst.* Ibid., 1, pp. 5-9 ; 2-3, pp. 65-66.
- 51105 **De Swaef (W.) & Pieters (M.)**. *Archeologische waarnemingen in het stadscentrum van Aalst.* Ibid., 5-6, pp. 223-234.
- 51106 **Comanne (Jacques)**. *Les encloîtres d'Amay. Notes historiques et archéologiques sur les maisons claustrales.* Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 109-113.
- 51107 **De Witte (Hubert), Rommelaere (Johan), Anseeuw (Jan) & De Groote (Koen)**. *Archeologisch Jaarrapport 1987-1988.* Jb. 1987-88. Stad Brugge. Stedelijke musea, Brugge, 1989, pp. 63-86.
- 51108 **Hoffsummer-Bosson (Anne)**. *Chèvremont : l'apport des sources archéologiques.* Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 71-87.
- 51109 **Laleman (M. C.)**. *Archeologie in het Patershol.* Stadsarcheologie, XIII, 1989, 3, pp. 2-10. — Gent.
- 51110 **Desmet (G.) & Rommelaere (J.)**. *De opgraving van een beerput in Oudburg 21.* Ibid., pp. 11-14.
- 51111 **Desmet (G.) & Raveschot (P.)**. *Ceramische recipiënten uit beerput van Oudburg 21.* Ibid., pp. 15-25.
- 51112 **Van de Walle (R.)**. *Voorwerpen in pijpjarde uit de beerput van Oudburg 21.* Ibid., pp. 26-34.
- 51113 **Raveschot (P.)**. *Het glas uit de beerput van Oudburg 21.* Ibid., pp. 35-45.
- 51114 **Daemen (S.) & De Jonghe (D.)**. *Textiel uit de Oudburg in Gent. Onderzoek van de weefsels.* Ibid., pp. 46-56.
- 51115 **Detremmerie (M.)**. *Textiel uit de Oudburg in Gent. Onderzoek van kleding en interieurdecoratie.* Ibid., pp. 55-71.
- 51116 **Goubitz (O.)**. *Afvalstukken en modeschoen. Ledervondsten uit de Oudburg.* Ibid., pp. 72-79.
- 51117 **Desmet (G.) & Raveschot (P.)**. *Voorwerpen uit been, hoorn of ivoor.* Ibid., pp. 80-82.
- 51118 **Desmet (G.)**. *Hout en varia uit de beerput van Oudburg 21.* Ibid., pp. 83-90.
- 51119 **Van der Plaetsen (P.)**. *Beenderen uit de beerput van Oudburg.* Ibid., pp. 91-96.
- 51120 **Vandenbergh (S.)**. *Een merkwaardige ceramische vondst aan het Sint-Veerleplein te Gent.* Ibid. nr. 4, pp. 2-4.
- 51121 **Laleman (M. C.)**. *Archeologische textiel uit de Gentse Sint-Niklaaskerk.* Ibid., 4, pp. 5-6.
- 51122 **De Boeck (J.)**. *Behandeling archeologisch textiel, Sint-Niklaaskerk, Gent.* Ibid., pp. 7-8.
- 51123 **Van Strydonck (M.)**. *Verslag radiokoolstofdateringen beenderen Sint-Niklaaskerk.* Ibid., p.9.
- 51124 **Ligot (A.)**. *Un carrelage médiéval à Huy «Saint-Victor».* Bull. de C. archéol. Hesbaye-Condruz, XX, 1987-1988, pp. 149-158.
- 51125 **Ligot (A.)**. *Un grand pavé estampé à l'église «Saint-Victor» (Huy).* Ibid., pp. 159-160.
- 51126 **Toussaint (M.)**. *Étude anthropologique de la nécropole médiévale de Coxyde (Belgique).* Bull. de la Soc. r. belge d'Anthropologie et de Préhistoire, XCVI, 1985, pp. 187-232.
- 51127 **Colen (C.), De Clerck (M.) & Verbeeck (M.)**. *Het archeologisch onderzoek van het Mgr. Ladeuzeplein te Leuven.* De Brabantse Folklore, 1989, 263, pp. 201-262 ; 264, pp. 248-344.

- 51128 **Jamar (J. T. J.)**. *Archeologie in Limburg 1863-1988*. Publ. de la Soc. histor. et archéol. dans le Limbourg, CXXV, 1989, pp. 185-210.
- 51129 **Geerts (F.)**. *Een archeologisch overzicht van de gemeente Lommel*. Het Oude Land van Loon, XLIV, 1989, pp. 41-74.
- 51130 **Creemers (G.), Maes (K.), Van Impe (L.) & Vermeersch (P. M.)**. *Potten kijken... Een blik op het archeologisch onderzoek te Meeuwen-Gruitrode*. Tentoonstellings-catalogus. s. 1., 1987.
- 51131 **Leenders (K. A. H. W.)**. *Verdwenen venen en ontbrekende archeologica : de situatie in Westelijk Noord-Brabant*. Brabants Heem, LXI, 1989, 3, pp. 123-136.
- 51132 **Crombé (P.)**. *Noodopgraving op de Square Albert te Ronse*. Ann. geschied- en oudheidk. Kr. van Ronse en het Tenement van Inde, XXXVIII, 1989, pp. 77-106.
- 51133 **Ervynck (A.)**. *Dierenresten uit de middeleeuwse binnenstad te Ronse. Een eerste verkenning op de Square Albert*. Ibid., pp. 107-118.
- 51134 **Paquet (P.) & Dengis (J.-L.)**. *Les fouilles de l'Eglise abbatiale de Stavelot*. La Vie numismatique, XXXIX, 1989, pp. 20-22.

C. Les différentes principautés - De vorstendommen ⁽⁷⁾

I. BRABANT, LIMBOURG, OUTRE-MEUSE, MALINES — BRABANT, LIMBURG, OVERMAAS, MECHELEN

- a. *Généralités. Géographie historique ; la dynastie ; les institutions ; le droit ; les événements politiques, militaires et diplomatiques — Algemeenheden. Historische aardrijkskunde ; de dynastie ; de instellingen ; het recht ; politieke, militaire en diplomatieke gebeurtenissen*

- 51135 **Van Nuffel (Herman)**. *Godfried I met de Baard. Hertog van Brabant*. Tijdingen. Mededelingenblad van de vrienden van het A.M.V.B., X, 1989, 1, pp. 10-12.
- 51136 **Avonds (Piet) & Janssens (Jozef)**. *Politiek en literatuur. Brabant en de slag bij Woeringen (1288)*. Brussel, UFSAL. Centrum Brabantse Gesch., 1988, 144 p.
- 51137 **Hublou (S.)**. *Hendrik 3/IV van Beersel als Brabants topambtenaar (1493-1515)*. De Brabantse Folklore, 264, 1989, pp. 245-268.
- 51138 **Godding (Ph.)**. *Une justice parallèle ? L'arbitrage au Conseil de Brabant (15e siècle)*. In : **Koster-Van Dijk (J. M. I.) & Wijffels (A.)**. *Miscellanea Forensia Historica. Ter gelegenheid van het afscheid van Prof. mr. J. Th. de Smidt*. Amsterdam, 1988, pp. 123-141.
- 51139 **Geerts (G.)**. *Een grens door het Hertogdom Brabant en de Nederlanden*. Polderheem, XXIV, 1989, 2, pp. 3-11.

(7) Les principautés sont classées dans l'ordre alphabétique. Toutefois, les principautés (tels le Limbourg et Looz) qui ont été rattachées à d'autres principautés au cours du moyen âge, sont réunies à ces dernières dans l'énumération. Par ailleurs, les petites principautés (Tournai, Malines, Stavelot-Malmédy) sont incluses dans la principauté importante la plus proche.

De vorstendommen worden in alfabetische volgorde behandeld. Vorstendommen, welke in de loop van de Middeleeuwen door een ander werden veroverd (bv. Limburg en Loon), worden samen met het overwinnende vorstendom behandeld. Kleine vorstendommen als Doornik, Mechelen en Stavelot-Malmédy worden samen met het nabijliggend grote vorstendom behandeld.

51140 **Bastiaensen (Jean)**. *Rechtspraak te Essen-Kalmthout : onder Filip de Goede (1450-1463)*. Calmpthoutania, XLI, 1989, 1, pp. 3-13.

b. *Histoire économique et sociale - Economische en sociale geschiedenis* (8)

51141 **Rombaut (H.)**. *De Echternachteksten betreffende Antwerpen : nieuwe argumenten*. Bijdr. tot de Gesch., LXXII, 1989, 1-2, pp. 3-26.

51142 **Peeters (J. P.)**. *De Middeleeuwse lakennijverheid in de stad Diest tot omstreeks 1400*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 7-8-9, pp. 245-279.

51143 **Van Acker (K. G.)**. *Was Zellik ooit bezit van de Sint-Baafsabdij te Gent ?* Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 4-5-6, pp. 163-171.

51144 **Questiaux-Claude (M. L.)**. *Wavre, L'hôpital de Lalewe : du milieu du XIIIe au début du XVIe siècle*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 7, pp. 204-230.

51145 **Van Ermen (Eduard)**. *Het ambtenarenkorps in enkele laatmiddeleeuwse heerlijkheden : een Brabants voorbeeld*. Machtsstructuren..., pp. 293-309. [Cfr. n° 50762].

51146 **Godding (P.)**. *Walhain. Pléthore d'enfants, fin de racement d'Arnould de Walhain*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 4, pp. 100-136.

51147 **Clabots (A.)**. *Rosières. L'enquête ducale de 1389*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 1, pp. 10-13.

51148 **Van den Wijngaert (F. L.)**. *De Sint-Remigiusabdij van Reims en het ontstaan van het „Land van Mechelen”*. Hand. van de kon. Kr. voor Oudh., L. en Kunst van Mechelen, XCII, 1988, pp. 49-78.

c. *La vie religieuse : l'organisation ecclésiastique à l'échelon supra-paroissial ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les saints — Het godsdienstig leven : de bovenparochiale kerkelijke inrichting ; seculiere geestelijkheid en de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de heiligen*

51149 **Rivière (J.)**. *Robert Campin et son influence sur la Devotio moderna à Bruxelles à la fin du XVe siècle*. La dévotion moderne dans les pays bourguignons, pp. 139-147. [Cfr. n° 50763].

51150 **Châtelet (A.)**. *Hugo van der Goes et la Dévotion moderne*. Ibid., pp. 129-138.

(8) On s'est efforcé de traiter les villes comme un tout, c'est-à-dire qu'on y inclut des éléments qui pourraient paraître relever des rubriques voisines. On relève donc ici les travaux se rapportant aux institutions urbaines et à la vie religieuse à l'intérieur de la ville (même les monastères situés à l'époque à l'intérieur des villes). La distinction étant pourtant délicate, il conviendrait de se reporter aussi aux rubriques voisines. — Les travaux sont groupés par ville, et les villes sont classées par ordre alphabétique (selon l'initiale de leur nom officiel, français ou flamand, selon la région linguistique).

Er wordt naar gestreefd de steden als een geheel te behandelen. Dit brengt mee dat bepaalde elementen die met evenveel recht onder andere rubrieken zouden kunnen worden gezocht toch in deze rubriek worden opgenomen. Dit betreft b.v. de stedelijke instellingen, dit betreft ook de kerkelijke organisatie en het kerkelijk leven binnen het stadskader (zelfs de kloosters wanneer die binnen een stad gelegen waren bij hun ontstaan). Daar dit laatste onderscheid echter verre van duidelijk kan zijn is het veiliger toch ook de andere rubrieken te doorlopen. De bijdragen werden per stad bijeengebracht en de steden komen voor in de alfabetische volgorde (op grond van de officiële benaming, dus de Nederlandse of de Franse naargelang van het taalgebied).

- d. *Histoire de la culture : généralités, l'enseignement ; les sciences ; les arts — Kultuurgeschiedenis : algemeenheden ; het onderwijs ; de wetenschappen ; de kunsten*

51151 **Van Dievoet (G.), Van den Auweele (D.) & Oosterbosch (M.)**. *Henricus de Piro en de Leuvense Universiteit (1428-1431)*. Ex officina, Bull. van de vrienden van de Leuvense Universiteitsbiblioth., VI, 1989, 3, pp. 139-168.

2. FLANDRE — VLAANDEREN

- a. *Généralités. Géographie historique ; la dynastie, les institutions ; le droit ; les événements politiques, militaires et diplomatiques — Algemeenheden. Historische aardrijkskunde ; de dynastie ; de instellingen ; het recht ; politieke, militaire en diplomatieke gebeurtenissen*

51152 **Van Acker (K. G.)**. *Een jachtpartij met rivalen, intriges en gevolgen (1140)*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 193-198. Getuigenlijst van twee oorkonden van Diederik van den Elzas.

51153 **Bastien (N.)**. *Het baljuwsambt van de Vier Ambachten gedurende de vijftiende eeuw*. Oudheidk. Kr. „De Vier Ambachten”, 1988-1989, pp. 39-190.

51154 **Vandermaesen (M.)**. *Artaud Flote, abt van Vézelay en raadsheer van de graaf van Vlaanderen. Triomf en val van een hoveling (1322-1332)*. Hand. van de Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent, XLIII, 1989, pp. 103-128.

51155 **Lambrecht (D.)**. *Le droit savant aux XIIe et XIIIe s. Contribution aux droits de l'homme*. Rec. Soc. J. Bodin, XLVIII, 1989, pp. 367-376. [En Flandre].

51156 **Thoen (Erik)**. *Rechten en plichten van plattelanders als instrumenten van machtspolitieke strijd tussen adel, stedelijke burgerij en grafelijk gezag in het laat-middeleeuwse Vlaanderen. Buitenpoorterie en mortemain-rechten ten persoonlijke titel in de kasselrijen van Aalst en Oudenaarde, vooral toegepast op de periode rond 1400*. Machtstructuren..., pp. 469-490. [Cfr. n° 50762].

51157 **Poelman (R.)**. *Misdaad en straf in het oude Gent*. Jb. van de Heemk. Kr. De Oost-Oudburg, XXVI, 1989, pp. 17-90.

51158 **Stabel (P.)**. *Misdaad en misdadigers in een kleine Vlaamse stad gedurende de late middeleeuwen (Eeklo 14de-15de eeuw)*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 155-166.

51159 **Van Petegem (Paul)**. *De „Vlaamse verpanding” van 1291 en de aanstelling van gouverneurs in Gelderland. Een onderzoek naar twee aspecten uit de bilaterale betrekkingen tussen Gelre en Vlaanderen*. Millennium, II, 1988, pp. 16-40.

- b. *Histoire économique et sociale — Economische en sociale geschiedenis*

- (1) *Le commerce, l'industrie, les finances, les routes, les villes et la vie urbaine — De handel, de nijverheid, het geldwezen, het verkeerswezen, de steden en het stedelijk leven*

51160 **Ryckaert (M.)**. *De verzanding van het Zwin*. Ts. over waterproblematiek, VIII, 1989, pp. 204-207.

51161 **Ryckaert (Marc)**. *La gestion des Ports flamands au Moyen Age*. In : Cavaciocchi (S.) ed. *I porti come impresa economica*. Prato, 1988, pp. 347-368, (Institut. Internazionale di Storia Economica „F. Datini”, Atti delle „Settimane di studio” e altri Convegni 19).

- 51162 **D'hooge (C.)**, m.m.v. **Balthau (E.)**. *Een bijdrage tot de studie van het Stads-patriciaat in de late middeleeuwen : de Brugse familie De Vos in de 14de-15de eeuw*. Castellum, VI, 1989, 2, pp. 4-81.
- 51163 **Henn (Volker)**. *Über die Anfänge des Brügger Hansekontors*. Hänsische Geschichtsblätter, CVII, 1989, pp. 43-66.
- 51164 **De Leeuw (Leontien) & Geirnaert (Noël)**. *Een fragment van een onbekende zettingslijst voor een verplichte lening te Brugge uit 1296*. Bull. de la Comm. r. d'H., CLV, 1989, pp. 25-47.
- 51165 **Vermeersch (Valentin)**. *Gilden en ambachten*. Brugge, De Vrienden van de Stedelijke Musea Brugge, 1988, 48 p. (Museumpromenade, 2).
- 51166 **Curveiller (Stéphane)**. *Dunkerque. Ville et port de Flandre à la fin du Moyen Age à travers les comptes de bailliage de 1358 à 1407*. Lille, Presses universitaires de Lille, 1989, 375 p.
- 51167 **Termote (J.)**. *De leeuwentoren te Ieper. Een bijdrage tot het onderzoek van de Bourgondische stadsversterkingen in Kust-Vlaanderen*. Westvlaamse Archaeologica, V, 1989, pp. 17-29.
- 51168 **Buntinx (Jozef)**. *De luitenant-civil van de indaginghe van Gent*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 61-66. [Cfr. n° 50756].
- 51169 **Prevenier (Walter)**. *Confiscatie van Gentse leliaards in 1314-1316*. Ibid., pp. 155-159.
- 51170 **Van Caenegem (R.)**. *De Gentse justitiekeure van 1294 : een commentaar*. Ibid., pp. 189-195.
- 51171 **Trio (Paul)**. *Armenzorg te Gent. Een onderzoek naar de steunverlening aan armen bij de broederschappen in de late middeleeuwen*. Ibid., pp. 181-187.
- (2) Les campagnes ; seigneurs et seigneuries ; paroisses et villages ; paysans ; l'agriculture — Het platteland ; heren en heerlijkheden ; parochies en dorpen ; boeren en landbouw
- 51172 **Zoete (Antoine)**. *Een poging tot het vergelijken van twee tellingen : de haardtelling van 1469 en de bevolkingstelling van 1470 te Waasten*. Actief in archief, pp. 189-201. [Cfr. n° 50570].
- 51173 **Derville (Alain)**. *Enquêtes fiscales de la Flandre Wallonne 1449-1549, II : les enquêtes de 1469, 1485 et 1491*. Lille, Comm. histor. du Nord, 1989, 171 p.
- 51174 **Heyse (E.)**. *De heerlijkheid Hansbeke 1234-1315*. Het Land van Nevele, XX, 1989 1, pp. 48-58.
- 51175 **Opsommer (R.)**. *De Kooigemse heerlijkheid Ter Scheure en de Onderammanie van Kortrijk in de 15de eeuw*. De Leiegouw, XXXI, 1989, pp. 247-253.
- 51176 **Van Acker (K. G.)**. *Het ontstaan van het „Land van Rode”*. Heemk. Vereniging De Gonde, XVII, 1989, 3, pp. 1-12.
- 51177 **Vandenberghe (R.)**. *Castellerie et Haut-Judas, des noms qui remémorent une fonction*. Mém. de la Soc. d'H. de Mouscron et de la région, XI-2, pp. 15-49.
- 51178 **De Clercq (J. C. A.)**. *Woekerpraktijken bij leningen in de 14de eeuw : een Baardegems geval*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 3, pp. 80-86.
- 51179 **Van Durme (Luc)**. *De schepenbrief van Bochoute, Marginaliën*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 237-240. [Cfr. n° 50756].
- 51180 **Van Mingroot (Erik)**. *Een keerpunt in de geschiedenis van Dikkelvenne : het Kamerijkse vonnis uit het jaar 1117*. Ibid., pp. 241-247.
- 51181 **Verhulst (Adriaan)**. *Het grafelijk wildernisregaal te Evergem in de 12de eeuw*. Ibid., pp. 267-270.

- 51182 **Witdouck (Roger)**. *Gullegem, St.-Eloois-Winkel op het einde van de Middeleeuwen (1382-1530)*. Gullegem, 1989, 491 p.
- 51183 **Buyck (Roger)**. *De lakennijverheid te Kaprijke tijdens de 15de eeuw : een economisch mysterie*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 71-74. [Cfr. n° 50756].
- 51184 **De Vos (A.) & Stockman (L.)**. *Het testament van Heer Jacobs, medepastoor van Kaprijke (1297-1298)*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 27-42.
- 51185 **Van Acker (K. G.)**. *De vierschaar van Merelbeke en de... paardenwijding*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 2-3, pp. 81-85.
- 51186 **Coornaert (Maurits)**. *Het tienderecht in de oorspronkelijke parochie Oostkerke en op het eiland Wulpen met topografie en geschiedenis van Wulpen*. Rond de Poldertorens, XXXI, 1989, 1, pp. 4-35 ; 2, pp. 3-31 ; 3, pp. 3-43 ; 4, pp. 3-36.
- 51187 **Van der Hertem (B.)**. *Rupelmonde van 1150 tot 1550 ; een grafelijke enclave in het Land van Waas*. Ann. van de oudheidk. Kr. van het Land van Waas, 1989, 92, pp. 213-244.
- c. *La vie religieuse : l'organisation ecclésiastique à l'échelon supra-paroissial ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les saints — Het godsdienstig leven : de bovenparochiale kerkelijke inrichting ; seculiere geestelijkheid en de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de heiligen*
- 51188 **Delmaire (Bernard)**. *Le diocèse d'Arras du XIe au XIVe siècle. Compte-rendu de la soutenance de thèse du 15 juin 1988 à Paris*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 585-591.
- 51189 **Platelle (Henri)**. *Le pouvoir religieux dans les communautés rurales de 1100 à 1500 environ (départements actuels du Nord et du Pas-de-Calais)*. Les structures du pouvoir..., pp. 347-373. [Cfr. n° 550762].
- 51190 **Caen-Cloet (Frieda)**. *De eerste Clarissen-stichting in Vlaanderen, Brugge 1255-1265 : de latijnse pauselijke bullen*. Franciscana, XLIV, 1989, pp. 123-137.
- 51191 **Gysseling (M.)**. *De oudste annalen van de Sint-Baafsabdij*. Jb. van de Heemk. Kr. De Oost-Oudburg, XXVI, 1989, pp. 5-16.
- 51192 **Declercq (G.)**. *Nieuwe inzichten over de oorsprong van het Sint-Veerlekapittel in Gent*. Hand. van de Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent, XLIII, 1989, pp. 49-102.
- 51193 **Van Mingroot (Erik)**. *Het stichtingsdossier van de Sint-Adriaansabdij te Geeraardsbergen (1081-1096)*. Leuven, Departement Gesch. van de K.U.L., 1987, 64 p. (Historica Lovaniensia : studieën van leden van het Departement Gesch. van de K.U.L., 208).
- d. *Histoire de la culture : généralités ; l'enseignement ; les sciences ; les arts — Kultuurgeschiedenis : algemeenheden ; het onderwijs ; de wetenschappen ; de kunsten*
- 51194 **Van den Auweele (Dirk M. J.)**. *Een gedateerd handschrift (1473) uit de privéverzameling van Louis Gilliodts-Van Severen (1827-1915)*. Arch. et Biblioth. de B., LX, 1-2, 1989, pp. 191-222.
- 51195 **Vandermaesen (Maurice)**. *Het ontstaan van enkele „Cartularia van Vlaanderen” in 1336. De grafelijke kanselarij aan het werk*, Actief in archief, pp. 147-153. [Cfr. n° 50570].
- 51196 **Geirnaert (N.)**. *De bibliotheek van de Jeruzalemkapel te Brugge, tot ca. 1465*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 313-321.
- 51197 **Hegman (W. E.)**. *De „Brusselse fragmenten” van Reinaert I*. Oudheidk. Kr. „De Vier Ambachten”, 1988-1989, pp. 14-38.

- 51198 **Buyle (Marjan)**. *Florentijnse Renaissance — Prinsen in het 15de- eeuwse Brugge. De conservering van de stenen portretbustes van Lorenzo de Medici en Claire Orsini in het Hof van Bladelin*. Monumenten en Landschappen, VIII, 1989, 1, p. 4-19.
- 51199 **Geirnaert (Noël)**. *Hans Memlings Kruisigingstriptiek voor Johannes Crabbe. Nieuwe gegevens over bestemming en datering*. Jb. 1987-88. Stad Brugge. Stedelijke Musea, Brugge, 1989, pp. 174-183.
- 51200 **Smeyers (M.)**. *Een Brugse Legenda Aurea van ca. 1410 (Glasgow, Ul, Ms. Gen. 1111)*. Bijdrage tot de studie van het zgn. Pre-Eyckiaans realisme. Middeleeuwse handschriftkunde in de Ned. 1988. Verslag van de Groningse Codicologendagen 28-29 april 1988, Grave, uitg. Alfa, pp. 201-214.
- 51201 **Schouteet (Albert)**. *De Vlaamse Primitieven te Brugge. Bronnen voor de schilderkunst te Brugge tot de dood van Gerard David*. 1 : A-K. Brussel, Kon. Ac. voor Wet., L. en Sch. K., 1989, 294 p.
- 51202 **Van Miegroet (Hans J.)**. *Gerard David*. Antwerpen, Mercatorfonds, 1989, 368 p.
- 51203 **Van Reeth (J. M. F.)**. *Het Lam Gods van Van Eyck en de Palaeologen*. Millennium, II, 1988, pp. 47-68.
- 51204 **Van Reeth (J. M. F.)**. *Het Lam Gods-retabel en de relatie van Byzantium en Florence met onze gewesten*. Ibid., II, pp. 118-143.
- 51205 **Van Elslande (R.)**. *De geschiedenis van de Vyt-Borluutfundatie en het Lam Gods (vervolg)*. Ghentsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 53-56 ; 95-100.

3. HAINAUT ET TOURNAI — HENEGOUWEN EN DOORNIK

- 51206 **Cauchies (J.-M.)**. *Hennegau*. Lexikon des Mittelalters, IV, Munich-Zurich, 1989, col. 2131-2133.
- 51207 **Bultot-Verleysen (A.-M.)**. *La recette domaniale des comtes de Namur comme source de l'histoire du domaine avant la période bourguignonne. Possibilités et limites d'exploitation*. La critique historique à l'épreuve, pp. 133-148. [Cfr. n° 50760].
- 51208 **Cauchies (Jean-Marie)**. *Les structures et les fonctions constitutives du pouvoir local à travers les textes en Hainaut (XIVe-début XVIe siècle)*. Les structures du pouvoir..., pp. 67-81. [Cfr. n° 50762].
- 51209 **de Waha (M.)**. *Du sens politique des portes castrales et urbaines en Hainaut au moyen âge*. «Aux portes du château». Actes du troisième colloque de castellologie, Flaran (1987). Abbaye de Flaran, 1989, pp. 51-69.
- 51210 **Pierard (Ch.)**. *L'individu devant le pouvoir à Mons au moyen âge*. Recueil J. Bodin, XLVIII, 1989, pp. 441-464.
- 51211 **Ruysschaert (J.)**. *La bibliothèque de Ferry de Clugny, évêque de Tournai (1473-1483). Un siècle de recherches érudites*. Mém. de la Soc. r. d'H. et d'archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 25-36.

4. NAMUR — NAMEN

- 51212 **Baudhuin (Jean)**. *Un mariage raté : Godefroid Ier de Namur et Sybille de Château Porcien*. Les Amis de la Citadelle de Namur, décembre 1989, 49, pp. 88-89.
- 51213 **Baurin (Georges)**. *Les comptes de la ville de Namur et le système monétaire des Namurois au XIVe siècle*. Ann. de la Soc. archéol. de Namur, LXVI, 1989, 1, pp. 15-71.
- 51214 **Morigmé (M. A.)**. *Les origines de Namur : nouvelle «certitudes» jusqu'au prochain démenti*. Les Amis de la Citadelle de Namur, 1989, 46, pp. 17-19.
- 51215 **Bultot- Verleysen (A. M.)**. *La gestion des fermes comtales namuroises (XIVe-XVe s.)*. Ann. de la Soc. archéol. Namur. LXVI, 1989, 1, pp. 73-95.

- 51216 **Bultot-Verleysen (Anne-Marie)**. *La recette domaniale des comtes de Namur comme source de l'histoire du domaine avant la période bourguignonne : possibilités et limites d'exploitation*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 133-148. [Cfr. n° 50760].
- 51217 **Opsomer (Rik)**. *La seigneurie de Petegem-sur-Escaut et les comtes de Namur, 1286-1421*. Ann. de la Soc. archéol. de Namur, LXVI, 1989, 1, pp. 5-14.
- 51218 **Kupper (J.)**. *Un faux de très grande valeur : La charte du Comte de Namur pour l'abbaye de Brogne (1154)*. Rev. de l'abbaye de Saint-Gérard, 9, 1989, pp. 3-4.
- 51219 **Grosbois (Th.)**. *Les relations entre politique et religion au Xe siècle. L'exemple de saint Gérard de Brogne*. Ibid., 12, 1989., s. p.

5. LUXEMBOURG — LUXEMBURG

- 51220 **Petit (Roger)**. *Le pouvoir et les communautés rurales dans le Luxembourg au bas moyen âge. Aspects financiers. L'exemple de la prévôté de Bastogne. Les structures du pouvoir...*, pp. 231-248. [Cfr. n° 50762].

6. PRINCIPAUTÉ DE LIÈGE, LOOZ, STAVELOT-MALMÉDY — DE VORSTENDOMMEN LUIK, LOON, STAVELOT-MALMÉDY

- a. *Généralités. Géographie historique ; les princes-évêques ; le chapitre Saint-Lambert ; les institutions ; le droit ; les événements politiques, militaires et diplomatiques — Algemeenheden. Historische aardrijkskunde ; de Prins-bisschop ; het St.-Lambrechtskapittel ; de instellingen ; het recht ; politieke, militaire en diplomatieke gebeurtenissen*
- 51221 **Linssen (C.A.A.)**. *Koning Sigismund in Maastricht op 24 december 1416 ; een tweede aanvulling*. De Maasgouw, Ts. voor Limburgse gesch. en oudh., CVIII, 1989, 3, kol. 149-153.
- 51222 **Bouchat (Marc)**. *La justice privée par arbitrage dans le diocèse de Liège au XIIIe siècle : les arbitres*. Le Moyen Age, XCV, 1989, pp. 439-474.
- b. *Histoire économique et sociale - Ekonomische en sociale geschiedenis*
- (1) Le commerce ; l'industrie ; les finances ; les routes ; les villes et la vie urbaine — De handel ; de nijverheid ; het geldwezen ; het verkeerswezen ; de steden en het stedelijk leven
- 51223 **De Spiegelers (Pierre)**. *Les hôpitaux et l'assistance à Liège (Xe-XVe siècles) : aspects institutionnels et sociaux*. Paris, Les Belles L., 1987, 229 p. (Biblioth. de la Fac. de P. et L. de l'Univ. de Liège, 249).
- (2) Les campagnes ; seigneurs et seigneuries ; paroisses et villages ; paysans, l'agriculture — Het platteland ; heren en heerlijkheden ; parochies en dorpen ; boeren en landbouw
- 51224 **Stinissen (J.)**. *De heren van Lummen en Peer vóór 1350. I. Genealogisch-biografisch onderzoek*. Limburg, LXVIII, 1989, 1, pp. 3-14. [Vervolg van nr. 49072].
- 51225 **Stinissen (J.)**. *De heren van Peer en Lummen. De Van der Marcken van 1351 tot ca. 1500*. Ibid., 4, pp. 217-237.

- 51225 **Nijssen (R.)**. *De Leenzaal van Kuringen. Een status questionis*. Ibid., pp. 203-216.
- 51227 **Bouchat (Marc)**. *La lecture complète de l'inscription rappelant la consécration de l'église de Behogne (Rochefort) en 1041*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 173-178.
- 51228 **Indekeu (B.)**. *Aspekten van het middeleeuwse Lommel (tot 1648)*. Het Oude Land van Loon, XLIV, 1989, pp. 75-138.
- 51229 **Mennen (V.)**. *Ontginnings- en nederzettingsgeschiedenis (Lommel)*. Ibid., pp. 139-208.
- 51230 **Lauwers (P.)**. *De geschiedenis van Peer tot aan het einde van de XVIe eeuw*. Drukkerij Hiso, 1988, 76 p.

c. *La vie religieuse : l'organisation ecclésiastique à l'échelon supra-paroissial ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les saints — Het godsdienstig leven : de boven-parochiale kerkelijke inrichting ; seculiere geestelijkheid en de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de heiligen*

- 51231 **Moreau (Claire)**. *Le chapitre de la collégiale d'Amay*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 37-42.
- 51232 **Falkenstein (Ludwig)**. *La cession de l'abbaye de Chèvremont à l'église Notre-Dame d'Aix-la-Chapelle en 972, et ses conséquences immédiates*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 41-60.
- 51233 **Meyer (Gisela)**. *Reynaert von Palant, Kanoniker, Vizepropst und Propst in Aachener Marienstift (1410-1464)*. Z. des Aachener Geschichtsver., XCVI, 1989, pp. 111-168.
- 51234 **Mersch (B.)**. *Het kloosterdomein van Averbode op Sint-Jansberg in Maaseik in de 12de eeuw*. Limburg, LXVIII, 1989, 1, pp. 53-59.
- 51235 **Boes (G.)**. *De abdij van Sint-Truiden van de stichting tot 1155*. Trudo-Abdij-Aktie Sint-Truiden, 1989, 146 p.
- 51236 **George (Philippe)**. *Les reliques de Stavelot-Malmedy*. Malmedy, Art et H., 1989, 120 p.
- 51237 **Cochelin (I.)**. *Sainteté laïque : l'exemple de Julette de Huy (1158-1228)*. Le Moyen Age, XCV, 1989, pp. 397-417.
- 51238 **De Ganck (R.)**. *The three foundations of Bartholomew of Tienen*. Cîteaux. Commentarii cistercienses, XXXVII, 1986, 1-2.

d. *Histoire de la culture : généralités ; l'enseignement ; les sciences ; les arts — Kultuurgeschiedenis : algemeenheden ; het onderwijs ; de wetenschappen ; de kunsten*

- 51239 **Baudewijns (Claire)**. *Critique de sources narratives (Annales, Chroniques et Vitae) originaires du diocèse de Liège entre les VIIe et XIIe siècles*. Liber discipulorum Jacques Pacquet, pp. 67-72. [Cfr. n° 50760].
- 51240 **Stinissen (J.)**. *Levoldi de Northof Chronica Comitum de Marka. Een kritische studie*. Het Oude Land van Loon, XLIII, 1988, pp. 137-188.
- 51241 **Stiennon (Jacques)**. *L'ivoire de Notger et le missel de Roberto Visconti*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, 244-245, pp. 463-467.
- 51242 **Lauwerijs (E.)**. *Préparation d'argile utilisée par les potiers Amaytois au XIVe siècle. Analyse de mars 1987*. Bull. du C. archéol. Hesbaye-Condruz, XX, 1987-1988, pp. 161-163.

- 51243 **Lemeunier (Albert)**. *La chasse de Sainte Ode d'Amay*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 49-79.
- 51244 **Lemeunier (Albert)**. *L'ancienne chasse de Sainte Ode (XIIe s.). Pignons de Sainte Ode (British Museum) et du Christ du Psaume 90 (Walters Art Gallery)*. Ibid., pp. 81-89.
- 51245 **Pirenne-Hulin (Françoise)**. *Tissus médiévaux de la chasse de Sainte Ode*. Ibid., pp. 91-98.
- 51246 **Joris (Jean-Louis)**. *La collégiale Notre-Dame de Huy. Son ornementation extérieure*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-arts, XLIII, 1989, pp. 37-41.
- 51247 **Van Laere (R.)**. *Laatgotisch versierd mesheft uit de abdij van Sint-Truiden*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 151-154.
- 51248 **Waegeman (T.G.)**. *De voormalige romaanse Sint-Pierskerk in Tongerlo (Bree) en het zogenaamde Adelardus-patrimonium in Noord-Limburg*. Ibid., pp. 83-100.

D. Les ducs de Bourgogne — De Bourgondische hertogen (9)

- 51249 **Prevenier (Walter)**. *De gouden glans van de Bourgondische Nederlanden. Ook welvaart voor de gewone man ?* Heerlen, Uitg. Pan, 1989, 24 p. (Pandora-Uitgave).
- 51250 **Boone (Mark)**. *Want remitteren is princelijk. Vorstelijk genaderecht en sociale realiteiten in de Bourgondische periode*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 53-59. [Cfr. n° 50756].
- 51251 **Schnerb (Bertrand)**. *La bataille rangée dans la tactique des armées bourguignonnes au début du 15e siècle : essai de synthèse*. Ann. de Bourgogne, LXI, Dijon, 1989, 241, pp. 1-32. — concerne, entre autres, le combat d'Othée.
- 51252 **Boone (Marc)**. *De souverain baljuw van Vlaanderen : breekijzer in het conflict tussen stedelijk particularisme en Bourgondische centralisatie*. Hand. Genootschap voor Gesch. Soc. d'Emulation te Brugge, CXXVI, 1989, pp. 57-58.
- 51253 **Cheyens-Condé (M.)**. *Expression de la piété des duchesses de Bourgogne au XVe siècle dans la vie quotidienne et dans l'art. Essai de synthèse*. La dévotion moderne dans les pays bourguignons, pp. 47-68. [Cfr. n° 50763].
- 51254 **Roberts (Ann M.)**. *The Chronological and Political Significance of the Tomb of Mary of Burgundy*. The Art Bull., LXXI, 1989, pp. 376-400.

E. Époque des Habsbourg — Het tijdvak der Habsburgers

- 1.a. *Généralités. La dynastie et ses représentants ; la haute noblesse ; l'histoire politique et militaire ; l'armée ; les événements diplomatiques — Algemeenheden. De dynastie en haar vertegenwoordigers ; de hoge adel ; politieke en militaire geschiedenis ; het leger ; diplomatieke geschiedenis*

- 51255 **Reinquin (A.M.) e.a.** *De reis van Jozef II door de Oostenrijkse Nederlanden in 1781 : Brussel Algemeen Rijksarchief, 24 september-12 december 1987 : catalogus*

(9) Sont relevés ici exclusivement les travaux se rapportant aux ducs de Bourgogne eux-mêmes ou à l'ensemble de leur politique. Les travaux se rapportant à une principauté particulière sont relevés dans le chapitre précédent («L'époque des Principautés») sous la principauté à laquelle ils se rapportent.

Onder deze rubriek worden slechts de bijdragen opgenomen betreffende de hertogen van Bourgondië zelf of hun globale politiek. Bijdragen betreffende een vorstendom ten tijde van de Bourgondische hertogen werden ondergebracht in de vorige rubriek (dus : «De afzonderlijke Vorstendommen»).

- van de tentoonstelling*. Brussel, Algemeen Rijksarch., 1987, 171 p. (Europalia 1987 : Oesterreich).
- 51256 **Blitz (R.C.)**. *The religious reforms of Joseph II (1780-1790) and their economic significance*. Journal of European Economic History, XVIII, 1989, 3, pp. 583-594.
- 51257 **Van Petegem (Paul)**. *De Vrede van Nijmegen (1678) en de raadsheren van de Raad van Vlaanderen. De politiek-ideologische gevolgen van een internationale overeenkomst*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 249-257. [Cfr. n° 50756].
- 51259 **de Ren (L.), Duerloo (I.) & Roegiers (Jan)**. *De Goeverneurs-Generaal van de Oostenrijkse Nederlanden*. Brussel, Kredietbank, 1987, 64 p. (Europalia 1987, Oesterreich).
- 51259 **Sorgeloos (C.)**. *Les mémoires historiques et politiques sur les Pays-Bas Autrichiens de Patrice François de Neny. Rédaction, diffusion et publication*. Bruxelles, A.G.R., 1989.
- 51260 **Bernard (B.)**. *Des lumières à l'émigration : jalons pour une biographie de Philippe-Goswin de Neny (1740-1812)*. Nouvelles Ann. Prince de Ligne, IV, 1989, pp. 153-201.
- 51261 **Van Moer (Ria)**. *De slag van Kallo in 1638 : tentoonstelling van 3 en 4 april 1988*. Beveren, Cools, Kallo, Davidsfonds, 1988, 32 p.
- 51262 **Tripnaux (A.)**. *Fontenoy-la-bataille*. Hainaut tourisme, 1989, 257, pp. 241-247.
- 51263 **Baes (Christian)**. *Les armées dans les Pays-Bas à la fin du règne de Charles Quint. Contribution à l'étude de leur organisation*. Belgisch Ts. voor militaire Gesch., XXVIII, 1989, 4, pp. 257-268.
- 51264 **Van Belle (Jean-Louis)**. *Plans inédits de places fortifiées, XVIIe-XVIIIe siècle : Belgique, France, Pays-Bas, République fédérale d'Allemagne*. Louvain-la-Neuve, Ed. CIACO, 1989, 109 p.
- 51265 **Fivet (J.)**. *Le traité de la Barrière et la démolition des fortifications namuroises*. Pays de Namur, 1989, 121, pp. 6-9.
- 51266 **Fivet (J.)**. *Entre Sambre et Meuse, vieux sol guerrier*. Ibid, 126, 1989, pp. 19-23.
- 51267 **Larocca (Donald J.)**. *The Fico armor in the Musée Royal de l'Armée, Brussels*. Militaria Belgica, 1989, pp. 23-32.
- 51268 **Drugmand (P.)**. *Les éperons à molette du XIVe et XVIIIe siècles*. Ibid., pp. 33-41.
- 1.b. *Institutions centrales ; représentants du pouvoir central ; assemblées d'états ; droit — Centrale instellingen ; vertegenwoordigers van het centraal gezag ; de standen ; het recht*
- 51270 **Prevenier (W.)**. *Quelques réflexions sur la situation de l'individu face au pouvoir dans les Pays-Bas de l'ancien régime*. Recueil Soc. J. Bodin, XLVIII, 1989, pp. 349-365.
- 51272 **Dupont-Bouchat (M.-S.)**. *Pouvoirs et acculturation : l'individu face aux pouvoirs dans les Pays-Bas d'ancien régime (XVIe-XVIIIe s.)*. Ibid., XLVIII, 1989, pp. 465-482.
- 51273 **Walckiers (B.)**. *De wetachtige Kamer van Vlaanderen*. Vlaamse Stam, XXV, 1989, pp. 579-609.
- 51274 **Baelde (M.)**. *De vernieuwing van de schepencolleges in Vlaanderen door kerkelijke autoriteiten gecontroleerd (1587 en 1648)*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 85-89.
- 51275 **Douxchamps-Lefevre (Cécile)**. *L'individu face au pouvoir dans le comté de Namur à l'époque moderne*. Recueil de la Soc. Jean Bodin, XLVIII, pp. 419-420.
- 51276 **Dupont-Bouchat (Marie-Sylvie)**. *Le pouvoir dans les communautés rurales d'Ancien Régime en Wallonie (XVIe-XVIIIe siècle)*. Les structures du pouvoir..., pp. 273-292. [Cfr. n° 50762].

- 51277 **Rousseau (Xavier)**. *L'activité judiciaire dans la société rurale en Brabant wallon (XVIIe-XVIIIe siècle) : indice de tensions sociales ou instrument de pouvoir ?* Ibid., pp. 311-344.
- 51278 **Augustyn (Beatrijs)**. *Het uitzonderlijke dijkrecht in Zeeuws-Vlaanderen van kracht na zware stormvloedrampen (13de-16de eeuw). Studie aan de hand van vorstelijke ordonnanties voor het herstel van de zuidoostelijke Westerscheldedijk na de stormvloed van 10 maart en 1 november 1570.* Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 31-38. [Cfr. n° 50756].
- 51279 **Braekman (W. L.)**. *Charivari met scherminkeling en kluchtspel in Gullegem (1730)*. De Leiegouw, XXXI, 1989, pp. 275-317.
- 51280 **Decavele (J.)**. *De scherprechter van Ieper gelyncht te Poperinge, 1525*. Biekerf, LXXXIX, 1989, pp. 381-383.
- 51281 **Coutiez (Y.)**. *Un office vénal au XVIIIe siècle ; la mairie de Quaregnon*. Ann. du C. d'H. et d'Archéol. de Saint-Ghislain et de la région, V, 1989, pp. 21-32.

2. La démographie — De demografie

- 51282 **Van Vooren (Georges A. C.)**. *Oostvlaamse immigratie in Westelijk Staats-Vlaanderen in de eerste helft der zeventiende eeuw*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 259-266. [Cfr. n° 50756].
- 51283 **Daelemans (F.)**. *Mortaliteit in Zuidwest-Brabant in de 18de eeuw*. Tien bijdragen..., pp. 163-192. [Cfr. n° 50825].
- 51284 **Wante (L.)**. *Historisch-demografisch onderzoek van Anzegem, 1667-1797*. Ibid., pp. 103-136.
- 51285 **Vandermaelen (L.)**. *Historisch-demografisch onderzoek van Avelgem, 1628-1796*. Ibid., pp. 53-80.
- 51286 **Dewulf-Heus (Romain-Louis) & Dewulf (Marleen M.)**. *Volkstelling 1748, Beernem en Sint-Joris-ten-Distel*. Brugge, Westvl. Genootschap voor Familie- en Wapenkunde, 1987, 74 p.
- 51287 **Verstrepen (Christian)**. *Parochieregisters huwelijken Boom 1633-1797. Registres paroissiaux mariages, Boom 1633-1797*. Brussel, Christian Verstrepen, 1988, III, 212 p.
- 51288 **Therry (Marc)**. *Het gestrande huwelijksbootje. Aanvragen tot scheiding van tafel en bed of tot ongeldigverklaring van het huwelijk, ingediend bij de Brugse officialiteit van 1615 tot 1690*. Hand. van het Genootschap voor Gesch. «Soc. d'Emulation» te Brugge, CXXVI, 1989, pp. 5-55.
- 51289 **Van de Voorde (E.) & Verbesselt (J.)**. *De volkstelling van 1783 te Brussel*. Eigen Schoon en Brabander, LXXII, 1989, 1-2-3, pp. 1-14.
- 51290 **Lasuy (G.)**. *Historisch-demografische studie van Kaster, 1659-1796*. Tien bijdragen..., pp. 21-52. [Cfr. n° 50825].
- 51291 **Wastyn (Patrick & Roger)**. *Hoe volledig zijn de volkstellingen van 1695 ? Vlaamse Stam*, XXV, 1989, pp. 193-211. (Lauwe rond 1700).
- 51292 **Goddeeris (J.)**. *Toen in Roeselare nog 68 gezinnen woonden*. Ibid., pp. 212-214. (Eind 16de eeuw).
- 51293 *De bevolking van Rumst in de XVIIIe eeuw*. Rumst, Geschiedkundige Kr. Rumesta, 1987, 92 p. (Uitg. van de Geschiedkundige Kr. Rumesta, 5).
- 51294 **Vandewalle (Paul)**. *De demografische evolutie in de Kasselrij Sint-Winoksbergen, 17e-18e eeuw*. De Franse Ned., XIV, 1989, pp. 82-97.
- 51295 **Lamarcq (D.)**. *Het nuptialiteits- en vruchtbaarheidspatroon van steungenietende armen te Velzeke (1650-1750)*. Tien bijdragen..., pp. 137-161. [Cfr. n° 50825].

- 51296 **Dalle (D.)**. *De persoonsbeschrijving van 118 miliciens in de Kasselrij Veurne, 1747-1748*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 179-183.
- 51297 **Van Driessche (I.)**. *De demografische evolutie van de gemeente Zeveneken, eind 17de-18de eeuw*. Tien bijdragen..., pp. 81-101. [Cfr. n° 50825].

3. *Histoire économique et sociale — Economische en sociale geschiedenis*

- a. Le commerce ; l'expansion à l'étranger ; l'industrie ; les finances ; les routes ; les villes et la vie urbaine — De handel ; buitenlandse expansie ; de nijverheid ; het geldwezen ; het verkeerswezen ; de steden en het stedelijk leven

- 51298 **Asaert (Gustaaf)**. *Steenkool voor sinjoren. Peilingen naar de eerste aanvoer (15e-16de eeuw)*. Actief in archief, pp. 51-61. [Cfr. n° 50570].
- 51299 **Van Belle (J.-L.)**. *Le commerce de la pierre bâtarde de Tournai dans la seconde moitié du XVIIIe siècle*. Mém. de la Soc. r. d'H. et d'archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 57-70.
- 51300 **Baetens (R.)**. *De lokale markten (16de-18de eeuw)*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 169-202. [Cfr. n° 51320bis].
- 51301 **Degryse (K.) & Everaert (J.)**. *De handel*. Ibid., pp. 111-129.
- 51302 **Scholliers (E.)**. *Peilingen naar de conjunctuur en de koopkracht*. Ibid., pp. 153-167.
- 51303 **Dambuyne (Johan)**. *Conjunctuur, stratificatie en koopkracht te Gent tijdens de eerste helft van de 17de eeuw. De economische en sociale betekenis van de rente- en woningmarkt*. Hand. der Mij. voor gesch. en Oudheidk. te Gent. Nieuwe Reeks, XLIII, 1989, p. 129-158.
- 51304 **Stabel (P.)**. *Conjunctuur en immobiliënmarkt in Oudenaarde eind 15de-16de eeuw*. Hand. van de geschied- en oudheidk. Kr. van Oudenaarde, XXVI, 1989, pp. 3-26.
- 51305 **Everaert (John)**. *Le pavillon impérial aux Indes Occidentales, contrebande de guerre et trafic neutre depuis les ports Flamands (1778-1785)*. Collectanea Maritima, IV, 1989, pp. 43-67 (Studia Historica Gandensia, 271).
- 51306 **Parmentier (J.)**. „Oostendse” zeelui en supercargo's in dienst van de Deense Aziatische Compagnie (1730-1747). Meded. van de Kon. Marineac., XXXVII, 1983-1984-1985, pp. 1-19.
- 51307 **Everaert (J.)**. *De familie Maelcamp. Fortuin zoeken in Spanje en Oost-Indië (ca. 1660-1730)*. Stadsarcheologie, XIII, 1989, 2, pp. 58-60.
- 51308 **Uyttersprot (Veerle)**. *A sixteenth century Fleming in England*. Brussel, UFSAL, 1989, 15 p. (Contacts between Flanders and England, 11).
- 51309 **Greilsammer (Myriam)**. *Een pand voor het paradijs. Leven en zelfbeeld van Lowys Porquin, Piëmontees zakenman in de zestiende-eeuwse Nederlanden*. Tielt, Lannoo, 1989, VII-192 p.
- 51310 **Houtman-De Smedt (H.)**. *Useful and less useful bookkeeping documents in the 18th. century archives*. Bull. Com. des arch. d'entreprises/ Bull. Com. on business arch. C.I.A./I.C.A., 11, 1988, pp. 79-82.
- 51311 **Thijs (A.)**. *De nijverheid*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 131-151. [Cfr. n° 51320bis].
- 51312 **Craeybeckx (Jan)**. *Een Gentse garentwijnder tussen boom en crisis. Het bedrijfsjoernaal van Charles Soenens (1659-1673)*. Actief in archief, pp. 23-38. [Cfr. n° 50570].

- 51313 **Pyncket (M.)**. *De vlasnijverheid in Menen*. 't Wingheroen, XIII, 1989, 1, pp. 27-36 ; 2, pp. 42-53.
- 51314 **Leboutte (René)**. *Le contexte économique et social du XVIe au XVIIIe siècle*. Le Verre en Belgique, Fonds Mercator, 1989, pp. 66-93. [Cfr. n° 50778].
- 51315 **Detro (Jacques)**. *Précisions autour de la première machine à vapeur du continent*. C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 25-26. — informations généalogiques sur Georges de Goumoëns (1671-1737).
- 51316 **Biton (R.)**. *Adrien-Joseph Dumortier ou un Tournaisien en Basse-Bourgogne*. Bull. d'information de la Soc. r. d'h. et d'archéologie de Tournai, XIII, 1989, 4, pp. 11-15.
- 51317 **Timperman (Maurits)**. *Kasselrij Veurne op nieuwe wegen, 1775-1788. Planning en uitvoering van de oudste steenwegen van Veurne-Ambacht*. De Gidsenkr., XXVII, 1989, 3, pp. 4-40.
- 51318 **Vigneron (M.)**. *Notes sur les difficultés de la construction de la chaussée Ath-Leuze-Tournai*. Bull. du C. r. d'h. et d'archéologie d'Ath et de la région et Musées athois, XXIII, 1989, pp. 290-301, 306-317.
- 51319 **Van den Abeele (Raf)**. *De Horenbault-kaart van de Brugse Vaart (1615)*. Liber Amicorum Achiël De Vos, pp. 197-206. [Cfr. n° 50756].
- 51320 **Soly (Hugo)**. *Les fortifications d'Anvers au XVIe siècle : coûts économiques et sociaux*. In : **Garducci (A.)**, ed., *Investimenti e civiltà urbana, secoli XIII-XVIII. Atti della Nona Settimana di Studio dell'Istituto Internazionale di Storia Economica „F. Datini” Prato*. Firenze, Le Monnier, 1989, pp. 183-197.
- 51320bis *Antwerpen in de XVIIde eeuw*. Antwerpen, Genootschap voor Antwerpse geschiedenis, 1989, XXV-521 p.
- 51321 **Van Acker (J.)**. *Het stadsbestuur van 1585 tot 1713*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 1-25 [Cfr. n° 51320bis].
- 51322 **Sorber (F.)**. *Kledij in Antwerpse archieven uit de zeventiende eeuw*. Ibid., pp. 451-485.
- 51323 **Baelde (M.)**. *De officialiteit van Brugge in 't Brugse Vrije gekortwiekt (1521)*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 189-193.
- 51324 **Bauwens (A. R.)** *De aanhouding van een veertiental vrachtvaarders begin januari 1575 te Brugge*. Ibid., pp. 156-168.
- 51325 **Dewitte (A.)**. *Stadsmecenaat als stadscultuur te Brugge, 1515-1540*. Ibid., pp. 5-9.
- 51326 **Lammerant (Y.)**. *Bruggelingen uit het dagboek van Joseph Verplancke, Roomse pelgrim, 1738*. Ibid., pp. 373-380.
- 51327 **Vandewalle (André)**. *De ambachten van de houtbewerking te Brugge in het Ancien Régime*. Uit het goede hout. Tentoonstelling 9-24 september, Brugge, 1989, pp. 11-14. [Cfr. n° 50834].
- 51328 **Van Hoonacker (M.)**. *Lodewijk XIV aan de Brugse vaart, 31 augustus 1667*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 242-249.
- 51329 **Vanhoutryve (André)**. *Gilde van myn Heere Sint-Sebastiaen die d'aerchiers houden binnen der stede van Brugghe. Een cultureel historische analyse*. Brugge, Kon. Hoofdgilde St. Sebastiaan Brugge, 1989, 198 p.
- 51330 **Janssens (Luc)**. *De ambachtsorganisatie der meester-schrijnwerkers te Brussel door de eeuwen heen (1365-1795)*. — *L'organisation professionnelle des maîtres-menuisiers de Bruxelles à travers les âges (1365-1795)*. Bruxelles, Association r. des maîtres-menuisiers de Bruxelles et de Halle-Vilvoorde, Brussel, Ver. der Meester-Schrijnwerkers van Brussel en Halle-Vilvoorde, 1988, 116 p.

- 51331 **Duvosquel (J.-M.)**. *Aux origines de l'hôtel de ville de Comines-Belgique : une acquisition des notables au XVIIe siècle*. Mém. de la Soc. r. d'h. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 99-112. [Réimpression du n° 44877].
- 51332 **De Clercq (R.)**. *Het uitgeven van een Penningkohier*. Bijdr. tot de gesch. van de stad Deinze, LVI, 1989, pp. 75-128.
- 51333 **Maes (H.)**. *Vier opstellen : 1. Luther had vele voorlopers, 2. Toneel te Deinze in de 15de en 16de eeuw, 3. Deinse Rederijkers en de Hervorming, 4. Borluut*. Ibid., pp. 165-213.
- 51334 **Van de Ven (R.)**. *Twee ordonnanties van het Diestse stadsbestuur betreffende de smedenambacht*. De Brabantse Folklore, 263, 1989, pp. 195-200.
- 51335 **Buyck (Roger)**. *Schepenambt en economische positie : correlatieven in het maatschappijbeeld van het 18de-eeuwse Eeklo*. Machtsstructuren..., pp. 53-66. [Cfr. n° 50762].
- 51336 **Van de Woestijne (Paul)**. *Een memorieboek van de Eeklonaar Pieter Dierkens (1547-1628)*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 229-236. [Cfr. n° 50756].
- 51337 **Dambuyne (Johan)**. *De Gentse immobiliënmarkt en de economische trend, 1590-1640*. Bijdr. en Meded. betreffende de Gesch. der Ned., CIV, 1989, 2, pp. 157-183.
- 51338 **Dambuyne (Johan)**. *Het versteningsproces en de bouwactiviteit te Gent in de zeventiende eeuw*. Ts. voor Gesch., CII, 1989, 1, pp. 30-51.
- 51339 **Van de Wiele (J.)**. *De Gentse drukkers verenigd in de Sint-Augustinusgilde*. Toerisme in Oost-Vlaanderen, XXXVIII, 1989, pp. 32-35.
- 51340 **François (Jacques)**. *Supplique très humble pour le mayeur de Florennes au prince-évêque de Liège exhibée le 2 mars 1769*. Florinas, 1989, 27, pp. 50-52.
- 51341 **Dereine (Georges)**. *L'administration de la ville de Florennes sous l'ancien régime*. Ibid., pp. 21-24.
- 51342 **Maddens (Niklaas)**. *Het Kortrijkse antwoord op de regeringsenquête van 1784 naar de neringen*. Actief in archief, pp. 101-114. [Cfr. n° 50570].
- 51343 **Meulemans (A.)**. *Leuvense stadsboden te voet en te paard*. Ts. van de geschiedkundige en Oudheidkundige Kr. van Leuven en Omgeving, XXVIII, 1988, pp. 41-85.
- 51344 **Coenen (L.)**. *Het beheer van de stadsschuld in een kleine Brabantse stad : het voorbeeld van Lier in het midden van de XVIIIe eeuw*. De Brabantse Folklore, 1989, 261-262, pp. 89-122.
- 51345 **Geys (M.)**. *Het stadsuitzicht te Mechelen tijdens het bewind van Margaretha van Oostenrijk (1507-1530)*. Hand. van de Kon. Kr. voor Oudh., L. en Kunst van Mechelen, XCII, 1988, pp. 79-104.
- 51346 **Pyncket (M.)**. *De ambachtstelling in de roede van Menen 1738*. 't Wingheroen, XIII, 1989, 1, pp. 12-23.
- 51347 **Baudhuin (Jean)**. *Les séjours d'Henri-Jules de Bourbon à Namur au XVIIIe siècle*. Les Amis de la Citadelle de Namur, 1989, 47, pp. 43-46.
- 51348 **Hoornaert (G.)**. *Over het ambtskleed van de Roeselaarse magistraat in de 16de eeuw*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 418-426.
- 51349 **Naert (A.)**. *„Uytter steenhoven der Stede” : de Torhoutse stadsteenoven (1665-1670)*. Jb. van de Heemkundige Kr. Het Houtland, 1989, pp. 5-30.
- 51350 **De Vos (E.)**. *De emblemen van het Sint-Hermesgilde tijdens het Ancien Régime*. Ann. geschied- en oudheidk. Kr. van Ronse en het Tenement van Inde, XXXVIII, 1989, pp. 67-76.

- b. La société ; l'évaluation des fortunes et niveau de vie ; les mentalités ; la vie quotidienne — De maatschappij ; fortuinpeilingen en levensstandaard ; de mentaliteiten ; het dagelijkse leven

- 51351 **Vanneste (D.)**. *Sociaal-professionele stratificatie in steden tijdens het Ancien Régime. Problematiek en aanpak via clusteranalyse*. Belgisch Ts. voor Nieuwste Gesch., XIX, 1988, 3-4, pp. 473-498.
- 51352 **Degryse (Karel)**. *Thee-, koffie- en cacaoverbruik tijdens de vroege 18de eeuw in de Zuidelijke Nederlanden : enkele gegevens uit het archief van het land van Aalst*. Actief in archief, pp. 75-80. [Cfr. n° 50570].
- 51353 **Elewaut (G.)**. *Drinken, eten en overnachten in een herberg. Kleinhandelsprijs en sociale situering aan de hand van citaten van de primaire herbergfuncties in de Zuidelijke Nederlanden, 17de-18de eeuw*. Bijdr. tot de Gesch., LXXII, 1989, 1-2, pp. 27-57.
- 51354 **Lenders (P.)**. *Sociale geschiedenis en veranderde maatschappij te Gent circa 1770*. Hand. van Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent, XLIII, 1989, pp. 173-190.
- 51355 **Renson (G.)**. *De Gemeenschappelijke Armen en de Beurs der Zieken te Halle*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 7-8-9, pp. 323-326.
- 51356 **Borremans (P.)**. *Een oud gebruik te Sint-Martens-Lennik*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 291-293.
- 51357 **Trommelmans (J.)**. *Milieuvervuiling een aktueel oud zeer : de Zwarte Beek te Sint-Niklaas*. Ann van de Oudh. Kr. van het Land van Waas, 1989, 92, pp. 245-266.
- 51358 **Braeckman (W. L.)**. „Disorders ende confusien” bij de kermisprocessie te Aalst in 1677. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 1, pp. 19-25.
- 51359 **Maclot (Petra) & Pottier (Werner)** ed. *'n Propere tijd !? : (On)leefbaar Antwerpen thuis en op straat 1500-1800, Tentoonstelling : Antwerpen, Jordaenshuis, van 5 november tot en met 24 december 1988*. Hoboken, Antwerpse Ver. voor Bodem- en Grotonderzoek, 1988, 244 p.
- 51360 **François (Jacques)**. *Il ne faisait pas bon vivre à Florennes au début du XVIIe siècle, epidémies, manque d'hygiène, banditisme*. Florinas, 1989, 27, p. 59.
- 51361 **Kluyskens (P.)**. *Het proces en de onschuld van Lieven Pyn*. Ghendtsche Tydingen, XVIII, 1989, pp. 246-252.
- 51362 **Constant (Ch.)**. *Les Robin des Bois, originaux de Presgaux et le Baileux*. En Fagne et Thiérache, 1989, 85, pp. 5-23.
- 51363 **Asaert (Gustaaf)**. *De strijd tegen de pest : een kleine epidemie te Beveren-Waas in 1668*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 25-30. [Cfr. n° 50756].
- 51364 **Peleman (L.)**. *Over de „seer dangereuse ende contagieuse dysenterie, ofte rooden loop”*. Heemk. Kr. „Braem” Elversele, XXI, 1989, 1, pp. 19-23.
- 51365 **Depauw (C.)**. *La crise de 1565-1566 à Tournai. Un témoin et son témoignage*. Mém. de la Soc. r. d'h. et d'archéologie de Tournai, VI, 1989, pp. 37-56.
- 51366 **Vandermeersch (Peter)**. *Een uitzonderlijk egodocument : Maarten Snouckaert (1514-1569 ?) over zijn jeugd, zijn opvoeding, zijn studies*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 219-228. [Cfr. n° 50756].
- 51367 **Gaier (Claude)**. *Une illustration du concours de tir à l'arbalète de Gand en 1527*. Le Musée d'armes, XVII, 1989, 62, pp. 20-21.
- 51368 **Van Passen (R.)**. *Kaatsspelen te Antwerpen in de 15de-16de eeuw*. Naamkunde, XXI, 1989, 1-4, pp. 47-64. [Vervolg van 49203].

- c. Les campagnes ; seigneurs et seigneuries ; paroisses et villages ; paysans ; l'agriculture ; les moulins — Het platteland ; heren en heerlijkheden ; parochies en dorpen ; de boeren ; de landbouw ; wind- en watermolens

- 51369 **Jacob (Henri)**. *Bruyères, bêtes et gens d'Ardenne (XVe-XVIIIe siècle)*. Bruxelles, Crédit communal de B., 1988, 257 p. (Collection H., Série in-8°, 74).
- 51370 **De Bruyne (B.)**. *De herberg in het Land van Waas : bijdrage tot de studie van het herbergwezen op het platteland tijdens de 17de en 18de eeuw*. Ann. van de oudheidk. Kr. van het Land van Waas, 1989, 92, pp. 99-136.
- 51371 **Vannoppen (H.)**. *Het jachtwezen in Brabant onder het Ancien Régime*. Ons Heem, XLIII, 1989, 415, pp. 146-151.
- 51372 **Théâtre (Ferdy)**. *Discussion sur l'origine des bornes F.I.-C.I.* Hautes Fagnes, LV, 1989, pp. 108-112. — bornes repères, 18e s.
- 51373 **Théâtre (Ferdy)**. *A la rencontre du Boulêt...* Ibid., pp. 23-26 ; pp. 56-58 ; pp. 74-81.
- 51374 **Verhaegen (P.)**. *Le comté de Namur en 1784*. Ardenne Wallonne, 1989, 30, pp. 40-47.
- 51375 **Stockman (L.)**. *Het domein van de Heer van de Woestijne in de eerste helft van de 16de eeuw*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 167-172.
- 51376 **De Mol (R.)**. *15de- en 16de-eeuwse denombrementen van leen in Erpe*. Meded. van de heemk. Kr. van Erpe-Mere, XXIX, 1989, 3, pp. 41-44.
- 51377 **Javaux (J. L.)**. *Albert-François de Maillen, seigneur de Ry et l'église Saint-Pierre de Mohiville (1768)*. De la Meuse à l'Ardenne, 1989, 9, pp. 5-14.
- 51378 **Tytgat (J.-P.)**. *Als rijke pachterskinderen trouwen... in 1627*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 94-96.
- 51379 **Bruneel (Claude)**. *Les échevinages ruraux en Brabant wallon au XVIIIe siècle*. Les structures du pouvoir..., pp. 133-169. [Cfr. n° 50762].
- 51380 **Dorban (Michel)**. *Les relations des communautés gaumaises avec les structures environnantes du pouvoir (1500-1790)*. Ibid., pp. 171-184.
- 51381 **Watelet (Marcel)**. *Les communautés rurales de l'Ardenne centrale au XVIIIe siècle. Les caractéristiques élémentaires de leur cohésion*. Ibid., pp. 185-207.
- 51382 **Van Isterdael (Herman)**. *Financiële en fiscale factoren als basis voor machtsposities in plattelandsgemeenschappen*. Ibid., pp. 249-261.
- 51383 **Daelemans (Frank) m.m.v. Scheelings (Frank G.)** *De economische impact van de heerlijkheid op het platteland*. Ibid., pp. 451-467.
- 51384 **Wilssens (Marie-Anne)**. *Grondbezit als machtsmiddel en de demografische revolutie. Peiling naar de effecten van groot- en kleingrondbezit op de economische groeimogelijkheden in de 18de eeuw*. Ibid., pp. 713-742.
- 51385 **Huys (P.)**. *De dubbele moord te Astene in 1724*. Bijdr. tot de gesch. van de stad Deinze, LVI, 1989, pp. 27-38.
- 51386 **Michiels (M.)**. *Familiekroniek Bockaert, ca. 1640-1664*. Aalter, 1989, 85 p.
- 51387 **De Witte (A.)**. *Jan Pieter van Bourscheit de Jonge en de verbouwingen aan de torenkapel te Beveren (18de eeuw)*. Het land van Beveren, XXXII, 1989, 1, pp. 19-24.
- 51388 **Van Stappen (M.)**. *Op zoek naar Pieter de Dobbelaer, wagenmaker te Beveren in de 17de eeuw*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 1, pp. 25-43.
- 51389 **De Witte (A.)**. *Miskend liefdesleed ? (Beveren begin 18de eeuw)*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 3, pp. 98-109.

- 51390 **Weemaes (Richard)**. *De levende kracht : Anne Françoise Piers 1664-1751*. Beveren, Cools, 1988, 135 p.
- 51391 **Servaes (P.)**. *Een stukje plaatselijke historiek uit de 16de eeuw*. Heemk. „Ter Palen”, XIII, 1989, 2, pp. 38-47, 163-170.
- 51392 **Guyot (Gladys)**. *La construction du presbytère de la paroisse Saint-Amand à Denderleeuw en 1783*. Notre comté — Ons graafschap. Bull. trim. du C. d’H., d’archéologie et de folklore du Comté de Jette et de la région, XVII, 1988, pp. 34-36.
- 51393 **Goemé (Cyriel)**. *Staten van goed Drongen*. Brugge, Westvl. Genootschap voor Familie- en Wapenkunde, 1987, 263 p.
- 51394 **Wauters (V. E.)**. *Jacht en stroperij te Ekeren in de 17de en 18de eeuw*. Jb. Heemk. Ekeren, VII, 1989, pp. 74-129.
- 51395 **Vannoppen (H.)**. *Het kastelendorp Erps-Kwerps*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 1-2-3, pp. 35-62 ; 4-5-6, pp. 185-197.
- 51396 **Huys (Paul)**. *De Kerkbraak in Evergem in 1773*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 129-134. [Cfr. n° 50756].
- 51397 **François (Jacques)**. *L’assassinat du curé de Fosses-la-Ville par un Florennois en 1778*. Florinas, 1988, 27, pp. 45-46.
- 51398 **Smets (E.)**. *De oorloguitgaven in Huldenberg, Ottenburg en Sint-Agatha-Rode (1600-1750)*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 10-11-12, pp. 369-383.
- 51399 **Van Ransbeek (A.)**. *Oprichten van Burgerwacht te Humbeek in 1704*. Ibid., 7-8-9, pp. 329-333.
- 51400 **Cayphas (J.-P.)**. *Ittre 15 août 1649 : une belle bataille après Vêpres*. Entre Senne et Soignes, LXIII, 1989, pp. 4-13.
- 51401 **Douxchamps-Lefèvre (Cécile)**. *Le statut politique de Jambes sous l’ancien régime*. Ann. de la Soc. archéol. de Namur, LXVI, 1989, pp. 189-199.
- 51402 **Neys (R.)**. *De Rothen, voorlopers van de burgerwacht en landelijke politie*. Calmpthoutania, XLI, 1989, 1, pp. 14-20.
- 51403 **Van Acker (L.)**. *De goederenstaat van Jan van den Bussche uit Koolskamp (1583-1584)*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 401-417.
- 51404 **Notteboom (Hugo)**. *Tienden in het ambacht Maldegem*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 143-150. [Cfr. n° 50756].
- 51405 **Smet (C.)**. *Meerdonk onder Vrasene*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 1, pp. 3-18.
- 51406 **Verleyen (W.)**. *De handbooggilde van Meldert (Aalst)*. Ons Heem, XLIII, 1989, 1, pp. 9-17.
- 51407 **Lant- ende Ghewestboeck vande prochie van Melle ten jaere 1751 ende 1752**. Heemk. Vereniging De Gonde, XVII, 1989, 1, pp. 31-41 ; 2, pp. 23-34 ; 3, pp. 35-45.
- 51408 **Menge (A.)**. *Bewoningsbeeld en perceelspatroon in het 18de-eeuwse Mere*. Meded. van de heemk. Kr. van Erpe-Mere, XXIX, 1989, 2, pp. 32-39.
- 51409 **Renson (G.)**. *Pamel volgens de kadasterkaart van Philips De Deyn van 1658-1659*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 1-2-3, pp. 63-88.
- 51410 **Van Den Haute (Robert)**. *La glacière du Poelbos*. Notre comté — Ons graafschap. Bull. Trim. du C. d’H., d’archéol. et de folklore du Comté de Jette et de la région, XVII, 1988, pp. 17-22.
- 51411 **Maris (A.)**. *De gedenksteen in de Graventoren*. Heemk. Kr. Wissekerke, XIV, 1989, 4, pp. 110-115.
- 51412 *Weerbare mannen van Rupelmonde in 1552*. Ibid., 2, 3, pp. 44-47 ; 77-80.
- 51413 **Mathar (A. P.)**. *Deux extraits de registre de J. H. Koch, de Sourbrodt (1843) : 1. Forme de serment que les marguilliers doivent prêter... dès 1710 ; 2. Copie d’un legs... au bénéfice de la chapelle Saint-Wendelin, en 1722*. Hautes Fagnes, LV, 1989, p. 114.

- 51414 **Rogge (M.)**. *In het voetspoor van Guicciardini. Een vondstvermelding uit de 16de eeuw getoetst aan de resultaten van de archeologische veldprospektie in het Velzeekse*. Hand. Zottegems Genootschap voor Gesch. en Oudh., IV., 1989, pp. 191-196.
- 51415 **Weemaes (R.)**. *Bestaansmiddelen van de H. Kruiskerk te Vrasene in de 15de en 16de eeuw*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 4, pp. 130-131.
- 51416 **Ruys (R.)**. *De galg en schandpaal van Wichelen*. Heem- en oudheidk. Kr. Wichelen, XVI, 1989, 1, pp. 11-15.
- 51417 **Braeckman (W.)**. *Luidruchtige publieke afkeuring van de pastoor van Zevegem in 1733*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 2, pp. 107-112.
- 51418 **Verstraete (Daniel)**. *Ruzie te Zomergem rond 1753*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 271-274. [Cfr. n° 50756].
- 51419 **Lamarcq (D.)**. *Geboortehuis van Jan de Lichte gelokaliseerd*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh., IV, 1989, pp. 177-180.
- 51420 **Daelemans (Frank)**. *Boeren in oorlogstijd. De sociale, economische en demografische gevolgen van oorlogen op het platteland in Brabant, 15e-18e eeuw*. Mensen in oorlogstijd, Brussel, Centrum voor Brabantse Gesch., UFSAL, 1988, pp. 57-104.
- 51421 **Gahide (R.)**. *La crise frumentaire de 1739-1740 dans la région de Warneton*. Mém. de la Soc. d'H. de Comines, XIX, 1989, pp. 113-143.
- 51422 **Minnen (B.)**. *De executie van een varken in 1564-1565 : een anachronisme ?* De Brabantse Folklore, 261-262, 1989, pp. 84-88.
- 51423 **Lemmens (Karel)**. *Inventaris van de octrooiaanvragen van de molens voor de jaren 1731 tot en met 1794 voor de provincies Oost- en West-Vlaanderen en Vlaams Brabant*. Reet, Heemkundekr. De Root, 1988, 13 p.
- 51424 **De Pinchart (H.)**. *Quartier de Nivelles. Moulins signalés en 1636*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 7, pp. 237-249.

4. *La vie religieuse — Het kerkelijk leven*

- a. *L'insurrection nationale, religieuse et sociale. Le protestantisme — De nationale, godsdienstige en sociale opstand. Het protestantisme*

- 51425 **Janssens (Gustaaf)**. *Brabant in het verweer : loyale oppositie tegen Spanje's bewind in de Nederlanden van Alva tot Farnese, 1567-1578*. Kortrijk, U.G.A., 1989, 442 p. (Standen en Landen, 89).
- 51426 **Van Roosbroeck (Robert)**. *Antwerpen, de vermaarde koopmansstad : geschiedenis van de opstand in de Nederlanden*. Antwerpen, De Aloude Schuttersgilde Den Crans, Antwerps Museum en Arch. Den Crans, 1988, 328 p.
- 51427 **Bremmer (R. H.)**. *De val van Antwerpen (1585), Marnix van Sint Aldegonde, de nieuwere geschiedschrijving*. In : **Borgers (D. H.)**. e.a. *Reformatorische stemmen verleden en heden*. Apeldoorn, Willem de Zwijgerstichting, 1989, pp. 51-78.
- 51428 **Bauwens (A. R.)**. *De tweede opstand : geuzen, landgangen en soldatenforten in het kustgebied van noordwest-Vlaanderen, 1572-1576*. Bijdr. Gesch. van West-Zeeuws-Vlaanderen, XVII, 1989, pp. 3-107.
- 51429 **Verschaffel (T.)**. *Bernardus de Jonghe (1676-1749) en de opstand. De geschiedenis van de Gendtsche Geschiedenissen*. Hand. van de Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent, XLIII, 1989, pp. 159-172.
- 51430 **Braekman (Emile M.)**. *Propos sur les traductions du «Baston de la Foy» de Guy de Brès*. Arch. et Biblioth. de B., LX, 1989, 1-2, pp. 35-57.

- 51431 **Beekenkamp (W. H.)**. *Toch protestanten?* Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 101-109. [Cfr. n° 51320bis].
- b. L'église catholique : l'organisation ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les saints — De katholieke kerk : de inrichting ; seculiere geestelijkheid en de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de heiligen
- 51432 **De Clercq (C.)**. *Kerkelijk leven*. Antwerpen in de XVIIe eeuw, pp. 27-68. [Cfr. n° 51320bis].
- 51432bis **Cloet (Michel), Bostyn (Nicole) & De Vreese (Katrien)**. *Repertorium van dekenale visitatieverslagen betreffende de Mechelse Kerkprovincie (1559-1801)*. Leuven, 1989, 324 p. (Belg. Centrum voor Landelijke Gesch., Publ. n° 92).
- 51433 **De Raeymaecker (K.)**. *Aspecten van de contrareformatie*. Ibid., pp. 69-99.
- 51434 **Lips (E. J. G.)**. *De Brabantse geestelijkheid en de andere sekse. Een onderzoek naar celibaatschendingen bij de Brabantse parochiegeestelijken in de vijftiende en zestiende eeuw*. Ts. voor Gesch., CII, 1989, 1, pp. 1-29.
- 51435 **Bache (Martin), Erpelding (Emile) & Muller (Jean-Claude)**. *Liste des paroisses luxembourgeoises d'ancien régime avec leur filiales. Etat du projet «mariages avant 1800»*. De Familjenfuerscher. Bull. de liaison de l'Assoc. luxembourgeoise de généalogie et d'héraldique, 1986, 3, pp. 7-9.
- 51436 **Liessens (G.)**. *Bijdrage tot de parochiegeschiedenis van Aaigem*. Meded. van de heemk. Kr. van Erpe-Mere, XXIX, 1989, 1, pp. 5-10.
- 51437 **Luyssaert (J.)**. *Merendree in de visitatieverslagen van bisschop Antoon Triest*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 3, pp. 179-214.
- 51438 **Verstraete (Daniël)**. *Kerkelijk leven te Oedelem in 1505*. Jb. Bos en Beverveld, XXII, 1989, pp. 79-81.
- 51439 **Castelain (Rik)**. *Arent van Dorpe, pastoor van Wortegem en zijn milieu (16de eeuw)*. Jb. van de Gesch. en Oudh. Kr. van Waregem, XVII, 1989, pp. 538-541.
- 51440 **Pollet (Jules)**. *Bisschop Hendrik van Susteren bezoekt Zedelgem (1719)*. Zilleghem, X, 1989, pp. 83-89.
- 51441 **Ramaekers (A.)**. *Generaal Petrus Blavier (1648-1654)*. Clairlieu, XXXXVII, 1989, pp. 37-99.
- 51442 **Wijffels (A.)**. *Oorsprong en totstandkoming van de Interpretatieve Verklaring van 18 november 1782, betreffende de onafhankelijkheid van religieuze orden*. Franciscana, XLIV, 1989, 1-2, pp. 105-119.
- 51443 **Aerts (Erik)**. *De sekwestratie van de Brabantse premonstratenzerabdijen (1789) in de briefwisseling van de Rekenkamer*. Analecta Praemonstratensia, LXV, 1989, 3-4, pp. 246-272.
- 51444 **De Troeyer (P. B.)** *De Brusselaar P. Cornelius Thielman. Reanimator van het franciscanisme tijdens de contrareformatie (vervolg)*. Franciscana, XLIV, 1989, 1-2, pp. 63-104. [Vervolg van n° 49301].
- 51445 **Allemeersch (L.) & Van der Eycken (M.)**. *De 17de-eeuwse kaart van de goederen van de landkommanderij Alden Biesen*. Hasselt, Prov. Limburg, Culturele Aangelegenheden, 1989, 34 p.
- 51446 **Van Bockstaele (G.)**. *De abdijen van het land van Aalst en het tweede hervormingsplan van Jozef II (1785) tot afschaffing van „onnuttige” kloosters*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 1, pp. 27-32
- 51447 **Verleyen (W.)**. *Dom Gislénus Stevens (1624-1648), monnik van de abdij Affligem*. Ibid., 2-3, pp. 87-97.

- 51448 **Van der Eycken (K. J.)**. *Jan Erasmus Quellinus en de Sint-Michielsabdij van Antwerpen*. Antwerpen, XXXV, 1989, 2, pp. 55-64.
- 51449 **Van Bellegem (L.)**. *Strijd om de macht over de abdij van Cantimpré te Bellingen in de 17de eeuw*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 325-326.
- 51450 **Van de Wiel (C.)**. *De Wilhelmiëten, een verdwenen kloosterorde. Enkele archivalia (1491-1791)*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 3, pp. 113-121.
- 51451 **Van Bockstaele (G.)**. *De Geraardsbergse Sint-Adriaansabdij stuurt zijn novicen wel naar het seminaire generaal (1787)*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 4, pp. 195-197.
- 51452 **Alen (Arthur)**. *Het „out Clooster” van Oostmalle*. Jb. Heemkr. van Malle, X, 1989, pp. 21-74.
- 51453 **De Vos (C.)**. *Het roemloze einde van de Kartuiserpriorij te Sint-Martens-Lierde*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 4, pp. 179-194.
- 51454 **Becuwe (Frank)**. *Van toevluchtshuis tot abdij. Grondinname en bouwgeschiedenis van de voormalige St.-Niklaasabdij te Veurne in de 17de eeuw*. Hand. van het Genootschap voor Gesch. «Soc. d'Emulation» te Brugge, CXXVI, 1989, pp. 79-100.
- 51455 **Van der Velden (G.)**. *De materiële toestand van de Abdij van Berne te Vilvoorde in het jaar 1787*. Analecta Praemonstratensia, LXV, 1989, 1-2, pp. 166-169.
- 51456 **Boone (A.)**. *Over de zogenaamde naïviteit van de volksliederen in het algemeen en de 15de- en 16de-eeuwse Maria-liederen in het bijzonder*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 4, pp. 223-234.
- 51457 **Thijs (A. K. L.)**. *Devotieprenten en geloofsbeleving. De rol van de Antwerpse produktie uit de 17de en de 18de eeuw*. Ibid., 4, pp. 235-252.
- 51458 **Machiels (J.)**. *Een onbekende aflatbrief van 1541 in de Gentse universiteitsbibliotheek*. In : **Decreus (F.)** ed. *Taal, mythe en religie. Huldeboek Roger Thibau*. Gent, Communication and Cognition, 1986, pp. 237-247. (Studies in Culture).
- 51459 **Lammerant (Y.)**. *Pelgrims uit het bisdom Brugge naar Rome (1624-1790)*. Vlaamse Stam, XXV, 1989, pp. 157-166.
- 51460 **Tytgat (J.-P.)**. *De kapel van Sint-Sebastiaan te Edingen (1596)*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 129-140.
- 51461 **Peeters (Vic)**. *Lichtaart (1670-1730) en zijn Zandkapel*. Kasterlee, Heemkundige Kr. Kasterlee-Lichtaart-Tielen, 1988, 198 p.
- 51462 **Bollaert (A.)**. *Een 18de-eeuwse vereniging van de heilige Anna in de kerk van Poesele*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 2, pp. 143-144.
- 51463 **Mathar (A. P.)**. *Sourbrodt et sa première chapelle*. Hautes Fagnes, LV, 1989, pp. 19-22. — principalement au 18ème siècle.
- c. Le jansénisme ; la franc-maçonnerie ; le judaïsme ; la sorcellerie — Het jansénisme ; de vrijmetselarij ; het judaïsme ; hekserij
- 51464 **Demoulin (L.)**. *Jansénisme et antijansénisme à Mouscron : le curé Dominique des Marescaux (1684-1734)*. Mém. de la Soc. d'H. de Mouscron et de la région, XI, 1989, 2, pp. 51-87.
- 51465 **Ceyssens (L.)**. *Le P. Baudouin ab Houstia O.S.A. et sa thèse soutenue à Saint-Trond en 1709*. Augustiniana, XXXIX, 1989, 4, pp. 474-482.
- 51466 **Aerts (Erik) & Wynants (Maurits)**. *Les sorcières dans les Pays-Bas méridionaux (XVI-XVIIe siècles) — Heksen in de Zuidelijke Nederlanden (16de-17de eeuw)*. Bruxelles, Archiv. Gén. du Royaume, 1989, 124 p. — Brussel, A.R.A., 1989, 124 p.

- 51467 *Heksen in de Zuidelijke Nederlanden, (16de-17de eeuw) : tentoonstelling in het Algemeen Rijksarchief van 14 april tot 30 juni 1989 — Les sorcières dans les Pays-Bas méridionaux (XVIe-XVIIe siècle) : exposition aux Archives générales du Royaume du 14 avril au 30 juin 1989.* Brussel, Bruxelles, A.R.A. — Bruxelles, A.G.R., 1989, 63 + 60 p.
- 51468 *Légendes de sorcières et guérisseurs au Pays de Vielsalm. Deuxième partie. Guérisseurs et guérisseuses aux XVIe-XVIIe siècle.* Glain et Salm-Haute Ardenne, 1989, 29, pp. 66-79.
- 51469 **Monballyu (J.)**. *Het heksenproces tegen Arouldyne van Rechem te Deinze in 1599.* Bijdr. tot de Gesch. van de stad Deinze, LVI, 1989, pp. 129-163.

5. Histoire de la culture — Kultuurgeschiedenis

- a. Les courants de pensée ; l'humanisme ; l'imprimerie ; la situation linguistique — Geestelijke stromingen ; het humanisme ; de drukkunst ; taaltoestanden

- 51470 **Lampo (J.)**. *Boeken en drukkers.* Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 203-220. [Cfr. n° 51320bis].
- 51471 **De Schepper (Marcus)** ed., e.a. *Bibliographie de l'humanisme des Anciens Pays-Bas avec un répertoire bibliographique des humanistes et poètes néo-latins, supplément 1970-1985 avec compléments à l'édition de Aloïs Gerlo et Hendrik D. L. Vervliet.* Brussel. Kon. Ac. voor Wet., L. en Sch. K., Bruxelles, Ac. R. des sc., des L. et des beaux-arts de B., 1988, 439 p.
- 51472 **Halkin (Léon-E.)**. *Une énigme de l'histoire littéraire : L'Eloge de la Folie.* Ac. R. de B., Bull. de la cl. des L., LXXV, 1989, pp. 191-210.
- 51473 **Smeyers (Jozef)**. *De Verlichting in Vlaanderen.* Ons Erfdeel, XXXII, 1989, pp. 685-692.
- 51474 **Coppens (Christian)**. *La «Namur-connection» de l'imprimeur louvaniste Van Hastens.* Arch. et Biblioth. de B., LX, 1989, 1-2, pp. 75-95.
- 51475 **Sorgeloos (Claude)**. *L'analyse scientifique des imprimés anciens et l'histoire des idées. Un cas de la fin du XVIIIe siècle : les «mémoires historiques et politiques» de P. F. de Neny.* Ibid., pp. 9-34.
- 51476 **Merckx (Bruno)**. *Les catalogues de ventes de libraires édités à Mons au XVIIIe siècle. Perspectives et problèmes d'exploitation.* Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 197-204. [Cfr. n° 50760].
- 51477 **Erkens (Michel)**. *Waterloo village néerlandophone ? Quelques réflexions sur sa position linguistique aux XIIe et XVIIIe siècle.* Ibid., pp. 187-196.
- 51478 **Droixhe (Daniel)**. *Statuts et pratiques linguistiques dans la Belgique d'Ancien Régime.* Actes du XVIIIe Congrès International de Linguistique, Trier, 1986, Tübingen, 1988, pp. 91-101.

- b. L'enseignement ; les sciences — Het onderwijs ; de wetenschappen

- 51479 **de Ridder-Symoens (Hilde) & Fletcher (John M.)** ed. *Academic Relations between the Low Countries and the British Isles, 1450-1700. Proceedings of the First Conference of Belgian, British and Dutch Historians of Universities held in Ghent, September 30-October 2, 1987.* Gent, Afd. Gesch. Fac. Lett. & Wijsbeg. Rijksuniv., 1989, 161 p. (Studia Historica Gandensia 273). **de Ridder Symoens (Hilde) & Fletcher (John M.)**. *Preface.* pp. 1-3 ; **Vandermeersch (Peter)**. *Some Aspects of the Intellectual Relationships between the Southern Netherlands and*

- England in the Sixteenth and Seventeenth Centuries.* pp. 5-23 ; **Braekman (E. M.).** *Technological Training of Reformed Ministers of the Low Countries.* pp. 65-93 ; **Fletcher (John M.) & Upton (Christopher A.).** *John Drusius of Flanders, Thomas Bodley and the Development of Hebrew Studies at Merton College, Oxford.* pp. 111-129 ; **Upton (Christopher A.).** "Speaking Sorrow" : *The English University Anthologies of 1587 on the Death of Philip Sidney in the Low Countries.* pp. 131-141 ; **Fletcher (John M.) & Upton (Christopher A.).** *Eating and Drinking in Renaissance Oxford and Louvain : a Comparison of the food and drink purchased at Merton College and Busleyden College in the early Sixteenth Century.* pp. 143-158.
- 51480 **De Ridder-Symoens (H.).** *Het onderwijs.* Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 221-250. [Cfr. n° 51320bis].
- 51481 **de Ridder-Symoens (Hilde).** *Studenten uit het Meetjesland aan Europese Universiteiten.* Liber Amicorum Achiël De Vos, pp. 99-116. [Cfr. n° 50756].
- 51482 **Vandenghoer (Carl.).** *De rectorale rechtbank van de oude Leuvense Universiteit 1425-1797.* Brussel, Paleis der Ac., 1987, 243 p. (Verh. van de Kon. Ac. voor Wet., L. en Sch. K. van België, Kl. der L., 124).
- 51483 **Persyn (J.-M.)** *Oudart de Bersacques et Louvain.* Bull. de la Soc. des Antiq. de Morinie, XXIII, 1988, pp. 345-348.
- 51484 **Jans (Paul).** *De Latijnse scholen in de Kempen bij de overgang van het oud naar het nieuw regime.* Brabants Heem, LXI, 1989, 2, pp. 70-86.
- 51485 **Jans (Paul).** *Joannes Albertus Coorens. Rector aan de Latijnse School te Geel (1734-1777), kostschoolhouder en hereboer.* Jb. van de Vrijheid en het Land van Geel, XXV, 1988, pp. 89-190.
- 51486 **Compère (Marie-Madeleine) & Julia (Dominique).** *Les collèges français, 16e-18e s. Répertoire, 2. France du Nord et de l'Ouest.* Paris, I.N.R.P. et C.N.R.S., 1988, 713 p.
- 51487 **Meulepas (C.).** *De organisatie van het Brussels meisjesonderwijs in de Nieuwe Tijden.* Ts. voor Brusselse Gesch., V, 1988, pp. 5-23.
- 51488 **Annaert (Philippe).** *Une œuvre d'éducation sous l'Ancien Régime. Les ursulines dans les Pays-Bas aux XVIIe et XVIIIe siècles.* Liber discipulorum Jacques Pacquet, pp. 175-186. [Cfr. n° 50760].
- 51489 **Put (Eddy).** *Kempische schoolmeesters-contracten uit de 17de en de 18de eeuw.* Leuven, K.U.L., 1987, 27 p. (Historica Lovansiensia, studiën van leden van het Dept. Gesch. van de K.U.L., 211).
- 51490 **Put (Eddy).** *Het lager onderwijs in de Antwerpse Kempen tijdens de zeventiende en de achttiende eeuw.* Brabants Heem, LXI, 1989, 2, pp. 59-69.
- 51491 **Put (Eddy).** *Scholen en schoolkinderen in het 17de-eeuwse Brussel. Een kwantitatieve benadering.* Ts. voor Brusselse gesch., V, 1988, 2, pp. 24-53.
- 51492 **Vandewalle (Georges).** *Geschiedenis van het onderwijs, verwijzend naar Lichtervelde in de achttiende eeuw.* Heemkundige Kr. Karel Van De Poele, V, 1989, pp. 54-91.
- 51493 **Van de Vijver (O.).** *De wetenschappen.* Antwerpen in de XVIIde eeuw. pp. 251-272. [Cfr. n° 51320bis].
- 51494 **De Smet (R.).** *Verheven en vergeten momenten van het vrije denken in Latijnse teksten. III. Andreas Vesalius (1514-1564).* Nieuw Ts. van de Vrije Univ. Brussel, II, 1989, pp. 112-129.
- 51495 **Rasquin (A.).** *Les règles de calcul anciennes et leur utilisation en navigation : les compas de proportion, les règles de Gunter.* Meded. van de Kon. Marineak., XXVIII, 1986-1987-1988, pp. 53-87.

- 51496 **Blondeau (Roger-A.)**. *Ferdinand Verbiest s.j. (1623-1688) als wetenschapsmens : was hij een groot geleerde? Bracht hij verouderde wetenschap naar China?* Roesbrugge, Schoonaert, 1987, 141 p.
- 51497 **De Backer (C.)**. *Vroeg-zeventiende-eeuwse recepten uit de abdij Berne te Heemswijk-Dinther*. *Volkskunde*, XC, 1989, pp. 21-36.
- c. Les arts — De kunsten
- 51498 **Vandermeersch-Lantmeeters (Elsa)**. *De Oudenaardse zilversmeden en hun werk : (16e-18e eeuw) : een proeve van inventaris*. Oudenaarde, Ver. voor Vreemdelingenverkeer en Monumentenzorg, 1988, 92 p.
- 51499 **Van Malle (Frans)**. *Zes zilveren kandelaars door het Brugse Vrije in 1773 geschonken aan L.-J. de Haveskercke*. *Jb.* 1987-88. Stad Brugge. Stedelijke Musea, Brugge, 1989, pp. 199-204.
- 51500 **Marechal (Dominique)**. *De pronkbeker van jonker Valentin de Stappens en de confrerie van Sint-Ivo te Brugge in 1766*. *Ibid.*, pp. 194-198.
- 51501 **Baudouin (P.)**. *Verkenning van de Antwerpse edelsmeedkunst*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 379-404. [Cfr. n° 51320bis].
- 51502 **Fabri (R.)**. *Bijdrage tot de geschiedenis van het meubel*. *Ibid.*, pp. 405-425.
- 51503 **Tijs (R.)**. *De bouwkunst*. *Ibid.*, pp. 273-290.
- 51504 **Du Jacquier (Y.)**. *François Cuvilliés, un grand architecte sonégien à Munich*. Hainaut tourisme, 1989, 256, pp. 211-213.
- 51505 **Van de Velde (C.)**. *Profane historieschilderkunst*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 365-377. [Cfr. n° 51320bis].
- 51506 **Baudouin (F.)**. *Iconografie en stijlontwikkeling in de godsdienstige schilderkunst*. *Ibid.*, pp. 329-364.
- 51507 **Maselis (Marie-Christine), Balis (Arnout) & Marijnissen (H.)**. *De albums van Anselmus De Boodt (1550-1632) : geschilderde natuurobservatie aan het hof van Rudolf II in Praag*. Tielt, Lannoo, 1989, 212 p.
- 51508 **Vandenbroeck (P.)**. *Jheronimus Bosch' zogenaamde „Tuin der Lusten”*. *Jb.* Kon. Museum voor Sch. K. Antwerpen, 1989, pp. 9-210.
- 51509 **Vandenbroeck (Paul)**. *Jheronimus Bosch : tussen volksleven en stadscultuur*. Berchem, EPO, 1987, 534 p.
- 51510 **Decrits (M.)**. *Verkoop van schilderijen te Ronse tijdens de eerste helft van de achttiende eeuw*. *Ann. geschied- en oudheidk. Kr. van Ronse en het Tenement van Inde*, XXXVIII, 1989, pp. 119-122.
- 51511 **Bussers (H.)**. *De beeldhouwkunst*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 291-327. [Cfr. n° 51320bis].
- 51512 **Devliegheer (L.)**. *De Keizer Karel-schouw in de schepenkamer van het Brugse Vrije*. *Monumenten en landschappen*, VIII, 1989, pp. 25-40.
- 51513 **Laleman (M. C.)**. *Steenhouwer Nicolas Paternotte*. *Stadsarcheologie*, XIII, 1, pp. 37-53.
- 51514 **Spiessens (G.)**. *De Antwerpse vioolbouwer Peter Borlon (ca. 1599-1669)*. Antwerpen in de XVIIde eeuw, pp. 437-449. [Cfr. n° 51320bis].
- 51515 **Lambrechts-Douillez (J.)**. *Klavecimbelbouw*. *Ibid.*, pp. 427-436.
- 51516 **Braekman (W. L.)**. *Een achttiende-eeuws lederen handschrift uit West-Vlaanderen*. *Volkskunde*, CX, 1989, pp. 89-124.

- 51517 **Mirval (J.)**. *François-Joseph Gossec. créateur de la musique républicaine*. Hainaut tourisme, 1989, 257, pp. 235-240.
- 51518 **Quitin (José)**. *Deux motets de Adamus de Ponta (XVIe siècle)*. Bull. de Soc. liégeoise de musicologie, LXV, 1989, pp. 25-26.
- 51519 **Thiry (Claude)**. *Le „livre des Basses Danses” de Marguerite d’Autriche. Approche philologique et historique*. Ibid., pp. 3-13.
- 51520 **Dierickx (F.)**. *De aloude rederijkerskamers in de Faluintjes*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 3, pp. 91-97.
- 51521 **Braekman (W. L.)**. *Zeventiende-eeuwse didactische gedichten van een schoolmeester uit het Waasland*. Volkskunde, XC, 1989, 1, pp. 1-20.
- 51522 **De Gryse (Karel)**. *Sociale en materiële aspecten van het plattelandstheater in het Land van Aalst, rond 1780*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 87-91. [Cfr. n° 50756].
- 51523 **Van Eemeren (Gustaaf) & Meeus (Hubert)**. *Genres in het ernstige renaissance-toneel der Nederlanden 1626-1650 : verslag van een onderzoek*. Leuven, Amersfoort, Acco, Deel 2, 1988, 289 p.

**F. La principauté de Liège, Pays de Looz, Stavelot-Malmédy à l'époque moderne
— Het prinsbisdom Luik, het Land van Loon,
Stavelot-Malmedy tijdens het moderne tijdvak**

1. *Le prince-évêque, le chapitre Saint-Lambert ; les institutions ; le droit ; les événements politiques, militaires et diplomatiques — De prinsbisschop, het St. Lambrechtskapittel ; de instellingen ; het recht ; politieke, militaire en diplomatieke geschiedenis*

- 51524 **Hansotte (Georges)**. *La principauté épiscopale de Liège à la veille de la Révolution. Institutions, Economie, Société*. La Révolution liégeoise de 1789, Bruxelles, Crédit Communal, 1989, pp. 9-19.
- 51525 **Moons (J.)**. *Karel van Velbrück, prins-bisschop van Luik 1772-1784*. Het Oude Land van Loon, XLII, 1988, pp. 93-116.
- 51526 **Oremus (J. M. S.)**. *Vier brieven van Isabella Clara Eugenia, infante van Spanje*. Histor. Jb. voor het Land van Zwentibold, X, 1989, pp. 138-142.
- 51527 **Rocour (M.)**. *Deux comtes d’Outremont qui ont laissé des traces dans la numismatique liégeoise et au château de Warfusée*. La Vie numismatique, XXXIX, 1989, pp. 222-226.
- 51528 **Jacob (R.)**. *L’action de «menée hors la loi» dans le droit public de la principauté de Liège. Une tentative de protection de l’individu sous l’ancien régime ?* Recueil Soc. J. Bodin, XLVIII, 1989, pp. 391-418.
- 51629 **Coste (Pierre)**. *Léonard Cornesse médecin et conseiller du Prince-abbé et son fils Valentin Cornesse procureur impérial à Malmédy*. Folklore Stavelot-Malmédy-Saint-Vith, LII, 1988, pp. 111-129.
- 51530 **Loicq-Berger (M.-P.)**. *Un «Liégeois» au siège de Rhodes de 1552*. Rev. belge de Philol. et d’H., LXVII, 1989, pp. 714-747. — Jacques de Bourbon, fils naturel de Louis de Bourbon, prince-évêque de Liège.
- 51531 **Godding (Ph.)**. *Les droits d’aisance à Aywaille. Note sous Civ. Liège 23 janvier 1989*. Journal des Tribunaux, CVIII, 1989, 5528, s. p.

2. *Démographie — Demografie*

- 51532 **Vandy (Gustave)**. *La population de Lincent et de Pellaines en 1755*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 185-198.
- 51533 **Schrader (J. H.)**. *In Gnaden vergönt und verstattet... De joodse populatie in het ambt Born tijdens het ancien regime*. Histor. Jb. voor het Land van Zwentibold, X, 1989, pp. 175-188.

3. *Histoire économique et sociale — Ekonomische en sociale geschiedenis*

- a. La société ; le commerce ; l'industrie ; les finances ; les routes ; les villes et la vie urbaine ; l'expansion à l'étranger — De maatschappij ; de handel ; de nijverheid ; het geldwezen ; het verkeerswezen ; de steden en het stedelijk leven ; buitenlandse expansie

- 51534 **Jansen (J.C.G.M.)**. *Jews and economic innovation in Southern Limburg*. Studies on the h. of Dutch Jewry, 6, (Jeruzalem), 1988, pp. 81-112.
- 51535 **Mertens (J.)**. *De emigratie van koper slaggers en andere teuten uit Noord-Brabant en het Land van Loon naar het Duitse rijk van de 17e en 18e eeuw*. Te Lomelle op die Campine, 1989, 15, pp. 103-123.
- 51536 **Mertens (J.)**. *De Teuten*. Het Liller Heem, VII, 1989, 1, pp. 18-21.
- 51537 **Thunus (J.)**. *Cette fameuse métallurgie avec les Donéa, Decerf, Lesoinne*. Soc. d'h. et d'archéologie du plateau de Herve, Bull. 55, 1989, pp. 42-43. — 18e-19e s.
- 51538 **Guérin (Pierre)**. *Documents nouveaux sur les fenderies de la région liégeoise*. C. histor. de Fléron, 1989, juin pp. 1-25.
- 51539 **Guérin (Pierre)**. *La fosse Crahay dite aussi du maireux à Soumagne*. Ibid., mars, pp. 74-85.
- 51540 **Guérin (Pierre)**. *Contestation à la houillerie de Wergifosse à Soumagne en 1788*. Ibid., décembre, pp. 2-5.
- 51541 **Guérin (Pierre)**. *Fosse de Wérister*. Ibid., pp. 56-57. — Restructuration d'un charbonnage en 1784.
- 51542 **Comanne (J.)**. *Carrières et carriers de la région de Huy au XVIIIe siècle d'après les sources d'archives*. Actes du VIe colloque..., pp. 155-170. [Cfr. n° 50756].
- 51543 **Guérin (Pierre)**. *Association des chartreux et des jésuites pour ouvrir une carrière en 1663*. C. histor. de Fléron, 1989, décembre, pp. 81-82.
- 51544 **Guérin (Pierre)**. *Témoignages sur la rentabilité des verreries en 1716*. Ibid., décembre, pp. 92-93.
- 51545 **Hansotte (Georges)**. *L'industrie à Vaux-sous-Chèvremont, XVIe-XIXe siècles*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 159-164.
- 51546 **Molemans (J.)**. *Reële en personele belastingen in Hasselt tijdens het Ancien Régime*. Het Oude Land van Loon, XLII, 1987, pp. 111-181.
- 51547 **Paquot (Dominique)**. *L'activité professionnelle de deux notaires hutois au XVIIIème siècle*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 73-90.
- 51548 **Guérin (Pierre)**. *Un drame à l'Académie anglaise de Liège en 1787 ?* Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, 244-245, pp. 485-490.
- 51549 **Jacob (Raymond)**. *Martin Schenk († 1589) et le pillage de Malmedy 26 juin 1587*. Folklore Stavelot-Malmedy-Saint Vith, LII, 1988, pp. 25-58.
- 51550 **Doms (A.)**. *Eaux de Spa et épidémie en 1629. Le cas de Marguerite d'Eynatten, dame de Bolland*. H. et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 125-132 ; pp. 163-169.
- 51551 **Tijms (W.)**. *De effracties van Tongeren, Sint-Truiden en Hasselt*. Het Oude Land van Loon, XLI, 1986, pp. 113-158.

- b. Les campagnes ; seigneurs et seigneuries ; paroisses et villages ; paysans ; l'agriculture — Het platteland ; heren en heerlijkheden ; parochies en dorpen ; de boeren, de landbouw

- 51552 **Van Den Eelaert (W.)**. *De glorie van de schutterijen*. Oostland, Orgaan van de Ver. van Limburgse Schrijvers, XL, 1989, 100, pp. 97-107.
- 51553 **Uyttebrouck (André)**. *Les «services publics» (assistance aux pauvres et enseignement) dans les communautés rurales de l'ancien diocèse de Liège (fin XVIIe-XVIIIe siècle)*. Les structures du pouvoir..., pp. 493-503. [Cfr. n° 50762].
- 51554 **Levaux (Jean)**. *La vie au château Bolland au début du 18e siècle*. Soc. d'H. et d'archéologie du plateau de Herve, Bull. 55, 1989, pp. 58-81.
- 51555 **Coun (Th.)**. *Edmond Godfried, baron van Bocholz en landcommandeur van Alden Biesen, was twee weken heer van Neerharen*. Gossu-Tijdingen, (Lanaken), XXVI, 1989, 2, pp. 32-54.
- 51556 **Brouwers (J.)**. *De heren van Brustem*. Het Oude Land van Loon, XLIII, 1988, pp. 55-92.
- 51557 **Hermans (F.)**. *De graven van Geleen en het tiendrecht*. Ts. Heemkunde Geleen, 1988, 2, pp. 35-63.
- 51558 **Wijnen (C.)**. *Leenverheffingen van de heerlijkheid Hoepertingen voor het vrije leenhof van Heeswijk (1476-1727)*. Limburg, LXVIII, 1989, 2, pp. 65-73.
- 51559 **Guérin (Pierre)**. *La Cense du château de Micheroux*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 85-88.
- 51560 **Brouwers (J.)**. *Gemeenten in opstand tegen hun tiendheffers en heren (1789-1790)*. Het Oude Land van Loon, XLI, 1986, pp. 41-78.
- 51561 **Guérin (Pierre)**. *La Communauté du Bois de Beyne au 17ème siècle de 1700 à 1745*. C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 28-42 ; 50-59.
- 51562 **Culot (André) & Lambrechts (Pascale)**. *Dix pouillés des conciles de Châtelet et Thuin (1627-1639)*. Bull. de la Comm. R. d'H., CLIV, 1988, pp. 63-90, 239-283.
- 51563 **Guérin (Pierre)**. *La pêche de Chênée à Fraipont durant l'ancien régime*. C. histor. de Fléron, 1989, septembre, pp. 2-22.
- 51564 **Guérin (Pierre)**. *Opposition du seigneur et de la communauté d'Embourg de 1702 à 1704*. Ibid., décembre, pp. 60-62. — au paiement d'un impôt levé par le baron de Rosen.
- 51565 **Guérin (Pierre)**. *La communauté de José de 1745 à 1795*. Ibid., juin, pp. 65-79.
- 51566 **Javaux (Jean-Louis)**. *L'église Saint-Rémy à Landenne-sur-Meuse (1760-1761)*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 43-71.
- 51567 **Mertens (Joseph)**. *Le conflit entre Ligney (Geer) et le chapitre de Saint-Denis à Liège à la fin du XVIIIe siècle*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, pp. 540-545.
- 51568 **Van Pol (A.)**. *Belastingheffing in 1547 in het Drostambt Montfort*. Echter Landj, 2, (Echt), 1989, pp. 175-176.
- 51569 **Molemans (J.)**. *De eerste kadastrale meting van Overpelt (1761-1763). Achtergronden van een jarenlang conflict met de abdij van Floreffe*. Het Oude Land van Loon, XLIII, 1988, pp. 27-54.
- 51570 **Guérin (Pierre)**. *Contestation du droit de nomination à la cure de Saint-Remacle-au-Pont en 1691*. C. histor. de Fléron, 1989, septembre, pp. 62-69.
- 51571 **Guérin (Pierre)**. *Le règlement du 13 septembre 1719 et du 20 janvier 1721 pour la communauté de Soumagne*. Ibid., septembre, pp. 39-43.
- 51572 **Hansoul (Jean G.)**. *Vieilles fermes de Hesbaye*. Liège, Ed. du Perron, 1989, 115 p.

- 51573 **Guérin (Pierre)**. *Emprisonnement du meunier de Wégimont au château de la Rochette en 1619*. C. histor. de Fléron, 1989, septembre, pp. 93-95.
- 51574 **Guérin (Pierre)**. *Moulins du prieuré de Beaufays*. Ibid., septembre, pp. 43-50.
- 51575 **Guérin (Pierre)**. *Moulins dans la vallée de la Magne*. Ibid., mars, pp. 2-28.
4. *La vie religieuse : l'organisation ecclésiastique à l'échelon supra-paroissial ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les saints ; hérésie et sorcellerie — Het kerkelijk leven : de bovenparochiale kerkelijke inrichting ; de seculiere geestelijkheid en de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de heiligen ; ketterij en hekserij*
- 51576 **Deblon (André)**. *Les pouvoirs archidiaconaux dans l'ancien diocèse de Liège et leur exercice aux temps modernes*. Les structures du pouvoir..., pp. 375-418. [Cfr. n° 50762].
- 51577 **Deblon (André)**. *Les examens pour l'admission aux cures dans l'ancien diocèse de Liège (suite)*. Leodium, LXXIV, 1989, p. 20. [Suite du n° 49462].
- 51578 **Guérin (Pierre)**. *Documents nouveaux sur les élections des curés de Fléron*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 49-51.
- 51579 **Venner (J. G. C.)**. *Beeldenstorm in Hasselt 1567. Achtergronden en analyses van een rebellie tegen de prins-bisschop van Luik*. Leeuwarden/Maastricht, 1989, 288 p. (Maaslandse Monografieën, 48).
- 51580 **Jacobs (Hubert)**. *Een Maastrichts bericht over de parochie Maaseik uit 1588*. De Maasgouw, CVIII, 1989, pp. 143-148.
- 51581 **Bollen (G.)**. *Herman Liesens, pastoor te Uikhoven (1777-1809)*. Limburg, LXVIII, 1989, 2, pp. 105-112.
- 51582 **Guérin (Pierre)**. *Contrats d'admission au prieuré de Beaufays*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 52-56.
- 51583 **Guérin (Pierre)**. *Les dernières récollectines de Herve*. Ibid., décembre, pp. 83-92.
- 51584 **Montulet-Henneau (Marie-Elisabeth)**. *Fards et vertugadins au noble monastère de Hocht*. Bull. Instit. Histor. belge de Rome, LIX, 1989, pp. 143-164.
- 51585 **Holt (Geoffrey)**. *The english Jesuits at Liège and Chèvremont*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 111-127.
- 51586 **Guérin (Pierre)**. *Le coutumier des jésuites anglais de Liège, 1633*. Ibid., pp. 215-223.
- 51587 **Guérin (Pierre)**. *La propriété des jésuites anglais à Vaux-sous-Chèvremont*. C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 42-53.
- 51588 **Guérin (Pierre)**. *Jean-François Nicolas, dernier jésuite anglais de Liège*. Ibid., mars, pp. 62-73.
- 51589 **Guérin (Pierre)**. *Les dernières cisterciennes de Robermont*. Ibid., décembre, pp. 46-58.
- 51590 **Janssen (A. M. P. P.)**. *De verkiezing van de abdissen van Susteren in de 17de en 18de eeuw*. Histor. Jb. voor het Land van Zwentibold, X, 1989, pp. 17-26.
- 51591 **Janssen (A. M. P. P.)**. *Visitationen des Landekanaates Susteren im 17. Jahrhundert. — Visitaties van het landdekanaat Susteren in de 17de eeuw. — Visitationes decanatus Susterensis*. Geilenkirchen, 1988, 242 p. (Schriftenreihe des Kr. Heinsberg, 4).
- 51592 **Guérin (Pierre)**. *La chapelle de Chaudfontaine au 18e siècle*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 28-32.
- 51593 **Guérin (Pierre)**. *Quelques questions sur le pèlerinage de Chèvremont*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 129-140.
- 51594 **Laffineur-Crépin (Marylène)**. *La chapelle et la statuette de Notre-Dame*. Ibid., pp. 89-109. — À Chèvremont.

5. *Histoire de la culture : l'humanisme ; l'imprimerie ; l'enseignement ; les sciences ; les arts — Kultuurgeschiedenis : het humanisme ; de drukkunst ; het onderwijs ; de wetenschappen ; de kunsten*

- 51595 **Droixhe (Daniel)**. *Des lumières à la Révolution*. La Révolution liégeoise de 1789, Bruxelles, Crédit Communal, 1989, pp. 21-35.
- 51596 **Droixhe (Daniel)**. *Des lumières à la Révolution Liégeoise*. Cahiers de Clio, 1989, 97-98, pp. 3-26.
- 51597 **Droixhe (Daniel)**. *Avocats, chanoines et lectures éclairées à Liège au XVIIIe siècle*. In : L. Trénard ed. *Les bibliothèques au XVIIIe siècle*, Bordeaux, Soc. des bibliothèques de Guyenne, 1989, pp. 239-264.
- 51598 **Bernes-Otte (Anne-Catherine)**. *René-François de Shuse*. Trésors de la Collégiale d'Amay, Amay, 1989, p. 43.
- 51599 **Havelange (Carl)**. *Figures de la guérison au XVIIIème siècle. Livres de recettes et auto-médication*. La Vie wallonne, LXIII, 1989, pp. 5-26.
- 51600 **Delarue (Th.)**. *L'éducation en France et dans la Principauté de Liège. 1789-1989 : Sciences, techniques, éducation, droits de l'homme*. Catalogue de l'exposition, 27 mai au 2 juin 1989, pp. 29-33.
- 51601 **Guérin (Pierre)**. *Décès accidentel de Henri Leclercq, maître d'école à Fléron, le 15 janvier 1673*. C. histor. de Fléron, 1989, juin, p. 100.
- 51602 **Vleeshouwers (J. M. E.)**. *Pastoor Stanislaus van Cooth (1777-1833), onderwijsstimulator in Grevenbicht en subregent in Leuven*. Liber Amicorum Jean Knoors. Sittard, Stichting Charles Beltjens Sittard, 1989, pp. 86-107.
- 51603 **Van Laere (Raf) & Welkenhuysen (Andries)**. *Een prijsboek van een Hasselts student te Luik, 1790*. Limburg, LXVIII, 1989, pp. 23-26. — Blanchard, l'école des moeurs.
- 51604 **Guérin (Pierre)**. *Inventaire du mobilier du château de Wégimont en 1734*. C. histor. de Fléron, 1989, septembre, pp. 88-91.
- 51605 **Jacob (Raymond)**. *Un portrait de Jean-Léonard Doutrelepont*. Folklore Stavelot-Malmedy-Saint-Vith, LII, 1988, pp. 138-140.
- 51606 **Jans (René)**. *Les peintres liégeois Morel : une «invention» de Henri Hamal*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, 244-245, pp. 461-462.
- 51607 **Lhoist-Colman (Berthe)**. *Documents d'archives sur les Smitsens, peintres liégeois (XVIIe et XVIIIe siècles)*. Leodium, LXXIV, 1989, pp. 9-14.
- 51608 **Forgeur (Richard)**. *Une réplique de la pieta de l'église de Saint-Rémy à Liège (1657)*. Ibid., pp. 5-8.
- 51609 **Furnemont (André)**. *Acquisition par la ville de Huy de deux aquarelles, copies de vitraux de l'ancienne église des Frères Mineurs*. Ann. du C. hutois des Sc. et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 7-18.
- 51610 **Quitin (José)**. *Mentions intéressant la musique et les musiciens relevées dans la Gazette de Liège imprimée chez F. J. Desoer... Année 1789*. Bull. de la Soc. liégeoise de musicologie 1989, 54, pp. 30-46.
- 51611 **Quitin (José)**. *Mentions intéressant la musique et les musiciens relevées dans la Gazette de Liège pour les années 1764 à 1789. Table onomastique*. Ibid., 1989, 67, pp. 23-30.
- 51612 **Guérin (Pierre)**. *Transfert des orgues de Beaufays à la paroisse Saint-Hubert de Liège en 1740*. C. histor. de Fléron, 1989, septembre, p. 100.
- 51613 **De Vos (E.)**. *Jean-Baptiste Le Picard, de passage à Huy*. L'Organiste, XXI, 1989, pp. 69-70.
- 51614 **Vendrix (Philippe)**. *La première romance d'André-Modeste Grétry*. Bull. de la Soc. liégeoise de musicologie, 1989, 54, pp. 23-27.

- 51615 **Thiry (André)**. *Horlogerie ancienne. Orfèvrerie, sculpture liégeoise et régions*. Liège, chez l'auteur, Bd. d'Avroy, 3, 1989, 81 p.
- 51616 **Keijser-Schuurman (W. E. S. L.)**. *Stadskeur en meesterteken. Limburgse zilver-smeedkunst in de zeventiende en achttiende eeuw*. Heerlen, 1989, 57 (15) p.
- 51617 **Engen (Luc)**. *De faux poinçons d'argenteries liégeoises*. Bull. Instit. archéol. liégeois, C, 1988, pp. 255-232.
- 51618 **Engen (Luc)**. *Le poinçon de l'orfèvre liégeois François-Joseph Vandenberg*. Ibid., pp. 195-200.
- 51619 **Aumann (F.)**. *Jean-François Warnots. Een Sint-Truidens-Brussels edelsmid*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 133-137.

G. Époque contemporaine — Hedendaagse tijd 1789-1988

1. Généralités — Algemene Werken

- 51620 **Puissant (Jean)**. *Van de vorming van de staat door de stad tot de vorming van de stad door de staat*. Steden en Staten. Stadstaten, steden in de staat en steden van de Staat : tussen autonomie en onafhankelijkheid. Gemeentekrediet van B., XLIII, 1989, 4, pp. 17-22.
- 51621 **Poulussen (Peter) & Verbesselt (Louisa)** ed. *Morgen wordt het beter... Zeven revoluties*. Brussel, UFSAL Afdeling Gesch., 1989, 125 p.
- 51622 **Vannieuwenhuysse (J.)**. *175 jaar geleden werd een Amerikaans-Brits conflict opgelost rond een Gentse tafel*. Toerisme in Oost-Vlaanderen, XXXVIII, 1989, 1, pp. 11-14.
- 51623 **Vannieuwenhuysse (Johan)**. *De Vrede van Gent. — The Treaty of Ghent 1814. Tentoonstelling 29 april-3 juni 1989*. Gent, Dienst voor Culturele Zaken, 1989, 68 p.
- 51624 **Hellinx (J.)**. *Over grenzen en grenspalen. De grenzen en grenspalen van België*. Antwerpen, XXXV, 1989, pp. 29-39.
- a. De la révolution brabançonne et liégeoise jusqu'à la fin de l'époque française — De Brabantse en Luikse omwenteling. De Franse Tijd.
- 51625 **Anthonis (Johan)**. *1789 De Brabantse Omwenteling*. Tijdingen. Mededelingenblad van de vrienden van het A.M.V.B., X, 1989, 2, pp. 9-11.
- 51626 **Dhondt (Luc)**. *De conservatieve Brabantse omwenteling van 1789 en het proces van revolutie en contrarevolutie in de Zuidelijke Nederlanden tussen 1780 en 1830*. Ts. voor Gesch., CII, 1989, 3-4, pp. 422-450.
- 51627 **Dumont (Georges-Henri)**. *Les origines religieuses de la Révolution brabançonne*. La Rev. Gén., 1989, 6-7, pp. 33-42.
- 51628 **Heirwegh (Jean-Jacques)**. *La révolution brabançonne : Révolution ou dernier sursaut ?* Ibid., 6-7, pp. 43-52.
- 51629 **Polasky (Janet)**. *The success of a counter-revolution in revolutionary Europe : the Brabant Revolution of 1789*. Ts. voor Gesch., CII, 1989, 3/4, 413-421.
- 51630 **Tillie (W.)**. *Jozef II en de Brabantse Omwenteling. Een schuchtere kennismaking met de Franse Revolutie*. Aan de Schreve, XIX, 1989, pp. 89-110. — Weerslag in Poperinge.
- 51631 **Van den Broeck (J.)**. *Eigenheden van de Brabantse Omwentelingen*. Taxandria, LXI, 1989, pp. 243-262.
- 51632 **Bruneel (Claude)**. *La «trop fameuse journée du mardi 14»*. La Rev. Gén., 1989, 6-7, pp. 13-32.
- 51633 **Gérard (Jo)**. *Edouard de Walckiers, ce La Fayette belge*. Ibid., pp. 87-94.

- 51634 **Maskens (Robert)**. *Un résistant belge de 1789 : mémoires inédits (Charles du Ry)*. Ibid., 12, pp. 69-77.
- 51635 **De Kok (H.)**. *De slag van Turnhout (27-10-1789)*. Taxandria, LXI, 1989, pp. 17-242.
- 51636 **Duyck (Maurits)**. *De Mars van Turnhout*. Ibid., pp. 305-310.
- 51637 *La Révolution en Hainaut*. Valentiana, Rev. d'h. régionale, 3, juin 1989, VII-264 p.
- 51638 **Louis (R.)**. *Le sentiment révolutionnaire à Mons, chef lieu du département de Jemappes*. Ibid., pp. 49-59.
- 51639 **Darquenne (R.)**. *Les légionnaires belges, héros oubliés en 1814 : le cas du Hainaut*. Ibid., pp. 148-152.
- 51640 **Hannecart (J.-F.)**. *La Révolution en Hainaut : bibliographie*. Ibid., pp. 247-264.
- 51641 **Staquet (W.)**. *En 1789, en Hainaut, c'était aussi la Révolution...* Hainaut tourisme, 1989, 255, pp. 139-143 ; 256, pp. 205-210.
- 51642 **Louis (R.)**, **Bougard (A.)** & **Mambour (J.)**. *Bicentenaire de la Révolution de 1789 et de la Déclaration des droits de l'homme et du citoyen à Mons et dans le département de Jemappes*. Mons, Féd. du Tourisme de la Prov. du Hainaut, 1989, 63 p.
- 51643 **Verdebout (Luc)**. *Un musicien hennuyer dans la Révolution : François Joseph Gossec*. Au Pays des Rièzes et des Sarts, XXIX, 1989, 113, pp. 31-38.
- 51644 **Lambert (J.)**. *La région de Beauraing pendant la Révolution brabançonne*. De la Meuse à l'Ardenne, 8, 1989, pp. 73-81.
- 51645 **Geerts (Jos.)**. *Beerse tijdens de Brabantse Omwenteling*. De Vlierbes, XI, 1989, pp. 11-24.
- 51646 **Van Bockstaele (G.)**. *De aanhouding van de familie Blondel in het woelige Geraardsbergen (1789-1790)*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 5-6, pp. 251-256.
- 51647 **Filée (Jacques)**. *La révolution brabançonne et l'émeute du 20 juillet 1789 à Namur*. Le Guetteur wallon, 1989, 1, pp. 15-18.
- 51648 **Fivet (J.)**. *La Révolution brabançonne. Anecdotes de la vie namuroise*. Namur 1989, 100 p.
- 51649 **Huyghebaert (J.)**. *Patriottische plechtigheid in Oostrozebeke, 1790*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 154-155.
- 51650 **Lievens-Hubert (B.)**. *A Poilvache, un témoin de la révolution brabançonne*. De la Meuse à l'Ardenne, 1989, 8, pp. 83-86.
- 51651 **Van Dijck (L. C.)**. *Abt Godfried Herman van Tongerlo en de Brabantse Omwenteling*. Taxandria, LXI, 1989, pp. 279-304.
- 51652 *200ste verjaardag van de Verenigde Nederlandse Staten 1790. Tentoonstelling in het Algemeen Rijksarchief van 12 januari tot 31 maart 1990*. Brussel, Alg. Rijksarch., 1990, 151 p. (Alg. Rijksarch. en Rijksarch. in de Prov., catalogussen, 89).
- 51653 **Hélin (Etienne)**. *La Révolution liégeoise. 1789-1795*. La Révolution liégeoise, pp. 37-52. [Voir n° 51656].
- 51654 **Hannotte (Michel)** e.a. *La Révolution liégeoise. Bibliographie sélective*. Liège, 1989, 98 p.
- 51655 **Raxhon (Philippe)**. *La Révolution liégeoise (1789-1795) dans ses rapports avec la Révolution française*. Cahiers de Clio, 1989, 97-98, pp. 27-40.
- 51656 *La Révolution liégeoise de 1789. Catalogue de l'exposition... Liège, 28 avril au 25 juin 1989, Vizille (France), 6 juillet au 25 août 1989*. Bruxelles, Crédit Communal, (Liège, Massoz), 1989, 246 p.
- 52657 **Colle-Michel (Marcella)** & **Josse (Micheline)**. *La Révolution liégeoise de 1789. Dossier pédagogique*. Liège, Massoz & éd. du Perron, 1989, 40 p.

- 51658 *Pour lire révolutionnaire. Exposition. Liège.* Liège, 1989, 63 p.
- 51659 **Raxhon (Philippe)**. *La mort d'une cathédrale et la fin d'un monde.* La Révolution liégeoise, pp. 89-98. [Voir n° 51656].
- 51660 **Guérin (Pierre)**. *Documents sur la Révolution liégeoise.* C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 95-97.
- 51661 **Engen (Luc)**. *Les insignes révolutionnaires liégeois.* La Révolution liégeoise, pp. 85-87. [Voir n° 51656].
- 51662 **Gaier (Claude)**. *L'organisation et l'armement des troupes révolutionnaires liégeoises.* Ibid., pp. 79-84.
- 51663 **Jozic-Hiernaux (Nicole)**. *18 août 1789.* Salut et fraternité, Liège, Solédi, 1989, pp. 7-10.
- 51664 **Lorneau (Marc)**. *De la Convention Nationale à l'administration départementale : les particularités du processus révolutionnaire au pays de Liège (1792-1796).* La Révolution liégeoise, pp. 67-78. [Voir n° 51656].
- 51665 **Gayot (G.)** ed. *Révolution en Ardenne de l'Argonne au Namurois.* Charleville-Mezières, 1989, 320 p.
- 51666 **Coleau (Michel)**. *Les gens de Dinant dans la tourmente révolutionnaire (1789-1795).* De la Meuse à l'Ardenne, VIII, 1989, pp. 13-34.
- 51667 **Lognard-Poncin (B.) & Michel (F.)**. *Catalogue. Exposition à Embourg : Beau-fays, Chaudfontaine, Embourg et Vaux au temps des Français.* Embourg, 1989, 32 p.
- 51668 **Guérin (Pierre)**. *Les communautés de la paroisse de Forêt de 1789 à 1796.* C. histor. de Fléron, 1989, décembre, pp. 27-40.
- 51669 **Wayens (Albert)**. *Pour Delecolle.* De la Meuse à l'Ardenne, VIII, 1989, pp. 109-131. — maire de Givet, guillotiné le 17 juillet 1795.
- 51670 **Guérin (Pierre)**. *Comptes des bourgmestres de Heusay de 1790 à 1795.* C. histor. de Fléron, 1989, décembre, pp. 15-18.
- 51671 **Guérin (Pierre)**. *La communauté de Jupille de 1789 à 1795.* Ibid., septembre, pp. 25-39.
- 51672 **Guérin (Pierre)**. *Le destin révolutionnaire de Théodore Toussaint François Magnée, chanoine de Visé, adjoint et maire de Micheroux.* Ibid., décembre, pp. 40-46.
- 51673 **Delforge (Paul)**. *Le pillage du château de Séroule, le 29 novembre 1790. Enquête sur un événement singulier dans la Révolution liégeoise.* La Vie wallonne, LXIII, 1989, pp. 27-58.
- 51674 **Fivet (J.)**. *Un document de 1790 sur la «Levée en masse».* Pays de Namur, juillet 1989, 124, pp. 5-22 ; 126, novembre 1989, pp. 11-16.
- 51675 **Guérin (Pierre)**. *La communauté et paroisse de Soumagne de 1790 à 1795 ; ... de 1789 à 1793.* C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 81-94 ; septembre, pp. 73-87.
- 51676 **Doms (A.)**. *Août 1789 : la Révolution à Spa.* H. et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 119-124.
- 51677 **Freyens (R.)**. *Le Waux-Hall et les jeux à Spa.* Temps jadis, 1989, 30, Verviers, pp. 4-6.
- 51678 **Hotterbeex (Marcel)**. *Les apprentis sorciers et les jeux (de Spa).* Salut et fraternité, Liège, Solédi, 1989, pp. 2-5.
- 51679 **Bastin (Josine)**. *La Révolution de 1789 dans la Principauté de Stavelot-Malmedy.* Folklore Stavelot-Malmedy-Saint-Vith, LII, 1988, pp. 5-14.
- 51680 **Guérin (Pierre)**. *La Communauté des Troischênes de 1789 à 1794.* C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 59-62.
- 51681 **Guérin (Pierre)**. *La communauté de Vaux-sous-Olne et Nessonvaux de 1790 à 1794.* Ibid., juin, pp. 54-57.
- 51682 **Hons (Gaspard)**. *Aucun n'était révolutionnaire. Ils l'étaient tous (ou deux siècles pour passer de la Bastille à l'Etoile).* Salut et fraternité, Liège, Solédi, 1989, pp. 11-14.

- 51683 **Raxhon (Philippe)**. *Grégoire-Joseph Chapuis. Approche historiographique d'un martyr de la Révolution*. La Vie wallonne, LXIII, 1989, pp. 59-78.
- 51684 **Droixhe (Daniel)**. *Eloges de Bassenge. Un révolutionnaire liégeois dans la chanson et la poésie de son temps*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 999-1015.
- 51685 **Droixhe (Daniel)**. *Professeurs en vedette. Léonard Defrance*. L'héritage de la Révolution française, 1794-1814, Bruxelles, 1989, p. 139.
- 51686 **Duchesne (Jean-Patrick)**. *Léonard Defrance*. Le Révolution liégeoise, pp. 59-66. [Cfr. n° 51656].
- 51687 **Roudinesco (Elisabeth)**. *Théroigne de Méricourt : une femme mélancolique sous la Révolution*. Paris, Seuil, 1989, 318 p.
- 51688 *Théroigne de Marcourt, dite de Méricourt, une révolutionnaire active et convaincue*. De la Meuse à l'Ardenne, VIII, 1989, pp. 97-98.
- 51689 **Lizin (Anne-Marie)**. *Une lecture féministe de Théroigne de Méricourt. Exposition à Liège. Catalogue*. Bruxelles, 1989, 39 p.
- 51690 **Donnay (Raymond)**. *Anne-Josèphe Terwagne dite Théroigne de Méricourt, égérie liégeoise de la Révolution française*. Haut-Pays, cahiers de l'Ourthe et du Haut-Pays d'Ardenne, 1989, nos 8 à 11, 120 p.
- 51691 **Lienard (Jacques)**. «Duperron, condamné à mort». Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, pp. 521-539. — en 1791.
- 51692 **Graillet (Lambert)**. *Charles-François Graillet (1762-1799), fils de prince-évêque mort pour la... République*. Liège, Ed. «Si Liège m'était conté...», 1989, 96 p.
- 51693 **Graulich (Jean-Luc)**. *1789 et les artistes liégeois*. La Révolution liégeoise, pp. 53-58. [Cfr. n° 51656].
- 51694 **Quitin (J.)**. *Conséquences immédiates de la Révolution liégeoise de 1789 pour la musique et les musiciens de la Principauté*. Bull. de la Soc. liégeoise de musicologie, juillet 1989, 66, pp. 1-22.
- 51695 **Cabay (Guy) & Droixhe (Daniel)**. *Catrè-vint-nouf, texte et chansons de la Révolution liégeoise*. Compact disc + livret ill., 1989, 98 p.
- 51696 *La plume et le plomb. Journaux et journalistes au pays de Liège au temps de «l'Heureuse Révolution». 1789. Contribution au bicentenaire par l'Association des journalistes professionnels liégeois et luxembourgeois*. Bruxelles, Crédit communal, 1989, 124 p. **Raxhon (Philippe)**. *Ulysse Capitaine, un érudit libéral liégeois et la presse révolutionnaire*. pp. 19-29 ; **Bertaud (Jean-Paul)**. *L'entreprise de presse sous la Révolution. 1789-1792*. pp. 31-39 ; **Retat (Pierre)**. *Caractères comparés de la presse liégeoise et belge et de la presse française en 1789*. pp. 43-49 ; **Hannotte (Michel)**. *Journaux et journalistes au pays de Liège au temps de l'heureuse révolution*. pp. 51-99 ; **Colle-Michel (Marcella)**. *La presse d'opposition. Un exemple. Le journal historique et littéraire de François-Xavier de Feller*. pp. 101-107 ; **Smadja (Carole)**. *La carrière de Pierre-Henri-Marie Tondu dit Lebrun*. pp. 109-121.
- 51703 **Raxhon (Ph.)**. *Les réfugiés liégeois à Paris, un état de la question*. Paris et la Révolution, présenté par Michel Vovelle, Paris, 1989, pp. 213-224.
- 51704 **Stengers (Jean)**. *Histoire et politique : 1889, le centenaire de la Révolution française en Belgique*. Ac. r. de B. Bull. de la Cl. des L. et des Sc. Mor. et Pol. 5e série, LXXV, 1989, 10-12, pp. 478-506.
- 51705 **Van de Voorde (H.), Delsaert (Pierre), Preneel (L.) & Veraghtert (Karel)**. *Bastille-Boerenkrijg en Tricolore — De Franse Revolutie in de Zuidelijke Nederlanden*. Leuven, Davidsfonds, 1988, 228 p.
- 51706 *1789-1814. Révolutions et mutations. Vues et vécues par les notaires de nos régions. Exposition organisée par le Groupe d'étude d'histoire du notariat belge*.

- la Chambre des notaires de l'arrondissement de Namur et les Facultés Notre-Dame de la Paix à Namur, Namur 27 sept.-12 oct. 1989.* Louvain-la-Neuve, Collège Thomas More, 1989, 312 p. **Verwilgen (Michel)**. *Préface*. pp. 9-12 ; *Points de vue*. pp. 13-16 ; *Ière partie : études et documentation*. pp. 17-160 ; 1789-1815. *Chronologie des événements*. pp. 19-42 ; **Rigaux (François)**. *L'influence du Jacobinisme et du Premier Empire sur la Belgique*. pp. 43-64 ; **Stevens (Fred)**. *A l'origine du notariat belge contemporain. Les révolutions et le notariat*. pp. 65-75 ; **Gyselinck (Jean-Marie)**. *Les débuts de la Chambre des notaires de l'arrondissement de Bruxelles*. pp. 93-103 ; *quelques informations sur les réformes du notariat belge à l'époque française*. pp. 105-131 ; **Bouillet (Yves)**. *Aperçu sur la vente des biens nationaux en Belgique*. pp. 133-139 ; *IIème partie : notices de présentation des objets et documents exposés*. pp. 161-312.
- 51707 *L'héritage de la Révolution française 1794-1814. — De erfenis van de Franse revolutie 1794-1814*. Bruxelles, C.G.E.R., 1989, 254 p. (Exposition à la C.G.E.R. 17 mars-11 juin 1989). — Brussel, ASLK, 1989, 255 p. (Tentoonstelling Galerij ASLK, 17 maart-11 juni 1989).
- 51708 **Haesenne-Peremans (Nicole)**. *L'Assistance publique. L'héritage de la Révolution française, 1794-1814*, Bruxelles, 1989, pp. 141-147.
- 51709 **Hélin (Etienne) & de Gryse (P.)**. *La conscription*. Ibid., pp. 199-223.
- 51710 **Hélin (Etienne)**. *L'appareil de l'Etat*. Ibid., pp. 231-245.
- 51711 **Devleeshouwer (Robert)**. *La révolution française et la Belgique*. Cahiers marxistes, jan. fév. 1989, 165, pp. 19-27.
- 51712 **Baiverlin (Henri)**. *Révolution française et archives locales*. Cahiers de Clio, 1989, 97-98, pp. 41-48.
- 51713 **Dhondt (Luc)**. *Droit et législation, institutions départementales et locales*. Dans : **Bruneel (C.)** ed. *Des révolutions à Waterloo. Bibliographie sélective d'histoire de Belgique (1789-1815)*. Bruxelles, 1989, pp. 95-105 (Arch. et Biblioth. de B. Numéro spécial - Arch.- en Bibliotheekwezen in B. Extranummer 36).
- 51714 **François (Luc)**. *Wase notabelen en politieke regimes (eind 18de-begin 19de eeuw)*. Ann. van de Kon. Oudh. Kr. van het Land van Waas, XCII, 1989, pp. 137-176.
- 51715 **Sorber (F.)**. *De Franse Revolutie en de damesmode*. Taxandria, LXI, 1989, pp. 325-328.
- 51716 **Droixhe (Daniel)**. *Symétries ? Flamand, wallon et politique de la langue à la Révolution française*. Et. sur le XVIIIème s., XVI, 1989, pp. 23-38.
- 51717 **Mortier (Roland) & Hasquin (Hervé)**. *Deux aspects contestés de la politique révolutionnaire en Belgique ; langue et culte*. Et. sur le XVIIIème siècle, XVI, 1989, 164 p.
- 51718 *Les Droits de l'Homme : recueil de textes : Bicentenaire de la Révolution française (1789-1989)*. Liège, Biblioth. Chiroux-Croisiers, 1989, s. p.
- 51719 **Bailly (J. M.) & Ludwig (B.)**. *Les droits de l'homme. 1789-1989*. Sciences, techniques, éducation, droits de l'homme. Catalogue de l'exposition, 27 mai au 2 juin 1989, Seraing, I.P.E.S., 1989, pp. 35-39.
- 51720 **Melen (Guy)**. *Liberté, justice. Salut et fraternité*, Liège, Solédi, 1989, p. 6.
- 51721 **Philippart (Solange)**. *Liberté-égalité*. Peruwelz, Association SAEP, 1978, 188 p.
- 51722 **Leuwers (Hervé)**. *Un conventionnel en Belgique : la mission de Merlin de Douai dans la province de Liège et les Pays-Bas autrichiens (janvier-avril 1793)*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 835-854.
- 51723 **Robinet (R.)**. *Au tribunal criminel du Nord : le jugement des «magistrats» municipaux nommés sous l'occupation autrichienne de 1793-1794*. Rev. du Nord, LXXI, 1989, pp. 903-918.

- 51724 **Verbesselt (J.)**. *Van revolutie tot Concordaat (1787-1801). Verzet en collaboratie in Brabant*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 4-5-6, pp. 121-162 ; 7-8-9, pp. 280-322 ; 10-11-12, pp. 384-410.
- 51725 **Dhondt (Luc)**. *La guerre dite «des paysans» et le processus révolutionnaire en Belgique*. Et. sur le XVIIIe s., XVI, 1987, p. 103-117.
- 51726 **Geerts (Leo)**. *De Vlaamse contrarevolutie*. Streven, LVI, 1989, pp. 332-340.
- 51727 **Millet (A.)**. *Le culte clandestin en pays wallon et les «Lettres tombées du ciel» (1797-1799)*. Rev. d'H. eccés., 1989, LXXXIV, 3-4, pp. 699-713.
- 51728 **Warnotte (Albert)**. *La révolte paysanne contre les Français en 1798 dans le Département de l'Ourthe : une croisade populaire ratée. De la Meuse à l'Ardenne, VIII, 1989, pp. 99-108.*
- 51729 **Paesen (N.)**. *Limburg 1789-1815. Revolutie of Evolutie*. Uitgave Provinciaal Archief- en Documentatiecentrum, Hasselt, 1989, 48 p.
- 51730 **Evrard (M.)**. *La célébration des fêtes républicaines dans nos villes et nos villages (1798-1799)*. De la Meuse à l'Ardenne, 8, 1989, pp. 53-71.
- 51731 **Douxchamps-Lefèvre (Cécile)**. *La sociologie des campagnes dans le département de Sambre-et-Meuse*. La Révolution française et le monde rural. Actes du Colloque tenu en Sorbonne, les 23,24 et 25 novembre 1987, Paris, 1989, pp. 99-110.
- 51732 **Bauwens (Pierre)**. *L'église d'Amay dans la tourmente révolutionnaire, 1794-1799*. Trésors de la collégiale d'Amay, Amay, 1989, pp. 45-48, pp. 201-204.
- 51733 **Baudez (L.)**. *De Franse «Commission de l'an V» en het eerste concept van een marinebasis te Antwerpen (1797)*. Bijdr. tot de Gesch., LXXII, 1989, 1-2, pp. 81-95.
- 51734 **Vanden Berge (Y.), Casier (L.), De Grootte (J.), Engelrelst (R.), Geirnaert (N.), Vandebroek (M.) & Vandewalle (A.)** ed. *Jozef van Wallegghem. Merckenweerdigste voorvallen en Daegelijcksche gevallen. Brugge 1793 en 1794*. Brugge, Stadarchief, 1989, 200 p. (Brugse Geschiedbronnen uitgegeven door het Gemeentebestuur van Brugge, 21).
- 51735 **Janssen (R.)**. *Enkele gegevens over Echt onder de Franse Revolutie*. Echter Landj, 2, Echt, 1989, pp. 38-39.
- 51736 **Guérin (Pierre)**. *Le premier maire de Fléron*. C. histor. de Fléron, 1989, juin, pp. 98-100.
- 51737 **Darquenne (R.)**. *Le dernier acte d'autorité du bailli de Freslon sur l'ex-commanderie du Piéton à l'Ordre de Malte : 11 brumaire an 14 (2 novembre 1805)*. La Révolution en Hainaut, pp. 137-139. [Cfr. n° 51637].
- 51738 **Cayphas (J.-P.)**. *Un procès à Ittre en l'an VI de la République (1798)*. Entre Senne et Soignes, LXIV, 1989, pp. 3-13.
- 51739 **Dechaineux (Maurice)**. *Herve et les Français. 1792-1814*. Bull. de la Soc. d'H. et d'archéologie du plateau de Herve, 1989, 64 p.
- 51740 **Bernaer (J.)**. *Fusie Kester-Leerbeek anno 1810*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 346-350.
- 51741 **Brouwers (J.)**. *Lanaken tijdens de Franse overheersing (1790-1795)*. Limburg, LXVIII, 1989, 1, pp. 27-34.
- 51742 **Balace (Francis)**. *Occupants et occupés. Liège sous le Régime français*. Cahiers de Clio, 1989, 97-98, pp. 49-64.
- 51743 **De Nijn (H.)**. *Het stadsbestuur van Mechelen gedurende de Franse en Nederlandse Overheersing. Samenstelling en organisatie*. Hand. van de Kon. Kr. voor Oudh., L. en Kunst van Mechelen, XCII, 1988, pp. 285-314.
- 51744 **Bos (N. J. P. M.)**. *Rijkdom in revolutietijd. Oude en nieuwe rijken te Maastricht, 1795-1814*. Economisch en sociaal histor. Jb. uitgegeven door de Ver. Het Neder-

- landsch Economisch-histor. archief gevestigd te Amsterdam, XXV, Amsterdam, 1989, pp. 148-197.
- 51745 **Staquet (W.)**. *Le «diable boiteux» à Mons*. Hainaut tourisme, 1989, 252, pp. 23-26.
- 51746 **Milet (A.)**. *Le commissaire civil Jasmin Lamotze et la «chasse aux saints» dans la région de Mons (juillet-novembre 1794)*. La Révolution en Hainaut, pp. 120-125. [Cfr. n° 51637].
- 51747 **Bruwier (M.)**. *Emigrés montois (1794-1796)*. Ibid., pp. 44-48.
- 51748 **Barbier (Louis)**. *Explosions à l'Arsenal de Namur et des lameaux du Moulin-à-Vent à Bouge, en 1814*. Les Amis de la Citadelle de Namur, juin 1989, 47, pp. 33-40.
- 51749 **Barbier (Louis)**. *Le rétablissement de la ville de Namur dans la possession de ses remparts, fortifications, tours et portes en 1805*. Ibid., 49, décembre 1989, pp. 60-61.
- 51750 **Barbier (Louis)**. *La garde territoriale à Namur en 1803*. Ibid., pp. 90-91.
- 51751 **Mergein (A.)**. *A propos de la citadelle de Namur, un document de 1794*. Pays de Namur, novembre 1989, 26, pp. 24-26.
- 51752 **Mertens (J.)**. *Buitenlandse paspoorten (1797-1813) in het departement van de Nedermaas (Belgisch- en Nederlands Limburg)*. De Middelaar tussen de genealogische navorsers, XLIV, 1989, 260, pp. 100-109.
- 51753 **Vaessen (J. S.)**. *Ordre public et milices citoyennes dans le Département de l'Ourthe (1795-1814)*. Rev. belge d'h. militaire, XXVII, 1987, pp. 141-155 ; pp. 177-194.
- 51754 **Lauwers (D. J.) & Oberdorf (Th.)**. *De bevolking van het kanton Sittard in 1799*. Stichting Monografieën uit het Land van Sittard, 1988, 233 p.
- 51755 **Milet (A.)**. *Batailles et remous autour d'un séminaire ou les mésententes de l'évêque et du maire (1803-1808)*. Mém. de la Soc. r. d'h. et d'archéologie de Tournai, VI, 1989, pp. 71-180.
- 51756 **Dirx (H.)**. *De politieke overtuiging van de Turnhoutse notabelen in 1814*. Taxandria, LXI, 1989, p. 375-388.
- 51757 **Défense (J. M.)**. *La Fontaine de Madame de Maintenon à Onoz*. Mém. de la Basse-Sambre, 6, 1989, pp. 37-54.
- 51758 **Everaert (D.)**. „*Vuylentairen tegen vijgen*” in *Reninge, september 1791*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 22-27.
- 51759 **Collet (Fr.)**. *L'arrestation du général de la Fayette à Rochefort*. De la Meuse à l'Ardenne, 8, 1989, pp. 35-40.
- 51760 **Guérin (Pierre)**. *Domages de guerre à Vaux-sous-Chèvremont en 1794*. C. histor. de Fléron, 1989, mars, pp. 57-59.
- 51761 **Martin (J.)**. *Wavre. La ville et sa région au temps des révolutions (1789-1815)*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 5-6, pp. 137-205.
- 51762 **Vaessen (J. S.)**. *La garde nationale de l'Ourthe*. Rev. belge d'h. militaire, XXVII, 1988, pp. 385-397 ; pp. 481-503 ; pp. 577-588.
- 51763 **Lepine (André)**. *Liste des militaires décédés à Philippeville ou Vedette républicaine en l'an III*. En Fagne et Thiérache, 1989, 85, pp. 219-228.
- 51764 **Courtens (F.) & Parez (R.)**. *La conscription dans la ville de Warneton (Warneton et Ploegsteert) 1798-1814*. Mém. de la Soc. d'h. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 143-230.
- 51765 **Pierard (Roger)**. *Paul Crombet. Un marin namurois au service de Napoléon et de Guillaume Ier*. Le Guetteur wallon, 1989, 4, pp. 98-109.
- 51766 **Gaier (Claude)**. *Une paire de fusils commémoratifs de la Révolution française*. Le Musée d'armes, XVII, 1989, 61, pp. 16-22. — réalisation de la soc. coopérative «les graveurs de Herstal».

- b. Depuis le départ des Français jusqu'à la paix avec la Hollande. La révolution de 1830 — De periode van het Verenigd Koninkrijk. De omwenteling van 1830.

- 51767 **De Valk (J. P.)**. *De weg naar de vrijheden. Katholieken in de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden tussen contrarevolutie en constitutie (1814-1826)*. Ts. voor Gesch., CII, 1989, 3/4, pp. 564-586.
- 51768 **Van Der Heijden (Rob P. W. J. M.)**. *De terugkeer van het Nederlands gezag in Limburg*. De Maasgouw, CVIII, 1989, 2, pp. 65-78.
- 51770 **Jouret (A.)**. *La vie d'une localité entre Borinage et Haut Pays au début du XIXe siècle : Dour, de la fin de l'Empire français aux lendemains de la révolution de 1830*. Ann. du Cercle d'h. et d'archéologie de Saint-Ghislain et de la région, V, 1989, pp. 33-577.
- 51771 **Schöffler (I.)**. *De betekenis van de revoluties van 1830 voor het Europees Staatsbestel. Eenheid en Scheiding van de beide Limburgen*, Leeuwarden 1989, pp. 5-12.
- 51772 **Jouret (A.)**. *Les désordres d'octobre 1830 en Hainaut*. Annales du Cercle d'h. et d'archéologie de Saint-Ghislain et de la région, V, 1989, pp. 579-635.

c. Le royaume de Belgique - Het Koninkrijk België

(1) Généralités - Algemeenheden

- 51773 **de Vos (L.)**. *La Belgique. Microcosme de l'Europe Occidentale, 1830-1988*. Rev. Roumaine d'H., XXVIII, Boekarest, 1989, I-III, pp. 93-102.
- 51774 **Morelli (Anne)**. *La Belgique vue par ses Italiens. Les avatars d'un regard. — La deriva delle francofonie, Bologna, CLUEB, 1988, pp. 297-317.*
- 51775 **Dumont (H.), Franck (Ch.), Ost (F.) & De Brouwer (J.-L.)** eds. *Belgitude et crise de l'Etat belge. Actes du colloque organisé par la Faculté de Droit des facultés universitaires Saint-Louis le 24 novembre 1988*. Bruxelles, Fac. univ. Saint-Louis, 1989, 306 p. (Publ. des Fac. univ. Saint-Louis, 48). **Cauchies (J.-M.)**. *Y a-t-il une nation belge ? Introduction*. pp. 171-175 ; **Perin (F.)**. *Y a-t-il une nation belge ?* pp. 197-199 ; **Bruneel (C.)**. *La nation belge*. pp. 177-195.
- 51779 **Uyttendaele (Marc)** ed. *A l'enseigne de la Belgique nouvelle*. Rev. de l'Univ. de Bruxelles, 1989, 3-4, 299 p. **Uyttendaele (Marc)**, *L'idée de la Belgique : une nation par défaut*. pp. 7-13 ; *Les racines historiques*. pp. 15-58 ; **Stengers (Jean)**. *La Belgique, un accident de l'histoire ?* pp. 17-34 ; **Hasquin (Hervé)**. *Quelle révolution en 1830 ?* pp. 35-39 ; **Id.** *Les Wallons, la Belgique et Bruxelles. Une histoire de frustrations*. pp. 41-58.
- 517080 **Todts (Herman)**. *Van België naar Vlaanderen*. Brussel, Grammens, 1989, 130 p.

(2) 1830-1914

- 51781 **Trausch (Gilbert)**. *La signification historique de la date de 1839. Essai d'interprétation*. Esch-sur-Alzette, Kremmer-Muller et Cie., 1989, 37 p.
- 51782 *Eenheid en scheiding van de beide Limburgen. Verslagboek van het op 26 mei 1989 te Alden Biesen gehouden congres bij gelegenheid van de herdenking 150 jaar beide Limburgen*. Leeuwarden, 1989, 246 p. Maaslandse Monografieën, 47.
- 51783 **Manning (A. F.)**. *Reacties op de scheiding in Nederlands-Limburg*. Ibid., pp. 165-180.
- 51784 **Nissen (P. J. A.)**. *De ontplooiing van het regionaal zelfbewustzijn in de beide provincies Limburg na 1839*. Ibid., pp. 181-212.

- 51785 **Van Der Heijden (P. W. J. M.)**. *De terugkeer van het Nederlands gezag in Limburg, 1839-1840*. De Maasgouw, Ts voor Limburgse Gesch. en Oudheidk., 108, 1989, 2, kol. 65-78.
- 51786 **Knoors (J. A.)**. *1839, en kwestie van geven en nemen*. Historisch Jb. voor het land van Zwentibold, X, 1989, pp. 59-76.
- 51787 **Verbeet (G. J. B.)**. *De grensscheiding in 1839 tussen Kinrooi, Hunsel, Stramproy en Bocholt*. Intergemeentelijke Werkgroep 150 jaar Limburg, 1989, 80 p.
- 51788 **Van Pol (A.)**. *Het „Echter Landj” in 1839*. Echter Landj, 2, Echt, 1989, pp. 23-24.
- 51789 **Mertens (J.)**. *De Belgisch-Nederlandse Commissie van 1850-1855. De verdeling van het Stramproyerbroek en van gemeente-, kerk- en armengoederen in Limburgse grensplaatsen, gesplitst door het Verdrag van de XXIV Artikelen*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 165-180.
- 51790 **Snijders (D.)**. *Waar is mijn vaderland ? of : de man die vier keer van nationaliteit veranderde... !* Dao raostj gèt !, 7, 1988-1989, pp. 229-232.
- 51791 **Stols (Eddy) & Waegemans (Emmanuel)** eds. *Belevenissen van Belgen in Rusland. Montagne russe*. Berchem, Epo, 1989, 300 p.
- (3) La première guerre mondiale, les événements militaires ; l'occupation, la résistance — De eerste wereldoorlog, militaire gebeurtenissen ; de bezetting, het verzet
- 51792 **Petit (Michel)**. *La position fortifiée de Liège (P. f. I), n° 1*. Sprimont, chez l'auteur, r. de la Fagne, 1989, 228 p. polycop.
- 51793 **Baudhuin (Jean)**. *Avec les défenseurs de Namur en 1914*. Le Guetteur wallon, n° 3, 1989, pp. 68-74.
- 51794 **François (Jacques)**. *Il y a 75 ans, la petite ville de Florennes échappait de justesse aux flammes et à la destruction*. Florinas, 27, I-II, 1989, pp. 33-35.
- 51795 **de Simpel (F.)**. *Octobre-Novembre 1914 dans la vallée de la Lys. Victoires manquées et défaites évitées*. Mém. de la Soc. d'h. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 281-336.
- 51796 **Gany (A.)**. *1914-1918. Liège-L'Yser. Recueil édité à l'occasion de l'exposition organisée au siège du C.L.H.A.M., en août et septembre 1989 pour la 75e anniversaire du début de la «Grande Guerre»*. Liège, C.L.H.A.M., 1989, 109 p.
- 51797 **Travers (Timothy H.E.)**. *Allies in conflict : the British and Canadian official Historians and the real story of second Ypres (1915)*. Journal of contemporary History, XXIV, 1989, 2, pp. 301-325.
- 51798 **Wombell (Paul)**. *Slag bij Passendale 1917 : het ware gezicht*. Antwerpen, Amsterdam, C. De Vries-Brouwers, 1987, 132 p.
- 51799 **Van De Merckt (G.)**. *Le long calvaire de la guerre 1914-1918. Le journal de campagne d'un des nôtres Donat Spiers*. Ann. gesch- en oudheidk. Kr. van Ronse en het Tenement van Inde, XXXVIII, 1989, pp. 143-180.
- 51800 **Baccarne (Robert) & Steen (Jan)**. *Van Rousselare tot Langemarck, 1914*. Beernem, De Windroos, 1989, 271 p.
- 51801 **Van Biervliet (Aubert-Tillo)**. *Oorlogsgeschriften van Vader abt Modest van Assche*. Arsbroek, VI, 1989, pp. 9-24.
- 51802 **Vandewoude (Emile)**. *Een polemiek over de Slag aan de Ijzer. Het pseudo-interview van Foch (1926)*. Belg. Ts. voor militaire Gesch., XXVIII, 1989, 2, pp. 105-122.
- 51803 **Borne (A. C.)**. *Les distinctions honorifiques belges de la guerre 1914-1918*. Militaria belgica, 1988, pp. 71-86.
- 51804 **Falise (Alain)**. *La guerre et l'enfant*. Le Guetteur wallon, 3, 1989, pp. 75-90.

- 51805 **De Bruyne (Arthur)**. *Jules Charpentier : afgezant van de frontbeweging*. Antwerpen, De Nederlanden, 1989, 240 p.
- 51806 **Vanacker (A.)**. *De zending van Charpentier. I,II*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 129-151 ; 195-209.
- 51807 **Dolderer (W.)**. *Blauwdrukken voor een activistisch Vlaanderen. H. Gmelin, een Duits rechtsgeleerde als adviseur voor de Flamenpolitik*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 152-171.
- 51808 **Thielemans (Marie-Rose)**. *Le gouvernement belge de Sainte-Adresse 1914-1918*. Bull. trim. du Crédit communal de B., XLIII, 168, avril 1989, pp. 31-41.
- 51809 **Malvoz (Louis)**. *La poste belge à Sainte-Adresse*. Bull. Trim. du Crédit Communal de B., XCIII, 168, pp. 43-47.
- 51810 **Hendrickx-van der Avert (M. L. C.), Laporte (G.) & De Waele (M.)**. *Vluchten voor «de groote oorlog». Belgen in Nederland, 1914-1918*. Spiegel Historiae, XXIV, 1989, 1, pp. 2-8.
- 51811 **Degrande (Valentin)**. *Assebroek 1914-1918 : vier jaar Duitse bezetting*. Brugge, De Schacht, 1989, 184 p.
- 51812 **Maes (D.)**. *De Bende Van Hoe en Verstuyft*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 134-142 ; 210-220 ; 261-265 ; 338-344.
- 51813 **Levis (E.)**. *Zivil-Arbeiter-Bataljon 4 te Gent. Vervolg en slot. Toelichtingen*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 2-25 ; 170-177.
- 51814 **Ryserhove (Alfons)**. *De oorlog 1914-1918 te Knesselare*. Jb. Bos- en Beverhoutsveld, XXII, 1989, pp. 81-105.
- 51815 **14-18. La guerre à Liège. Bibliographie sélective**. Liège, Bibliothèque Chiroux-Croisiers, 1989, 2e éd., 165 p.
- 51816 **Boon (M. J.)**. *De oorlog 1914-1918 te Molenbeersel*. Dao raostj gèt, 7, 1988-1989, pp. 150-153.
- 51817 **Guillette (Alain)**. *Sémiologie et typologie des monuments aux morts namurois de la guerre 1914-1918*. Le Guetteur wallon, 3, 1989, pp. 91-96.
- 51818 **Depoorter (Ch.) e.a.** *De oorlog achter het front, 1914-1918*. Poperinge, Kring voor Heemkunde, 1987, 207 p.
- 51819 **Delrot (J.)**. *Tournai 1914-1918. Chronique d'une ville occupée. Edition des souvenirs d'Alexandre Carette-Dutoit. Première partie*. Mém. de la Soc. r. d'h. et d'archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 223-273.
- 51820 **Raes (Annemie) red.** *Zoutleeuw 1914-1918, een herinnering : tentoonstellings-catalogus : 5 augustus-11 september 1988*. Zoutleeuw, Stedelijke Toeristische Dienst, 1988, 32 p.
- 51821 **Decock (P.)**. *La Dame blanche, 1916-1918*. Rev. b. d'h. militaire, XXVII, 1987, pp. 217-226.
- 51822 **Hatke (Brigitte)**. *Huge Stinnes und die drei deutsch-Belgischen Gesellschaften von 1916*. Zeitschrift für Untermehmengeschichte, LVI, 1989, 184 p.

(4) L'entre-deux-guerres — Het interbellum - 1918-1940.

- 51823 **De Raes (W.)**. *Eugenetika in de Belgische medische wereld tijdens het interbellum*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XX, 1989, 3-4, pp. 399-464.
- 51824 **Destatte (Ph.)**. *Jules Destrée et l'Italie. A la rencontre du national-socialisme*. Ibid., XIX, 1988, 3-4, pp. 543-585.
- 51826 **Toussaint (Heinrich)**. *Verlorene Jahre : Schicksale einer Kriegsgeneration in Grenzland*. Eupen, Grenz-Echo, 1987. Band I, 1987, 472 p. ; Band II, 1987, 623 p.

- (5) La seconde guerre mondiale : les événements militaires ; l'occupation, la collaboration, la résistance — De tweede Wereldoorlog : militaire gebeurtenissen ; de bezetting, collaboratie, het verzet
- 51827 **Meyers (Willem C. M.)**. *Bibliografie van de in 1987 verschene publikaties betreffende België tijdens de tweede wereldoorlog*. Bijdr. Gesch. W.O. II, 12, 1989, pp. 253-285.
- 51828 **Taghon (Peter)**. *Mei 40 : de Achttiendaagse Veldtocht in België*. Tielt, Lannoo, 1989, 239 p. — *Mai 40. La Campagne des dix-huit Jours*. Paris, Louvain-la-Neuve, Duculot, 1989, 239 p.
- 51829 **Bikar (A.)**. *La campagne de mai 1940 en Belgique. La 1ère Brigade de cavalerie française dans les Ardennes, les 10, 11 et 12 mai*. Rev. b. d'h. militaire, XXVIII, 1989, pp. 169-194. [Suite du n° 49608].
- 51830 *Ceux de Battice en 1940*. Battice, Amicale des Anciens du Fort de Battice, 1989, 4, 338 p.
- 51831 **Vanwelkenhuyzen (Jean)**. *Les évènements d'avril 1940*. Museum Dynasticum, I, 1989, 1, pp. 16-22.
- 51832 **Beenders (Th.)**. *De gebeurtenissen rond de Maasburg te Maaseik op 9 en 10 mei 1940*. De Maaseikenaar, XX, 1989, 2, pp. 82-90.
- 51833 **Moelaert (R.)**. *Het oorlogsvliegveld „Ursel” 1939-1947*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 81-154.
- 51834 **Janssens (A.) & Luyssaert (J.)**. *Nevele 27.5.1940 - 16.4.1988 : ontmoeting tussen 1e en 2e Regiment Jagers te voet en M.G. Bataljon 6 te Nevele op 16 april 1988. Rencontre des 1er et 2ième Régiments de chasseurs à pied et du Bataillon de mitrailleurs n°6 à Nevele, le 16 avril 1988. Treffen des 1. und 2. Regimentes Jäger zu Fuss und des M.G. Bataillon 6 in Nevele am 16 April 1988*. Nevele, Heemkundige Kr. Het Land van Nevele, 1988, 53 p.
- 51835 **Rens (Gustave)**. *Les Belges de la bataille d'Angleterre, 1940*. Braine-L'Alleud, J.-M. Collet, 1988, 176 p. (Vécu en Belgique, 31).
- 51836 **Marquet (Victor)**. *Le Service de Santé belge à Berck (France) en 1940*. Rev. b. d'h. militaire, IX, 1989, pp. 195-216.
- 51837 **Stiller (Marcel)**. *En mai 40, j'avais 20 ans*. Liège-Bressoux, Dricot, 1989, 309 p.
- 51838 **Dobbelaere (E.)**. *Dagboek van een bewogen meimaand*. Heemk. Kr. „Rond de Stenen Linde”, XIV, 1989, 3, pp. 90-101.
- 51839 **De Vos (L.) & Descan (J.-P.)**. *De taaltoestanden bij de Belgische Strijdkrachten in Groot-Brittannië tijdens W.O. II*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 182-185.
- 51840 **de Maere d'Aertrycke (Tony)**. *Haute passion. Mémoires d'un pilote de chasse*. Louvain-la-Neuve — Paris, 1989, 211 p.
- 51841 **Anthoine (R.) & Roba (J. L.)**. *Les belges de la R.A.F. : 1940-1945*. Bruxelles, J. M. Collet, 1989, 221 p.
- 51842 **Felix (Willy)**. *Le dernier raid. Le Lancaster de Braine-le-Comte. 30 juillet 1942*. Bruxelles, J. M. Collet, 1989, 240 p.
- 51843 **Saegeman (Laurent)**. *Bijdrage tot de wedersamenstelling van het luchtdrama boven Tielrode op vrijdag 30 juli 1943*. Temse, Gemeentebestuur Temse, 1989, 60 p.
- 51844 **Vandenbriele (Henri)**. *De Vl en onze gewesten...* De Gidsenkring, XXVII, 1989, 1, pp. 29-39.
- 51845 *Le 4e Bataillon de Fusiliers 1944-1945. Un Bataillon au service de la Ninth U.S. Army*. Bruxelles, E. Guyot, 1989, 235 p.
- 51846 **Pirmez (A.)**. *A propos des combats du 3 septembre 1944 au Bois d'Ere*. Bull. d'information de la Soc. r. d'h. et d'archéol. de Tournai, XIII, 1989, 1, pp. 11-12.

- 51847 **Vandeweyer (Maurice)**. *Et Couvin en 1945 ? Au Pays des Rièzes et des Sarts*, XXIX, 1989, 113, pp. 8-19.
- 51848 **Mory (P.)**. *Septembre 1944, les premiers jours de la Libération dans le Tournaisis (suite)*. Bull. d'information de la Soc. r. d'h. et d'archéol. de Tournai, XIII, 1989, 1, pp. 7-10. [Suite du n° 49622].
- 51849 **Macdonald (Charles B.)**. *Noël 44. La Bataille d'Ardenne*. Bruxelles, Didier Hatier, 1989, 583 p.
- 51850 **Grailet (L.)**. *Hemingway parmi les libérateurs de Houffalize*. Segnia, Bull. du Cercle d'H. et d'Archéol., VII, 1989, pp. 48-67.
- 51851 **Cailloux (Lucien)**. *Décembre 1944 : La protection du pont de la Roche*. Segnia, Bull. du C. d'H. et d'Archéol., XII, 1989, pp. 102-108.
- 51852 **Cuppens (Gerd J. Gust)**. *Massamoord in Malmédy ? Ardennen : 17 december 1944. De Kampsgroep Peiper in de Ardennen*. Antwerpen, Standaard, 1989, 160 p.
- 51853 **Limbirt (Ch.)**. *Exposition «45 ans après l'offensive von Runstedt à Rochefort»*. Rochefort, 1989.
- 51854 **Morelli (Anne)**. *La communauté italienne de Belgique et la Seconde Guerre Mondiale*. Rev. du Nord, 1988, 2, pp. 665-690.
- 51855 **Daelemans (Frank) & Scholliers (Peter)**. *Standards of Living and Standards of Health in Wartime Belgium*. In : **Wall (R.), Winter (J.)** eds. *The upheaval of War*. Cambridge. U.P. 1988, 139 p.
- 51856 **Selleslagh (Frans)**. *Katalogus van oorlogsaffiches*. Brussel, Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, 1989, VIII + 235 p.
- 51857 **Brinckman (Bart)**. *Een schakel tussen arbeid en leiding : Het Rijksarbeidsambt (1940-1944)*. Bijdr. Gesch. W.O.II, 12, 1989, pp. 85-161.
- 51858 **Uyttenhove (P.)**. *Architectuur, stedenbouw en planologie tijdens de Duitse bezetting : de moderne beweging en het Commissariaat-Generaal voor 's Lands Wederopbouw*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XX, 1989, 3-4, pp. 465-510.
- 51859 **Van Hees (P.)**. *De Groot-Nederlandse Beweging in 1940-1941 en het optreden van J. C. Kist*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 226-238.
- 51860 **Decuypere (Dirk)**. *De betekenis van de Frans-Belgische grens in het dagelijks leven van de grensbewoners tijdens de Tweede Wereldoorlog*. De Franse Nederlanden, XIV, 1989, pp. 121-153.
- 51861 **Matthijs (Edelhart), Vandeweghe (Valère), Slos (Etienne), Vandewiele (Ivo), Lauwers (Wilfried) & Van Wouterghem (Etienne)**. *Oorlog 1940-1945 in de streek van Beernem*. Jb. 1989, Heemkring „Bos en Beverveld”, pp. 11-55.
- 51862 **Sepulchre (Henri)**. *L'incendie du Couvent du Sacré-Cœur à Bois l'Evêque*. Cointe, Altitude 125, 1989, pp. 29-32. — en 1944.
- 51863 **Claerhout (A.)**. *Ons verminkt en gekwetst Deinze van 1940*. Bijdr. tot de Gesch. van de stad Deinze, LVI, 1989, pp. 255-266.
- 51864 **Marchal (Jean-Paul)**. *Gent „40-45” : de bezetting, de dolle dagen, de bevrijding*. Gent, J. Verbeke, 1984, 179 p.
- 51865 **Ista (Florent-Pierre)**. *Hannut-Waremme dans la tourmente de la 2e guerre mondiale. Volume II : 1942-1944*. Hannut, Ista F. P., 1989, 405 p.
- 51866 **Ryserhove (Alfons)**. *De oorlog 1940-1945 te Knesselare*. Jb. Bos- en Beverhoutsveld, XXII, 1989, pp. 119-154.
- 51867 **Maillard-Noël (Gilberte)**. *Hommage aux fusillés. Libération de la citadelle. Faits de guerre*. Liège, r. Génl. Collyns, 1989, 159 p.
- 51868 **De Vos (Fr.)**. *Lokeren tijdens de tweede wereldoorlog. 6. Een redder in nood. Winterhulp*. De Souvereinen, IX, 1989, pp. 69-77.

- 51869 **van Ypersele (Laurence)**. *Les rapports occupants — occupés à Nivelles pendant la deuxième guerre mondiale (résultats d'une enquête orale)*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 291-300. [Cfr. n° 50760].
- 51870 **Smolders (Frans)**. *Olmen tijdens de tweede wereldoorlog*. Olmen, Olmense Vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis, 1989, 4, 131 p.
- 51871 **Backus (Alix)**. *Mes belles vacances de Noël 1944 à Sart*. Glain et Salm-Haute Ardenne, 29, 1989, pp. 43-54.
- 51872 *Souvenirs épars. 1940-1945. Quelques histoires dans l'Histoire. Recueil collectif*. Bressoux, Dricot, 1989, 110 p.
- 51873 **Adam (C.), d'Heur (J. M.) & Simon (A.)**. *Un wallon exilé à Anvers. Le Journal de Hubert Colleye (3 janv. 1842 - 26 nov. 1943) (Suite)*. La Vie wallonne, LXII, 1988, pp. 170-207.
- 51874 **Seys (Raf)**. *De grote oorlog — levende getuigenissen*. Coclariensia, IV, 1989, pp. 55-87.
- 51875 **Ranson (Lucien)**. *En het leven gaat verder... Jeugdherinneringen 1924-1943*. Kortrijk, L. Ranson, 1989, 402 p.
- 51876 **Caballero Jurado (Carlos) & Vincx (Jan)**. *Voluntarios flamencos en la Campana de Rusia*. Alicante, Garcia Hispan, 1989, 108 p.
- 51877 **Mabire (Jean)**. *Division Wallonie sur la Baltique 1944-1945*. Paris, Presses de la Cité, 1989, 373 p.
- 51878 **Van den Abeele (Andries)**. *De katholieke jeugd en het Oostfront. Een verhaal op basis van eigentijdse documenten*. S.l., s.e., 1989, 100 p.
- 51879 **De Bruyne (Eddy)**. *Le S.V.T.W. Rexiste (Mai 1944 - Sept. 1944) et le S.T.W. (Oct. 1944 - Avril 1945)*. S.l., De Bruyne E., 1989, 164 p.
- 51880 **Derrida (Jacques)**. *Mémoires pour Paul De Man*. Paris, Galilée, 1988, 231 p. **Hamacher (Werner), Hertz (Neil) & Keenan (Thomas)** ed. *Wartime Journalism, 1939-1943 by Paul de Man*. Lincoln and London, University of Nebraska Press, 1988, IX + 399 p. **Hamacher (Werner), Hertz (Neil) & Keenan (Thomas)**. ed. *Responses on Paul de Mans's Wartime Journalism*. Lincoln and London, University of Nebraska Press, 1989, XXI + 477 p.
- 51882 **Van Dingenen (Jef)**. *Beschouwingen rond de „Nationaal-Socialist”*. 9. *De tegenstellingen met de De Vlag opdrijven*. 10. *De tijd van de Tollenaere mars*. 11. *De ontevredenheid groeit*. 12. *Naar ontbinding van het VNV ?* 13. *Staf Declercq's laatste dagen en daden*. 14. *Elias de nieuwe leider !* Broederband, IX-X, 1988, pp. 7-12 ; I, 1989, pp. 8-12 ; II, 1989, pp. 7-11 ; III, 1989, pp. 8-13 ; IX-X, 1989, pp. 9-15 ; XII, 1989, pp. 5-9.
- 51883 **Delafortrie (Luc)**. *Het Genootschap Joris van Severen : Dinaso-actie tijdens de bezetting*. Antwerpen, De Nederlanden, 1989, 128 p.
- 51884 *Akties van het Belgisch Leger der Partizanen*. Brussel, Onafhankelijkheidsfront, 1989, 75 p.
- 51885 *Beknopte historiek organisatie en activiteit van het Belgisch Leger der Partizanen*. Brussel, Onafhankelijkheidsfront, 1989, 25 p.
- 51886 **Maerten (Fabrice)**. *Les Femmes de la Résistance pendant la seconde guerre mondiale. Vers une plus grande part de responsabilité*. Femmes des années 80. Une siècle de condition féminine en Belgique (1889-1989). Bruxelles/Louvain-la-Neuve, Crédit Communal/Académia, 1989, pp. 165-173. [Cfr. n° 52120].
- 51887 **Van Poucke (Guy)**. *Weerstanders door de Britten „opgeofferd” ? De geallieerde deceptie in 1943 : De rol van het Verzet*. Militair België, IX, 1988, pp. 19-26 ; XI, 1988, pp. 7-15.

- 51888 **Hugaerts (Frans), De Boodt (Jozef), Gezels (Leona), Coine (Eugène) & Selle-slagh (Frans)**. *De K.A.J., haard van verzet (1940-1945). Hun mooiste uur*. Gent, Reinaert, Uitgaven Het Volk, 1989, 247 p.
- 51889 **De Troyer (François)**. *Tenace mémoire. Résistance et Espionnage en Brabant Wallon*. Rixensart, Mém. collective du Brabant Wallon/Cercle Local d'Education Populaire, 1989, 468 p.
- 51890 **Jacquet (Pierre)**. *Brabant Wallon 1940-1944. Occupation et résistance*. Paris/Louvain-la-Neuve, Duculot, 1989, 351 p.
- 51891 **Verhoeyen (Etienne)**. *Un groupe de résistants du Nord-Hainaut : la Phalange Blanche*. Centre d'H. de la Seconde Guerre Mondiale, 12, 1989, pp. 163-205.
- 51892 **Jamoulle (Armand)**. *Allo Marsouin ! Allo Narval ! Ici Otarie ! Scènes de Hesbaye 1940-1944*. Waremmes, Fraternelle de l'Armée secrète, «Refuge Otarie» — Commission d'Histoire et de Littérature de Waremmes, 1989, 199 p.
- 51893 **Demoulin (Robert)**. *Charles de Gaulle dans la presse clandestine liégeoise du 18 juin 1940 à la Libération*. Etudes Gaulliennes, II, 1984, 42, pp. 55-66.
- 51894 **Gillet (Rodolphe) ed.** *Le Front de l'Indépendance en Ourthe et Amblève 1940-1944*. Tilff, Emile Velghe, s.d., 45 p.
- 51895 **Dubru (Alfred)**. *Centre Luxembourg. Le Secteur 6 de la Zone V. Titre I : Les origines lointaines du Secteur 6 (1940-1943). Titre II : L'état-major du Secteur 6 (1943-1944)*. Arlon, A. Dubru, 1989, 48 p.
- 51896 **Durieux (Maurice D. G.) & Weber (Guy) (Intro.)**. *Capitaine Caracal S.S.A. 2690*. Dinant, L. Bordeaux-Capelle, 1989, 291 p.
- 51897 **Marquet (Victor)**. *Contribution à l'histoire de l'Armée Secrète 1940-1944 — La Zone V : Aperçu général — Echelon de Commandement — Secteur 1 — Secteur 2 — Les Cantons de l'Est*. S.l., s.n., 1989, 203 p.
- 51898 **Ière Cie Corps 013**. *Il est temps de remettre les pendules à l'heure ! Chroniques de la Résistance du Front de l'Indépendance*, IX, 1989, 9, pp. 45-103.
- 51899 **Leblanc (Alphonse)**. *La Section 4001 de l'Armée secrète de Belgique*. Marchin «Bia Viyèdje», 11, 1988-1989, pp. 11-26.
- 51900 **Louche (Marius P. R.)**. *6 septembre 1944. De fusillade te Leopoldsburg*. Brussel, Marius P. R. Louche, 1989, 102 p.
- 51901 **Marquet (Victor)**. *L'exécution d'Edouard Degrelle. Une bavure ? Le 8 juillet 1944, vers 16 heures 45, le pharmacien Edouard Degrelle est abattu dans son officine, à Bouillon*. Memo Rev. histor. VI, 1989, pp. 4-16.
- 51902 **Temmerman (Jean)**. *Le parachutiste égorgé*. Bruxelles, J. Temmerman, 1989, 65 p.
- 51903 **Heynen (Guy)**. *Nous avons de 10 à 20 ans en mai 40*. Cerfontaine, 1989, 143 p.
- 51904 **Bles (Mark)**. *Child at war. The true story of Hortense Daman*. London, Hodder & Stoughton, 1989, VII + 301 p.
- 51905 **Gillet (Roger)**. *Le Docteur Pol Denoël, médecin des partisans*. Chroniques de la Résistance du Front de l'Indépendance, IX, 1989, 9, pp. 24-35.
- 51906 **Mayer (Alain)**. *Gaston's War. The True Story of a Hero of the Resistance in World War II*. Novato, Presidio Press, 1988, IX + 206 p. (Gaston Vandermeersche).
- 51907 **Biron (Paul)**. *Mon Monnonke avant la prochaine*. Liège, Bressoux, Dricot, 1989, 272 p.
- 51908 **Gillet (E.)**. *Histoire des sous-officiers et soldats belges prisonniers de guerre, 1940-1945*. Rev. b. d'H. militaire, 1987, 12, pp. 299-320 ; 1988, 3, pp. 355-379, 1989, 3, pp. 45-78 ; 1989, 6, pp. 123-166 ; 1989, 9, pp. 217-254 ; 1989, 12, pp. 299-335.
- 551909 **De Vos (L.) & Descan (J.-P.)**. *De taalverhoudingen bij de Belgische krijgsgeschiedenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 239-251.

- 51910 **Toussaint (Heinrich)**. *Verlorene Jahre : Schicksale einer Kriegsgeneration im Grenzland*. Eupen, Grenz-Echo, 1988, 486 p.
- 51911 **Heynen (Guy)**. *Mai-juin 1940. Les premiers jours de la vie de nos prisonniers. De la capture à la détention*. Cerfontaine, G. Heynen, 1989, 127 p.
- 51912 **Darville (Alphonse)**. *Raconte ta guerre, bon-papa. Quelques souvenirs de guerre et de captivité*. Mont-sur-Marchienne, A. Darville, 1989, 83 p.
- 51913 **Van Den Berghe (Gie)**. *Hersenvervuiling. De Vlaamse Holocaust-ontkenners*. De Rode Vaan, 1989, pp. 24-26.
- 51914 **Kless (Shlomo)**. *The rescue of Jewish children in Belgium during the Holocaust*. Holocaust & Genocide Stud., 1988, 3, pp. 275-287.
- 51915 **Brachfeld (Sylvain)**. *Ils n'ont pas eu les gosses. L'histoire de plus de 500 enfants «fichés à la Gestapo» et placés pendant l'occupation allemande dans les homes de l'Association des Juifs de Belgique (A.J.B.)*. Bruxelles, Institut de recherche sur le Judaïsme belge, 1989, 296 p.
- 51916 **Oth (Jean)**. *Le courrier des camps de concentration*. Neufchâteau, Jean Oth, 1987, 119 p.
- 51917 **Balliere (Léopold)**. *Sachsenhausen : 1936-1945 : Sch. B 98197*. Gent, Léopold Balliere, 1988, 276 p.
- 51918 **Steinberg (Maxime)**. *Les yeux du témoin et le regard d'un borgne. Lecture critique d'un génocide au quotidien*. Centre d'H. de la Seconde Guerre Mondiale, 12, 1989, pp. 31-83.

(6) 1945-1988

- 51919 **Méan (André)**. *La Belgique de Papa*. Bruxelles, CRISP, 1989, 223 p.
- 51920 **van Istendael (Geert)**. *Het Belgische labyrint : de schoonheid der wanstaltigheid*. Amsterdam, Arbeiderspers, 1989, 333 p.

2. Histoire par secteurs fonctionnels — Thematische indeling

- a. Les institutions, le droit, l'histoire politique, militaire et diplomatique — De instellingen, het recht, politieke, militaire en diplomatieke geschiedenis

(1) La dynastie, les institutions, le droit — De dynastie, de instellingen, het recht

- 51921 **Pirenne (Jacques-Henri)**. *Le Prince Léopold de Saxe-Coburg, deux fois rival heureux du Prince d'Orange*. Museum Dynasticum, I, 1989, 2, pp. 5-8.
- 51922 **Kerckvoorde (Mia)**. *Louise van Orléans : een vergeten koningin*. Museum Dynasticum, 1989, 4, pp. 21-26.
- 51923 **Luwel (M.)**. *Léopold II en Hermann von Wissmann*. Museum Dynasticum, I, 1989, 1, pp. 23-32, 2, pp. 24-33, 3, pp. 12-20.
- 51924 **Vandewoude (Emile)**. *De Belgische vorsten naar Brazilië en Portugal*. Museum Dynasticum, 1989, 3, pp. 21-29 ; 4, pp. 34-43.
- 51925 **Staner (Pierre)**. *Les voyages scientifiques du roi Léopold III*. Museum Dynasticum, 1989, 4, pp. 27-33.
- 51926 **Brelaz (Michel)**. *Le dossier Leopold III et autres documents sur la période de la seconde guerre mondiale*. Genève, Ed. des Antipodes, 1989, 455 p.
- 51927 **Vanwelkenhuysen (Jean)**. *Léopold III, de l'exil à l'abdication : ombres et brouillard*. Revue générale, 1989, 12, pp. 63-67.
- 51928 **Cleeremans (Jean)**. *Au cœur de la question royale (Un royaume pour un amour). Léopold III, de l'exil à l'abdication*. Bruxelles, Didier Hatier, 1989, 302 p.

- 51929 **Hermans (A.)**. *Zestig jaar na de oprichting van een „Hoge Raad voor Volksopleiding”*. De Gids op maatschappelijk Gebied, LXXX, 1989, 5, pp. 444-447.
- 51930 *Concise List of Sources Concerning the Constitutional Reforms of 1988-1989 in Belgium*. Res Publica, 1989, 3, pp. 329-333.
- 51931 **Deweerd (M.)**. *De tweede Belgische Revolutie : de staatsvorming, 1970-1989*. De Gids op maatschappelijk Gebied, LXXX, 1989, 3, pp. 231-247.
- 51932 **Yerna (Jacques), Witte (Els) & Delpérée (Francis)**. *Réflexions sur la Belgique en mutation*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1234, 1989, 30 p.
- 51933 **Loumaye (Serge)**. *Les nouvelles institutions bruxelloises*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1232-1233, 1989, 55 p.
- 51934 **De Bruycker (Philippe)**. *Bruxelles dans la réforme de l'Etat*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1230-1231, 1989, 61 p.
- 51935 **Lauvaux (Philippe)**. *Parlementarisme rationalisé et stabilité du pouvoir exécutif. Quelques aspects de la réforme de l'état confrontés aux expériences étrangères*. Bruxelles, Emile Bruylant, 1988, 308 p.
- 51936 **Keunings (Luc)**. *Les grandes étapes de l'évolution de la police secrète en Belgique au XIXe siècle*. Bull. trim. du Crédit Communal de B., XLII, 1989, 3, pp. 3-30.
- 51937 **Smet (Werner)**. *80 jaar rijkswacht : 1908-1988*. Kinrooi, Geschied- en Heemkundige Kring, 1988, 105 p.
- 51938 *De Gouverneurs in de beide Limburgen 1815-1989*. Maastricht, 1989, 408 p. (Werken uitgegeven door het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap te Maastricht, deel 11).
- 51939 *Andries Kinsbergen : twintig jaar Gouverneur van de Provincie Antwerpen, 1987*. Antwerpen, Provinciebestuur Antwerpen, 1988, 74 p.
- 51940 *De gemeentelijke instelling : verleden en toekomst : academische zitting n.a.v. de 75e verjaardag van de V.B.S.G. 1913-1988*. Gent Internationaal Congrescentrum 10 juni 1988. Brussel, Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, 1988, 85 p. *L'institution Communale : son passé, son devenir : séance académique à l'occasion du 75ème anniversaire de l'U.V.C.B. 1913-1988*. Gand, Centre international de Congrès, 10 juin 1988. Bruxelles, Union des villes et communes belges, 1988, 103 p.
- 51941 **Mertens (J.)**. *De Belgisch-Nederlandse Commissie van 1850-1855*. Limburg, 1989, 3, pp. 165-180.
- 51942 **Keulemans (Dirk)**. *De institutionalisering van het sociaal-economisch overleg. De wet van 20 september 1948 „houdende organisatie van het bedrijfsleven”*. Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 189-233. [Zie n° 51982].
- 51943 **Valschaerts (Marie-Christine)**. *Les pouvoirs d'investigation des administrations fiscales, spécialement dans leur rapport avec le respect de la vie privée de l'individu*. Bruxelles, Bruylant, 1989, 222 p.
- 51944 **Moorman van Kappen (O.)**. *125 jaar Limburgse rechtsgeschiedenis*. Publ. de la soc. histor. et archéol. dans le Limbourg, 125, 1989, pp. 100-125.
- 51945 **Dupont-Bouchat (M. S.)**. *La révolution pénale de la fin du XVIIIe siècle et ses prolongements en Belgique au XIXe siècle*. Rec. Soc. J. Bodin, LVII, 1989, pp. 95-132. **Ingber (H.)**. *A propos de la coutume en droit belge contemporain*. Ibid., pp. 263-265. **Dalcq (C.)**. *La coutume en droit civil belge contemporain*. Ibid., pp. 267-276. **Dubuffet (M.-F.)**. *La coutume en droit commercial*. Ibid., pp. 277-291. **Plas (D.)**. *La coutume et les usages en droit social belge au XXe siècle*. Ibid., pp. 293-321. **Doutrelepoint (G.)**. *La coutume dans les domaines régis par le droit d'auteur*. Ibid., pp. 323-337. **Dejemeppe (B.)**. *Us et coutumes en droit pénal belge : les principes fondamentaux à la dérive ?* Ibid., pp. 339-360. **Wolfcarius (P.)**. *La coutume en droit administratif belge*. Ibid., pp. 361-377. **Uyttendaele (M.)**. *La coutume constitutionnelle dans le droit public belge contemporain*. Ibid., 379-414.

- Godfroid (M.).** *Le contrôle de la cour de cassation sur les coutumes et usages en droit privé.* Ibid., pp. 415-432. **Gilissen (J.) & Magits (M.).** *Les déclarations des droits dans l'histoire du droit des provinces belges.* Ibid., pp. 517-549.
- 51956 **Macours (G.).** *Het testament van Jan Frans Vonck en het romeinse recht 1792-1818.* Ts. voor Rechtsgesch., LVII, 1989, pp. 375-395.
- 51957 **Berckx (Paul).** *De cultuurpactwet : onbemind en onvoltooid. 15 jaar bescherming van de ideologische en filosofische minderheden.* Deurne, Kluwer, 1989, 364 p.
- 51958 **Huyse (Luc) & Dhondt (Steven).** *Dubbelspraak. De rechter als politicus. De kleur van het recht.* Leuven, Kritak, 1989, 127 p.

(2) La politique intérieure — De binnenlandse politiek

- 51959 **Billiet (Jaak) e.a.** *Tussen bescherming en verovering. Sociologen en historici over zuilvorming.* Leuven, U.P. 1988, 328 p. (Kadoc — Studies, 6). **Lamberts (E.).** *Van kerk naar zuil : de ontwikkeling van het katholiek organisatieleven in België in de 19e eeuw,* pp. 83-134 ; **Gerard (E.).** *Grondlijnen van de katholieke verzuiling tussen 1914 en 1945,* pp. 135-170 ; **De Maeyer (J.) & Hellemans (S.).** *Katholiek réveil, katholieke verzuiling en dagelijks leven,* pp. 171-200.
- 51960 **Dewachter (W.).** *Het strijdpunt als besluitvormingstype in de Belgische politiek.* Res Publica, 1989, 4, pp. 527-550.
- 51961 **Plavsic (W. S.).** *Bibliographie de l'année politique 1988.* Res Publica, 1989, 3, pp. 445-475.
- 51962 **Das (E.).** *De politieke opiniepeilingen in België in 1988.* Res Publica, 1989, 3, pp. 477-495.
- 51963 **Deweerd (M.).** *Overzicht van het Belgisch politiek gebeuren in 1988.* Res Publica, 1989, 3, pp. 236-301.
- 51964 **Couttenier (I.).** *Belgian politics in 1988.* Res Publica, 1989, 3, pp. 302-328.
- 51965 **Verminck (M.).** *Statistisch overzicht van het politieke jaar 1988.* Res Publica, pp. 335-357.

(a) Le parlement, les gouvernements — Het parlement en de regeringen

- 51966 **Rydant (A.).** *De PVV-PLP en de regeringsvorming Vanden Boeynants-De Clercq (maart 1966).* Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., 1989, XX, 1-2, pp. 293-316.
- 51967 **Coninckx (D.).** *Enkele kwantitatieve aspecten van het stemgedrag en de participatiegraad van de leden van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers (8.8.1870-15.5.1880).* Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., 1989, XIX, 3-4, pp. 345-393.
- 51968 **Jaumain (S.) & Gaiardo (L.).** *«Aide-toi et le gouvernement t'aidera». Les réponses de l'état à la crise de la petite bourgeoisie (1880-1914).* Rev. belge d'h. cont., 1988, XIX, 3-4, pp. 417-471.

(b) Les élections et la lutte politique ; les partis ; le personnel politique — Verkiezingen en partijstrijd ; de partijen ; politiek personeel

- 51969 **Deschouwer (Kris).** *De gemeenteraadsverkiezingen van 1946. De reconstructie van een partijstelsel.* Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 59-76. [Cfr. n° 51982].
- 51970 **Ackaert (J.).** *De gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1988.* Res Publica, 1989, 3, pp. 359-384.
- 51971 **Leclercq (Jean) & Lentzen (Evelyne).** *Comparaison entre les scrutins communaux et législatifs 1976-1988.* Courrier hebdomadaire du CRISP, 1235, 1989, 40 p.

- 51972 **Mabille (Xavier) & Lentzen (Evelyne)**. *Le Parlement européen à la veille des élections de juin 1989*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1239, 1989, 47 p.
- 51973 **Lentzen (Evelyne), Mabille (Xavier) & Vanlaer (Jean)**. *Les élections européennes de juin 1989*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1242, 1989, 45 p.
- 51974 **Blaise (Pierre), Lentzen (Evelyne) & Mabille (Xavier)**. *Enjeux et stratégies du scrutin régional bruxellois*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1238, 1989, 29 p.
- 51975 **Blaise (Pierre), Lentzen (Evelyne) & Mabille (Xavier)**. *L'élection régionale bruxelloise du 18 juin 1989*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1243, 1989, 43 p.
- 51976 **Reynaert (H.)**. *De gemeenteraadsverkiezingen in Torhout, 1946-1982*. Jb. van de Heemkundige Kr. Het Houtland, 1989, pp. 5-30.
- 51977 **Watelet (Marcel)**. *Cartographie et politique dans la Belgique du XIXe siècle : matériaux pour l'histoire nationale locale*. Bruxelles, Crédit communal de B., 1987, 271 p. (Collection H., Série in-4°, 14). [Cfr. n° 47568].
- 51978 **Post (Harry)**. *Pillarization. An Analysis of Dutch and Belgian Society*. Gower, Aldershot, 1989, 320 p.
- 51979 **Van Gottom (Danielle)**. *Libéralisme et démocratie : la question du suffrage universel en Belgique entre 1894 et 1914. Considérations de méthode — données heuristiques — aperçu des résultats*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 233-243. [Cfr. n° 50760].
- 51980 **De Groof (R.)**. *Het onderwijsbeleid van Jules Destrée als deelproject van de schoolpolitieke compromisvorming (1919-1921)*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XX, 1989, 1-2, pp. 141-180.
- 51981 **Tyssens (J.)**. *De liberale partij en de schoolkwestie. De rol van het congres van 1932*. Ibid., pp. 181-221.
- 51982 **Witte (Els), Burgelman (Jean-Claude) & Stouthuysen (Patrick)** ed. *Tussen restauratie en vernieuwing. Aspecten van de Belgische naoorlogse politiek (1944-1950)*. Brussel, VUB-press, 1989, 352 p. **Craeybeckx (Jan)**. *Voorwoord*. pp. 7-11. **Witte (Els)**. *Tussen restauratie en vernieuwing. Een introductie op de Belgische politieke evolutie tussen 1944 en 1950*. pp. 13-56. **Deschouwer (Kris)**. *De gemeenteraadsverkiezingen van 1946. De reconstructie van een partijsysteem*. pp. 59-76. **Hemmerijckx (Rik)**. *Het ABVV en de Koningskwestie in 1945. De voorlopige pacificatie van een conflict*. pp. 79-107. **Vanthemse (Guy)**. *De reorganisatie van het Belgisch patronaat. Van Centraal Nijverheidscomité naar Verbond der Belgische Nijverheid (1946)*. pp. 109-147. **Vansweevelt (Inge)**. *Pogingen tot progressieve frontvorming in de vakbeweging tijdens de bevrijdingsperiode (1944-1947)*. pp. 149-166. **Martin (Benny)**. *De totstandkoming van de socialistische Gemeenschappelijke Actie*. pp. 167-187. **Keulemans (Dirk)**. *De institutionalisering van het sociaal-economisch overleg. De wet van 20 september 1948 „houdende organisatie van het bedrijfsleven”*. pp. 189-223. **Bosman (Luc)**. *De Vlaamse Beweging na 1945. Actualisering van de historische dualiteit*. pp. 225-261. **Stouthuysen (Patrick)**. *Het debat binnen de Belgische Socialistische Partij over de Westerse blokvorming (1944-1949)*. pp. 263-291. **Burgelman (Jean-Claude)**. *De disciplineren van een medium. Het informatiebeleid van het NIR/INR inzake politieke tribunes (1944-1950)*. pp. 293-327. **Canini (Giovanni)**. *De Belgische dagbladders en drie cruciale conflicten in de Belgische politiek (1945-1950)*. pp. 328-351.
- 51983 **Dewachter (Wilfried)**. *Het strijdpunt als besluitvormingstype in de Belgische politiek*. Res Publica, XXXI, 1989, 4, pp. 527-550.
- 51984 **Witte (Els)**. *The Formation of a Centre in Belgium : The Role of Brussels in the Formative Stage of the Belgian State (1830-40)*. European History Quartely, XIX, 1989, pp. 435-468.

- 51985 **De Schuyter (Inge)**. *Geschiedenis van het Belgisch liberalisme 1830-1987. Een selectieve bibliografie*. Gent, Liberaal Archief, Kramersplein 23, 1989, 76 p. (Reeks bibliografieën, 2).
- 51986 **Verhulst (Adriaan) & Hasquin (Hervé)** ed. *Het Liberalisme in België. Tweehonderd jaar geschiedenis*. Brussel, Paul Hymanscentrum — Liberaal Archief Gent, 1989, 425 p. **Neyts-Uyttebroeck (Annemie)**. *Woord vooraf*. p. 5. **Verhulst (Adriaan) & Hasquin (Hervé)**. *Inleiding*. p. 7. *Eerste deel: Het liberalisme als politieke stroming vóór de stichting van de Liberale Partij*. pp. 13-64. **Hasquin (Hervé)**. *Het ontstaan van de liberale gedachte*. pp. 15-28. **Demoulin (Robert)**. *De liberale stroming tijdens het Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) en de Omwenteling van 1830*. pp. 29-38. **Balace (Francis)**. *De liberalen, de katholieken en het Unionisme (1831-1846)*. pp. 39-54. **Thielemans (Marie-Rose) & Desmed (Roger)**. *De steunpilaren van de liberale gedachte en actie*. pp. 55-63. *Tweede deel: De partij en haar kiezers (1846-1961)*. pp. 65-142. **Miroir (André)**. *Het Liberaal Congres van 1846*. pp. 67-74. **Lefèvre (Patrick)**. *De Liberale Partij als organisatie van 1846 tot 1914*. pp. 75-82. **D'Hoore (Marc)**. *De Liberale Partij als organisatie van 1914 tot 1961*. pp. 83-90. **Langendries (Elienne)**. *De niet-partijpolitieke organisaties: een liberale zuil?* pp. 91-100. **Lefèvre (Patrick)**. *De Liberale Partij tijdens de periode van het cijnskiesstelsel (1848-1893)*. pp. 101-108. **Stengers (Jean)**. *De gevolgen van het algemeen meervoudig stemrecht (1894-1919)*. pp. 109-118. **Id.** *De confrontatie van de partij met het algemeen enkelvoudig stemrecht (1919-1961)*. pp. 119-132. **Miroir (André)**. *Het liberale kiezerskorps*. pp. 133-141. *Derde Deel: De liberale gedachte en actie*. pp. 143-198: **Bots (Marcel)**. *Laïciteit en onderwijs*. pp. 145-162. **Hannes (Juil)**. *Economisch liberalisme: theorie en praktijk*. pp. 163-174. **Rion (Pierre)**. *Het sociale vraagstuk*. pp. 175-182. **Campé (René)**. *De liberale pers sinds 1846*. pp. 183-197. *Vierde deel: De breuklijnen*. pp. 199-256. **Gaublomme (Doreen)**. *Doctrinair en progressisten tijdens de 19de eeuw*. pp. 201-208. **Durnez (Els)**. *De taalstrijd (1830-1914)*. pp. 209-218. **Verhulst (Adriaan)**. *De Vlaamse Kwestie (1914-1971)*. pp. 219-228. **Hasquin (Hervé)**. *De liberalen en de Waalse Beweging*. pp. 229-240. **Balace (Francis)**. *De eenheid en de verdediging van het land: een liberale strijd op twee fronten*. pp. 241-255. *Vijfde deel: De liberalen aan de macht en in de oppositie*. pp. 257-328. **Lefèvre (Patrick)**. *Grootheid en verval (1847-1914)*. pp. 259-280. **Willequet (Jacques)**. *Regeringsdeelnemingen (1914-1961)*. pp. 281-294. **Ranieri (Liane)**. *Een liberale stad: Brussel*. pp. 295-306. **Van Acker (Tania)**. *De liberale aanwezigheid in de Vlaamse steden*. pp. 307-316. **Miroir (A.)**. *Liberale burgemeesters in de grote Waalse steden*. pp. 317-327. *Zesde deel: De twee grote veranderingen: de opening naar de katholieken en de taalkundige splitsing*. pp. 329-368. **Prevenier (Walter) & Pareyn (Luc)**. *De oprichting van de PVV/PLP en haar gevolgen (1958-1969)*. pp. 331-340. **Prevenier (Walter)**. *De taalkundige splitsing (1968-1979)*. pp. 341-352. **Brassinne (Jacques)**. *Verkiezingen en regeringsdeelneming (1961-1980)*. pp. 353-367. *Zevende deel: Het liberalisme vandaag*. pp. 369-399: **Miller (Richard)**. *De Parti Réformateur Libéral (PRL)*. pp. 371-380. **Van Brabant (Piet)**. *De PVV als autonome Vlaamse partij*. pp. 381-388. **Brassinne (Jacques)**. *Verkiezingsresultaten van de liberale familie van 1961 tot 1985*. pp. 405-410. **Id.** *Grafische weergave van de verkiezingsresultaten van de liberalen tussen 1946 en 1987*. pp. 415-417. *Inleiding tot de bronnen voor de geschiedenis van het liberalisme*. pp. 419-421.
- 51987 **Hasquin (Hervé) & Verhulst (Adriaan)** ed. *Le libéralisme en Belgique. Deux cents ans d'histoire*. Bruxelles, Centre Paul Hymans, 1989, 427 p. **Michel (Louis)**. *Préface*. p. 5; **Hasquin (Hervé) & Verhulst (Adriaan)**. *Introduction*. p. 7; *Première partie: un des deux grands courants de l'opinion, une organisation encore faible*. pp. 13-64: **Hasquin (Hervé)**. *A l'aube du libéralisme*. pp. 15-28; **Demoulin (Robert)**.

Le courant libéral à l'époque du royaume des Pays-Bas et dans la Révolution de 1830. pp. 29-38 ; **Balace (Francis)**. *Les libéraux, les catholiques et l'unionisme (1831-1846)*. pp. 39-54 ; **Thielemans (Marie-Rose) & Desmed (Roger)**. *Les supports de l'action et de la pensée*. pp. 55-63 ; *Deuxième partie : Le parti et ses électeurs (1846-1961)*. pp. 65-142 ; **Miroir (André)**. *Le Congrès libéral de 1846*. pp. 67-74 ; **Lefèvre (Patrick)**. *L'organisation du parti libéral de 1846 à 1914*. pp. 75-82 ; **D'Hoore (Marc)**. *L'organisation du parti libéral de 1914 à 1961*. pp. 83-90 ; **Langendries (Elienne)**. *Les organisations externes à la politique de parti : piliers du libéralisme ?* pp. 91-100 ; **Lefèvre (Patrick)**. *Le parti au temps du suffrage censitaire (1848 à 1893)*. pp. 101-108 ; **Stengers (Jean)**. *Les conséquences du suffrage universel tempéré (1894-1919)*. pp. 109-118 ; *Le parti confronté au suffrage universel pur et simple (1919-1961)*. pp. 119-132 ; **Miroir (André)**. *La sociologie de l'électorat libéral*. pp. 133-141 ; *Troisième partie : La pensée et l'action libérales*. pp. 143-198 ; **Bots (Marcel)**. *Laïcité et enseignement*. pp. 145-162 ; **Hannes (Jules)**. *Le libéralisme économique : théorie et pratique*. pp. 163-174 ; **Rion (Pierre)**. *La question sociale*. pp. 175-182 ; **Campé (René)**. *La presse libérale depuis 1846*. pp. 183-197 ; *Quatrième partie : Les clivages*. pp. 199-256 ; **Gaublomme (Doreen)**. *Doctrinaires et progressistes au XIXe siècle*. pp. 201-208 ; **Durnez (Els)**. *La lutte linguistique (1830-1914)*. pp. 209-218 ; **Verhulst (Adriaan)**. *La question flamande (1914-1971)*. pp. 219-228 ; **Hasquin (Hervé)**. *Les libéraux et le Mouvement wallon*. pp. 229-240 ; **Balace (Francis)**. *Unité et défense nationales : deux combats libéraux ?* pp. 241-255 ; *Cinquième partie : Les libéraux au pouvoir et dans l'opposition*. pp. 257-328 ; **Lefèvre (Patrick)**. *Grandeur et décadence (1846-1914)*. pp. 259-280 ; **Willequet (Jacques)**. *Les participations gouvernementales (1914-1961)*. pp. 281-294 ; **Ranieri (Liane)**. *Une ville libérale : Bruxelles*. pp. 295-306 ; **Van Acker (Tania)**. *Le poids libéral dans les grandes villes flamandes*. pp. 307-316 ; **Miroir (André)**. *Les bourgmestres libéraux dans les grandes villes wallonnes*. pp. 317-327 ; *Sixième partie : Les deux grandes mutations : l'ouverture aux catholiques et la scission linguistique*. pp. 329-368 ; **Prevenier (Walter) & Pareyn (Luc)**. *La fondation de PLP/PVV et ses conséquences (1958-1969)*. pp. 331-340 ; **Prevenier (Walter)**. *La séparation linguistique et participations gouvernementales (1961-1979)*. pp. 341-352 ; **Brassinne (Jacques)**. *Elections et participations gouvernementales (1961-1980)*. pp. 353-367 ; *Septième partie : Le libéralisme aujourd'hui*. pp. 369-400 ; **Miller (Richard)**. *Le Parti réformateur libéral*. pp. 371-380 ; **Van Brabant (Piet)**. *Le PVV en tant que parti flamand autonome*. pp. 381-388 ; **Brassinne (Jacques)**. *La famille libérale de 1961 à 1985 [Tableaux]*. pp. 405-410 ; **Id.** *En guise de conclusion [graphiques des résultats des élections des libéraux entre 1946 et 1987]*. pp. 415-417 ; *Introduction aux sources relatives à l'histoire du libéralisme*. pp. 419-421.

51988 **Bots (M.)**. *Beknopte geschiedenis van de Liberale Partij*. Gent, Liberaal Archief, Kramersplein 23, 1989, 68 p. (Reeks Verhandelingen, 3).

51989 **Prevenier (Walter)**. *75 jaar Liberale Emancipatie. Een verhaal van politieke drukking en politieke machtsverwerving*. Volksbelang, CX, 1988, 10, pp. 2-3, pp. 4-5.

51990 *Vader Hoste*. Gent, Liberaal Archief, 1989, 131 p. (Uitgave van het Liberaal Archief, Reeks Verhandelingen 4). **Bots (Marcel)**. *Woord vooraf*. pp. 7-9 ; **Sieben (Luc)**. *Julius Hoste Sr. en het Vlaams liberalisme te Brussel en in Vlaanderen (1866-1914)*. pp. 11-47 ; **Id.** *Julius Hoste Sr. en het Brusselse Willemsfonds, (1873-1921)*. pp. 49-55 ; **Van Schoor (Jaak)**. *Julius Hoste Sr. en het toneel : van Parnassusberg tot Koninklijke Vlaamsche Schouwburg*. pp. 57-90. **Bradt (Elie)**. *Julius Hoste Sr. en De Zweep*. pp. 91-111 ; **Van Eenoo (Romain)**. *Julius Hoste en Het Laatse Nieuws*. pp. 113-121 ; **Desmed (Roger)**. *Julius Hoste Sr. en de Vrijmetselarij*. pp. 123-131.

- 51991 **Gérard-Libois (Jules)**. *Rex 1936-1940 : flux, reflux, tensions et dislocations*. Bruxelles, CRISP, 1989, 40 p. (CRISP. Courrier Hebdomadaire, 1226).
- 51992 **Verminck (M.)**. *Morfologie van de Vlaamse politieke partijen in 1987 en 1988*. Res Publica, 1989, 3, pp. 385-440.
- 51993 **Luyckx (Karel)**. *Het zal je kind maar wezen... : een openhartig gesprek met de stichters over de Volksunie vroeger en nu : Walter Couvreur, Frans van der Elst, Rudi van der Paal, Herman Wagemans*. Gent, Stichting Mens en Cultuur, 1989, 112 p. (Dokumenten en Getuigen, 1).
- 51994 **Ghijssels (Hugo) & Vander Velpen (Jos)**. *Het verdriet van Vlaanderen. Het Vlaams Blok 1938-1988*. Berchem, Epo, 1989, 172 p.
- 51995 **Mertens (Frans)**. *Vijf jaar op avontuur met Agaley*. Turnhout, Heibrand, 1988, 106 p.
- 51996 **Guérin (Pierre)**. *Administration communale de Fléron de 1808 à 1822*. Cercle historique de Fléron, 1989, septembre, pp. 22-25.
- 51997 **François (J.)**. *Les bourgmestres de Florennes*. Florinas, 27, I-II, 1989, pp. 45-56.
- 51998 **De Loose (W.)**. *Heibel tussen burgemeester en 11-julicomité te Haaltert (1932)*. Meded. Heemk. Kr. Haaltert, IX, 1989, 2, pp. 13-15.
- 51999 **Baps (Jean-Marc)**. *Littérature wallonne et politique à Liège entre 1838 et 1848*. La Vie Wallonne, LXIII, 1989, 407-408, pp. 129-166.
- 52000 **Bos (Nick)**. *Agitatie in Limburg, de verhoging van de grondbelasting in het hertogdom in 1865*. De Maasgouw, CVIII, 1989, 2, pp. 79-94.
- 52001 **Lamberts (E.), De Maeyer (J.), De Neef (G.), Dhaene (L.), Schokkaert (L.) & Vints (L.)**. *De invloed van het katholicisme op het maatschappelijk leven in de beide Limburgen (1839-1989)*. Eenheid en Scheiding van de beide Limburgen, Leeuwarden, 1989, pp. 125-164. [Cfr. n° 51782].
- 52002 **Van Der Hertem (B.)**. *De werking van de Belgische Boerenbond te Melsele*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 4, pp. 154-163.
- 52003 **Demerre (G.)**. *De katholieke zuil te Nieuwpoort anno 1912*. Bachten de Kupe, XXXI, 1989, pp. 89-94.
- 52004 **Delmotte (Marcel)**. *Verkiezingen, politiek, openbare opinie, klerikalisme en antiklerikalisme te Sint-Eloois-Vijve tijdens de jaren 1836-1895*. Jb. van de Gesch. en Oudh. Kr. van Waregem, XVII, 1989, pp. 351-530.
- 52005 **François (L.)**. *Wase notabelen en politieke regimes (eind 18de- begin 19de eeuw)*. Ann. van de Oudheidk. Kr. van het Land van Waas, 92, 1989, pp. 137-176.
- 52006 **François (Luc)**. *Nicolas Bonaventure (Thionville, 1753 - Jette, 1831)*. Ons graafschap — Notre comté. Driemaandelijks Kontaktblad van de Geschied- en Heemkundige Kr. van het Graafschap Jette en omgeving, XVII, 1988, pp. 3-16.
- 52007 **Van Geet (Willy)**. *Lode Craeybeckx, het Vlaams geweten van de BSP*. Bornem, Uitg. IMP, 1989, 171 p.
- 52008 **De Wever (Bruno)**. *Staf De Clercq*. Brussel, Uitgeverij Grammens, 1989, 237 p.
- 52009 **de Kerckhove d'Ouselgem**. *Irma de Neve de Roden 1839-1914*. Heemkr. „Het Sireentje”, XIII, 1988, 1, pp. 476-482.
- 52010 **Kluyskens (P.)**. *Baron Jules de Saint-Genois*. Heemk. Genootsch. Land van Rode, XVII, 1989, 2, pp. 40-43.
- 52011 **François (Luc)**. *Jean-Baptiste d'Hane de Steenhuyse (Gent, 1757 — Gent, 1826), een conservatief edelman tussen Ancien Régime en hedendaagse tijd*. Hand. der Mij. voor Gesch. en Oudh. te Gent. Nieuwe Reeks, XLIII, 1989, pp. 191-210.
- 52012 **François (Luc)**. *Théodore Dotrengé (Brussel, 1760 — Brussel, 1836)*. Bijdr. tot de Gesch., LXXII, 1989, 3-4, pp. 111-135.

- 52013 **Verheyen (Philippe)**. *Ernest Duray, une vie consacrée à l'industrie et à la politique belge*. Le Val Vert, 1989, 66, pp. 47-57 ; 67, pp. 65-74 ; 68, pp. 93-99.
- 52014 **Gerlo (Aloïs)**. *Noch hoveling, noch gunsteling : een levensverhaal*. Kapellen, DNB/Uitg. Pelckmans, 1989, 250 p.
- 52015 **Boonen (M.)**. *Minister Joris Helleputte en Maaseik*. De Maaseikenaar, XX, 1989, 4, pp. 159-197.
- 52016 **Erauw (J.), Bouckaert (B.), Bocken (H.), Gaus (H.) & Storme (M.)** ed. *Liber Memorialis François Laurent 1810-1887*. Brussel, 1989, 1209 p. **Baert (G.)**. *François Laurent : zijn leven, zijn tijd, zijn strijd*. pp. 9-60. **Devreker (A.)**. *Professor François Laurent : An Appraisal*. pp. 61-64. **Gothot (P.)**. *François Laurent. Entre la religion de l'avenir et le présent de la loi*. pp. 69-80. **Mortier-Gaublomme (D.)**. *François Laurent en het politieke gebeuren te Gent*. pp. 81-108. **Simon (Frank) & Van Damme (Dirk)**. *François Laurent en de sociale kwestie : Een offensief beschavings-defensief*. pp. 109-164.
- 52022 **Hoflack (Kris)**. *Theo Lefèvre, staatsman*. Antwerpen/Baarn, Hadewijch, 1989, 122 p.
- 52023 **François (Luc)**. *François Pirson (1765-1850) : un acteur politique en période troublée*. De la Meuse à l'Ardenne, 1989, 9, pp. 15-33.
- 52024 **Bogaert (An)**. *Burgemeester August Reynaert*. De Gidsenkring, XXVII, 1989, 4, pp. 26-30.
- 52025 **François (Luc)**. *Les mémoires d'un orangiste : L. A. Reyphins, ex-président de la Seconde Chambre des Etats généraux, 1835*. Bruxelles, Palais des Ac., 1989, XIX-288 p.
- 52026 **Kellens (Martin) & Schuermans (Pierre)** ed. *1887-1987 : 100 jaar Smeets in de gemeenteraad*. Maasmechelen, Geschied- en Heemkundige Kr. Oud-Mechelen van die Heyde Totter Maese, 1987, 170 p.
- 52027 **François (L.)**. *Erasmus Surllet de Chokier (1769-1839). Schets van zijn politieke loopbaan*. Het Oude Land van Loon, XLIII, 1988, pp. 5-26.
- 52028 **Van den Abeele (A.)**. *Charles-François van der Beke de Cringen, een dichteredelman, 1749-1840*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 262-271.
- 52029 **François (Luc)**. *Joseph van Volden de Lombeke (Brussel, 1761 — Brussel, 1836)*. Bull. de l'Association de la Noblesse du Royaume de B., oct. 1989, 180, pp. 362-370.
- 52030 **François (Luc)**. *Jean Jacques Verseyden de Varick (Brussel, 1769 — Brussel 1854). Ambtenaar van Jozef II tot Leopold I*. Bull. de l'Association de la Noblesse du Royaume de B., juillet 1989, 179, pp. 209-225.
- 52031 **Van Campenhout (Nico)**. *De „Kortrijkse Mussolini” was een Lokeraar*. De Souvereinen, XII, 1989, pp. 129-133.

(c) Les mouvements démocratiques et ouvriers — De democratische en arbeidersbewegingen

- 52032 **Van Haegendoren (Mieke)**. *Van werken krijg je vuile handen. De Belgische Werkliedenpartij 1914-1940*. Leuven/Amersfoort, Acco, 1989, 156 p.
- 52033 **Raxhon (Philippe)**. *Le monde socialiste belge et la révolution liégeoise de 1789, des origines à 1940*. Cahiers marxistes, 165, jan-fév. 1989, pp. 29-51.
- 52034 **Stouthuysen (Patrick)**. *Het debat binnen de Belgische Socialistische Partij over de Westerse blokvorming (1944-1949)*. Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 263-291. [Cfr. n° 51982].
- 520035 **Martin (Benny)**. *De totstandkoming van de socialistische gemeenschappelijke Actie (1949)*. Ibid., pp. 167-187. [Cfr. n° 51982].

- 52036 **Vanseweevelt (Inge)**. *Pogingen tot progressieve frontvorming in de vakbeweging tijdens de bevrijdingsperiode (1944-1947)*. Ibid., pp. 149-166. [Cfr. n° 51982].
- 52037 **Hemmerijckx (Rik)**. *Het ABVV en de Koningskwesitie in 1945. De voorlopige pacificatie van een conflict*. Ibid., pp. 79-107. [Cfr. n° 51982].
- 52038 **Delaet (J. L.)**. *La Centrale Syndicale des travailleurs des mines de Belgique et la fermeture des charbonnages wallons (1947-1960)*. Rev. b. d'H. Contemporaine, XIX, 1988, 1-2, pp. 147-171.
- 52039 **Michel (J.)**. *Les réactions syndicales à la régression charbonnière en Europe occidentale. France, Grande-Bretagne, Belgique, Allemagne Fédérale de 1958 à 1974*. Ibid., XIX, 1-2, pp. 131-146.
- 52040 **Jouret (A.)**. *Un symptôme de la prolétarisation des mineurs borains avant 1830. Les grèves dites «tenages bor»*. Ibid., XIX, 1988, 3-4, pp. 655-695.
- 52041 **Bruwier (M.), Desama (C.), Caulier-Mathy (N.) & Gérin (P.)**. 1886. *La Wallonie née de la grève ?*. Bruxelles, Labor, 1989, 198 p. **Van Santbergen (René)**. *La grève de 1886*. pp. 41-50. **Desama (Claude) & Raxhon (Philippe)**. *1886 et le monde socialiste*. pp. 93-103. **Bruwier (Marinette)**. *1886 en Wallonie*. pp. 105-118. **Hélin (Etienne)**. *Les sciences humaines et la grève*. pp. 167-184.
- 52046 **Deneckere (G.)**. *Straatagitatie, een versluierde geschiedenis. Het oproer in 1886 anders bekeken*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XX, 1989, 1-2, pp. 253-291.
- 52047 **Verhaeghe (Jan)**. *De ordehandhaving bij de sociale onlusten in maart-april 1886 (vervolg)*. Belg. Ts. voor militaire Gesch., XVIII, 1989, 4, pp. 269-298.
- 52048 **Chapelle-Duliere (J.)**. *Septembre 1893 au charbonnage de Bois-du-Luc : une grève au féminin ?* Rev. b. d'H. Contemporaine, XIX, 1988, 3-4, pp. 247-267.
- 52049 **Bouckhuys (M.)**. *Les grèves dans la rubanerie Cominoise : 1896 à 1908*. Comines, 1988, 56 p.
- 52050 **Place (G.)**. *Témoignages sur la grève générale révolutionnaire de 1932*. La Louvière, C. d'H. et de Folklore Henri Guillemin, 1989.
- 52051 **Van Damme (Dirk)**. *Het revolutionaire ideaal van „bienfaisance” : oorsprong, ideeën, wetgeving en teloorgang van de revolutionaire armenpolitiek*. Denkers van het Licht. Opstellen over verlichting, Revolutie en Moderniteit. (Samengesteld door Koen Raes). Masereelfonds, Gent, 1989, pp. 116-156.
- 52052 **Leblanc (Simon) & Poucet (Thierry)**. *Les mutualités*. Courrier Hebdomadaire du CRISP, 1228-1229, 1989, 77 p.
- 52053 **Vermote (Michel)**. *Gezondheid : 75 jaar Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten 1913-1988*. Gent, Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging 1988, 111 p. — *Santé : 75 ans d'Union nationale des mutualités socialistes : 1913-1988*. Gent, Archives et musée du mouvement ouvrier socialiste, 1988, 111 p.
- 52054 **Van Grieken (Erik)**. *Mutualiteiten : de samenzwering*. Brussel, Roularta Books, 1988, 112 p. — *Mutuelles, la conspiration*. Antwerpen, Brussel, Roularta Books, 1988, 120 p.
- 52055 **Périquet (J.-B.)**. *La coopérative L'Espérance de Nismes en 1907*. Au Pays des Rièzes et des Sarts, XXIX, 1989, 113, pp. 25-30.
- 52056 **Leleux (F.)**. *Gentse revolutionaire figuren, VI Charles Joseph De Graeve. VII Maximilien Joseph De Caigny. VIII Bernard van Wambeke. IX Renier Gregorius Dubosch. X Slot. De basismilitanten*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 56-61 ; 83-88 ; 158-167 ; 199-205 ; 283-290.
- 52057 **Van Schoenbeek (G.)**. *Pierre-Chrétien De Geyter, schepper van de Internationale*. Vl. Stam, XXV, 1989, 7-8, pp. 369-372.

- 52058 **Debauque (Michel) & Huwé (Marcel)**. *Léon Hurez, fidélité à un idéal*. Bruxelles, Labor, 1988, 136 p.
- 52059 **Maris (A.)**. *De vakbondsleider René Maris*. Heemk. Kr. Wissekerke, XIV, 1989, 1, pp. 17-23.
- 52060 **Staquet (Georges)**. *Groupons-nous et demain...* Bruxelles, Présence et action culturelles, 1987, 176 p. (Mémoire ouvrière, 14).
- 52061 **Klausning (Jef)**. *Louis vanden Eeckhoutte (Gent, 19.01.1867 — Oostende 26.10.1940), zanger van het onrecht*. 't Beertje 1989, Brugge 1988, pp. 45-54.
- 52062 **Deprez (René), Hannotte (Michel) & Deprez (Anne)**. *Commémoration du 60e anniversaire de la mort de Joseph Wauters (1875-1929). Catalogue de l'exposition réalisée à Waremme, du 28 octobre au 5 novembre 1989*. Waremme, Fondation Edmond Leburton, 1989, s. p. [56].
- 52063 **Gotovitch (José)**. *Le Parti Communiste de Belgique 1939-1940. Stratégie nationale et pratique locale : la Fédération Bruxelloise*. Rev. b. d'H. Contemporaine, 1989, 3-4, pp. 527-535.
- 52064 **Oriach (Frédéric)**. *Textes de lutte, 1984-85. Cellules communistes combattantes. La lutte armée, nécessité stratégique et tactique du combat pour la révolution*. Bruxelles, Louis Sassoie, 1988, 222 p.
- 52065 **Verdoodt (Fr. J.)**. *De Christen-Democratie in België*. Gent, Sem. Vakdidaktiek Gesch. RU. ; Oud Studenten Gesch., 1989, 101 p. (Postacademiale Colleges voor Leerkrachten Gesch., 2).
- 52066 **Gérin (Paul)**. *1886 et le monde catholique*. Dans : *1886, la Wallonie née de la grève ?* Bruxelles, Labor, 1989, pp. 51-70. [Cfr. n° 52041].
- 52067 **Schokkaert (Luc)**. *De Nationalestraat. Geschiedenis van de christelijke arbeidersbeweging in Antwerpen en omstreken, 1857-1988*. Leuven, KADOC ; Antwerpen, ACW, 1989, 422 p.
- 52068 **de Sutter (Antoine)**. *100 jaar Christelijke Vakbeweging in België 1886-1986 ; 75 jaar A.C.V. in Berlaar 1912-1987*. Berlaar, Antoine De Schutter, 1987, 44 p. (Reeks Gesch., heemkunde, 8).
- 52069 **Van Roosendael (Bernard)**. *40 jaar K.W.B. in Werchter 1947-1987*. Werchter, Kristelijke Werknemersbeweging, 1987, 251 p.
- 52070 **Vints (Luc)**. *P. J. Broekx en de christelijke arbeidersbeweging in Limburg 1881-1968*. Leuven, Universitaire Pers Leuven, 1989, 352 p. (KADOC — Studies, 8).
- 52071 **Jadoulle (Jean-Louis)**. *Anthropologie et vision de la société chez Antoine Pottier (1849-1923). Jalon pour une histoire de la pensée démocrate chrétienne*. Rev. d'H. Ecclés., LXXXIV, 1989, 1, pp. 30-47.
- 52072 **Jadoulle (Jean-Louis)**. *De Pottier à Cardijn, un siècle de démocratie chrétienne*. Revue nouvelle, 1989, 1, pp. 106-111.
- 52073 **Willems (G.)**. *Een halve eeuw Centrale voor Studie- en Beroepsoriëntering : beknopte historiek*. De Gids op maatschappelijk Gebied, LXXX, 1989, 2, pp. 133-136.
- 52074 **D'hondt (Jan)**. *De Timmerliens-Onderstands-Maatschappij (T.O.M.) te Brugge tijdens de negentiende eeuw*. Uit het goede hout. Tentoonstelling 9-24 september, Brugge, 1989, pp. 15-19. [Cf. n° 50834].
- 52075 **Weemaes (R.)**. *De Gilde van de Onderlinge Bijstand „Sint Jacobus” ingericht te Haasdonk in 1894*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 3, pp. 90-96.
- 52076 *La mutualité chrétienne de Chièvres 1888-1988*. Bruxelles, CARHOP, 1988, 46 p.
- 52077 **Rotsaert (Koen)**. *Het Daensisme in West-Vlaanderen*. Brugge, Genootschap voor Gesch. ; Uitg. Van de Wiele, 1989, 253 p. (VI. Histor. Studies, 6).

- 52078 **Podevijn (Dirk)**. *Het Daensisme : een afgegrazen wei ?* Kontakt. Ts. voor leerlingen en oud-leerlingen van het Sint-Maartensinstituut, 1989, 144, pp. 20-25.
- 52079 **Van Velthoven (Harry)**. *De Daensistische beweging : achtergrond en profiel*. Jb. Administratieve en Economische Hogeschool (Brussel), 1989, pp. 255-274.
- (d) La situation des langues ; les mouvements flamand et wallon ; la régionalisation — Taaltoestanden ; de Vlaamse en Waalse bewegingen ; de gewestvorming
- 52080 **Keymeulen (Hans) & De Vos (Luc)**. *Een definitieve afrekening met de 80% - mythe ? Het Belgisch Leger (1914-1918) en de sociale en numerieke taalverhoudingen onder de gesneuvelden van lagere rang*. Belg. Ts. militaire Gesch., XXVII, 1988, 8, pp. 589-612 ; XXVIII, 1989, 1, pp. 1-37 ; XXVIII, 2, p. 81-104.
- 52081 **Laureys (Godelieve), Sommer (Bodil) & Vervliet (Raymond)** ed. *From Nordic folk tales to science fiction. Miscellaneous studies on Scandinavian and general literature by Alex Bolckmans*. Gent, Seminarie voor Skandinavistiek RUG, 1988.
- Bolckmans (Alex)**. *Språkstrid eller sosial problematikk ? Om bakgrunnen till språkstriden i Belgia*. pp. 149-157 ; **Id.**, *De Vlaamse beweging en Scandinavië. Enkele beschouwingen over de Gentse groep*. pp. 249-254.
- 52082 **Bombeke (M.)**. *Het Nederlands in het stadsbestuur van Deinze vanaf de laatste jaren van het oud regime (Oostenrijkse Nederlanden) tot in 1932*. Bijdr. tot de gesch. van de stad Deinze, LVI, 1989, pp. 39-57.
- 52083 **Mellaerts (W.)**. *Taaltoestanden te Leuven onder het Frans Bewind*. De Brabantse Folklore, 261-262, 1989, pp. 141-158.
- 52084 **Mellaerts (W.)**. *Taalgebruik in de overheidsdienst en onderwijs te Leuven 1814-1829*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 26-42.
- 52085 **van den Steene (Willem)**. *De Vlaamse beweging na 1945 : Bibliografie 1981-1985*. Gent, Dosfel, 1989, 214 p. (Dosfeldokumenten, 19).
- 52086 **Wils (Lode)**. *Honderd jaar Vlaamse Beweging. III. Geschiedenis van het Davidsfonds in en rond Wereldoorlog II*. Leuven, Davidsfonds, 1989, 295 p.
- 52087 **Vos (L.)**. *Nation belge et mouvement flamand*. Belgitude et crise de l'Etat belge, pp. 203-220. [Cfr. n° 51775].
- 52088 **Bosman (Luc)**. *De Vlaamse Beweging na 1945. Actualisering van de historische dualiteit*. Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 225-261. [Cf. n° 51982].
- 52089 **Van Velthoven (Harry)**. *The Relationship between Flanders and Brussels from 1830 to 1980. Mechanisms of power in a historical context*. **Deprez (K.)** ed. *Language and Intergroup Relations in Flanders and the Netherlands*. Dordrecht, Foris, 1989, pp. 11-27. (Topics in Sociolinguistics).
- 52090 **De Ridder (P.)**. *Verfransingsmechanismen te Brussel (1430-1794)*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 106-119.
- 52091 **Neutelaelers (Jos)**. *Historiek van de Vlaamse Beweging*. Kermt, Davidsfonds 1988, 72 p.
- 52092 **Wils (Lode)**. *Belgisch-Limburg, 150 jaar na het verdrag van Londen. Van Luik naar Vlaanderen*. Wet. Tijdingen, 1989, pp. 101-105.
- 52094 **Lemmens (Peter)**. *70 jaar V.O.S. Een geschiedkundig overzicht*. Brussel, Verbond V.O.S., 1989, 48 p.
- 52094 **Moons (Guido)** e.a. *Vergeet de grieven uit het verleden ! Bedenkingen en nota's in verband met de amnestiecampagne van het Taal-Aktie-Komitee rond het Pausbezoek*. Gent, Taal-Aktie-Komitee, 1985, 103 p.

- 52095 **Van Nuffel (Herman)**. *De Vlaamse aanwezigheid op onze nationale postzegels*. Tijdingen. Mededelingenblad van de vrienden van het A.M.V.B., 1989, 1. pp. 20-25.
- 52096 *Vlaams Archief* 88. Brussel, Grammens, 1989.
- 52097 **Dejonghe (Luc)**. *Geschiedenis van de VVK, thans Marnixkring Ronse — Taalgrens periode 1966-1986*. Ronse, Marnixkring — Taalgrens, 1986, 53 p.
- 52098 **Heymans (H.)**. *Geistingen : communautaire twistappel van België... Een bijdrage tot onze moderne geschiedenis : het gebeurde vijfenzeventig jaar geleden ! Dao raostj gèt !* Geschied- en Heemkundige Kr. Kinrooi, VII, 1988-1989, 2, pp. 86-93.
- 52099 **Vanlandschoot (R.)**. *René De Clercq (1877-1932). Aantekeningen bij de be-kroonde studie van K. Hulpiau*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 65-73.
- 52100 **Dubuisson (F.)**. *Le chanoine Henri Delbar, victime ou responsable du flamin-gantisme ?* Mém. de la Soc. d'H. de Comines, X, 1989, 2, pp. 89-104.
- 52101 **Van Remoortere (Julien)**. *Dr. Gerard De Paep, een leven van volksverbonden trouw*. Beveren-Waas, Dr. Gerard De Paep-Fonds, 1989, 6, 125 p.
- 52102 **Vandeweyer (L.)**. *De Jong Nederlandse gemeenschap. R. De Smets vooraf-spiegeling van de Dietse samenleving*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 43-56.
- 52103 **Nuyttens (Michiel)**. *Uit de briefwisseling Looten-Lemire*. De Franse Nederlanden, XIV, 1989, pp. 181-190.
- 52104 **Verstraete (P. J.)**. *Odiel Spruytte en het Kortrijkse Volk. Beschouwingen bij een artikel*. De Leiegouw, XXXI, 1989, pp. 317-327.
- 52105 **Van de Sompel (André)**. *Open kijk op leven en werk van dokter Jozef van de Velde, 1871-1939*. Castellum, Driemaandelijks Ts., VI, 1989, 4, pp. 4-81.
- 52106 **Cailliau (Maurits)**. *Staf Vermeire (1926-1987) : Diets jeugdleider en rebel*. Ieper, Oranjejeugd, 1988, 64 p.
- 52107 **Delafortrie (Luc)**. *Het Genootschap Joris van Severen*. Antwerpen, De Neder-landen, 1989, 128 p.
- 52108 **Dehousse (Jean-Maurice)**. *Les sièges des administrations régionales wallonnes*. Le Grand Liège, 1989, 118, pp. 17-20.
- 52109 **Delforge (Paul)**. *Les catholiques et la question wallonne : dossier pédagogique*. Mont-sur-Marchienne, Institut Jules Destrée, Namur, Centre d'H. de la Wallonie et du mouvement wallon, 1988, 39 p. (Collection Et. et documents/Institut Jules Destrée).
- 52110 *27 septembre : symbole ? Petite et grande histoire de la fête de la Wallonie*. Marcinelle, Coqs d'ousse, 1988, 53 p.
- 52111 **Delhayé (J.-P.)**. *Un chantre de la Wallonie : Georges Delizée (1894-1969)*. Mélanges Albert Delcourt, pp. 195-201. [Cfr. n° 50754].
- 52112 **Gheude (Jules)**. *Fourons de l'erreur à l'erreur*. Bruxelles, Les Eperonniers, 1989, 237 p.
- 52113 **Wynants (Armel) & Neve de Mevergnies (F. X.)**. *Fourons, ou les effets pervers de la territorialité. Examen sociolinguistique de la pétaudière linguistique*. La Vie Wallonne, LXII, 1988, pp. 115-123.
- 52114 **Hella (André)**. *Une mort très douce pour le porc-épic fouronnais*. La Rev. Gén., 1989, 1, pp. 5-10.
- 52115 **Clerdent (Pierre)**. *25e anniversaire de la Consultation dans les Fourons*. Le Grand Liège, 112-113, 1987, pp. 29-32.
- 52116 **Ricquier (Jean-Claude)**. *L'évolution de l'idée fédérale en Belgique depuis 1940 — II. Le cheminement de l'idée fédéraliste en Belgique — III. La relative paix communautaire du second après-guerre. IV. Le pacte scolaire et les grandes grèves*

- de 1960-1961. La genèse du gouvernement Lefèvre-Spaak.* (à suivre). La Rev. Gén., 1989, 1, pp. 11-16 ; 2, pp. 11-17 ; 3, pp. 5-9 ; 4, pp. 19-26. [Suite du n° 49871].
- 52117 **Witte (Els)** ed. *Het probleem Brussel sinds Hertoginnedal (1963). Acta van het Colloquium VUB-CRISP van 20 en 21 oktober 1988. Deel I. Historische achtergronden — Le problème Bruxelles depuis Val Duchesse (1963). Actes du Colloque VUB-CRISP du 20 et 21 octobre 1988. Volume I. Aspects historiques.* Brussel, VUB-Press, 1989, 503 p. (Taal en Sociale Integratie, 11). **Witte (Els)**. *Woord vooraf — préface.* pp. 5-10 ; **Id.** *Ten geleide — introduction.* pp. 21-31 ; **Sieben (Luc)**. *De Brusselse problematiek tijdens het interbellum. Een schets aan de hand van de taalwetgeving.* pp. 33-45 ; **Dierickx (Rudy)**. *De Eerste Kommissie voor Taaltoezicht en de Brusselse onderwijsproblematiek onder Duitse bezetting (mei 1940 - december 1941).* pp. 47-123 ; **Martin (Benny)**. *De behandeling van het probleem Brussel door het Centrum-Harmel.* pp. 125-174 ; **De Metsenaere (Machteld)**. *De talentelling van 1947.* pp. 175-190 ; **De Groof (Roel)**. *De rol van de drie Fondsen als Vlaamse drukkingsgroepen in het taalpolitiek besluitvormingsproces rond Brussel (1958-1963).* pp. 191-233 ; **Michielsen (Filip)**. *De Volksunie en het probleem Brussel (1959-1963).* pp. 235-272 ; **Gerard (Emmanuel)**. *De Katholieken, de Vlaams-Waalse betrekkingen en het probleem Brussel (1944-1961).* pp. 273-295 ; **Rydant (An)**. *De communautaire krachtsverhoudingen in de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang, de „eenheid” toegelicht (1961-1963).* pp. 297-314 ; **Brassinne (Jacques)**. *Le monde libéral et la problématique bruxelloise, 1945-1962.* pp. 315-325 ; **Coninckx (Daniel J. L.)**. *Brussel en de socialisten. De posities en standpunten van de Belgische socialisten ten aanzien van de Brusselse problematiek in de periode 1945-1961. Een verkennend onderzoek.* pp. 327-353 ; **Peiren (Luc)**. *De Kommunistische Partij van België en Hertoginnedal. Schets van het probleem Brussel in het communistisch federalisme (1960-1963).* pp. 355-371. **Tyssens (Jeffrey)**. *De Mouvement Populaire Wallon en de kwestie Brussel, 1961-1964.* pp. 373-401 ; **Deslé (Els)**. *Het ontstaan en de politieke betekenis van de Brussels-francofone beweging in de periode 1945-1958.* pp. 403-444 ; **Kesteloot (Chantal)**. *Stratégies wallonnes et francophones à Bruxelles (1955-1963).* pp. 445-501.
- 52118 **Vandewever (L.)**. *Gesprekken tussen federalisten in de jaren zestig.* Res Publica, 1989, 1, pp. 35-48.

(e) Le mouvement féministe — De vrouwenbeweging

- 52119 **Mendes da Costa (Yolande) & Morelli (Anne)** eds. *Femmes, libertés, laïcité.* Bruxelles, Editions U.L.B., 1989, 212 p. (Laïcité, Série Actualités, 8). **Morelli (A.)**. *Introduction.* pp. 13-16 ; **Pirotte-Bourgeois (M. L.)**. *Quelques aspects de l'enseignement féminin laïque.* pp. 17-32 ; **Starck (V.)**. *L'enseignement professionnel laïque féminin.* pp. 33-46 ; **Despy-Meyer (A.)**. *Les femmes dans le monde universitaire.* pp. 47-58 ; **Morelli (A.)**. *L'action parlementaire des premières femmes députés belges 1929-1945.* pp. 59-70 ; **Schouters-Decroly (L.)**. *La femme et la Franc-Maçonnerie.* pp. 71-84 ; **Despy-Meyer (A.)**. *La femme dans la libre pensée.* pp. 85-94 ; **de Martelaere (G.)**. *La maternité libre, un combat laïque.* pp. 95-112 ; **Morelli (A.)**. *La solidarité active des femmes laïques en faveur de l'Espagne républicaine.* pp. 113-118 ; **Gotovitch (J.)**. *Femmes pour la paix : une «nébuleuse» laïque.* pp. 119-126 ; **Pirotte-Bourgeois (M. L.)**. *Episodes marquants dans la lutte des femmes belges pour leur droit au travail.* pp. 127-136 ; **Dratwa (D.)**. *Portrait de quelques femmes laïques et juives.* pp. 137-148 ; **Soumois (F.)**. *L'image de la femme dans la bande dessinée.* pp. 149-156 ; **Tyssens (J.)**. *En Flandre aussi, des femmes laïques à contre-courant.* pp. 157-168.

- 52120 **Courtois (Luc), Pirotte (Jean) & Rosart (Françoise)** ed. *Femmes des années 80. Un siècle de condition féminine (1889-1989)*. Louvain-la-Neuve, Academia, 1989, 230 p.
- 52121 *Féminisme : 150 ans de féminisme vu par l'image. — 150 jaar van de vrouwenbeweging in beeld. — 150 years of feminism through pictures. — 150 Jahre Frauenbewegung durch Bilder illustriert*. Liège, Centre de lecture publique de la Communauté française, 1988, 144 p. (Collection Mundaneum, 1).
- 52122 **De Weerd (Denise)** e.a. *SV, 100 jaar Socialistische Vrouwenbeweging*. Brussel, Socialistische Vrouwen, 1988, 66 p.
- 52123 *C.M.B.V. een vrouwenbeweging in expansie, 1950-1987. Christelijke Beweging voor Vrouwen uit de Middengroepen, Christelijke Middenstands- en Burgers Vrouwen*. Brussel, Christelijke Beweging voor Vrouwen uit de Middengroepen, 1987, 155 p.
- 52124 **Christens (Ria) & De Decker (Annie)**. *Vormingswerk in vrouwenhanden. Deel 2 : De geschiedenis van de KAV vóór de Tweede Wereldoorlog (1920-1940)*. Leuven, Acco en K.U.L., Fac. der Psychologische en Pedagogische Wet., 1988, 271 p. (Vrouw- en opvoeding, 4) [vervolg van 47729].
- 52125 **Hainaut (Michel)**. *Hommage à Numa Boute*. Ixelles, Cercle d'H. locale d'Ixelles, 1989, 6 p.
- 52126 **Mertens (Félicie)**. *Une femme parmi d'autres. Récit, prose, poèmes, dessins par Félicie Mertens*. S. l., F. Mertens, s. d., 176 p.
- 52127 **Denise S. Bourgeoise d'Anvers**. Bruxelles, Univ. des Femmes, 1988, 79 p.
- 52128 **Thonnart (Andrée) & Jacquemotte-Thonnart (Madeleine)**. *Elsie Thonnart 1906-1983. Une vie au service de la paix. Chronique de la Résistance du Front de l'Indépendance, IX*, 1989, 9, pp. 13-19.

(f) Mouvements de jeunesse — Jeugdbewegingen

- 52129 **Heyrman (Peter) & Van Wassenhove (Raymond)**. *De Katholieke Studentenactie te Sint-Niklaas 1927-1987 : 60 jaar jeugdbeweging in het Waasland*. Sint-Niklaas, Sint Paulus en Reinaertbond, 1987, 272 p.
- 52130 **Holvoet (Marc)** e.a. *25 jaar K.S.A. P. Benoit Harelbeke : Flits*. Sint-Denijs-Zwevegem, Oud-Leiderskring, K.S.A.-Harelbeke, 1988, 151 p.
- 52131 *30 jaar scouts en gidsen in Wijnegem : 30 april 1988. Vlaams Verbond van Katholieke Scouts en Meisjesgidsen*. Wijnegem, J. Hertogs, 1988, 48 p.

(g) Les finances publiques — openbare financiën

- 52132 *Histoire des finances publiques en Belgique — Geschiedenis van de openbare financiën in België. IV. 1950-1980*. Bruxelles, Emile Bruylant, 1988, 1099 p. **I. Depoortere (Ch.) & Krings (E.)**. *Institutionele ontwikkelingen (1950-1980)*. **Frank (M.)**. *Evolution des finances publiques : vue globale (1955-1980)*. **Depoortere (Ch.)**. *Rijksuitgaven (1950-1980)*. **De Ryck (L.)**. *Rijksontvangsten (1950-1980)*. **Van Rompuy (V.) & Vleminckx (A.)**. *De staatsschuld in België (1950-1980)*. **Petit (P.)**. *Les recours du secteur public à la Banque Nationale de Belgique (1950-1980)*. **II. Boelaert (R.)**. *Het budgettair beleid (1950-1980)*. **Van Audenhove (M.)**. *Statut financier des communes et des provinces (1948-1979)*. **Berckmans (A.), De Lange (H.), Delhuyenne (M.) & Festjens (M. J.)**. *De sociale zekerheid (1945-1980)*. **De Donnea (F. X.), Marchand (M.), Robert (F.) & Tulkens (H.)**. *Entreprises et services publics : évolution institutionnelle générale et dix-huit études de cas (1950-1980)*. **Zimmer (M.)**.

Les finances coloniales jusqu'en 1960 et leurs conséquences. Frank (M.). *A la recherche des déterminants des dépenses et des recettes publiques (1955-1980).*

- 52133 Robert (Y.), Mairiaux (M.) & Daubie (Ch.). *Un riche destin. Avocat, industriel, sénateur, ministre. François-Philippe de Haussy (1789-1869), premier gouverneur de la Banque nationale.* Fontaine-l'Évêque, Comité du bicentenaire de la naissance de Fr.-Ph. de Haussy, 1989, 191 p.
- 52134 *La société du bien-être et ses crises de croissance : une exploration interne de l'économie des ménages et des finances publiques : 1960-1986.* Leuven, De Belgische Boerenbond, 1988, 13 p.

(3) La presse, les affiches, l'opinion publique — De pers, affiches, de publieke opinie

- 52135 Maerten (Fabrice). *L'entre deux-guerres en Belgique 1918-1940. Bibliographie. I. La Presse.* Bruxelles, Fac. Univ. Saint-Louis, 1989, 57 p. (Cahier du Centre d'h. contemporaine, 1).
- 52136 Plumet (Philippe). *Contrôle et censure politiques de la presse belge à la Libération (septembre 1944-décembre 1945).* Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 265-275. [Cfr. n° 50760].
- 52137 de Theux (Paul). *Une application de l'analyse de contenu à l'histoire de la presse illustrée belge.* Ibid., pp. 245-256.
- 52138 Carlier (Marc) & Deprez (Ada). *De Vlaamse Kunstbode, 1871-1913. Eerste deel : inleiding en bibliografie I (1871) — XXIV (1894). Tweede deel : bibliografie XXV (1895) — XLII (1913) en registers.* Gent, Cultureel Documentatiecentrum R.U.G., 1989, 2 delen, 601 p. (Bouwstoffen voor de Gesch. van de literatuur in de negentiende eeuw, II, 22a en 22b).
- 52139 Carlier (Marc) & Deprez (Ada). *Vlaamsch en Vrij, 1893-1897.* Gent, Ibid., 1989, 294 p. (Ibid., 23).
- 52140 Carlier (Marc) & Deprez (Ada). *De Vlinder, 1867 ; De Biekerf 1867 ; Ieders Belang 1868 ; Meiloorier 1868-1870 ; Het Vlaamsche Volk 1870-1872 ; Jaarboekje van Zetternamskring 1873-1875 ; Jaarboek der letterkunige vereeniging Jan Frans Willems 1870-1890.* Gent, Ibid., 1989, 254 p. (Ibid., II, 24).
- 52141 Arnold (M.). *Une ténébreuse affaire.* «L'Ami de l'Ordre». Confluent (Namur) pp. 170-173, 1989.
- 52142 Hamal (Henri). *Annales de la musique et du théâtre à Liège de 1738 à 1806. Introduction et notes par M. Barthélemy.* Liège, Mardaga, 1989, 205 p.
- 52143 Hubin (Christian). *Cassandra, un hebdomadaire belge d'avant-guerre. Aspects méthodologiques et critiques d'une analyse du contenu.* Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 257-264. [Cfr. n° 50760].
- 52144 Moolaert (J.), Pasture (P.), Gerard (E.) m.m.v. Mampuy (J.). *De Gids op maatschappelijk Gebied, 1944-1987. Historiek — Lijst van artikelen — Register.* Brussel, Hoger Instituut voor de Arbeid, 1989, 309 p.
- 52145 Maertens (Albert). *100 jaar Het Laatste Nieuws.* De Vlaamse Gids, LXXII, 1988, 1, pp. 32-38.
- 52146 *De Poperingsche Keikop : een krant vol nieuws achter een front vol ellende.* Poperinge, Vrienden van het SAP, 1989.
- 52147 Tillie (An). *Een volk in oorlogstijd. De Poperingsche Keikop.* Aan de Schreve, XIX, 1989, pp. 22-31.
- 52148 Paesen (Noël). *Ons vaandel. Tolk der Militianenbonden en Kringen.* Hasselt, prov. Limburg. Culturele Aangelegenheden, 1989, XIV-41 p. (Bibliografische Analyses, 9).

- 52149 **Barth (Erich)**. *Eynatten anno dazumal... Ein Streifzug durch des Korrespondenzblatt des Kreises Eupen*. Im Göhlthal, 44, 1989, pp. 25-36.
- 52150 **M (A.)**. *Souvenir de 1939. Deux journaux pour les mobilisés du 2e Chasseurs à Cheval*. Pays de Namur, 123, 1989, pp. 15-16.
- 52151 **Vanacker (D.)**. *Het Vlaamsch Liberaal Persbureau (1907-1914)*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 1-25.
- 52152 **Raxhon (Ph.)**. *Ulysse Capitaine, un érudit libéral liégeois et la presse révolutionnaire*, dans *La Plume et le Plomb. Journaux et journalistes au Pays de Liège au temps de l'heureuse Révolution de 1789*. Catalogue de l'exposition tenue à la Maison de la Presse de Liège en novembre 1989, pp. 19-29.
- 52153 **Monvoisin (Joëlle)**. *L'essor d'une maison d'édition namuroise : Wesmael (1795-1940)*. Arch. et Biblioth. de B., LX, 1989, 1-2, pp. 109-120.
- 52154 **Goffin (André-Marie)**. *L'inventaire d'une imprimerie-librairie namuroise en 1795. La séparation Stapleaux-Legros*. Ibid., pp. 97-108.
- 52155 **Coppens (Christian)**. *Le «Namur-Connection» de l'Imprimeur louvaniste Van Hastens*. Ibid., pp. 75-95.
- 52156 *De pers over geschiedenis, heemkunde, archeologie, volkskunde, genealogie in West-Vlaanderen*. Roeselare, Westvl. Verbond van Kr. voor Heemkunde, 1989, 300 p.
- 52157 **François (Jacques)**. *Menus faits politiques dans un hebdomadaire éphémère en 1905*. Florinas, 27, I-II, 1989, pp. 60-62.
- 52158 **Denis (Ph.)**. *Le couple et la famille au prisme d'une revue. Histoire des «Feuilles familiales» (1938-1975)*. Rev. d'H. ecclés., 1989, LXXXIV, 2, pp. 390-403.
- 52159 **De Coninck (P.)**. *De Standaard en de katholiek-vlaamse politieke strijd vanaf eind 1918 tot medio 1925*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 74-93 ; 210-225. [Vervolg van 49900].
- 52160 **Vandeweyer (Luc)**. *De hoop op een Duitse revanche-oorlog. De voorbereiding van de kollaboratie door de Vlaams-nationalisten rond het weekblad Vlaanderen (1922-1934)*. Bijdr. tot de Gesch. van W.O.II, 12, 1989, pp. 207-228.
- 52161 **Renson (Roland) & Janssens (Paul)**. *The 1936 Berlin Olympic Games and their reception in the Belgian Press*. In : Proceedings of the Hispa International Congress, 1987, pp. 315-319 (Glasgow : Jordanhill College of Education).
- 52162 **Martin (P.)**. *D'une croisade l'autre ou la paix à tout prix. Analyse du regard porté par le journal Cassandre sur les événements d'Espagne*. Rev. b. d'H. Contemporaine, XIX, 1988, 3-4, pp. 395-416.
- 52163 **Canini (Giovanni)**. *De Belgische dagbladpers en drie cruciale conflicten in de Belgische politiek (1945-1950)*. Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 328-351. [Cf. n° 51982].
- 52164 **Lebrun (André)**. *Moyens de locomotion à la Belle Epoque. Affiches du Musée de la Vie Wallonne. Exposition du 16 juin au 22 septembre 1989. (Catalogue)*. Brussel, 1989, 77 p.
- 52165 **Morelli (Anne)**. *La caricature anticléricale en Belgique au XIXème et XXème siècles. Une continuité ? Problèmes d'histoire du christianisme, XVIII, 1988, pp. 149-162.*

(4) Le cinéma, la radio, la télévision — De film, de radio, de televisie

- 52166 *Dix ans de films documentaires : la parole aux cinéastes et à leurs films*. Bruxelles, Centre de l'audio-visuel à Bruxelles, 1988, 112 p.
- 52167 **Stallaerts (Rik)**. *Rode Glamour : bioscoop, film en socialistische beweging*. Gent, Provinciebestuur O.-VI., 1989, 88 p. (Museum van de Vl. Sociale Strijd, Bijdr., 6).

- 52168 **Convents (Guido) & Garant (Bernard)**. *Le cinématographe et la foire*. Foires et forains en Wallonie, Liège, Musée de la Vie Wallonne, 1989, pp. 193-199.
- 52169 **Neukermans (G.)**. *Fauquez et son cinéma. En parallèle avec les cinés périphériques et agrémenté des «remembrances» d'un fana d'cinéma de 1923 à 1983*. Entre Senne et Soignes, LXIV, 1989, pp. 14-23.
- 52170 **Freyens (R.)**. *Les cinémas verviétois*. Temps jadis, 1989, Verviers, 30, pp. 16-18.
- 52171 **Luthers (Thierry)**. *Le Forum. 77 ans de vie artistique liégeoise*. Liège. Ed. Perron, 1989, 96 p.
- 52172 **Burgelman (Jean-Claude)**. *De disciplineren van een medium. Het informatiebeleid van het NIR-INR inzake de politieke tribunes (1944-1950)*. Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 293-327. [Cf. n° 51982].

(5) L'armée — Het leger

- 52173 **Wanty (Emile)**. *Le milieu militaire belge de 1914 à nos jours*. Bruxelles, Musée Royal de l'Armée et d'Histoire Militaire, 1989, 2 volumes.
- 52174 **Baudoux (R.)**. *Les cuivres de la Garde Civique mobilisée (1er Ban)*. Militaria Belgica, 1989, pp. 73-76.
- 52175 **Hannotte (Michel), Gerard (Robert) e.a.** *Le rôle des forts en Province de Liège. 1914-1918 ; 1940-1945*. Liège, Bibliothèque Chiroux-Croisiers, 1989, 20 p.
- 52176 **Brock (Jean)**. *Le Fort de Fléron. 1888-1988*. Liège, C.L.H.A.M., 1989, 64 p.
- 52177 **Viatour (Michel)**. *Seul entre Meuse et Ourthe : le fort de Boncelles, août 1914, mai 1940*. Arlon, 1988, 169 p.
- 52178 *First Belgian Brigade. Brigade Piron. 1944-1989. 45e anniversaire de la libération*. (Uccle, R. Destrebecq), 1989, 52 p.
- 52179 **Paridaens (Marie-Anne)**. *Un aspect de la mobilisation belge de 1870 : Les volontaires de l'Ecole militaire*. La Belgique militaire, 1989, 2722, pp. 27-33..
- 52180 **Jespers (Henri-Floris)**. *Dienstweigering, antimilitarisme en pacifisme : Een terugblik (17-19)*. De Vos, 20.01.1989, pp. 7-8 ; 03.02.1989, p. 8 ; 10.03.1989, p. 8.
- 52181 **Godet (J.)**. *Colonels et lieutenants-colonels athois au 19e siècle*. Bull. du Cercle r. d'H. et d'archéologie d'Ath et de la région et musées athois, XXIII, 1989, pp. 254-262.
- 52182 **Godet (J.)**. *Notes biographiques sur les Athois assimilés au grade d'officier et ayant appartenu au 19e siècle au service de santé de l'armée belge*. Ibid., pp. 270-278.
- 52183 **De Donder (Vic)**. *En we zijn er van de klas : soldatenleven in het Belgisch Leger na '45*. Antwerpen, Standaard, 1988, 269 p.
- 52184 **Lierneux (P.)**. *Par delà les ordonnances : l'uniforme des troupes régulières de la République Belgique, 1789-1790*. Militaria Belgica, 1989, pp. 49-71.
- 52185 **Borne (A. C.)**. *Les insignes privés de sociétés d'anciens militaires*. Ibid., pp. 89-102.
- 52186 **Dubrunfaut (Paul)**. *Les armes à feu réglementaires belges depuis 1830 : exposition : Bruxelles, Musée de l'Armée et d'histoire militaire, du 15 septembre au 15 décembre 1988 : catalogue*. Bruxelles, Crédit communal de Belgique, 1988, 199 p. *De Belgische reglementaire vuurwapens sedert 1830 : tentoonstelling Koninklijk Museum van het Leger en van Krijgsgeschiedenis, Brussel, van 15 september - 15 december 1988, catalogus*. Brussel Gemeentekrediet, 1988, 199 p.
- 52187 **Dubrunfaut (Paul)**. *Les armes d'épaule rayées à chargement par la bouche dans l'armée belge*. Militaria Belgica, 1989, pp. 77-88.
- 52188 **De Gryse (P.)**. *Een opmerkelijke ketel uit de wapencollectie te Brussel*. Ibid., pp. 43-48.

- 52189 **Laureys (D.)**. *Alfred Ost (1884-1945) en zijn oorlogsœuvre : belangrijke aanwinsten voor het Koninklijk Legermuseum*. Ibid., pp. 123-134.
- 52190 **Beaujean (Pierre)**. *De 1908 à 1919, le long service militaire d'un ancien combattant*. Bull. d'information du Centre Liégeois d'Hist. et d'Archeol. militaires, IV, 1989, 2, pp. 27-48.
- (6) Histoire diplomatique, les explorations, l'expansion coloniale, Congo, coopération au développement — Diplomatieke geschiedenis, ontdekkingen, de koloniale expansie, Kongo, ontwikkelingssamenwerking
- 52191 **Vermeersch (J.)**. *Het buitenlands beleid van België tegenover China, 1919-1949*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XX, 1989, 3-4, pp. 317-398.
- 52192 **Heuschen (Jos.)**. *Das neutrale Gebiet von Moresnet (Kelmis) zu Anfang des 20. Jh.* Im Göhlthal, 1989, 44, pp. 12-22.
- 52193 **Ricquier (Jean-Claude)**. *Entretien avec le baron Robert Rotschild, ambassadeur honoraire de S. M. le Roi des Belges — IV, V, VI, VII, VIII*. Revue générale, 1989, 2, pp. 23-37 ; 3. pp. 27-39 ; 5, pp. 47-59 ; 10, pp. 39-55 ; 12, pp. 21-33. [Suite du 49950].
- 52194 **Koninckx (C.)**. *Léopold III et Gustave V. Alignement de la politique étrangère et similitude entre les tentatives de médiation pendant l'entre-deux-guerres*. Museum Dynasticum, I, 1989, 2, pp. 9-18.
- 52195 **Vanwelkenhuyzen (Jean)**. *1936 : Neutre rimait-il vraiment avec pleutre ?* Rev. Gén., IV, 1989, pp. 37-63.
- 52196 **Berny (Catherine)**. *La terre trop promise : Belgique-Israël 1947-1950*. Bruxelles, CIACO, 1988, 154 p. (Histoire de notre temps).
- 52197 **Masset (Dominique)**. *Une affaire intérieure Française ? La Belgique et la guerre d'Algérie (1954-1956)*. Bruxelles, CIAO, 1988, 184 p.
- 52198 *Charlotte et Maximilien : Les Belges au Mexique (1864-1867)*. Bruxelles, Fondation Albert Marinus, 1987, 155 p.
- 52199 **Janssens (P. A.) & Van Glabbeek (W.)**. *De scheepsarts F. A. Cook en de zuid-poolexpeditie van de „Belgica” (1897-1899)*. Meded. van de Kon. Marineak., XXVIII, 1986-1987-1988, pp. 89-111.
- 52200 **Duchesne (Albert)**. *Rhodes : de la cité des chevaliers aux projets de Léopold II*. Meded. zitt. Kon. Ac. voor Overzeese Wet. n. r. — Bull. séances de l'Ac. R. des Sc. d'Outremer n. s., 34(3), 1988, pp. 407-424.
- 52201 **Vandewoude (E.)**. *Onbekende documenten betreffende Leopold II en Kongo*. Ibid, pp. 185-217.
- 52202 **Schöller (A.)**. *Le Congo de Léopold II. A propos du livre de J. Stengers «Congo, Mythes et Réalités»*. Museum Dynasticum, 1989, 4, pp. 3-20.
- 52203 *L'Autriche-Hongrie et l'Etat indépendant du Congo : exposition organisée à la Bibliothèque africaine à Bruxelles du 15 janvier au 13 février 1988 — catalogue*. Bruxelles, Institut Belge d'Information et de Documentation, 1988, 42 p. *Oostenrijk-Hongarije en de onafhankelijke Kongostaat : tentoonstelling in de Afrika Bibliotheek te Brussel van 15 januari tot 13 februari 1988 - catalogue*. Brussel, Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie, 1988, 44 p.
- 52204 **Pilipili (Kagabo G.)**. *Le Zaïre, la Belgique, les Etats-Unis d'Amérique. Une guerre. Une alliance, 1850-1989. Recueil des textes*. Bruxelles, Rixensart, Communauté chrétienne d'Auxiliaires pour l'Univ. africaine, 1989, 120 p.

- 52205 **Lederer (André)**. *Il y a cent ans, la découverte du lac Stéphanie*. Museum Dynasticum, I, 1989, 1, pp. 32-36.
- 52206 **Lederer (A.)**. *L'expédition du Niadi-Kwilu*. Bull. séances de l'Ac. R. des Sc. d'Outremer n. s., XXXIV, 1988, 3, pp. 455-475.
- 52207 **Brion (Eduard)**. *Aux origines du diocèse de Kole, Zaïre, 1880-1935*. Bruxelles, Centre d'étude et de documentation africaines, 1988, 259 p. (Les cahiers du CEDAF, série 2, histoire, politique, droit, administration, Asdoc-studies, Reeks 2, Geschiedenis, politiek, recht, administratie).
- 52208 *Actes du cinquantenaire du CEMUBAC : 23 mars 1988*. Bruxelles, Centre scientifique et médical de l'U.L.B. en Afrique Centrale, 1988, 351 p.
- 52209 **François (Jacques)**. *Jules Lahaye, l'un des pacificateurs de l'Etat indépendant du Congo (1893-1902)*. Florinas, 27, 1987, p. 26.
- 52210 **Higginson (John)**. *A working class in the making. Belgian colonial labor policy, private enterprise and the African mineworker, 1907-1951*. The University of Wisconsin Press, 1989, XX-308 p.
- 52211 **Logiest (Guy)**. *Mission au Rwanda*. Bruxelles, Didier Hatier, 1988, IV, 227 p. (Collection Grands documents Didier Hatier : histoire, récits, documents).
- 52212 **Vanderlinden (Jacques)**. *Le Prince Léopold au Ruanda-Urundi en 1925*. Museum Dynasticum, I, 1989, 2, pp. 19-23, 3, pp. 30-39.
- 52213 **Martens (Ludo)**. *1958-1966, 10 jaar revolutie in Kongo : de strijd van Patrice Lumumba en Pierre Mulele*. Berchem, EPO, 1988, 412 p.
- 52214 **Brassinne (Jacques)**. *Les conseillers à la Table ronde belgo-congolaise*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1263-1264, 1989, 63 p.
- 52215 **Gérard-Libois (Jules) & Heinen (Jean)**. *Belgique-Congo 1960 : le 30 juin : pourquoi, Lumumba : comment, le portefeuille : pour qui ?* Bruxelles, CRISP, 1989, 168 p. (Pol-His : Politique et Histoire).
- 52216 **Champagne (J. P.)**. *Les emblèmes régimentaires de la Force Publique du Congo Belge*. Militaria Belgica, 1989, pp. 103-110.
- 52217 **Snoy (Jean-Charles)**. *Rebâtir l'Europe. Mémoires. Entretiens avec Jean-Claude Ricquier*. Paris - Louvain-la-Neuve, Duculot - Fondation Jean Monnet, 1989, 220 p.
- 52218 **Grosbois (Thierry)**. *L'Europe vécue, pensée et action du comte Jean-Charles Snoy et d'Oppuers avant 1945*. Lettre d'Information des Historiens de l'Europe Contemporaine, XII, 1989, pp. 151-179.
- 52219 **Serra (Enrico)** ed. *Il rilancio dell'Europa e i trattati di Roma - Le relance européenne et les traités de Rome — The relaunching of Europe and the treaties of Rome. Actes du colloque de Rome, 25-28 mars 1987*. Bruxelles, Bruylant ; Milano Giuffrè ; Paris, L.G.D.J. ; Baden-Baden, Nomos Verlag, 1989, X + 729 p. (Groupe de liaison des historiens auprès des communautés — European community liaison committee of historians, vol. 3). **Harryvan (Anjo G.) & Kersten (Albert E.)**. *The Netherlands, Benelux and the relance européenne, 1954-1955*. pp. 125-157 ; **Dumoulin (Michel)**. *Les travaux du Comité Spaak (juillet 1955-avril 1956)*. pp. 195-210 ; **Morelli (Anne)**. *Le débat sur l'Europe au sein de la gauche belge, de 1952 aux traités de Rome*. pp. 653-681.
- 52220 **Dumoulin (Michel)**. *La construction européenne en Belgique (1945-1957) : aperçu des sources*. Bruxelles, CIACO, Louvain-le-Neuve, U.C.L., G.E.H.E.C., 1988, 132 p. (Histoire de la construction européenne. Etudes, instruments et documents de travail, 1).
- 52221 **Dumoulin (Michel)**. *Opinion publique et politique extérieure en Belgique depuis 1945*. Opinion publique et politique extérieure. III : 1945-1981. Colloque organisé par l'Ecole française de Rome et le Centro per gli studi di politica estera e opinione

publica de l'Université de Milan en collaboration avec l'Academia Belgica, le Deutsches historisches Institut in Rom et le Nederlands Instituut te Rome. Rome, 17-20 février 1982. Milan/Rome, 1985, pp. 11-40 (Collection de l'Ecole française de Rome, 54/3).

- 52222 **Dumoulin (Michel) & Delmée (Jean)**. *Robert Triffin, le C.A.E.U.E. de Jean Monnet et les questions monétaires européennes (1969-1974). Inventaire des Papiers Triffin*. Louvain-la-Neuve, CIACO ed., 1988, 38 p. (Histoire de la Construction européenne. Etudes, instruments et documents de travail).
- 52223 **Schwabe (Klaus)** ed. *Die Anfänge des Schuman-Plans, 1950/51. Beiträge des Kolloquiums in Aachen, 28-30 mai 1986. — The Beginnings of the Schuman-Plan. Contributions to the Symposium in Aachen, May 28-30, 1986*. Baden-Baden, Nomos Verlag ; Milano, Giuffrè ; Paris, L.G.D.J. ; Bruxelles, Bruylant, 1988, 475 p. (Veröffentlichungen der Historiker-Verbindungsgruppe bei der Kommission der Europäischen Gemeinschaften — Publications of the European Community Liaison Committee of Historians 2). **Dumoulin (Michel)**. *La Belgique et les débuts du Plan Schuman (mai 1950-février 1952)*. pp. 271-284 ; **Milward (Alan S.)**. *The Belgian Coal and Steel Industries and the Schuman Plan*. pp. 437-454.
- 52224 **Bolong (Liu)**. *Western Europe-China : a comparative analysis of the foreign policies of the European Community, Great Britain and Belgium towards China (1970-1986)*. Leuven, Departement Pol. Wet. van de K.U.L., 1988, 335 p.

b. Le mouvement de la population ; l'immigration et l'émigration — Evolutie van de bevolking ; immigratie et emigratie

- 52225 **Morelli (Anne)**. *Une histoire des immigrés pour quoi faire ? L'histoire aujourd'hui, nouveaux objets, nouvelles méthodes*, Liège, Université Liège, 1988, 12 p.
- 52226 **Dumoulin (Michel)**. *La question charbonnière et l'immigration en Belgique : bibliografie rétrospective 1945-1970*. Louvain-la-Neuve, Academia, Bruxelles, Système bibliographique et documentaire relatif à l'immigration, 1988, 54 p. (Sybidi document, 4).
- 52227 **Lesthaeghe (Ron.)**. *Motivation and legitimation : living conditions, social control and the reproductive regimes in Belgium and France from the 16th through the 19th century*. Working paper 1989-2 of the interuniversity program in demography, Brussels, V.U.B., 1989, 46 p.
- 52228 **Pasleau (Suzy)**. *A propos du prolétariat industriel et de la classe ouvrière au 19e siècle*. L'Histoire aujourd'hui, 44, Univ. de Liège, 24 p.
- 52229 **Morelli (Anne)**. *Etrangers et réprouvés en Belgique et dans le Nord de la France*. Rev. du Nord, 1988, 2, pp. 641-650.
- 52230 **Bosman (Erwin)**. *De incompatibiliteit van buitenshuisarbeid van de vrouw en ouderschap : historische situering en begripsbepaling*. Bevolking en Gezin, 1989, 2, pp. 103-134.
- 52231 **Engelen (Theo L. M.)**. *Regionale Aspekte der demographischen Entwicklung in den Niederlanden und Belgien. Die Abnahme der ehelichen Fruchtbarkeit in 19. und 20. Jahrhundert*. Rheinische Vierteljahrsblätter, Bd. 53, Bonn, 1989, pp. 140-151.
- 52232 **Rutten (W. J. M. J.)**. *Huwelijk en partnerkeuze in een grensstad (circa 1830-1910). Verschuivingen in de geografische herkomst van huwelijkspartners te Maastricht voor en na de scheiding van de beide Limburgen*. Eenheid en Scheiding van de beide Limburgen, Leeuwarden, 1989, pp. 95-124. [Cfr. n° 51782].

- 52233 **Leboutte (René) & Obotela (Rashidi)**. *Les registres de population en Belgique. Genèse d'une technique administrative et d'une source de démographie historique*. Bull. de la Comm. R. d'H., CLIV, 1988, pp. 285-305.
- 52234 **Roets (E.)**. *Comparatief onderzoek naar de zuigelingensterfte in Oost- en West-Vlaanderen (Begin 19de eeuw)*. Tien bijdragen..., pp. 193-206. [Cfr. n° 50825].
- 52235 **De Backer (Luc)**. *Huwelijken in het land van Waas tijdens de jaren VII en VIII van de Franse Republiek (1789-1800) : kanton-hoofdplaatsen Belsele, Haasdonk en Sint-Gillis aangevuld met de huwelijken van de inwoners van De Klinge en Moerbeke*. Sint-Niklaas, Vlaamse Ver. voor Familiekunde Waasland, 1988, 91 p.
- 52236 **Velge (J.)**. *De Antwerpse „schuif”*. Wilricia, XI, 1989, 1, pp. 15-22.
- 52237 **Damien (J.)**. *Registre de population d'Ath 1806-1816*. Bull. du Cercle r. d'h. et d'archéol. d'Ath et de région et Musées athois, XXIII, 1989, pp. 222-231, 238-246. [Suite du n° 49984].
- 52238 **T'Hoofd (D.)**. *Inwijking en uitwijking te Deinze. Geografische spreiding ca. 1800-1850*. Bijdr. tot de Gesch. van de stad Deinze, LVI, 1989, pp. 59-74.
- 52239 **Vermeulen (A. M.)**. *Structuuranalyse van een stedelijke populatie. Gent in de 19de eeuw*. Tien bijdragen..., pp. 247-261. [Cfr. n° 50825].
- 52240 **Hoyoux (Jean)**. *Cicéron, Sora, Atina et l'émigration italienne à Liège avant la guerre de 1940*. Bull. de la Soc. R. le Vieux-Liège, XI, 1989, pp. 510-516.
- 52241 **Demuyt (E.)**. *Geboortepolitiek te Merksem?* De Kijkuit, XVII, 1989, 66, pp. 23-27.
- 42242 **Demuyt (E.)**. *Huwen was seizoensgebonden. Merksem, 1864-1886*. De Kijkuit, XVII, 1989, 68, pp. 42-45.
- 52243 **Bollaert (A.)**. *De samenstelling van de Poeselse bevolking in 1835*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 3, pp. 215-220.
- 42244 **Hoornaert (G.)**. *Beroepen- en bevolkingsgegevens uit de volkstelling van Roeselare 1814*. Vlaamse Stam, XXV, 1989, pp. 167-184.
- 52245 **Van Damme (P.)**. *Een methodologische benadering van bevolkingstellingen op het einde van de 19de eeuw te Tielt en omgeving*. Tien bijdragen..., pp. 207-222. [Cfr. n° 50825].
- 52246 **Stevens (C.)**. *Migraties in het arrondissement Tielt bij het begin van de 19de eeuw*. Tien bijdragen..., pp. 223-245. [Cfr. n° 50825].
- 52247 **Bloemmen (H.)**. *De volkstelling van 1856*. 't Schreeneel, V, 1989, pp. 13-31.
- 52248 **Haegbaert (Karel) e.a.** *Volkstelling 1814*. Brugge, Vlaamse Kr. voor Familiekunde, Afdeling Brugge, 1975, Deel XXV, 1988, 123 p.

c. Histoire économique — Economische geschiedenis

(1) Généralités — Algemene werken

- 52249 **Cassiers (Isabelle)**. *Croissance, crise et régulation en économie ouverte. La Belgique entre les deux guerres*. Bruxelles, De Boeck-Wesmael, 1989, 272 p.
- 52250 *Nouvelles directives d'application, en région wallonne, des lois d'expansion économique des 17 juillet 1959 et 30 décembre 1970*. Bruxelles, Société nationale de crédit à l'industrie, 1987, 30 p.
- 52251 **Keersmaekers (F.)**. *Arbeid en arbeidersleven. Enkele aspecten van de sociale en industriële geschiedenis van de stad Turnhout 1846-1914*. Taxandria, LX, 1988, pp. 11-90.

(2) L'industrie, les techniques, l'archéologie industrielle — De nijverheid, technieken, industriële archeologie

- 52252 **Luyten (D.)**. *Wetgevende initiatieven met betrekking tot bedrijfsorganisatie in de dertiger jaren in België*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XIX, 1988, 3-4, pp. 587-654.
- 52253 **Vanthsche (Guy)**. *De Belgische patronale groeperingen in een belangrijke mutatieperiode (1944-1946) : de reorganisaties op het sectoriële vlak*. Belg. Ts. voor Filol. en Gesch., 1989, 2, pp. 299-337.
- 52254 **Vanthsche (Guy)**. *De reorganisatie van het Belgisch patronaat. Van Centraal Nijverheidscomité naar VBN (1946)*. Tussen restauratie en vernieuwing, pp. 109-147. [Cf. n° 51982].
- 52255 **Arcq (Etienne) & Blaise (Pierre)**. *Les groupes de pression patronaux*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1252, 1989, 36 p.
- 52256 **Van Den Eynde (M.)**. *La vie quotidienne de grands bourgeois au XIXe siècle. Les Warocqué*. Morlanwelz, Musée royal de Mariemont, 1989, 443 p.
- 52257 **Carbonelle (Claude)**. *Jacques De Staercke : opdracht, ondernemen ; vijftien jaar Fabrimetal-beleid*. Tielt, Lannoo, 1987, 156 p. — *Un combat pour l'entreprise : Jacques De Staercke, 15 ans de politique de Fabrimetal*. Paris-Gembloux, Duculot, 1987, 136 p. (Duculot perspectives).
- 52258 **Lemoine (Jean)**. *Billets d'un président 1984-1987*. Bruxelles, Confédération nationale de la construction, 1987, 140 p.
- 52259 **Frédéricq (S.)**. *Een onverwachte invloed : François Laurent en de vestiging van SIDMAR in het Gentse*. Liber Memorialis F. Laurent, pp. 65-68. [Cfr. n° 52016].
- 52260 **Lentzen (Evelyne) & Vincent (Anne)**. *Groupes d'entreprises publics et privés*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1248-1249, 1989, 46 p.
- 52261 **De Clercq (R.)**. *De inwoners van de Scheldeveldgemeenten in de commerciële repertoria van de 19de eeuw. Algemene inleiding*. Heemkr. Scheldeveld, XVIII, 1989, pp. 137-144.
- 52262 **De Clercq (R.)**. *De inwoners van Afsnee in de commerciële repertoria van de 19de eeuw*. Heemkr. Scheldeveld, XVIII, 1989, pp. 145-156.
- 52263 **Thirion (Jacques)**. *Les anciennes entreprises de Falisolle*. Mémoires de la Basse-Sambre (Auvelais), 1989, 6, pp. 55-60.
- 52264 **Capiteyn (André)**. *Gent in weelde herboren. Wereldtentoonstelling 1913. Tentoonstelling, Gent 7 okt.-11 dec. 1988*. Gent, Stad Gent. Dienst voor Culturele Zaken-Stadsarchief, 1988, 227 p.
- 52265 **Bode (M.)**. *De industriële ontwikkeling van Gentbrugge*. Heemk. Genootsch. Land van Rode, XVII, 1989, 1, 2, 3, 4, pp. 6-14 ; 25-29 ; 48-54 ; 75-81. [Vervolg van 50006].
- 52266 **Jumet, nos industries au passé : exposition Jumet du 26 novembre au 4 décembre 1988, catalogue**. Bruxelles, CARHOP, 1988, 64 p. (Collection mémoire ouvrière).
- 52267 **Van Acker (L.)**. *Handel en Nijverheid te Kortrijk in de Franse tijd*. Biekerf, LXXXIX, 1989, pp. 37-44.
- 52268 **Mérenne-Schoumaker (Bernadette)**. *La tertiarisation de Liège. Analyse de la transformation récente de l'économie liégeoise à travers deux indicateurs principaux : l'emploi et les investissements*. Bull. trim. du Crédit Communal de B., XLIII, 1989, 167, pp. 3-20.
- 52269 **Loenders (Stefan), Vanduffel (François) & Van Den Boer (Adriaan)**. *Van landbouwgemeenschap tot geïndustrialiseerde gemeente (Lommel, 19de en 20e eeuw)*. Het Oude Land van Loon, XLIV, 1989, pp. 399-488.

- 52270 **Doms (Alex)**. *La participation du canton de Spa à l'exposition universelle de Paris de 1867*. Histoire et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 170-178.
- 52271 **Klep (P. M. M.)** ed. *De neergang van de huisnijverheid in het Groot-Kempisch gebied (1800-1920)*. Beerse, Centrum voor Studie van Land en Volk van de Kempen, 1987, 44 p. (Centrum voor Studie van Land en Volk van de Kempen, 4).
- 52272 **Capron (Michel)**. *Cockerill-Sambre. De la fusion à la «privatisation» 1981-1989*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1253-1254, 1989, 66 p.
- 52273 **de Moreau de Gerbehaye (Claude)**. *Influence de la sidérurgie sur les structures communautaires luxembourgeoises. L'exemple du bassin oriental de la Rulles*. Les structures du pouvoir..., pp. 209-224. [Cfr. n° 50762].
- 52274 **Coppé (Michel)**. *Les travailleurs aussi fabriquent l'histoire de la F.N. 1889-1989*. Liège, Fondation André Renard, 1989, 111 p.
- 52275 **Francotte (Auguste) & Gaier (Claude)**. *FN-Browning. 100 ans d'armes de chasse et de guerre*. Bruxelles, 1989, 200 p.
- 52276 **Francotte (Auguste) & Gaier (Claude)**. *F.N. 100 ans. Histoire d'une grande entreprise liégeoise 1889-1989*. Paris, Hatier, 1989, 198 p.
- 52277 **Gaier (Claude) & Joris (Philippe)**. *FN 1889-1989. Cent ans d'une grande entreprise d'armurerie liégeoise. Catalogue de l'exposition. Musée d'armes de Liège, 11 mai-15 octobre 1989*. Ans, Frings, 1989, 52 p.
- 52278 **Gaier (Claude)**. *La F.N. a cent ans. Histoire d'une grande entreprise armurière*. Le Musée d'Armes, XVII, 1989, 60, pp. 2-20.
- 52279 **Demaret (E.)**. *La F.N. et les canons Bofors*. Le Musée d'Armes, XVII, 1989, 62, pp. 1-19.
- 52280 **Deguelde-Loodts (Ginette)**. *1794... de Blegny à Versailles, itinéraire de Pierre-Joseph Deguelde, platineur en luxe*. Verviers, a.s.b.l. «L'Epi», 1989, 134 p.
- 52281 **Willems (Léon)**. *Les laminoirs à cuivre de Moulins-Anliée. Sauvetage d'un complexe industriel en péril*. Charleroi, 1989, 36 p.
- 52282 **Dereine (Georges)**. *Le moulin des Preitz, les forges de Moulins actuellement. Le moulin Bauchau à Moulins (Warnant)*. Namur, Georges Dereine, 1988, 36 p.
- 52283 **Kurgan-van Hentenryk (Ginette) & Puissant (Jean)**. *Die Industriellen Beziehungen im belgischen Kohlenbergbau seit den Ende des 19 Jahrhunderts*. **Feldman (Gerald D.) & Tenfelde (Klaus)** ed. *Arbeiter, Unternehmer und Staat im Bergbau. Industrielle Beziehungen im internationalen Vergleich*. München, Verlag C.H. Beck, 1989, pp. 163-219.
- 52284 **Leboutte (René)**. *Pour une histoire des catastrophes charbonnières aux XVIIIe-XXe siècles*. Univ. de Genève, Département d'H. économique et sociale. Bull. 19, 1989, pp. 73-101.
- 52285 **Auquier (A.)**. *Le Borinage minier raconté. Terre de feu, de souffrances, de combats*. Quaregnon, 1989, 151 p. (Collection «Notre Passé»).
- 52286 **Moreau (Yves)**. *Le reportage photographique de Gustave Marissiaux sur les charbonnages liégeois au début du vingtième siècle*. 1886, la Wallonie née de la grève ? pp. 25-40. [Cfr. n° 52041].
- 52287 **Watelet (Hubert)**. *Le Grand-Hornu. Joyau de la révolution industrielle et du Borinage*. Boussu (Hornu), 1989, 58 p.
- 52288 *Autour du Grand-Hornu*. Bruxelles, Fondation Roi Baudouin — Crédit Communal, 1989, 45 p. (Des pierres pour le dire, 3).
- 52289 **Jansen (J. C. G. M.)**. *Industrie en Mijnbouw in de beide Limburgen van 1839-1989*. Eenheid en Scheiding van de beide Limburgen, Leeuwarden, 1989, pp. 13-68. [Cfr. n° 51782].

- 52290 **Van de Roy (Jean-Louis)**. *La mine de Revogne. Les mines et les recherches minières en Famenne*. Liège, 1989.
- 52291 **Balasse (Alain)**. *Le textile en Belgique ou le renouveau d'une industrie traditionnelle*. Wallonie, XVI, 1989, 2, pp. 13-22.
- 52292 **Peters (Léon)**. *Les usines de la Vesdre*. Temps jadis, Verviers, 1989, 31, pp. 16-16 ; 32, pp. 16-18.
- 52293 **Theuninck (A.)**. *De molensteenfabrikant Theunynck uit Diksmuide : een mondelinge bedrijfsgeschiedenis en een technische beschrijving over de productie van kunstmaalstenen*. Molenecho's, XVII, 1989, pp. 32-45.
- 52294 **Marquet (Léon)**. *La poterie de grès de La Roche-en-Ardenne*. Enquêtes du Musée de la Vie wallonne, XVI, 1988, pp. 257-313.
- 52295 **Engen (Luc)**. *Les verreries du Pays de Liège*. Le Verre de Belgique des origines à nos jours, Liège, Massoz, 1989, pp. 135-149. [Cf. n° 50778].
- 52296 **Verhoeven (J.)**. *Les verreries liégeoises*. Ibid., pp. 235-253.
- 52297 **Rutten (H. G. M.)**. *Een fabriek voor tabakspijpen te Stevensweert*. Echter Landj, 1989, 2, pp. 102-106.
- 52298 **Rapaille (Maxime)**. *Solvay, un géant*. Bruxelles, D. Hatier, 1989, 189 p.
- 52299 **Verheeke (Gerda)**. *Ne Genteneere called Baekeland*. Gent, Ver. voor Industriële Archeologie en Textiel, 1987, 16 p.
- 52300 **Van Steenkiste (Hilde)**. *Energie voor Brugge : van Desclée-De Brouwer tot EBES*. Brugge, EBES, 1989, 80 p.
- 52301 **Stroobants (André)**. *De stedelijke gasfabriek te Dendermonde (1853-1907)*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 161-166. [Cfr. n° 50756].
- 52302 **Linters (Adriaan)** ed. *Eeuwen stoom*. Gent, Vlaamse Ver. voor Industriële Archeol., 1988, 56 p.
- 52303 *Stoom in Midden- en Zuid- West- Vlaanderen*. Bissegem, Stoomstichting Midden- en Zuid- West Vlaanderen, Gent, Vlaamse vereniging voor Industriële Archeol., 1987, 21 p.
- 52304 **Deseyn (Guido)**. *Gentse getijdemolens*. Ibid., 1988, 40 p.
- 52305 **Bertha (Alfred)**. *Aus Walhorns Vergangenheit. Das Etablissement Sternickel und Gülcher*. Im Göhltal, 1989, 44, pp. 62-75.
- 52306 **Freyens (R.)**. *La maison Gauthy-Wisimus dynamique centenaire... et des rawètes ! Temps jadis*, Verviers, 1989, 32, pp. 8-11.
- 52307 **Debois (Paul)**. *L'introduction de la fabrication mécanique du papier en Belgique*. Malmédy, Association des historiens belges du papier, 1988, 12 p.
- 52308 **Kaefer (Walter)**. *Histoire du papier : sa fabrication, les papeteries de Malmédy*. Malmédy, Association des historiens belges du papier, 1988, 16 p.
- 52309 **Daeleman (Paul)**. *Brouwerij „Den Draaiboom” onder Ferdinand (Louis) Beviens en zijn weduwe Maria Jansen 1776-1897*. De Krijter, XXIII, 1988, 3, pp. 50-68.
- 52310 **Freyens (R.)**. *Chocolaterie Junon*. Temps jadis, Verviers, 1989, 31, pp. 20-21.
- 52311 **Van der Linden (R.)**. *Wonderpeperkoek van p.v.b.a. Albatros Zottegem*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh., IV, 1989, pp. 173-176.
- 52312 **Uyttebroeck (Vic)** e.a. *La Raffinerie tirlémontoise 1838-1988. De Tiense Suikerraffinaderij 1838-1988*. Antwerpen, Esco, 1988, 108 p.
- 52313 **Vandebroeck (Marcella)**. *De Kamer van het Bouwbedrijf in historisch perspectief*. Uit het Goede Hout. Tentoonstelling 9-24 september, Brugge, 1989, pp. 7-9. [Cfr. n° 50834].
- 52314 **Gosselin (R.)**. *L'évolution des techniques au pays de Liège et en Wallonie aux environs de 1798*. 1789-1989, Sciences, techniques, éducation, droits de l'homme. Catalogue de l'exposition, 27 mai au 2 juin 1989, pp. 17-25.

- 52315 **Verheve (Didier)**. *Le visage technologique de la Wallonie*. Wallonie, XVI, 1989, 2, pp. 31-35.
- 52316 **De Schepper (Jo)**, ed. *Van industrie tot erfgoed*. Brussel, Stichting Monumenten- en Landschapszorg VZW ; Bestuur voor Monumenten en Landschappen, Ministerie van de Vl. Gemeenschap, AROL, 1989, 167 p. **De Schepper (Jo)**. *Inleiding*. pp. 7-12 ; **Daels (Luc) & Verhoeve (Antoon)**. *Industriële archeologie in het landschap*. pp. 13-24 ; **Berckmans (Paul)**. *De ontwikkeling van de fabriek en de fabrieksarbeid in Vlaanderen*. pp. 25-60. **De Schepper (Jo)**. *Van industrie tot erfgoed. Een onderzoek naar oorsprong, betekenis en omstandigheden van een recente ontwikkeling met toekomst*. pp. 61-101 ; **Charlier (Georges)**. *Fotografische opnames*. pp. 103-154.
- 52317 **Van de Wiele (Johan)**. *Reep, Overschelde en Sint-Janswijk*. Gent, Ver. voor Industriële Archeologie en Textiel, 1987, 24 p.
- 52318 **Rummens (M.)**. *R.I.P. — O.I.P.* Tijdschrift voor geschiedenis van techniek en industriële cultuur, VIII, 1990, 2, pp. 25-36.
- 52319 **Janssens (A.)**. *Industrieel erfgoed. IX. De bendslager in het land van Nevele. X. De stoommelkerij St. Maurelius te Nevele*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 1-2, pp. 35-47 ; 91-126.
- 52320 **Becuwe (Frank)**. *De mouterij-brouwerij „De Snoeck” te Alveringem-Fortem. Een uniek relict uit het ruraal industrieel verleden in Vlaanderen*. Mededelingsblad en Verzamelde Opstellen. Ac. voor Streekgebonden gastronomie, VIII, 1990, pp. 12-22.

(3) Le commerce, la publicité, le tourisme — De handel, publiciteit, toerisme

- 52321 **Veraghtert (K.)**. *Antwerp and the Baltic Sea during the nineteenth century*. pp. 447-455. In : From Dunkirk to Danzig. Shipping and Trade in the North Sea and the Baltic, 1350-1850. Essays in honour of J. A. Faber on the occasion of his retirement as Professor of Economic and Social History at the University of Amsterdam. Hilversum, 1988, 499 p.
- 52322 **Raats (S.)**. *Een beroepsprofiel van de zeeman op de Belgische koopvaardij tussen 1895 en 1930*. Meded. van de Kon. Marineac., XXXVII, 1983-1984-1985, pp. 64-93.
- 52323 **Baudez (L.)**. *Een Antwerps zeeman : marineofficier en zeereeder Joseph Muskeyn, 1763-1842*. Ibid., pp. 20-42.
- 52324 **Pierard (Roger)**. *Paul Crombet*. Le guetteur wallon (Namur), 65, 1989, pp. 98-108.
- 52325 **Asaert (G.)**. *Meetbrieven, 1884-1913 ; een kwantitatieve benadering*. Meded. van de Kon. Marineac., XXXVII, 1983-1984-1985, pp. 43-63.
- 52326 **Robberts (Léo)**. *Les glaciers à glace naturelle de Wallonie*. Liège, 1989, 108 p.
- 52327 **Lebrun (André) & Moreau (Yves)**. *Foire et forains en Wallonie. Magie foraine d'autrefois*. Liège, Musée de la Vie wallonne, 1989, 231 p.
- 52328 **Moreau (Yves)**. *Histoire générale de la foire à Liège. 1ère partie : des origines à 1830. 3e partie : le XXe siècle*. Ibid., pp. 49-56, pp. 111-131.
- 52329 **Lebrun (André)**. *Histoire générale de la foire à Liège. 2ème partie : le XIXème siècle, de 1830 à 1900*. Ibid., pp. 57-110.
- 52330 **Pinon (Roger)**. *Un siècle de foire à Mons aux XIXème et XXème siècles*. Ibid., pp. 133-149.
- 52331 **Liebin (Jacques)**. *La foire à La Louvière, de la naissance à l'adolescence (1888-1903)*. Ibid., pp. 151-159.
- 52332 **Pinon (Roger)**. *La foire à Nivelles*. Ibid., pp. 161-168.
- 52333 **Pinon (Roger)**. *Survol de la foire à Charleroi*. Ibid., 169-171.

- 52334 *La foire de Namur*. Ibid., 173-178.
- 52335 **Moreau (Yves)**. *La foire de Verviers*. Ibid., pp. 179-185.
- 52336 **Convents (Guido) & Lebrun (André)**. *Protection et défense des forains*. Ibid., pp. 217-221.
- 52337 **Lebrun (André)**. *La foire : une cible et une arme pour les humoristes*. Ibid., pp. 223-226.
- 52338 **Gaspard (Renée) & Freyens (Paul)**. *L'incendie du Grand Bazar en 1938*. Temps jadis, Verviers, 1989, 31, pp. 18-19.
- 52339 **Lambert (Georges) & Seffer (Emile)**. *Histoire d'un grand magasin verviétois «A l'Innovation»*. Ibid., pp. 10-13.
- 52340 *Uithangborden te Gent*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 45-52 ; 74-79 ; 166-169 ; 206-209 ; 278-282 ; 312-317.
- 52341 **Truffaut (France)**. *La Saison internationale de l'Eau, Liège, 1939*. Le Grand Liège, 1989, 118, pp. 7-10.
- 52342 **Lakaye (Daniel)**. *Les eaux marchinoises vers 1925*. Marchin «Bia Viyèdje», 1988-1989, 11, pp. 72-75.
- 52342 **Constandt (Marc)**. *Antony en Westende. Uitgave bij de gelijknamige tentoonstelling van 4.07.1989 tot 31.08.1989*. Middelkerke, Gemeentebestuur, 1989, 18 p.
- 52344 **De Lange (Sylvain)**. *Omer Wattez en de Vlaamse Ardennen, Heimatschrijver en Pionier van het Toerisme*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 93-98. [Cfr. n° 50756].

(4) Les ports, les voies de communication, la poste — De havens, het verkeers- en postwezen

- 52345 **Geussens (A.)**. *Het Albertkanaal*. Heidebloemke (Genk), XLVIII, 1989, 3, pp. 81-114.
- 52346 *50 ans de canal Albert*. S. 1., Eurosense, 1989, 157 p.
- 52347 **Lejeune (Jean)**. *Les plans inclinés de Liège : aperçu complet de leur histoire longue de plus de 150 ans !*. Rocourt, Jean Lejeune, 1988, 42 p.
- 52348 *125 jaar spoorwegen te Aarschot 1863-1988 : tentoonstelling. Museum voor Heemkunde en folklore Aarschot 24 september-30 oktober 1988*. Aarschot, Aarschotse kr. voor Heemkunde, 1988, 96 p.
- 52349 **Hoste (Ivan) e.a.** *Op het goede spoor : 150 jaar ijzeren weg te Aeltre, Bellem, Aeltre-Ste-Marie*. Aalter, Heemkundige Kr. Arthur Verhoustraete, 1988, 291 p.
- 52350 **Stroobants (Aimé)**. *150 jaar spoorwegen te Dendermonde 1837-1987 : tentoonstelling : Dendermonde, Zwijveke-museum, 8 tot 29 november 1987*. Dendermonde, Stadsbestuur Dendermonde, Stedelijke Musea : Stadsarchief, 1987, 143 p.
- 52351 *150 jaar spoorweg Gent-Kortrijk*. Leiegouw XXXI, 1989, 3. **Galloo (Jan)**. *150 jaar geleden. De spoorlijn Kortrijk-Gent werd een feit*. pp. 149-166 ; **Geschiere (Philip)**. *De aanleg van de Kortrijkse stationswijk, 1837-1947*. pp. 167-194 ; **Bonquet (Piet)**. *De feestelijke opening van de spoorweg Gent-Kortrijk*. pp. 195-208.
- 52352 **Van der Eycken (M.)**. *Een spoorweg door de heide : de lijn Hasselt-Maaseik en de S.A. du Chemin de fer de Maeseck*. Het Oude Land van Loon, XLI, 1986, pp. 159-188.
- 52353 **Waeyaert (Frans)**. *Sporend door Noordwest-Vlaanderen : 150 jaar spoorweg-geschiedenis*. Brugge, Marc Van de Wiele, 1988, 128 p.
- 52354 **De Smet (F.)**. *De Spoorweg en de Faluintjes*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 2, pp. 44-48.

- 52355 **Thiry (Herman)**. *De Buurtspoorwegen, meer dan honderd jaar openbaar vervoer*. Jb. Heemkr. van Malle, X, 1989, pp. 173-196.
- 52356 **Lerclerc (Joseph)**. *A propos de la construction du chemin de Gemmenich à Sippenaeken en 1866-67*. Im Göhlal, 1989, 44, pp. 97-101.
- 52357 **Lambert (Jacques)**. *Un problème de voirie à Sorinne en 1794*. Le Guetteur wallon, 1989, 65, pp. 46-47.
- 52358 **Van der Eycken (M.)**. *Verkeerswegen als bindteken? Een overzicht van 150 jaar relaties tussen de beide Limburgen op het vlak van de verkeersinfrastructuur. Eenheid en Scheiding van de beide Limburgen*, Leeuwarden, 1989, pp. 69-94. [Cfr. n° 51782].
- 52359 **Perron (Gh.)**. *Les voies publiques du faubourg Saint-Martin à Tournai*. Mém. de la Soc. r. d'h. et d'archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 293-315.
- 52360 **Roosen (Leonardus Jacobus)**. *Van overdraagkantoor naar ontvangerij*. As, St.-Aldegondiskring, 1987, 56 p.
- 52361 **Barbazon (Y.)**. *La poste à Orchimont des origines à 1920*. Orchimont, 1989.
- 52362 **De Baets (H.)**. *De landelijke post te Zwijnaarde*. Heemkr. Scheldeveld, XVIII, 1989, pp. 119-136.

(5) Moyens de paiement, banques, compagnies d'assurance — Betalingsmiddelen, banken, verzekeringsmaatschappijen

- 52363 **Vincent (Anne)**. *Les investissements nordiques en Belgique*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1246-1247, 1989, 69 p.
- 52364 **Arcq (Etienne)**. *L'Association belge des banques*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1244-1245, 1989, 73 p.
- 52365 **Witte (Els) & De Preter (René)** ed. *Histoire de l'épargne sociale à travers l'évolution de la banque d'épargne Codep et de ses prédécesseurs*. Bruxelles, Edition Labor, 1989, 534 p. **Bavay (Raymond)**. *Introduction*. pp. 7-8 ; **Witte (Els)**. *Avant-propos*. pp. 9-11 ; *I. La préhistoire de Codep (ca. 1830-1935)*. pp. 12-293 : **De Belder (Jos)**. *L'épargne ouvrière et son contexte*. pp. 14-31 ; **Witte (Els)**. *Le cadre idéologique, politique et organisationnel de l'épargne socialiste*. pp. 32-47 ; **Desama (Claude) & Herla (Catherine)**. *L'épargne socialiste dans la province de Liège (1850-1914)*. pp. 48-71 ; **Bruwier (Marinette)**. *L'épargne socialiste dans le Hainaut*. pp. 72-107 ; **Joris (Freddy)**. *L'épargne socialiste à Bruxelles avant 1914*. pp. 110-131 ; **De Belder (Jos) & Steenhaut (Wouter)**. *L'épargne socialiste en Flandre*. pp. 132-169 ; **Vanthemscche (Guy)**. *Des caisses d'épargne régionales à Coop-Dépôts*. pp. 170-249 ; **Witte (Els)**. *Conclusion de la première partie*. pp. 250-264 ; *II. Codep : de la caisse d'épargne à la banque d'épargne*. pp. 294-519 : **De Preter (René)**. *1935-1940 : débuts difficiles*. pp. 296-313 ; **Steenhaut (Wouter)**. *Sous l'occupation allemande*. pp. 314-335 ; **Flagothier (Robert) & De Preter (René)**. *Coop-Dépôts et le mouvement coopératif*. pp. 336-347 ; **De Preter (René)**. *PS — Codep : le long cheminement vers l'adoption*. pp. 348-367 ; **Id.** *Les socialistes et le monde bancaire*. pp. 368-393 ; **Id.** *Le mouvement et sa caisse d'épargne*. pp. 394-405 ; **Id.** *Structures administratives et organisation interne*. pp. 406-435 ; **Verwilst (Herman) & Van Cauwenberge (Adelheid)**. *Le développement de la caisse d'épargne socialiste sur le plan commercial et financier depuis 1945*. pp. 436-487 ; **De Preter (René)**. *Conclusion de la seconde partie*. pp. 488-497.
- 52366 **Pasleau (Suzy)**. *La politique de placement de la Caisse générale d'Epargne et de Retraite, 1955-1984*. Rev. b. d'h. Contemporaine, XIX, 1989, 3-4, pp. 499-541.
- 52367 **Ambroisse (Victor)**. *Deux siècles de présence liégeoise*. Générale de Banque. Liège, 1989.

- 52368 **Laureyssens (J.)**. *Financial Innovation and Regulation. The Société Générale and the Belgian State after Independence*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch. — Rev. b. d'h. Contemporaine, XX, 1989, 1-2, pp. 223-250.
- 52369 **Cottenier (Jo), De Boosere (Patrick) & Gounet (Thomas)**. *De Generale 1822-1992*. Berchem, EPO, 1989, 347 p.
- 52370 *Pour comprendre ce qui arrive à notre Société Générale*. Bruxelles, Groupe de recherche pour une stratégie économique alternative, 1988 (Actualités — GRESEA, 1).
- 52371 **Beys (Jean)** e.a. *Raid sur la Générale*. Bruxelles, Editions de l'Echo de la Bourse, 1988, 152 p.
- 52372 **Fabre (Jules)**. *Carlo de Benedetti : de strijd om de Generale*. Deurne, Reflex, Brussel, Roularta Books, 1988, 112 p..

(6) L'agriculture, l'économie forestière, la pêche — De land- en bosbouw, de visvangst

- 52373 **Debergh (R.)**. *Evolution des résultats d'exploitation dans l'agriculture belge de 1970 à 1985*. Bruxelles, Ministère de l'agriculture. Institut économique agricole, 1988, 115 p. (Publications de l'I.E.A., 484).
- 52374 **Van Haeperen (J. M.)**. *Evolution comparée des structures de l'agriculture wallonne et flamande au cours de la période 1970-1985*. Ibid, 1988, 146 p.
- 52375 **Vanhecke (Etienne)**. *Les agriculteurs flamands en Wallonie : leur rôle et leur système d'exploitation*. Bull. de la Soc. b. d'études géographiques, LV, 1986, 2, pp. 315-327.
- 52376 **Kint (Ph.)**. *Prometheus aangevuurd door Demeter. De economische ontwikkeling van de landbouw in Oost-Vlaanderen, 1815-1850*. Amsterdam, VU Uitgeverij, 1989, 459 p.
- 52377 **Vanderpijpen (W.)**. *De landbouw in enkele gemeenten van het oude Land van Edingen in het begin van de 19de eeuw*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 57-69.
- 52378 **Depaew (R.) & Potie (J.)**. *La fertilisation des terres au temps jadis à Ploegsteert*. Mém. de la Soc. d'h. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 337-346.
- 52379 **Burny (J.)**. *Het landgebruik in en rond de vallei van de Zwarte Beek te Koersel (Limburgse Kempen), in het begin van de twintigste eeuw*. Het Oude Land van Loon, XLI, 1986, pp. 79-112.
- 52380 **Vannoppen (Henri)**. *Kuierend door Midden-Brabant : de witloof- en druivenstreek*. Winksele, Boek & Vorm Guido Sijs, 1987, 240 p.
- 52381 **Dresse (Eduard) & Marique (Sylvain)**. *De groenteteelt te Link*. Mededelingsblad en Verzamelde Opstellen. Ac. voor Streekgebonden Gastronomie, VII, 1989, 2, pp. 52-58.
- 52382 **Jamar (Alfred)**. *L'industrie vinicole au pays de Huy. Son histoire — Sa décadence*. Ibid., 2, pp. 13-32.
- 52383 **Douxchamps-Lefèvre (Cecile)**. *La gestion forestière dans le département de Sambre et Meuse*. Révolutions et Espaces forestières. Collection alternatives rurales, Paris, 1988, pp. 223-231.
- 52384 **Devent (Georges)**. *De Vlaamse zeevisserij*. Brugge, Van de Wiele, 1989, 208 p.
- 52385 **Lemmens (Karel)**. *De brandende molens van Kontich*. Reet, Heemkr. De Root, 1988, 125 p. (Serie Historische Mutsaerts, 4).

d. Histoire sociale — Sociale geschiedenis

(1) Généralités — Algemene werken

52386 **Van Overmere (D.)**. *Bevolking, arbeid en structurele mutaties in het Land van Waas in de 19de eeuw*. Ann. van de oudheidk. Kr. van het Land van Waas, 1989, 92, pp. 177-212.

(2) L'évaluation des fortunes et niveau de vie — Fortuinpeilingen en levensstandaard

52387 *Evolution du pouvoir d'achat en Belgique*. Bruxelles, Institut de l'entreprise, 1987, 11 p. (Document de travail / Institut de l'entreprise). — *Koopkrachtevolutie in België*. Brussel, Instituut van de Onderneming, 1987, 11 p. (Werkdocument / Instituut van de Onderneming).

52388 **Leboutte (René)**. *A propos de la condition ouvrière en Wallonie, fin 18e-19e siècles*. 1886, la Wallonie née de la grève ?, pp. 7-24. [Cfr. n° 52041].

52389 **Praet (P.)**. *Armoede te Aalst tijdens de 19de eeuw*. Het land van Aalst, XLI, 1989, 1, pp. 33-64.

52390 **Catoire (Ph.)**. *Approche de la pauvreté à Antoing à la fin du XIXe siècle (première partie)*. Mém. de la Soc. r. d'h. et d'archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 199-222.

52391 **Lecomte (E.)**. *Deken Stroom en de sociale structuur in het Torhoutse*. Jb. van de Heemkundige Kr. Het Houtland, 1989, pp. 31-56.

(3) L'emploi et le chômage — Tewerkstelling en werkloosheid

52392 **Trempe (R.)**. *La politique de la main d'œuvre de la libération à nos jours*. Rev. b. d'h. Contemporaine, XIX, 1988, 1-2, pp. 55-82.

52393 **Morelli (A.)**. *L'appel à la main d'œuvre italienne pour les charbonnages et sa prise en charge à son arrivée en Belgique dans l'immédiat après-guerre*. Ibid., pp. 83-130.

52394 **Bruwier (M.)**. *Que sont devenus les mineurs de charbonnages belges ? Une première approche : problématique et méthodologie*. Ibid., pp. 173-203.

52395 *Histoire d'un acquis : l'allocation de chômage*. Bruxelles, CARHOP, 1988, 47 p.

52396 **Vanthemse (Guy)**. *De fysionomie van de werkloosheid in België tijdens de jaren 1930*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., deel I, XIX, 1988, 3-4, pp. 269-344 ; deel 2, XX, 1989, 1-2, pp. 1-106.

(4) La criminalité, conditions hygiéniques, le logement — De criminaliteit, gezondheidstoestand, de huisvesting

52397 **Boselie (P. H. M.)**. *De Sittardse gevangnissen*. Historisch Jb. voor het Land van Zwentibold, X, 1989, pp. 159-170.

52398 **Biesemans (Luk)**. *De korrektie, of, Het Tuchthuis*. Vilvoorde, Luk Biesemans, 1988, 40 p.

52399 **Schepers (Rita)**. *De opkomst van het medisch beroep in België : de evolutie van de wetgeving en de beroepsorganisaties in de 19de eeuw*. Amsterdam, Rodopi, 1989, VII-267 p. (Nieuwe Ned. Bijdr. tot de Gesch. der Geneeskunde en der Natuurwet., 32).

- 52400 **Depuydt (Joke), Dhaene (Lieve), Schutyser (Kris) & Velle (Karel).** *Het Verbond der Verzorgingsinstellingen, 1938-1988. Vijftig jaar ten dienste van de Caritas-verzorgingsinstellingen.* Brussel, V.V.I. i.s.m. KADOC, 1988, 240 p.
- 52401 **Vermandere (Katelijne).** *Ontstaan en groei van N.V.K.V.V. 1919-1969.* Brussel, Nationaal Verbond der Katholieke Vlaamse Verpleegkundigen en Vroedvrouwen, 1987, 321 p.
- 52402 *100 jaar Koninklijke Apothekersvereniging van Tienen en omliggende : academische zitting en tentoonstelling, Tienen, 1988.* Tienen, Stedelijk Museum Het Toreke, 1988, 63 p.
- 52403 **Foucault (Michel) & Tulkens (Françoise)** eds. *Généalogie de la défense sociale en Belgique (1880-1914). Travaux du séminaire à l'U.C.L. 1981.* Bruxelles, E. Story-Scientia, 1988, VIII, 319 p. **Tulkens (F.).** *Généalogie de la défense sociale en Belgique (1880-1914).* pp. 3-16 ; **Tulkens (F.).** *Un chapitre de l'histoire des réformateurs : Adolphe Prins et la défense sociale.* pp. 17-48 ; **Tanghe (F.).** *La question de la propriété et la division sociale.* pp. 49-76 ; **Dupont (L.).** *Jules Lejeune et la défense sociale.* pp. 77-88 ; **da Agra (C.).** *Dangerosité et dégénérescence. La médecine mentale en Belgique à la fin du XIXe s. et au début du XXe s.* pp. 89-112 ; **Van De Kerckhove (M.).** *L'organisation d'asiles spéciaux pour aliénés criminels et dangereux.* pp. 113-142 ; **De Graef (R.), Dewit (J.) & Peters (T.).** *Les mesures post-pénitentiaires de contrôle social et le patronage.* pp. 143-170 ; **Digneffe (F.) & Dupont-Bouchat (M. S.).** *L'histoire du pénitentier de Saint-Hubert (1840-1890).* pp. 171-210 ; **Delfosse (P.).** *Répression, ordre social et développement de la société belge (1830-1914).* pp. 211-230. **Debuyst (C.).** *La théorie de la défense sociale et la mise en place de sa logique au XIXe s. Note sur Ducpétiaux et le problème des taudis.* pp. 231-244 ; **Digneffe (F.).** *La sociologie en Belgique de 1830 à 1914.* pp. 245-300.
- 52404 *Vingt-cinq années de réadaptation et de reclassement social des personnes handicapées 1963-1988.* Bruxelles, Ministère de l'emploi et du travail, Organismes d'intérêt public, Fonds national de reclassement social des handicapés, 1988, 92 p.
- 52405 **Jonkergouw (A. E. L.).** *Hygiëne en sanitair in vroeger tijden.* Historisch Jb. voor het Land van Zwentibold, X, 1989, pp. 27-45.
- 52406 **Wauters (E.).** *Inventaris van de roerende bezittingen van het O.-L.-Vrouwshospitaal te Aalst in 1798.* Het Land van Aalst, XLI, 1989, 5-6, pp. 247-250.
- 52407 **Cels (Jos).** *Mensen redden mensen : 120 jaar Rode Kruis Antwerpen.* Deurne, Moderne Instructie Methodes, 1987, 168 p.
- 52408 **Wastyn (Patrick & Roger).** *Tyfus en Cholera te Aalbeke en Lauwe tussen 1840 en 1870.* Vlaamse Stam, XXV, 1989, pp. 285-286.
- 52409 **Petit (H.).** *Quelques aspects de la vie quotidienne à l'hospice de Gembloux entre 1850 et 1925.* Bull. du Cercle Art et Histoire de Gembloux et environs, XXXIX, 1989, pp. 633-638.
- 52410 **De Bont (Michel).** *"The Gheel Question". De gezinsverpleging van geesteszieken in de internationale belangstelling (1821-1902).* Jb. van de Vrijheid van het Land van Geel, XXVI, 1989, pp. 159-174.
- 52411 *Gheel, de stad der Simpelen, door de auteur van "Flemish Interiors".* Jb. van de Vrijheid van het Land van Geel, XXVI, 1989, pp. 11-102.
- 52412 **Laguesse-Plumier (Nicole).** *Du couvent des Cellites à l'Hospice de l'Humanité. Liège, 1714-1814.* Ann. de la Soc. b. d'h. des Hôpitaux et de la Santé publique, XXV, 1987, pp. 3-27.
- 52413 **Vervaeet (A.).** *Het burgerlijk godshuis Ghesquière te Lochristi 1850-1925.* Jb. van de Heemk. Kr. De Oost-Oudburg, XXVI, 1989, pp. 131-191.

- 52414 **Jansen (Alfred)**. *Die „Clinique“ oder das St. Josephsheim in Moresnet-Kapelle*. Im Göhltal, 1989, 44, pp. 76-88.
- 52415 **Deplechin-Dussart (H.)**. *Het tweede hospitaal van Ronse 1913-1960*. Ann. geschied- en oudheidk. Kr. van Ronse en het Tenement van Inde, XXXVIII, 1989, pp. 123-142.
- 52416 **Bruyneel (F.)**. *De armenzorg en het hospice te Sint-Amandsberg (deel 2)*. Jb. van de Heemk. Kr. De Oost-Oudburg, XXVI, 1989, pp. 111-130.
- 52417 **Counhaye-Marthus (E.)**. *Il y a cent ans, l'hôpital*. Temps jadis, Verviers, 1989, pp. 4-7.
- 52418 **Sergeant (N.)**. *Het dagelijks leven in het Hospitaal-Wezenhuis te Waasmunster*. Heemkr. „Het Sireentje”, XXIV, 1989, 2, pp. 539-549.
- 52419 **De Both (L.)**. *Ziekenhuistraditie te Zottegem*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh, IV, 1989, pp. 123-136.

(4) Les mentalités, la vie quotidienne — De mentaliteiten, het dagelijkse leven

- 52420 **Demoulin (Louis)**. *Naples et mourir. Le destin d'un laineur dionais au XIXe siècle*. La Vie Wallonne, LXII, 1988, pp. 124-151.
- 52421 **Maréchal-Pelouse (Odette)**. *Quelques aspects de la mentalité à Namur de 1909 à 1914*. Le Guetteur wallon, 3, 1989, pp. 55-67 (à suivre).
- 52422 **Van Damme (Dirk), du Bois-Reymond (Manuele) & Simon (Frank)**. *Gezin, huishouden en opvoeding. Enkele inleidende opmerkingen over de geschiedenis van kind en gezin*. Comenius, VIII, 1988, 2, pp. 139-149.
- 52423 **Van Damme (Dirk) & Simon (Frank)**. *De ontdekking van het kind of de verandering van de volwassene. Philippe Ariès en de geschiedenis van kind, school en gezin*. Persoon en Gemeenschap, XLI, 1988-1989, 9, pp. 326-347.
- 52424 **Constandt (Marc)**. *De omstreden doorbraak van het zonnebaden aan zee*. Graningate. Driemaandelijks Ts. van de Heemkr. van Middelkerke, IX, 1989, 33, pp. 1-14.
- 52425 **Raveel (Marina) & Casteleyn (Dominique)**. *Aspekten van de modegeschiedenis van het Ancien Régime tot heden*. Gent, Ver. voor Industriële Archeologie en Textiel, 1988, 28 p.
- 52426 **Christiaens (Daniel), Sorber (Frieda) & Tournier (Michèle)**. *Uit de mode : evolutie van de feestkleding van 1900 tot 1980 : tentoonstelling, Cultureel Centrum Hasselt*. Hasselt, Modemuseum 1987, 72 p. (Modemuseum Hasselt, 1).
- 52427 **Van Praet (W.)**. *De receptie van homeopathie in België, 1874-1914*. Belg. Ts. voor Nieuwste Gesch., XX, 1989, 1-2, pp. 107-139.
- 52428 **Van Dorpe (A.)**. *Het hotel Damier en de Waterdokter J. F. Vander Plancke*. Hand. Kr. van Kortrijk, LV, 1989, pp. 197-206.
- 52429 **Smet (Werner)**. *Dokter Nijssens : een beroemde dokter die te Kessenich woonde ! Dao raostj gèt !*, VII, 1988-1989, 3, pp. 141-149.
- 52430 **Elsdorf (Michel) & Delairesse (Yannick)**. *Petits métiers et cris des rues au Pays de Liège*. Bruxelles, Libro-Sciences, 1989, 112 p.
- 52431 **Convents (Guido)**. *Du jeu populaire à l'industrie foraine*. Foires et forains en Wallonie, Liège, Musée de la Vie wallonne, 1989, pp. 11-48.
- 52432 **Herzet-Florkin (Madeleine)**. *Charlatans et arracheurs de dents*. Ibid., pp. 187-192.
- 52433 **Pinon (Roger)**. *Le frottage des chaussures des visiteurs sur les lieux de travail*. Enquêtes du Musée de la Vie wallonne, XVI, 1988, pp. 369-371.
- 52434 **Box (Erik)**. *De derde arbeidersolympiade in 1937 te Antwerpen*. Leuven, K.U.L., Instituut voor Lichamelijke Opvoeding, 1988, 217 p. (Rapporten van de Onderzoekseenheid Sociaalculturele Kinantropologie, 10).

- 52435 **Podevijn (Roland)**. *Cercle Brugge KSV 1899-1989*. Brugge, K.S.V. Cercle Brugge, 383 p.
- 52436 **Van de Velde (G.)**. *Buggenhout op voetbalschoenen*. Jb. Heemkr. „Ter Palen”, 1989, 279 p.
- 52437 **Delsaux (Jean-Paul)**. *Francorchamps 1922-1947*. Jauchelette, Jean-Paul Delsaux, 1987, 96 p.
- 52438 **Bare (P.) & Smeers (R.)**. *L'Association sportive herstaliennne, des origines à nos jours. Catalogue d'exposition du 21 avril au 4 juin 1989*. Herstal, Musée Communal, place de la Licourt, 1989, 114 p.
- 52439 **Ouvry (Robert)**. *150 jaar wedstrijd zeilen*. Oostende, Koninklijke Jachtclub Oostende, 1988, 54 p.
- 52440 **Spaillier (G.)**. *Une photo de la garde Wallonne*. Histoire et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 14-15, p. 96.

(5) Les villes, la vie urbaine, l'urbanisation — De steden, het stadsleven, de urbanisatie

- 52441 *L'union des villes et des communes belges au service des pouvoirs locaux pour la défense de leurs intérêts fondamentaux, pour leur information et l'aide à leur gestion : 1913-1988 : 75 ans*. Bruxelles, Union des villes et des communes belges, 1988, 25 p. *De Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten ten dienste van de plaatselijke besturen voor de verdediging van hun belangen, het verstrekken van advies en informatie : 1913-1988 : 75 jaar*. Brussel, Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, 1988, 26 p.
- 52442 **Bocklam (Jean)**. *Korps der stadstrommelaars : 90 jaar jong*. Antwerpen, Stadsbestuur, 1988, 23 p.
- 52443 **Weverbergh (Julien), Nauwelaerts (Mandy) & Houbrechts (Willem)** red. *Antwerpen, de jaren zestig*. Antwerpen, Hadewijch, 1988, 205 p.
- 52444 **Wellens (Marc)**. *Antwerpen in beweging 1983-1987*. Merksem, Marc Wellens, 1988, 238 p.
- 52445 **Vanhoutryve (André)**. *Zo leefde Brugge : historische krantenlectuur. Deel 3 : 1871-1910*. Brugge, Westvlaamse Gidsenkring, 1988, 193 p.
- 52446 **Delos (F.)**. *Herbergen en militairen in het 19de-eeuwse Brugge*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 434-439.
- 52447 **Boileau (Francis René)**. *Voitures de pompiers à Bruxelles : historique des véhicules automobiles des services d'incendie de l'Agglomération bruxelloise : 1907-1987*. Bruxelles, Francis René Boileau, 1987, 158 p.
- 52448 **Dumoulin (Michel)**. *C'était au temps où Bruxelles japonisait*. Revue nouvelle, 1989, 10, pp. 75-86.
- 52449 **Struye (J.)**. *De martelaar is het plein zelf. Een voorbeeld van Brusselse stadsvernieling*. De Nieuwe Maand, XXXII, 1989, 5, pp. 33-38.
- 52450 **Cariat (Lucien)**. *Charleroi : une ville, un cœur, une mémoire*. Marcinelle, Pro-cultura, Charleroi, Meaprint, 1988, 191 p.
- 52451 **Lavis (E.)**. *L'alimentation dans la mairie de Ciney de 1475 à nos jours*. Cercle Culturel Cinacien, 81, 1989, pp. 1-23.
- 52452 **Bourgeois (H.)**. *La vie à Comines à la Belle Epoque (1900-1930)*. Mém. de la Soc. d'h. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 231-280.
- 52453 **Maes (H.)**. *Deinzenaars in 1883 en hun belastingen*. Bijdr. tot de Gesch. van de Stad Deinze, LVI, 1989, pp. 215-236.
- 52454 **Toussaint (Heinrich)**. *Die drei Leben des Otto Eugen Mayer. Zum 100. Ge-*

- burtstag des Archäologen, Publizisten und "Töpferdoktors". Eupen, Grenz-Echo Verlag, 1989, 195 p.*
- 52455 **Frederix (Alphonse)**. *La Préalte. 1907-1988*. Herstal, 1988, 91 p.
- 52456 **Nisse (Louis)**. *Nouvelles voies pour un quartier ancien. Livre blanc pour l'aménagement du quartier de l'Ouest*. Liège, 1989, 15 p.
- 52457 **Boonen (M.)**. *Een Maaseiker eeuweling : De Maasbrug 1889-1989*. De Maaseikenaar, XX, 1989, pp. 23-42.
- 52458 **Philips (J. F. R.)**. *Maastricht op een keerpunt, de jaren 1895-1914*. Jb. van het Soc. Historisch Centrum voor Limburg, XXXIV, 1989, pp. 17-42.
- 52459 **Vanmarcke (Antoon)**. *Geschiedenis van Menen 1878-1977*. Veurne, Roger Vanmarcke, 1981-1982, 2 vol., 1231 p.
- 52460 *Mémoires d'une ville. Mons depuis 1830*. Mons, Maison de la Mémoire, 1989.
- 52461 **Tillie (Willy)**. *De kroniek van Groot-Poperinge*. Poperinge, Davidsfonds, 1987, 246 p.
- 52462 **Marquet (L.)**. *La première moitié du XIXe siècle à Spa et les deux visites du roi Léopold Ier (1833 et 1837)*. Histoire et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 58-67.
- 52463 **Den Dooven (Pierre)**. *Le drame de la Sauvenière (suite et fin)*. Ibid., pp. 24-43, 88-95, 134-135, 182-192.
- 52464 **Delestrez (Willy C. C.)**. *Vijftig jaar prominenten uit Veurne op de spiegel gezet*. Veurne, Willy C. C. Delestrez, 1987, 153 p.
- 52465 **De Suray (Jacques)**. *Droit de l'urbanisme et de l'environnement, 2e éd. T. I. Les plans d'aménagement*. Bruxelles, Bruylant, 1989, 252 p. [Ch. II. Historique en matière d'urbanisation].
- 52466 **Schoonjans (Yves)**. *De hiërarchisch-coördinerende stedenbouw te Brugge in een Belgisch perspectief 1940-1944*. Gent, R.U.G., Fac. van de Toegepaste Wet., Dienst voor Stedenbouw en Planologie, 1988, 191 p.

(6) Le cadre rural — Het platteland

- 52467 **Mougenot (Cathérine)** e.a. *L'invention du rural : l'héritage des mouvements ruraux (de 1930 à nos jours)*. Bruxelles, Vie Ouvrière, 1988, 288 p.
- 52468 **Witte (Els)**. *Inleidende uiteenzetting. Machtstructuren op het platteland in de eerste helft van de 19de eeuw. Continuïteit of discontinuïteit? Machtstructuren...*, pp. 515-518. [Cfr. n° 50762].
- 52469 **Hoebanx (Jean-Jacques)**. *Ruptures et continuités d'après les archives du douaire de Trazegnies : la situation d'un grand propriétaire foncier de 1788 à 1804*. Les structures du pouvoir..., pp. 555-588. [Cfr. n° 50762].
- 52470 **Jacobs (Marc)**. *Charivari in Vlaamse dorpen (18de-20ste eeuw). Macht, cultuur en symbolisch geweld*. Machtstructuren..., pp. 589-614. [Cfr. n° 50762].
- 52471 **Lefèvre (Patrick)**. *Intérêts économiques et revendications politiques d'une région rurale vers le milieu du XIXe siècle : le cas de l'arrondissement de Mons*. Les structures du pouvoir..., pp. 615-624. [Cfr. n° 50762].
- 52472 **Bastiaen (Filip)**. *Machtsstrijd om een ambtenaar : de veldwachter in de 19de eeuw*. Machtstructuren..., pp. 531-553. [Cfr. n° 50762].
- 52473 **De Kezel (Luc)**. *Mutaties in het grondbezit als afspiegeling van de veranderde machtsverhoudingen op het Vlaamse platteland. Test-case : Zaffelare 1748-1859*. Ibid., pp. 695-712.
- 52474 **Servais (Paul)**. *L'endettement des communes rurales aux XVIIIe et XIXe siècles dans les provinces du sud de la Belgique*. Les structures du pouvoir..., pp. 781-792. [Cfr. n° 50762].

- 52475 **Vanhaute (Eric) & Landuyt (Guido)**. *Turnhout en de Turnhoutse Kempen op het einde van de achttiende eeuw. Een sociaal-economische schets*. De Kok (Harry) ed. *Turnhout den eersten troost der Staten*. Taxandria. Jb. van de Kon. Geschieden Oudh. Kr. van de Antwerpse Kempen, Nieuwe Reeks, LXI, 1989, pp. 311-324.
- 52476 **Kaekebeke (H.)**. *Het grensgebied stad Antwerpen-Nederland*. Antwerpen, XXXV, 1989, 3, pp. 40-44.
- 52477 **Delfosse (Pascale)**. *C'est beaucoup changé de dans le temps : ruralité et transition*. Bruxelles, De Boeck-Wesmael, 1988, 136 p.
- 52478 **Neukermans (G.)**. *Nos villages au XIXe siècle. Impact du chemin de fer périphérique et d'une première industrialisation de nos vallées sur la vie des gens*. Entre Senne et Soignes, LXII, 1989, pp. 4-27.
- 52479 **Marquet (L.)**. *Les pouhons de l'Ardenne. Etymologie, histoire et folklore*. Parcs nationaux. Bull. trim. de l'Assoc. Ardenne et Gaume, XLIV, 1989, 3, pp. 79-87.
- 52480 **Allemeersch (L.)**. *Heide in Limburg. Overzicht van de achteruitgang van het heide-areaal in Belgisch Limburg tijdens de laatste twee eeuwen*. Het Oude Land van Loon, XLI, 1986, pp. 5-40.
- 52481 **Rabier (Anne-Marie)**. *Leurder en mollenvanger : een geschiedenis van zeven generaties armoede*. Kapellen, DNB, Pelckmans, Antwerpen, ATD-Vierde Wereld, 1988, 128 p.
- 52482 **de Clippele (Thierry) e.a.**, red. *Asse, vroeger en nu. Deel I : Eugène Van den Broeck ; Deel II : Het bierverleden van Asse*. Asse, Gemeentebestuur, 1988, 164 en 95 p.
- 52483 **De Smet (L.)**. *Balegem (Oosterzele). Het voormalige gemeentehuis*. Heemk. Genootsch. Land van Rode, XVII, 1989, 4, pp. 82-89.
- 52484 **Geerts (Jos)**. *Toen Beerse nog schapen had*. De Vlierbes, XI, 1989, pp. 71-76.
- 52485 **Asaert (G.)**. *Beveren in de Antwerpse pers*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 44, pp. 84-87.
- 52486 **Duvosquel (C.)**. *Aspects de la vie quotidienne au Bizet au XXe siècle : quelques photographies inédites*. Mém. de la Soc. d'h. de Comines-Warneton et de la région, XIX, 1989, pp. 371-390.
- 52487 **Jame (Henri) & Martens (Jean)**. *De kerktorenverplaatsing in Bocholt : juli-augustus 1910 ; uitgegeven ter gelegenheid van de Torenfeesten 1985*. Bocholt, Geschied- en Heemkundige Kr., 1985, 84 p.
- 52488 **Lux (G. V.)**. *Priester Marcel Cielen uit Rosmeer : koper van Bokrijk (1797) en pastoor in Leeuwarden (1798-1820)*. Oostland, Orgaan van de „Vereniging van Limburgse Schrijvers”, XL, 1989, 100, pp. 61-62.
- 52489 **Servaes (P.)**. *De pastorij te Buggenhout*. Heemkr. „Ter Palen”, 1989, XIII, 2, pp. 68-73 ; 127-133 ; 171-173.
- 52490 **Gendarme (P.) & Lohest (J.)**. *Le grand incendie de Creppe en 1857*. Histoire et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 193-196.
- 52491 **Brichot (F.)**. *La boutique forestière de Louis Cadet au Cul-des-Sarts*. Au Pays des Riézes et des Sarts (Cul-des-Sarts), Riézes, 1989, 115, pp. 186-197.
- 52492 **Dalle (Godgaf)**. *100 jaar St.-Pieters De Panne 1887-1987*. De Panne, Sint-Pieterskomitee, 1987, 125 p.
- 52493 **Vlerick (Ch.)**. *Herbergen te Eke voor 1925 met bijzondere aandacht voor de periode 1910-1925. Deel I*. Heemkr. Scheldeveld, XVIII, 1989, pp. 157-200.
- 52494 **Driessen (R.)**. *Melkerijen in Elen 1892-1914*. De Gouden Sleutel, Geschied- en Heemkundige Kring Elen, III, 1988-1989, 1, pp. 12-23.
- 52495 **Peleman (L.)**. *De twintigste-eeuwse koster van Elversele*. Heemk. Kr. „Braem” Elversele, XXI, 1989, 4, pp. 2-13.

- 52496 **Struyver (P.)**. *Het landbouwmaterieel bij ons 1850-1950 (vervolg en slot)*. Meded. van de heemk. Kr. van Erpe-Mere, XXIX, 1989, 1, pp. 10-15.
- 52497 **Matthijs (M.)**. *Veldwachters van Galmaarden in opspraak. Eerste helft 19de eeuw*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 89-93.
- 52498 **Matthijs (M.)**. *Gouden bruiloftstoet Sint-Paulusgehucht Galmaarden 1938*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 355-362.
- 52499 **Decuypere (Dirk) & Logie (Julien)**. *Ter Hand : historische sprokkels en 50 jaar kapel*. Geluwe, Dirk Decuypere, 1988, 71 p.
- 52500 **Degraeve (Lucien & Raymond)**. *Het Gentbrugge van toen*. Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 96 p.
- 52501 **Van Wittenberghe (O.)**. *De Bassijnwijk tussen de twee wereldoorlogen*. Heemk. Genootsch. Land van Rode, XVII, 1989, 3, pp. 55-69.
- 52502 **Schrijvers (Lucien)**. *1849-1989, Godsheide*. Hasselt, Lucien Schrijvers, 1988, 196 p.
- 52503 **Van Maxburg (Jan)**. *Vrijwillige brandweer Grobbendonk 1938-1988*. Grobbendonk, Gemeentelijke Vrijwillige Brandweer, 1988, 245 p.
- 52504 **Minnaert (W.)**. *Herbergnamen in Groot-Haaltert*. Meded. Heemk. Kr. Haaltert, IX, 1989, 3, pp. 13-17.
- 52505 **Temmerman (P.)**. *Een „oudzeer” tussen Haaltert en Kerksken*. Ibid., 1989, 1, pp. 11-16.
- 52506 **Pieters (M.)**. *Een 19de-eeuwse, nooit gepubliceerde historische verhandeling over Herdersem*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 2, pp. 49-51.
- 52507 **Duvosquel (C.) & Villez (A.)**. *Houthem — La vie dans un village au XXe siècle*. Comines-Warneton, 1989, 46 p. (Publication extraordinaire de la Soc. d'H. de Comines-Warneton et la Région).
- 52508 **Baelde (Guido)** e.a. *Bijdrage tot de geschiedenis van Houthulst : van de 19de-eeuwse parochiestichting tot gemeente (1928)*. Brussel, Gemeentekrediet van België, 1988, 71 p.
- 52509 **Gaziaux (J. J.)**. *Région de Jodoigne. Feuilletts d'émigration. A la recherche de Constant Fortemps (1856-1929)*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 2, pp. 33-64.
- 52510 **Neys (R.)**. *Van vorster tot veldwachter. Bijdrage tot de geschiedenis van de politie van Kalmthout*. Calmpthoutania, XLI, 1989, 3, pp. 1-120.
- 52511 **Reul (Jean)**. *Vereinschronik der KKG Vek zu Kelmis van 1879*. Im Göhlthal, 1989, XLIV, pp. 89-95.
- 52512 **Smet (Werner)**. *80 jaar rijkswacht te Kessenich*. Kinrooi, Geschied- en heemkundige Kring, 1988, 105 p.
- 52513 **Smet (W.)**. *Handmelkerij en stoommelkerij te Kinrooi*. Dao raostj gèt ! Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi, VII, 2, pp. 73-82 ; 1989, 3, pp. 172-178 ; 4, pp. 207-216.
- 52514 **Bulteel (Georges)**. *Kraainem van plattelandsdorp tot faciliteitengemeente*. Kraainem, Georges Bulteel, 1988, 107 p.
- 52515 **Delouz (Robert)**. *La Bruyère 1830-1980. Villages d'hier et aujourd'hui*. Namur, 1989.
- 52516 **Brouwers (J.)**. *Een verborgen grafkelder in Lanaken*. Gossu-Tijdingen, Lanaken, XXVI, 1989, 3, pp. 71-82.
- 52517 **Giralt (Georges)**. *Le Brûly (1826 à 1976) (suite)*. Au pays des Rièzes et des Sarts, XXIX, 1989, 113, pp. 45-56.
- 52518 **Van de Moortel (J.)**. *Openbare veiling in herberg „Den Beer” in 1877 te Lotenhulle*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 2, pp. 149-154.
- 52519 **Tellier (Edmond)**. *Vente de biens communaux à Marchin*. Marchin «Bia Viyèdje», XI, 1988-1989, pp. 58-71.

- 52520 **De Baets (A.)**. *Onze oude herbergen*. Heemk. Vereniging De Gonde, XVII, 1989, 1, pp. 1-11 ; 2, pp. 17-21, 3, pp. 13-22.
- 52521 **van Vliet Jan & de Vries (Willem)** ed. *Abcoude en Baambrugge in grootmoeders tijd*. Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1988, 114 p.
- 52522 **Janssens (A.)**. *Het Nevelse uitleenhuisje en zijn omroeper*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 3, pp. 221-233.
- 52523 *Autobiographie de Jean Periquet d'Orgnies-en-Thiérache (1863-1938)*. En Fagne et Thiérache, 1989, pp. 7-13.
- 52524 *Auderghem : 1863-1988. Oudergem 1863-1988*. Bruxelles, Administration communale, Brussel, Gemeentebestuur, 1988, 32 p.
- 52525 **Van de Perre (D.)**. *De ijzeren brug van Pollare*. Het Land van Aalst, XLI, 1989, 4, pp. 199-216.
- 52526 *Willen is Kunnen, Retie : 1912-1987 — Tessengerlo Antiqua*. Retie, Werkgroep Willen is Kunnen, 1987, 376 p.
- 52527 *Oorsprong en bestaan van het Sint Jozefs Godshuis te Rillaar*. Het Oude Land van Aarschot, XXIV, 1989, 3, pp. 101-129.
- 52528 **Caufriez (L.)**. *Leurs ombres errent encore... En ce temps-là (3e et dernière partie.)*. Ann. du Cercle d'h. et d'archéol. de Saint-Ghislain et de la région, V, 1989, pp. 645-680.
- 52529 **Lemaire (Albert Henri M. G.)**. *Histoire de la commune de Molenbeek Saint-Jean et de l'Institut des clercs de Saint-Viateur*. Bruxelles, Albert-Henri M. G. Lemaire, 1988, 260 p.
- 52530 **Lauwers (J.)**. *Keizerin Zita van Oostenrijk 11 jaar lang illustere inwoonster van Steenokkerzeel*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 7-8-9, pp. 334-340.
- 52531 **Franchoo (André)**. *Varsenare van weleer in woord en beeld*. Brugge Heemkundige Kr. Maurits van Coppenolle, 1985, 207 p.
- 52532 **Jacques de Dixmude (Lucien)**. *Vielsalm au début de ce siècle*. Glain et Salm-Haute Ardenne, XXIX, 1989, pp. 7-25.
- 52533 **Genard (W.)**. *Wavre. Antoine Leurquin, dit «Le Pendu», 1792-1885*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, pp. 231-236.
- 52534 **Evrard (M. A.)**. *Wavre. Acquisition de l'hôtel de ville par la commune*. Ibid., 5-6, pp. 206-230.
- 52535 **Philippart (Ch.)**. *Chronique villageoise sous l'Empire*. S. l. n. d. (Wépion 1805-1815).
- 52536 **Vernimmen (Marc)**. *Den Berg : het verhaal van een unieke volksbuurt*. Wetteren, Marc Vernimmen, 1987, 159 p.
- 52537 **Bayens (R.)**. *De wijk Bohemen een halve eeuw geleden*. Heem- en oudheidk. Kr. Wichelen, XVI, 1989, 1-2-3, pp. 1-10 ; 26-32 ; 41-62.
- 52538 **Servaes (P.)**. *De „Maalderij Meert”*. Heemkr. „Ter Palen”, XIII, 1989, 2, pp. 103-119.

e. Le vie religieuse — Godsdienstig leven

- (1) L'église catholique. L'organisation ecclésiastique ; les séculiers ; les réguliers ; la doctrine ; la pratique religieuse ; les missions — De katholieke kerk. De kerkelijke inrichting ; de seculiere geestelijkheid ; de religieuzen ; de leer ; de godsdienstpraktijk ; de missies

- 52539 **Jadoulle (Jean-Louis)**. *Intransigeantisme, intégralisme et réformisme social. Structure et longue durée dans l'histoire du catholicisme contemporain (XIXe-XXe*

- siècles) : réflexions historiographiques et méthodologiques. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 205-215. [Cfr. n° 50760].*
- 52540 **Aubert (Roger)**. *Le Cardinal Mercier et la Pologne en 1920*. Rev. d'H. Ecclés., LXXXIV, 1989, 3-4, pp. 673-690.
- 52541 **Collin (L.)**. *Begrafenis van Monseigneur M. de Broglie (1766-1821) in de crypte van de Sint-Baafskathedraal te Gent*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 190-196.
- 52542 **Mgr. L. J. Kerkhofs (1878-1962)**. *Evêque de Liège de 1926 à 1961. Un Evêque qui fait l'histoire*. Liège, Eglise de Liège, IV, 1988, 26 p.
- 52543 **De Winter (Henri)**. *Parochie Onze-Lieve-Vrouw-ter-Schelde 1963-1988 : beknopte historiek*. Antwerpen, Parochie Onze-Lieve-Vrouw-ter-Schelde, 1988, 111 p.
- 52544 **Callens (Dirk) & Van den Bogerd-Roels (Lily)**. *Fragmenten uit een parochiekroniek*. Boechout, Parochieraad Sint-Jozef, 1988, 112 p.
- 52545 **Rotsaert (Freddy)**. *50 jaar St. Theresiaparochie Bredene*. Bredene, Gelegenheidscom. 50 jaar St. Theresiaparochie, 1987, 102 p.
- 52546 **Loix (J.)**. *La grande restauration de l'église de Flobecq (1895-1906)*. Mélanges Albert Delcourt, pp. 163-194. [Cfr. n° 50754].
- 52547 **Renson (G.)**. *Het groot contrast tussen de vroegere rijkdom en de huidige relatieve armoede van de kerkfabrieken. Een testcase : St.-Martinus Halle*. Het Oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 337-345.
- 52548 **Coopmans (A.)**. *Eeuwfeest van de St.-Lambertuskerk 1880-1980*. Heverlee, Eeuwfeestcom. 1980, 1980, 32 p.
- 52549 **Guyot (Gladys)**. *Histoire de la maison du Sacré-Cœur à Jette Saint-Pierre, 1836*. Notre comté — Ons graafschap. Bull, trim. du C. d'histoire, d'archéol. et de folklore du Comté de Jette et de la région, XVII, 1988, pp. 37-53.
- 52550 **François (Jacques D. M.)**. *Eglise de Lausprelle, paroisse Saint-Léon, 1913-1988 : 75ème anniversaire*. Gerpennes, Jacques D. M. François, 1988, 116 p.
- 52551 **Lietaer (A.-M.)**. *19de-eeuwse verbouwingen aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Melsele*. Het Land van Beveren, XXXII, 1989, 2, pp. 74-83.
- 52552 **Lietaer (A.-M.)**. *Herstellingen aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Melsele in de 20e eeuw en schilderwerken in de 18e, 19e en 20e eeuw*. Ibid., 1989, 3, pp. 123-127.
- 52553 **Neyt (L.)**. *Gerolfswol en de oude „priesteragie” te Merendree*. Het land van Nevele, XX, 1989, 1, pp. 3-34.
- 52554 **Delanghe (Hugo)**. *Wij, parochie : 50 jaar Sint-Jozef Merksem 1938-1988*. Merksem, Kerkfabriek Sint-Jozef, 1988, 74 p.
- 52555 **Schnackers (J.)**. *La paroisse de Mortier : Mortier autour de notre clocher*. Soc. d'h. et d'archéol. du plateau de Herve, 1989, 55, pp. 3-41. [Suite du 48750].
- 52556 **Art (Jan)**. *Op zoek naar verklaringsfactoren voor de macht van de geestelijkheid in rurale samenlevingen : het Vlaamse geval 1770-1844*. Machtstructuren in de plattelandsgemeenschappen..., pp. 519-530. [Cfr. n° 50762].
- 52557 **Blondeau (Pierre)**. *Autres histoires. A propos du moulin de Nismes. Il y a bien longtemps*. Au Pays de Rièzes et des Sarts (Cul-des-Sarts), 1989, 115, pp. 198-218 ; 246-272.
- 52558 *Lize-Saint-Joseph, 100 ans*. Seraing, Fabrique d'Eglise de Lize-Saint-Joseph, 1987, 96 p.
- 52560 *L'église de Spa a 100 ans, 19 octobre 1986, un siècle d'une église et d'une communauté*. Verviers, Imprim'express, 1986, 76 p.
- 52561 **Van Sprengel (Willy)**. *Parochie „Blijde Boodschap” Turnhout : ontstaan, groei, bloei*. Turnhout, Willy Van Sprengel, 1987, 171 p.

- 52562 **Van Hout (Willy)**. *100 jaar Sint-Antoniusparochie Oosthoven*, Oud-Turnhout, Heemkundekring Corsendonca, 1988, 140 p.
- 52563 **Geerts (J.)**. *E. H. Dom. Beyens, pastoor van Sint-Amands 1836-1859*. Eigen Schoon en de Brabander, LXXII, 1989, 10-11-12, pp. 433-446.
- 53564 **Despinoy (G.)**. *Christophe Jovet (1750-1826), ancien curé d'Attre*. Bull. du Cercle d'h. et d'archéol. d'Ath et de la région et Musées athois, XXIII, 1989, pp. 262-266.
- 52565 **Bollen (G.)**. *Herman Liesens, pastoor te Uikhoven (1777-1809)*. Limburg, LXVIII, 1989, 2, pp. 105-112.
- 52566 **Vandormael (H.)**. *De pastoor van Gaasbeek... en de mestvaart (1891)*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 21-22.
- 52567 **Snauwaert (Eric)** e.a. *1888-1988 honderd jaar Zusters van Liefde te Dudzele : van Sint-Gregoriusschool tot De Lenaard*. Brugge, Oudercomité van de Lenaard, 1988, 128 p.
- 52568 **Ballet (G.)** e.a. *Een eeuw klooster... een eeuwigheid engagement : het klooster van Gooik 1888-1988*. Gooik, Heemkundige kring, 1988, 118 p. (Bijdr. tot de Gooikse heemkunde, 2).
- 52569 **F. M. R.** *L'abbaye Saint-Remi à Rochefort dans la tourmente révolutionnaire*. De la Meuse à l'Ardenne, VIII, 1989, pp. 93-98.
- 52570 **Hayaert (Philippe)**. *Iuventus et pauperes : 150 jaar religieuzen in Wevelgem : 1837-1987*. Roeselare, Concordia, 1988, 311 p.
- 52571 **Verleyen (W.)**. *Dom Adalbertus Baert (Meldert 1864-1930), monnik van Affligem*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 3, pp. 100-104.
- 52572 **Brasseur (C.)**. *In memoriam dr A. Ramaekers O.S.A. (1914-1989)*. Clairlieu, XXXXVII, 1984, pp. 3-35.
- 52573 **Preneel (L.)**. *Kerk en Franse revolutie in Vlaanderen*. Collationes, VI. Tijdsch. v. Theologie en Pastoraal, XIX, 1989, 2, pp. 131-155.
- 52574 **Stegers (W.) & Vannieuwenhuysse (J.)**. *De Gentse geestelijkheid en de verklaringen van onderwerping aan het Regime gedurende de Franse Tijd, 1794-1804*. VI. Stam, XXV, 1989, 10, pp. 489-508.
- 52575 **Milet (Albert)**. *Le culte clandestin en pays wallon et les «Lettres tombées du ciel» (1797-1799)*. Rev. d'H. Ecclés., LXXXIV, 1989, 3-4, pp. 699-713.
- 52576 **Stael (A.)**. *Kerk in revolutietijd : het decanaat Torhout 1795-1815*. Jb. van de Heemkundige Kr. Het Houtland, 1989, pp. 57-80.
- 52577 **Pollet (Jules)**. *Nieuwe gegevens over de Beloken Tijd in Zedelgem (1797-1802)*. Zilleghem, X, 1989, pp. 43-62.
- 52578 **Demarest (Hendrik)**. *Twee eeuwen (paas)biecht- en communiebriefjes, (1784-1983)*. Volkskunde, XC, 1989, pp. 125-158.
- 52579 **Permentier (G.)**. *Pauselijke Zouaven in de Faluintjes*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 4, pp. 132-136.
- 52580 **Desmet (Z.)**. *De geloofstrouw van onze Dietse voorouders*. Het oude Land van Edingen en omliggende, XVII, 1989, pp. 73-88. [vervolg van 50291].
- 52581 **Vandenplas (D.)**. *Een brief van het Halse stadsbestuur over de Stevenisten in 1817*. Ibid., pp. 38-40.
- 52582 **Brichot (Fernand)**. *L'instigateur du schisme de «la Petite Eglise» était un Ardennais*. Au pays des Rièzes et des Sarts, XIX, 1989, 113, pp. 21-24.
- 52583 **Boudens (Robrecht)** ed. *Rond Damiaan. Handelingen van het colloquium n.a.v. de honderdste verjaardag van het overlijden van pater Damiaan, 9-10 maart 1989*. Leuven, Univ. Pers, 1989, 319 p. (KADOC - Studies, 7). **Boudens (Robrecht)**. *Inleiding*. pp. 7-14 ; **Id.** *De negentiende-eeuwse missionaire beweging*. pp. 17-39 ;

- van Butselaar (G. J.). *Godvrezende monteurs en gedreven studenten : de negentiende-eeuwse zendingsbeweging*. pp. 40-67 ; Rademaker (Cor). *Damiaan, priester - missionaris : krachtlijnen en ontwikkeling*. pp. 68-97 ; Promper (Werner). *Conrardy : de missionaire actie van de seculiere geestelijkheid*. pp. 98-113 ; Dujardin (Carine). *Van pionier tot dienaar. Profiel van de Belgische missionaris in historisch perspectief (1800-1989)*. pp. 114-187. Vints (Luc). *Damiaan, een beeld van een missionaris*. pp. 188-217 ; Rademaker (Cor). *Damiaan De Veuster : een keuze uit de literatuur*. pp. 256-290.
- 52584 Brion (E.). *Pater Damiaan vanuit zijn brieven*. Collationes, VI. Tijdsch. voor Theologie en Pastoraal, XIX, 1989, 1, pp. 5-23.
- 52585 Berchmans (Joannes-heilige). *Brieven aan familie en vrienden*. Diest, De Vrienden van de Sint-Sulpitiuskerk, 1987, 36 p. (Jb. van de Vrienden van Sint-Sulpitiuskerk te Diest, 1987).
- 52586 Maréchal (Griet). *De conferentie van Sint-Vincentius a Paulo te Eeklo (1852-1900)*. Liber Amicorum Achiel De Vos, pp. 135-141. [Cfr. n° 50756].
- 52587 Wynants (Paul). *L'apport des archives communales à la connaissance du passé congréganiste : une étude de cas*. Namur, Camille-Jean Joset, 1988, 25 p.
- 52588 Wynands (Dieter, P. J.). *Rhein-maasländische Wallfahrten des 19. Jahrhunderts in Spannungsfeld von Politik und Frömmigkeit*. Ann. des historischen Vereins für den Niederrhein, (Pulheim), 1988, Heft 191, pp. 115-131.
- 52589 Moreau (Yves) & Michel (Fernand). *Quelques aspects socio-économiques du pèlerinage de Chèvremont au XIXe siècle et au début du XXe siècle*. Bull. Inst. arch. liégeois, C, 1988, pp. 141-158.
- 52590 Lehoucq (N.). *De mariale bedevaart in de 19de eeuw. Dadizele-Oostakker-Scherpenheuvel. Funktionele en tijdsgebonden aspecten*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 41, pp. 253-269.
- 52591 Dierickx (F.). *De verering van Sint-Antonius abt van Herdersem*. Heemk. Kr. De Faluintjes, II, 1989, 1, pp. 9-29.
- 52592 Bastiaen (F.). *Volksdevotie en O.L.Vrouw van het Heilig Hart. De kapel op Pauwelsbos te Bellem 1887-1987*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 1, pp. 33-50.
- 52593 Marquet (Léon). *La confrérie du grand Saint-Hubert aux Ardennes et le pèlerinage des Liégeois à Saint-Hubert*. Tradition wallonne, V, 1988, pp. 325-374.
- 52594 Dedobbeleer (G.). *De gulde-broeders van den Heyligen Ursmarus te Oetinghen. Het oude Land van Edingen en omliggende*, XVII, 1989, pp. 285-290.
- 52595 Milet (A.). *Le culte de saint Ursmer à Binche, au XIXe siècle*. Les cahiers binchois, 1988, 9, pp. 20-39.

(2) Le protestantisme — Het protestantisme

- 52596 Braekman (E.M.). *Histoire du protestantisme en Belgique au XIXième siècle. 1e partie : 1795-1865*. Flavion-Florennes, 1988, 359 p. (Collection H. du protestantisme en Belgique et au Congo belge, III).
- 52597 Coornaert (M.). *Het heidens kerkhof in Pittem*. Biekerf, LXXXIX, 1989, pp. 235-241.
- 52598 Arickx (V.). *Het heidens kerkhof van Pittem*. Biekerf, LXXXIX, 1989, pp. 386-400.

(3) Le libre examen ; la franc-maçonnerie — Het vrij onderzoek ; de vrijmetselarij

- 52599 Arnould (M.-A.). *Une lettre de l'an VII écrite par le ministre de la Police générale et relative à la franc-maçonnerie*. La Révolution en Hainaut, pp. 114-117. [Cfr. n° 51637].

- 52600 **Gérard (Jo)**. *La franc-maçonnerie en Belgique*. Braine-l'Alleud, J. M. Collet, 1988, 374 p.
- 52601 **Marx (Jacques)** ed. *Maçonnerie, maçonneries. Conférences de la Chaire Théodore Verhaegen, 1983-1989*. Bruxelles, Ed. de l'Univ. de Bruxelles, 1990, 205 p.
- Marx (Jacques)**. *Introduction. Le Chaire Théodore Verhaegen*. pp. 7-8 ; **Desmed (R.)**. *La franc-maçonnerie belge au XXe siècle. Cadre historique et essai de bibliographie critique*. pp. 157-191 ; **Dufays (Jean-Michel)**. *Introduction bibliographique à l'histoire de la franc-maçonnerie belge*. pp. 193-205.
- 52602 **Van den Abeele (Andries)**. *De Kortrijkse Vrijmetselaarsloge l'Amité 1803-1833*. De Leiegouw, XXXI, 1989, pp. 3-135.
- 52603 *1789-1989. 200 ans de Libre pensée en Belgique*. Charleroi, Centre d'action laïque, 1989, 126 p.
- 52604 **Louis (Jules)**. *Histoire de la libre pensée au pays de Liège. 1789-1989. 200 ans de libre pensée en Belgique*. Charleroi, Centre d'action laïque, 1989, pp. 19-22.

(4) Le judaïsme — Het judaïsme

- 52605 **Abicht (L.)**. *Wandelen gestuurd. Joden in de Vlaamse literatuur*. De Nieuwe Maand, XXXII, 1989, 5, pp. 19-23.

f. Histoire de la culture — Kultuurgeschiedenis

- 52606 **Roex (J. J. T.)**. *De culturele betrekkingen tussen Belgisch en Nederlands Limburg na 1945*. Jb. van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, XXXIV, 1989, pp. 90-111.
- 52607 **Van de Vijver (Herman)**. *Het cultureel leven tijdens de bezetting*. Kapellen, DNB/Uitg. Pelckman, 1990, 103 p. (België in de Tweede Wereldoorlog, 8).

(1) L'enseignement — Het onderwijs

- 52608 **De Vroede (Maurits)**. *De la pédagogie aux sciences de l'éducation. L'évolution en Belgique au cours de l'entre-deux-guerres*. Sartonia, Gent, II, 1989, pp. 177-209.
- 52609 **Bragard-Desoroux (Eliane)**. *Le financement du système universitaire belge*. Courrier hebdomadaire du CRISP, 1261-1262, 1989, 53 p.
- 52610 **Verhas (Myriam)**. *Studiebeurzen van overheidswege aan studenten van de Gentse universiteit (1836-1849)*. Gent, 1989, 214 p. (Uit het verleden van de R.U.G., 28).
- 52611 **Lavis (E.)**. *Un cinacien fondateur de la faculté de médecine de l'Université de Liège, Nicolas, Gabriël, Antoine Ansiaux (1780-1834)*. Cercle culturel cinacien, 1989, 81, pp. 24-25.
- 52612 **Aziza Etambala (Zana)**. *Un centenaire, le Séminaire africain de Louvain (1886-1988): documents inédits*. Leuven, KUL, 1987, 42 p. (Historica Lovaniensia : studiën van leden van het Dep. Gesch. van de K.U.L., 212).
- 52613 **Verleye (Karel)**. *De stichting van het Europacollege te Brugge*. Brugge, String/Stichting Ryckvelde, 1989, 91 p.
- 52614 **Eyckmans (L.)**. *De evolutie van het onderwijs aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde*. Meded. zitt. Kon. Ac. voor Overzeese wet. n.r., Bull. séances de l'Ac. R. des sc. d'outremer, n.s., XXXIV, 1988, 3, pp. 519-523.
- 52615 *Middelheim : mémorial de l'Institut universitaire des territoires d'Outre-mer. Middelheim : gedenkboek van het Universitair Instituut van de Overzeese gebieden*. Brussel, Rossel, 1987, 314 p.

- 52616 **Lormeau (Marc) & Decamps (Béatrice)**. *L'apport des révolutions française et liégeoise à l'évolution des formations scolaires au Pays de Liège*. Salut et fraternité, Liège, Solédi, 1989, pp. 15-30.
- 52617 **Verbeek (J.)**. *Vijftig jaar P.M.S.* Tijdschrift voor P.M.S.-werk, jubileumuitgave, XXXIII, 1988, 4, pp. 5-11.
- 52618 **Trips (E.)**. *Het Middelbaar onderwijs te Brugge in de Franse Tijd, 1794-1814*. Biekorf, LXXXIX, 1989, pp. 18-136 ; 219-234.
- 52619 **Dusausoit (Xavier)**. *Une école et une ville. Les enseignements tirés des registres d'inscription du collège Saint-Michel à Bruxelles (1835-1905)*. Liber discipulorum Jacques Paquet, pp. 217-225. [Cfr. n° 50760].
- 52620 *75e anniversaire de l'Ecole industrielle et commerciale libre d'Enghien*. Enghien, Ecole industrielle et commerciale libre d'Enghien, 1987, 111 p.
- 52621 *65 jaar H.-Hartcollege Lanaken*. Lanaken, Heilig-Hartcollege, 1988, 48 p.
- 52622 *Gedenkboek college Melle 1837-1987*. Melle, College der Paters Jozefieten, 1988, 216 p.
- 52623 **Collard (A.)**. *L'Athénée royal François Bovesse de Namur. Essai de description et promenade dans un lieu vénérable*. Les Amis de la Citadelle de Namur, 1989, 46, pp. 62-63.
- 52624 **Collard (A.)**. *Petite histoire d'un vieux maître. L'Athénée royal François Bovesse de Namur*. Ibid., 46, pp. 64-65.
- 52625 **Filee (Jacques)**. *Le Collège Notre-Dame de la Paix - Namur, et la guerre de 1870*. Ibid, 49, pp. 102-103.
- 52626 **Coghe (Gilbert)**. *50 jaar Sint Jozefsschool 1937-1987 te Roeselare*. Roeselare, Concordia, 1988, 116 p.
- 52627 **Van Laere (R.)**. *Association des Anciens Elèves de Sint-Trond*. Hasselt, Prov. Limburg, Culturele Aangelegenheden, 1989, pp. 55-98. (Bibliografische Analyses, 8).
- 52628 **Brilot (Jacques)**. *Sœur Aline, ou, Soixante ans de vie religieuse au service des enfants de l'Institut Notre-Dame de Lourdes à Yvoir : 1928-1988*. Yvoir, Jacques Brilot, 1988, 136 p.
- 52629 **Hitchinson (Frans)** red. *125 jaar Onze-Lieve-Vrouw van Deinsbekecollege te Zottegem 1862-1987*. Zottegem, Onze-Lieve-Vrouw van Deinsbekecollege, 1987, 221 p.
- 52630 **Beck (A.)**. *Het middelbaar landbouwonderwijs voor jongens in de 20ste eeuw : het Sint-Isidorusinstituut te Sint-Niklaas 1923-1940*. Ann. van de oudheidk. Kr. van het Land van Waas, 1989, 92, pp. 5-97.
- 52631 **Speleers (F.)**. *De vrije vaktekenschool te Anzegem (1921-1949)*. Jb. van de Gesch. en Oudh. Kr. van Waregem, XVII, 1989, pp. 333-350.
- 52632 **Simon (Frank) & Van Damme (Dirk)**. *De pedagogisering van de kinderlijke leefwereld. De «Ligue de l'Enseignement» en de oorsprong van enkele para-scolaire initiatieven*. **Verhellen (E.)**, **Spiesschaert (F.) & Cattrijsse (L.)**. ed. *Rechten van kinderen. Een tekstbundel van de Rijksuniversiteit Gent naar aanleiding van de UNO-conventie voor de rechten van het kind*. Antwerpen, Kluwer rechtswet. ; Arnhem, Gouda Quint BV, 1989, pp. 152-181.
- 52633 **Stembert (Pierre)**. *Alphabet verviétois*. Limbourg, Hexachordos, 1989, 54 p.
- 52634 **Droixhe (Daniel)**. *L'enseignement du français : rupture ou continuité ? L'héritage de la Révolution française, 1794-1814*, Bruxelles, 1989, p. 134. [Cf. n° 51707].
- 52635 **Droixhe (Daniel)**. *Fêtes scolaires et livres de prix*. Ibid., pp. 135-136.
- 52636 **Wynants (Paul)**. *Les résistances à la loi du 19 décembre 1864 sur les fondations d'enseignement primaire : le cas de Couthuin, 1864-1899*. Ann. de Cercle hutois des Sciences et Beaux-Arts, XLIII, 1989, pp. 199-220.

- 52637 **De Vuyst-Hendrix (L.-M.) & André (Georges)**. *L'enseignement et les écoles à Cul-des-Sarts de leur origine, en 1800 jusqu'à nos jours (suite)*. Au Pays des Rièzes et des Sarts, 29e année, 1989, 113, pp. 42-44. [Suite du n° 50350].
- 52638 **De Vuyst (J.)**. *Werk- en kantscholen in Erpe-Mere tussen 1840 en 1950. Bijdrage tot de sociale geschiedenis van onze gemeente*. Meded. van de heemk. Kr. van Erpe-Mere, XXIX, 1989, 2, pp. 21-31.
- 52639 **Pire (Maurice)**. *L'enseignement communal à Molu depuis 1930*. Marchin «Bia Viyèdje», XI, 1988-1989, pp. 27-29.
- 52640 *Twee eeuwen gemeenteschool Merksplas*. Merksplas, Heemkundige Kring Marcblas, 1988, 245 p.
- 52641 **de Romerée de Vichenet (Jeanine)**. *200 ans d'enseignement public dans le grand Namur (1789-1989)*. (Exposition organisée par la Ligue de l'Enseignement et de l'Education permanente à la Maison de la Culture de Namur, de 16 septembre au 8 octobre 1989). Namur, 1989, 150 p.
- 52642 *Centenaire de l'Institut Fernand Kegelman. Fondation Louise Godin. 30 mars 1889-30 Mai 1983* ; **de Romerée de Vichenet (J.)**. *L'enfance pauvre à Namur, 1815-1939* ; **Jacquet-Ladrier (Fr.) & Jacquet (Ph.)**. *Répertoire des principaux organismes et ventes d'assistance de cette période et présentation de l'Institut Kegelman actuel*. Namur, 1989, s.p.
- 52643 **Libens (Christian)**. *Une école de village : histoire de l'école communale de Nessonvaux*. Nessonvaux, R. Schiffler, 1988, 47 p.
- 52644 **Dewaele (M.)**. *Het onderwijs aan de kinderen van Koksijde tijdens de Franse Overheersing. 2. Periode 1803-1815*. Bachten de Kupe, XXXI, 1989, pp. 57-58. [Vervolg van nr. 50353].
- 52645 **Theelen (L.)**. *Van Nederduitsche tot Bijzondere school : Ohé en Laak 1825-1952*. Echter Landj, II, 1989, pp. 66-88.
- 52646 **Vleeshouwers (J. M. E.)**. *Lager onderwijs in de 19de eeuw in Sittard*. Historisch Jb. voor het Land van Zwentibold, X, 1989, pp. 77-102.

(2) Les sciences — De wetenschappen

- 52647 **Raxhon (F.)**. *1789 et la science. 1789-1989*. Sciences, techniques, éducation, droits de l'homme. Catalogue de l'exposition, 27 mai au 2 juin 1989, pp. 27-28.
- 52648 *1789-1989. Sciences, techniques, éducation, droits de l'homme. Catalogue de l'exposition, 27 mai au 2 juin 1989*. Seraing, I.P.E.S., 1989, 63 p.
- 52649 **Jacobs (D.)**. *Intellectuele kernen in Vlaanderen : nog altijd een aanzet*. De Nieuwe Maand, XXXII, 1989, 8, pp. 12-15.
- 52650 **Dhondt (Annie V.)**. *La Société malacologique de Belgique, 1863-1902*. Ann. Soc. R. Zoologique Belg., CXIX, 1989, 2, pp. 139-153.
- 52651 **Flamend (J.)**. *Ik heb sterk het gevoel nergens bij te horen. Gesprek met Leo Apostel*. De Nieuwe Maand, XXXII, 1989, 8, pp. 4-7.
- 52652 **De Bruyne (Michiel)**. *Het De Haanse Geheim : Alfons Blomme - Albert Einstein 1933*. Roeselare, Concordia, 1988, 55 p.
- 52653 **Labarbe (Jules)**. *Notice sur Armand Delatte né à Ville-en-Hesbaye, le 12 octobre 1886, décédé à Liège, le 10 septembre 1964*. Ac. R. de Belgique, Annuaire, CLV, 1989, pp. 23-63.
- 52654 **Van Nuffel (Herman)**. *Professor Dr. Robert Foncke*. Tijdingen. Mededelingenblad van de vrienden van het A.M.V.B., X, 1989, 2, pp. 15-17.
- 52655 **Simon-Van der Meersch (Anne-Marie)**. *François Laurent, hoogleraar*. In : **Erauw (Johan), Bouckaert (Boudewijn) & Bocken (Hubert)** e.a. ed. *Liber Memorialis François Laurent, 1810-1887*. Brussel, E. Story-Scientia, 1989, pp. 165-199.

- 52656 **Brumioul (Jean)**. *In mémoriam Edouard Remouchamps (1909-1989)*. Dialectales, 7-8, 1989, pp. 4-5.
- 52657 **Merenne-Schoumaker (B.)**. *In memoriam José A. Sporck (1922-1988)*. Bull. de la Soc. b. d'études géographiques, t. LVII, 1988, 2, pp. 169-171.
- 52658 **Janssens (A.)**. *Mensen uit ons heem*. Het land van Nevele, XX, 1989, 3, pp. 163-178.
- 52659 **Chalon (Louis)**. *In memoriam Robert Vivier (1894-1989)*. La Vie wallonne, LXIII, 1989, pp. 103-106.
- 52660 **Luyendijk-Elshout (A. M.)**. *Concept and culture in the medecine of the nineteenth century*. Sartonia, II, Gent 1989, pp. 105-118.

(a) Historiens — Historici

- 52661 **Godding (Philippe)**. *In memoriam John Gilissen*. Rev. d'h. du droit, LVII, 1989, pp. 3-19.
- 52662 **Stockman (L.)**. *In memoriam Achiel De Vos (1924-1989)*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 5-6.
- 52663 **Prevenier (W.)** e.a. *Huldiging Achiel De Vos*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 7-26.
- 52664 **Brichot (F.)**. *Henri-Gerard Dubois (1905-1985)*. Au Pays des Rièzes et des Sarts (Cul-des-Sarts). 1989, 115, pp. 161-172.
- 52665 **Hansotte (Georges)**. *In Memoriam : Pierre Hanquet*. Bull. Inst. arch. liégeois, C, 1988, pp. 233-234.
- 52666 **De Kerchove d'Ousselghem**. *In memoriam. Pierre Hanquet. 1907-1988*. Le Parchemin, 1989, 260, p. 94.
- 52667 **Gorissen (Adri)**. *Mathias Kemp — kroniekschrijver van het Limburgse leven*. De Maasgouw, CVIII, 1989, 1, pp. 1-28.
- 52668 **Moermans (W.)**. *In memoriam Victor Lux*. Limburg, LXVIII, 1989, 3, pp. 129-132.
- 52669 **Brasseur (C.), Thevissen (G.), Salman (F.) & Janssen (R.)**. *In memoriam Dr. A. Raemaekers o.s.c. (1914-1989)*. Clairlieu, Ts. gewijd aan de gesch. der Kruisheren, XLVII, 1989, pp. 3-36.
- 52670 **Willems (H.)**. *Un légitime souhait scientifique d'un Namurois au sujet de Charles de Stavelot-Malmédy*. Le Guetteur wallon (Namur), LXV, 1989, pp. 47-48.
- 52671 **Gilissen (John)**. *In memoriam Raoul Van der Made, 1918-1986*. Bull. de la Comm. R. des Anciennes Lois et Ordonnances, XXXII, 1985-86, Bruxelles, 1989, pp. III-IV.

(b) Folklore

- 52672 **Cremers (F.)**. *Speelkaarten anno 1789*. Taxandria, LLXI, 1989, pp. 329-342.
- 52673 **Marquet (Léon)**. *Le crime de la Sauvenière du 27 décembre 1909 vu par une chanson d'actualité*. La Vie wallonne, LXIII, 1989, 407-408, pp. 167-172.

(3) Les arts — De Kunsten

- 52674 **Balthazar (Herman)**. *Kunstenbeleid : een hermetisch verhaal. Toespraak tot de Provincieraad*. Gent, Provinciebestuur van O.-VI., 1989, 26 p.
- 52675 **Hélin (Etienne), Havelange (Carl) & Verbeeck (Muriel)**. *La vie culturelle dans nos provinces à l'époque française. Le département de l'Ourthe*. Crédit Communal de Belgique. Bull. Trim. XLIII, 1989, 167, pp. 51-70.

- 52676 **Strobbe (Filip)**. *De Gilde van Sint-Thomas en Sint-Lucas (1863-1894). Een genootschap ter bevordering van de neogotiek*. Hand. van de Kon. Gesch. en Oudh. Kr. van Kortrijk, LV, 1989, pp. 7-156.
- 52677 **Laugs (N. J. A)**. *Kunst en kunstenaars in het land van Echt*. Echter Landj, II, 1989, pp. 57-65.
- 52678 *Mons, deux siècles d'art*. Mons, Ed. d'Art associés — Anthologie montoise — Amis de Marcel Gillis, 1989, 160 p.

(a) La peinture et la sculpture — Schilder- en beeldhouwkunst

- 52679 **Eisler (Colin)**. *The Thyssen-Bornemisza Collection. Early Netherlandish Painting*. Londen, Ph. Wilson Publishers for Sotheby's Publications, 1989, 280 p.
- 52680 **De Nave (Francine)** ed. *Een halve eeuw Stedelijk Prentenkabinet van Antwerpen (1938-1988)*. Antwerpen, 1988, 106 p. (Publikaties van het Museum Plantin-Moretus en het Stedelijk Prentenkabinet, 9).
- 52681 **Maréchal (Dominique)**. *De catalogi van de negentiende-eeuwse Brugse Salons als bron voor de studie van de verzameling van de Stedelijke Musea*. Jb. 1987-88. Stad Brugge, Stedelijke Musea, Brugge, 1989, pp. 217-219.
- 52682 **Vanhoutryve (André)**. *Brugse stand- en borstbeelden*. Brugge, Grafisch Bedrijf Schoonbaert, 1989, 282 p. (Brugse beelden : geschiedenis van standbeelden en andere memorabilia te Brugge, 2).
- 52683 **Philippart (A.)**. *Le chemin de croix néo-gothique de l'église Saint-Michel à Pâturages*. Ann. du Cercle d'h. et d'archéol. de Saint-Ghislain et de la région, V, 1989, pp. 637-643.
- 52684 **Schmits (Georges)**. *La peinture naïve à Verviers*. Temps jadis, Verviers, 1989, 32, pp. 12-15.
- 52685 **Van Rijen (Jean-Pierre)**. *Kunstwerkplaats Esser 1838-1938*. Weert, Gemeentelijk Museum „Jacob van Horne”, 1988.
- 52686 **De Reymaeker (M.)**. *Sainte Waudru et l'histoire de Mons dans l'œuvre du sculpteur «naïf» Adolphe Baivier*. Sainte Waudru dans l'Histoire..., pp. 123-137. [Cf. n° 50931].
- 52687 **Petit (K.)**. *Un artiste montois oublié : Antoine Bourlard (1826-1899)*. Hainaut tourisme, 1989, 253, pp. 17-22.
- 52688 **Kluyskens (P.)**. *Joseph-Pierre Braemt*. Ghendtsche Tydinghen, XVIII, 1989, pp. 305-309.
- 52689 **Maison (G.)**. *La Saga des Pandoy*. Wespion 2000, 119, pp. 458-467. [Suite du n° 50429].
- 52690 **De Wolf (K.)**. *Het levensverhaal van Roger De Clercq. Beeldbouwer Roger De Clercq. Een levensverhaal uit de mond van de kunstenaar*. Hand. Zottegems Genootsch. voor Gesch. en Oudh., IV, 1989, pp. 163-172.
- 52691 **Boyens (Piet)**. *Gust. De Smet. Kroniek - Kunsthistorische analyse*. Antwerpen, Mercatorfonds, 1989, 450 p.
- 52692 **Auquier (A.)**. *Victor Dieu : graveur et peintre, sa vie, son œuvre*. Quaregnon, s.d. (1989), 87 p. (Collection «Notre Passé»).
- 52693 **De Herdt (René)**. *Een Hollands soldaat penseelt Gent. Uit de Atlas Goetghebeur. Aquarellen van Jan Joseph Wynants in het stadsarchief te Gent*. Gent, Stichting Mens en Cultuur, 1989, 196 p.
- 52694 **de Rassenfosse (Nadine)**. *Rassenfosse, peintre, graveur, dessinateur, affichiste*. Liège, Ed. du Perron, 1989, 198 p.
- 52695 **Boonen (M.)**. *Het standbeeld van Van Eyck*. De Maaseikenaar, XX, 1989, 3, pp. 94-105.

52696 **Lepine (André)**. *80 monuments insolites d'Entre Sambre-et-Meuse*. Cerfontaine, 1989, 88 p.

(b) L'architecture — De bouwkunst

52697 *Le Corbusier et le mouvement moderne en Belgique 1920-1940 : exposition : Liège, Espace rencontre du Crédit à l'Industrie, 27 janvier-12 mars 1988*. Liège, Groupe d'ateliers de recherche, 1988, 117 p.

52698 **Benrubi (R.)**. *Un élément important du renouveau urbain à Mons : le quartier de Messines*. Hainaut tourisme, 1989, 257, pp. 223-228.

52699 **Lederer (A.)**. *Pierre Bruno Bourla, Architecte en chef de la Ville d'Anvers (Paris 1783-Anvers 1866)*. Meded. van de Kon. Marineak., XXVIII, 1986-1987-1988, pp. 157-173.

52700 **Lemaire (A. F.)**. *Entre tradition et modernité. La villa Hoffsummer (Heusy, 1903)*. Bull. de la Comm. R. des Monuments et des Sites, XIV, 1987-1989, pp. 135-144.

52701 **Janssens (A.) & Luysaert (J.)**. *Mensen uit ons heem II. Bouwkundige Joseph Van den Heuvel*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 4, pp. 287-295.

52702 **Elaut (Anne) & Possemiers (Jan)**. *Op wandel door de Belle Epoque, Antwerpen-Berchem, Cogels-Osey-lei*. Brussel, VUM, 1988, 160 p.

(c) La musique — De muziek

52703 **Van Tiggelen (John Ph.)**. *Paysage sonore urbain en Belgique sous le Régime français. Essai*. Bull. de la Soc. liégeoise de musicologie, 1989, 66, pp. 23-41.

52704 **Quintin (José)**. *Conséquences immédiates de la Révolution liégeoise de 1789 pour la musique et les musiciens de la Principauté*. Bull. de la Soc. liégeoise de musicologie, 1989, 66, pp. 1-22.

52705 **Pinon (Roger)**. *La chanson de charivari en Wallonie*. La Vie wallonne, LXIII, 1989, 407-408, pp. 206-231.

52706 **Quintin (José)**. *Un manuel de musique et de chant du début du 19e siècle*. Bull. de la Soc. liégeoise de musicologie, 1989, 65, pp. 14-15.

52707 **Ballman (Christine)**. *Aspects de l'histoire du luth au XXe siècle. L'instrument et l'édition*. Ibid., 1989, 65, pp. 17-21.

52708 **Vandenberghe (Els)**. *Het lyrische drama te Brussel tijdens de 19de eeuw*. Tijdingen. Meded. van de vrienden van het arch. en museum van het Vlaamse leven, X, 1989, 4, pp. 20-21.

52709 **Rottiers (R.), Servaes (P.) & Bruland (J.)**. *150 jaar Parafonenkoor*. Heemkr. „Ter Palen”, XIII, 1989, 2, pp. 11-18 ; 50-56 ; 97-102 ; 156-162.

52710 **Ronvaux (Marc)**. *Petite histoire de la musique de Namur*. Namur, 1989, 150 p.

52711 **Vissers-Flips (Greta)**. *Peter Benoit, 1834-1901 : inventaris van de bewaarde briefwisseling*. Antwerpen, Arch. en Museum voor het Vl. Cultuurleven, 1987, 205 p. (Publ. van de Stadsbiblioth. en Arch. en Museum voor het Vl. Cultuurleven, 20-21).

52712 *Catalogue des «Documents Grétry» dans les collections de la Bibliothèque Royale Albert Ier. Exposition du 28 octobre au 3 décembre 1989*. Bruxelles, Bibliothèque royale, 1989, 183 p.

52713 *Henri Koch l'homme et l'artiste*. Liège, Les Amis d'H. Koch, ASBL, 1989, 102 p.

52714 **Sabbe (Herman)** éd. *Henri Pousseur ou le sérialisme entre Modernisme et Post-modernisme*. Rcv. b. dc musicologic, XLIII, 1989, 275 p.

- 52715 **Deliere (Line)**. *Henri Vieuxtemps (1820-1881)*. L'Ethnie française, XXIX, 1989, pp. 21-27.
- 52716 **Benoit-Jeannin (Maxime)**. *Eugène Ysaye : le dernier romantique ou le sacre du violon*. Bruxelles, le Cri, 1989, 292 p.
- 52717 **Gelber (L.)**. *Volkszang, August Beryngier en Alice Van Maldeghem*. Oostvl. Zanten, LXIV, 1989, 2, pp. 71-106.
- 52718 **De Vos (E.)**. *Fondeurs de cloches au Pays de Huy. Les Plumeret, Morlet, Dawirs*. L'Organiste, XXI, 1989, pp. 50-51 ; 88-93 ; 129-130 ; 166-167.
- 52719 **Roose (P.)**. *Addenda bij de geschiedschrijving over de orgelmaker Lovaert*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 4, pp. 301-306.
- 52720 **Felix (Jean-Pierre)**. *L'orgue Van Bever du Sacré-Cœur de Bois-l'Evêque à Liège*. L'Organiste, XXI, 1989, pp. 65-66.
- 52721 **Schoonbroodt (Hubert) & Wilwerth (P.) e.a.** *L'orgue des frères Molinghen-Mortier — 1845 — de l'église Saint-Pierre de Mortier, restauré en 1989*. Melen, Califice, 1989, 40 p.
- 52722 **Bultot (Jean-Pierre)**. *Les Molinghen à la Neuve-Haye*. L'Orgue des frères Molinghen-Mortier..., Melen, 1989, pp. 15-17
- 52723 **Knaepen (John)**. *Jubé et orgues à Visé avant 1914*. Leodium, LXXIV, 1989, pp. 21-53.
- 52724 **Felix (Jean-Pierre) & Melard (Marc)**. *L'orgue de Voroux-Goreux*. L'Organiste, 1989, XXI, pp. 26-37.
- 52725 **Felix (J. P.)**. *L'Ancien orgue Grégoire Van Hagen de l'église St-Jean-Baptiste*. Wavriensia, XXXVIII, 1989, 1, pp. 1-9.

(d) Les lettres, les bibliothèques — De letteren, de bibliotheken

- 52726 **Roose (L.)**. *De Gezelle-Thijmvereniging, genootschap tot bevordering der culturele samenwerking tussen katholieke verenigingen uit Noord en Zuid 1906-1950*. Wet. tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 94-100.
- 52727 **Butaye (D.)**. *De literaire academie in het St. Jozefcollege te Aalst van 1842 tot 1886. Een stuk opvoedingsgeschiedenis in het land van Aalst*. Het Land van Aalst, XVI, 1989, 2-3, pp. 99-114.
- 52728 **Verhelst (Karel)**. *Essais littéraires offerts aux amis de la jeunesse studieuse par la Société de littérature française (St.-Truiden 1851-1893)*. Hasselt, Prov. Limburg, Culturele Aangelegenheden, 1989, pp. 1-53. (Bibliografische Analyses, 8).
- 52729 **Le Bailly de Tillegem (S.)**. *Bozière critique d'art : un salon à Tournai en 1854*. Mém. de la Soc. r. d'h. et archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 181-197.
- 52730 **Ramelot (Jean)**. *Joseph Bernard*. Marchin «Bia Viyèdje», 1988-1989, pp. 76-94.
- 52731 **Steeghers (W.)**. *Levensschets van Karel Bogaerd (1834-1906)*. Appeltjes van het Meetjesland, XL, 1989, pp. 189-192.
- 52732 **Adam (Cécile), D'Heur (Jean-Marie) & Simon (Annik)**. *Un Wallon exilé à Anvers. Le journal de Hubert Colleye*. La Vie Wallone, LXII, 1988, 403-404, pp. 170-207 ; LXIII, 1989, 407-408, pp. 173-206.
- 52733 **Van Bergen (J.)**. *Conscience : „Een gekeerde kazak” ? Het andere „Wonderjaar”*. Wet. Tijdingen, XLVIII, 1989, pp. 172-181.
- 52734 *Gezelliana. Kroniek van de Gezellestudie*. I, 1989, 1, 111 p. **Couttenier (P.)**. *Een nieuw Gezelle-forum*. pp. 2-5 ; **Westenbroek (J. J. M.)**. *Ego Flos. Op zoek naar de bronnen van Gezelles Hoog Lied*. pp. 6-37 ; **Keersmaekers (A.)**. *Guido Gezelle : De Doodendans*. pp. 38-57 ; **Sacré (Dirk)**. *Gezelle in het Latijn. Een*

- overzicht. pp. 60-78 ; **Van Biervliet (Lori)**. *Geen beeld van Jespers voor Gezelle in Brugge 1930*. pp. 79-85 ; **De Vos (An) & Westenbroek (J. J. M.)**. *Bibliografie 1981-1987*. pp. 86-104. ; 2, 99 p. **Claes (P.) & D'haen (C.)**. *De eerste experimentele bundel in de Nederlanden : „Gedichten, Gezangen en Gebeden” (1862)*. pp. 1-20 ; **Couttenier (P.) & De Vos (A.)**. *De Guido-Gezellebibliotheek in het Gezelle-Archief te Brugge*. pp. 21-68 ; **Van Iseghem (J.)**. *Een bouwheer en zijn tekst. Over inhoud en structuur van Gezelles „Pachthofschilderinge”*. pp. 69-83 ; *Bibliografie 1988*. pp. 93-97 ; *Aanvullingen bibliografie 1981-87*. p. 98.
- 52735 **Van de Perre (R.)**. *Honderd jaar geleden. Guido Gezelle in onze nationale letterkunde te Ninove*. Het land van Aalst, XLI, 1989, 5-6, pp. 277-285.
- 52736 **Bekkering (Harry)**. *Amerika in Europese ogen. De twee gezichten van Marnix Gijsen*. Spiegel Historiae, XXIV, 1989, 3, pp. 109-113.
- 52737 **Dulière (André)**. *Une amitié littéraire. Correspondance d'Emile Henriot avec un jeune journaliste belge (1950-1961)*. Lausanne, 1989, 224 p.
- 52738 **De Bleser (Willy)**. *Leven en werk van Jet Jorssen*. Antwerpen, De Nederlanden, 1989, 8, 79 p.
- 52739 **Gorissen (A.)**. *Mathias Kemp — kroniekschrijver van het Limburgse leven*. De Maasgouw, Ts. voor Limburgse geschiedenis en oudheidkunde, CVIII, 1989, 1, kol. 1-28.
- 52740 **Lacroix (Jean)**. *Henri-Jacques Proumen. (Dison 1879 — Bruxelles 1962). A la découverte d'une œuvre de notre temps (suite et fin)*. La Vie wallonne, LXII, 1988, pp. 152-179. [Suite du n° 50494].
- 52741 **Rouche (Louis)**. *In memoriam Arsène Soreil (1893-1989)*. La Vie wallonne, LXIII, 1989, pp. 79-81.
- 52742 **Derwa (Marcelle)**. *Reflets d'un homme (Arsène Soreil)*. Ibid., pp. 81-87.
- 52743 **Delhalle (Nancy)**. *Humanisme, classicisme et tradition dans la vie et l'œuvre d'Arsène Soreil*. Ibid., pp. 87-97.
- 52744 **Comoth (René)**. *Deux esthéticiens : Benedetto Croce et Arsène Soreil*. Ibid., pp. 98-102.
- 52745 **Camus (Jean-Christophe)**. *Simenon avant Simenon. Les années du journalisme 1919-1922*. Bruxelles, Didier Hatier, 1989, 222 p.
- 52746 **Chastenet (Philippe & Patrick)** *Simenon, album de famille. Les années Tigy*. Paris, Presses de la Cité, 1989, 125 p.
- 52747 **Lacassin (F.)**. *Simenon reporter... Simenon globe-trotter. Exposition à Liège*. Liège, 1989, 38 p.
- 52748 **Lemoine (Michel)**. *Georges Simenon : approche biographique et littéraire*. Les Cahiers des para-littératures, 1, Actes du 1er colloque des para-littératures de Chaudfontaine, 1987, 1989, pp. 167-200.
- 52749 **Graftiau (J.)**. *Sur les pas de Henri Simon*. Lincé-Sprimont, 1989, 32 p.
- 52750 **Van Campenhout (Frans)**. *Leven en werk van Omar Waegeman*. Antwerpen, De Nederlanden, 1989, 8, 85 p.
- 52751 **Segers (Erik)**. *Lode Zielens van proletariër tot burger*. Gent, Cultureel Documentatiecentrum R.U.G., 1989, 203 p. (Gentse bijdrage tot de literatuurstudie, XI).
- 52752 **Liesen (Bruno)**. *Le livre et ses lecteurs dans les bibliothèques populaires au XIXe siècle*. Arch. et Biblioth. de B., LX, 1989, 1-2, pp. 121-136.
- 52753 **Lenger (Marie-Thérèse)**. *Les éditions anciennes de Bodin dans la bibliothèque de Charles Van Hulthem*. Bruxelles, Emile Van Baelberghe, 1988, 65 p. (Documenta et opscula, 9).
- 52754 **Lemaire (A.-F.)**. *Florilège de livres illustrés au XXe siècle provenant de la bibliothèque de la Société libre d'Emulation*. Catalogue. Liège, 1989, 16 p.

52755 **Jardez (L.)**. *Les derniers jours de la Bibliothèque et des Archives de la Ville de Tournai. Souvenirs personnels*. Mém. de la Soc. r. d'h. et d'archéol. de Tournai, VI, 1989, pp. 275-292.

(e) Le théâtre et la danse — Toneel en ballet

52756 **Basset (Lucienne)**. *Les premières pièces de théâtre en patois montois et leurs chroniques*. Mons, Lucienne Basset, 1988, 84 p.

52757 **Rotsaert (Koen)**. *De Brugse Stadsschouwburg, een „goddeloze tempel” ? Brugs Ommeland*, XXIX, 1989, pp. 5-46.

52758 **Vandenberghé (E.)**. *De theaterinfrastructuur te Brussel tijdens de 19de eeuw*. De Brabantse Folklore, 1989, 261-262, pp. 123-140.

52759 **Penning (Erwin D. A.)**. *De touwtjes los, de wereld in : twintig jaar teater Taptoe*. Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1988, 80 p. (Kultureel Jb. voor de Prov. Oost-Vlaanderen, Bijdr. Nieuwe reeks, 27).

52760 **Janssens (A.)**. *Een variététheater in openlucht te Nevele in 1888*. Het Land van Nevele, XX, 1989, 1, pp. 59-63.

52761 **de Brabanter (Ch.)**. *A Tubize. Le salon Jacques*. Entre Senne et Soignes, LXIII, 1989, pp. 14-17.

(f) Arts appliqués — Toegepaste kunsten

52762 **Goedleven (Edgar)**. *De koninklijke serres van Laken*. Spiegel Historiae, XXIV, 1989, 10, pp. 402-407.

52763 **Verhoeven (J.), Alexandre (S.) & Chevalier (A.) e.a.** *Art et parfum. Histoire des flacons*. Liège, Mardaga, 1989, 144 p.

52764 **Van Laere (R.)**. *Een gesigeneerd Hasseltse prachtband van 1878*. Limburg, 1989, 2, pp. 116-122.

(g) La photographie, l'illustration — De fotografie, prenten

52765 **Joseph (Steven F.) & Schwilden (Tristan)**. *«Un cadeau à l'Europe». Naissance de la photographie en Belgique*. Bull. trim. du Crédit Communal de B., XLIII, 168, 1989, pp. 3-22.

52766 **Freyens (R.)**. *Les débuts de la photographie à Verviers*. Temps jadis, Verviers, XXX, pp. 12-15.

52767 **Henrard (André)**. *Le Comte Albéric Du Chastel de la Howarderie, un photographe de la Belle Epoque*. Histoire et archéologie spadoises, XV, 1989, pp. 101-105.